DICȚIONAR DE ABREVIERI ȘI SIMBOLURI

SILVIA PITIRICIU
DRAGOȘ VLAD TOPALĂ

III 253.637

ALL

BIBL. CENTR. UNIV.
„M. EMINESCU" IAŞI
III 253.637

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

801.3/7

Silvia Pitiriciu Dragoş Vlad Topală

DICŢIONAR DE ABREVIERI ŞI SIMBOLURI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DICȚIONAR DE ABREVIERI ȘI SIMBOLURI
Silvia Pitiriciu, Dragoș Vlad Topală
Copyright © 1998 – Editura **ALL EDUCATIONAL**

ISBN 973 – 9392 – 32 – 6

Toate drepturile sunt rezervate Editurii **ALL EDUCATIONAL**
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a editurii **ALL EDUCATIONAL**
Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

Copyright © 1998 by **ALL EDUCATIONAL**
All rights reserved.
The distribution of this book outside Romania is prohibited without the written permission of **ALL EDUCATIONAL**

Editura **ALL EDUCATIONAL** București
Bd. Timișoara, nr.58, sector 6
cod 76548
☎ 413 1158, 413 1850, 413 4321, 413 0720
Fax: 413 0540

Departament difuzare:
☎ 413 4443, 413 0715, 413 1612
Fax: 413 0329

Redactor: **Simona Rosetti**
Copertă: **Daniel Țuțunel**

PRINTED IN ROMANIA

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

45286

Silvia Pitiriciu

Dragoş Vlad Topală

DICŢIONAR DE ABREVIERI ŞI SIMBOLURI

120301
B.C.U. - IASI

Referent ştiinţific prof. dr. MIOARA AVRAM

ALL

ALL EDUCATIONAL

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

003.62 (038)
003.073 (038)

19.01.1999
B.C.U. „M. EMINESCU"
- IAŞI -
Cem 815-635

Dicționar de specialitate
Abreviere
Simboluri
Limba română

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PREFAȚĂ

Dicționarul de abrevieri și simboluri (DAS) este una din primele lucrări cu acest profil din lexicografia românească * și a fost conceput să reflecte pe larg diversitatea și amploarea fenomenului abrevierilor. Dicționarul este, înainte de toate, unul de abrevieri al limbii române; pentru a interesa însă un public cât mai larg și pentru a spori valoarea practică a **DAS**-ului, în volum a fost inclus și un număr limitat de abrevieri din limbile străine, anume din latină, italiană (pentru domeniile farmaciei, dreptului, muzicii, formații care sunt consacrate în uzul internațional), engleză și franceză (pentru domeniile informaticii, electronicii, electrotehnicii, comerțului exterior etc.). În toate limbile de circulație (și nu numai) se editează periodic o gamă variată de dicționare de abrevieri, în timp ce la noi **Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM)** menționa, abia în 1982, ca o noutate, introducerea în cuprinsul lucrării a unei anexe de *Simboluri și abrevieri*.

DAS, fără a-și impune restricții de ordin cantitativ privitor la lista de cuvinte, a fost proiectat să cuprindă cât mai multe abrevieri și, pe cât posibil, toate abrevierile curente, uzuale. În aceste sens, într-o primă etapă, am selectat un număr de aproximativ 70 de domenii tehnico-științifice; s-a trecut apoi la alcătuirea bibliografiei fundamentale specifice fiecărei discipline, având ca bază principală de lucru fișierele **BCU** - Craiova. Bibliografia cuprinde cu precădere dicționare, enciclopedii, tratate, manuale, atlase, lucrările care cuprind informația esențială a fiecărei discipline. Astfel, numărul final al cărților inventariate și parcurse efectiv este de peste 500. În fișierul final, multe cuvinte se repetau, ceea ce dovedea că obiectivele propuse, din punctul nostru de vedere, erau realizate.

Caseta fiecărui cuvânt cuprinde abrevierea propriu-zisă, decodarea ei și indicarea, acolo unde am considerat necesar, domeniului căruia aceasta îi aparține.

---

* Un **Dicționar de abrevieri** a fost alcătuit înainte de 1990 de profesorul I. T. Stan de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; din păcate, lucrarea nu a fost niciodată publicată la o editură, având o circulație restrânsă sub forma unor copii dactilografiate multiplicate, materialul nefiind propriu-zis definitivat. În plus, dicționarul are numeroase erori de concepție, iar numărul mare de abrevieri ce acoperă realitățile social-politice de dinainte de 1989, incluse de autor în lucrare, diminuează mult valoarea practică a acesteia. Mai reținem și câteva mici dicționare și glosare de abrevieri din domenii specializate, publicate după 1990, toate bilingve.

Pentru abrevierile preluate din limbi străine se conservă, la decodare, sintagma originală (pentru cele câteva abrevieri din limba rusă am făcut translație), însoțită de traducerea corespunzătoare; excepție fac, în acest sens, anumite sigle, cum ar fi unitățile monetare, indicativele de circulație feroviară, rutieră, ce ar fi implicat un număr prea mare de limbi străine, altele decât cele de circulație internațională, aspect care, din perspectiva opțiunii noastre și a profilului **DAS**, ar fi afectat caracterul unitar al lucrării.

Lipsa propriu-zisă a unui model românesc ne-a pus serioase probleme de informație și prelucrare a materialului cules. Formația noastră fiind exclusiv filologică, am întâmpinat numeroase dificultăți în indicarea domeniilor pentru unele abrevieri; în plus, câteva volume consultate de noi, din diverse specialități, includ un fond terminologic alterat de numeroase inadvertențe și incorectitudini. Din păcate, din bibliografia imensă existentă, nu am putut întotdeauna selecta pentru **DAS** cele mai valoroase și autorizate lucrări. Numai o parte din acești termeni i-am putut corecta folosind diverse dicționare ale limbii române (explicative, enciclopedice, de specialitate etc.). În final, aceste două probleme – indicarea domeniilor și prezentarea unei terminologii corecte – au fost rezolvate prin confruntarea materialului existent cu o bibliografie suplimentară, în funcție de amploarea și dificultatea disciplinelor abordate.

DAS include și un număr important de sigle ce vizează sfera activității sociale; bibliografia acestui sector au constituit-o colecțiile celor mai importante cotidiane, reviste, publicații și anuare naționale pe anii 1996/1998; tot aici se adaugă și numeroase alte formații pe care le-am cules ocazional. Dicționarul cuprinde însă puține sigle care au circulat numai înainte de 1989, abrevieri care au dispărut practic peste noapte o dată cu schimbarea radicală a realităților social-politice din România. Dacă, totuși, câțiva termeni învechiți, din diverse categorii, au fost reținuți, faptul se explică fie prin aspectul lor formal și interesul pe care aceștia l-ar putea prezenta în cadrul unui demers științific, fie prin intensa lor circulație de odinioară. În general, principala preocupare a autorilor a fost să alcătuiască o listă de cuvinte durabilă, cu posibilități reduse de perimare, care să constituie un dicționar actual și util.

Cui se adresează **DAS**? Deși la prima vedere dicționarul poate părea o lucrare de specialitate, de un interes restrâns, tocmai caracterul general, deschis al lucrării constituie un argument esențial în favoarea sa. Ca tip de dicționar, prezenta lucrare aparține categoriei dicționarelor enciclopedice, fiind prin aceasta un instrument eficient și cuprinzător de informare la îndemâna oricui; el este un ghid sigur în confuzia cotidiană provocată de abrevieri, dar și un îndreptar ortografic util pentru folosirea unitară a abrevierilor prin cunoașterea formelor corecte, consacrate și/sau recomandate.

În absența unui material mai bogat de cercetare, studiile teoretice referitoare la abrevieri sunt puține și aprofundează practic aceeași bibliografie. De aceea, **DAS**

include și un studiu teoretic menit să relanseze în atenția specialiștilor fenomenul abrevierilor, cât și să satisfacă dorința mai exigentă de informare a unor cititori.

Dacă **DAS** este o lucrare practică, adaptată uzului actual, tot atât de adevărat este că dicționarul, într-o perioadă determinată de timp, va deveni insuficient ca volum de informație, aspect la care se adaugă inerentele lipsuri ale prezentei ediții. O eventuală reeditare ar putea contribui la reactualizarea materialului, ca și la eliminarea unor neajunsuri.

Ne exprimăm și pe această cale întreaga noastră gratitudine doamnei **Mioara** Avram, căreia îi datorăm baza teoretică, de studiu a abrevierilor, fără de care demersul nostru ar fi fost de neconceput. Mulțumim, de asemenea, Grupului Editorial **ALL**, pentru solicitudinea cu care a întâmpinat ideea publicării acestei lucrări, ca și colectivului Depozitului Legal al **BCU** - Craiova pentru efortul depus în munca de culegere a volumelor de la raft și pentru unele sugestii bibliografice.

iulie 1997 *Autorii*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

INTRODUCERE ÎN STUDIUL ABREVIERILOR

1. Preliminarii

În limba română contemporană se remarcă un aflux de termeni abreviați, procedeul abrevierii devenind în ultimele decenii unul dintre cele mai productive în plan internațional. Apariția lui a fost legată de o reală nevoie de reducere a cuvintelor și grupurilor de cuvinte cu corp fonetic lung, greoi și dificil de pronunțat, scris sau memorat. Astfel, pe lângă denumirile lungi și foarte lungi s-au creat și cele abreviate.

Dinamica fenomenului și amploarea pe care o cunosc abrevierile au generat o serie de probleme de natură teoretică – dificultatea conturării conceptului, relațiile abrevierilor cu alte tipuri de cuvinte care cunosc reducerea corpului fonetic și a expresiei grafice – și practică – folosirea abrevierilor în limba scrisă și orală, citirea corectă și decodarea corespunzătoare. Privit în sens restrâns, fenomenul este un fapt de lexic ce asigură economia în limbă, contracarând tendința de expansiune. Abrevierile, ca niște cuvinte obișnuite, apar înregistrate în diverse tipuri de dicționare, de la cele enciclopedice și explicative, până la cele de abrevieri. Privit în sens larg, fenomenul este o realitate sociolingvistică importantă ce ține de neologia de formă, în măsura în care abrevierile pornesc de la elemente aparținând sistemului morfologic al limbii române, sistemului clasic greco-latin sau celor actuale din limbile de circulație (engleză, franceză, italiană, spaniolă, germană, rusă).

Numeroși lingviști au analizat diferite aspecte: de la definiție și clasificare, până la ortografie, tendințe și recomandări în folosirea abrevierilor. Dat fiind caracterul complex al procedeului, considerăm necesară sintetizarea observațiilor cu privire la natura sa și la produsele abrevieri. Diferențierea dintre proces și produse este semnalată de Maria Dumitrescu și Aurelia Surjicov în intenția de a înlătura ambiguitatea semantică a noțiunii de abreviere [1].

2. Observații asupra conceptului de abreviere

În conturarea conceptului de abreviere, punctul de plecare îl constituie originea și semnificația cuvântului.

2.1. Neologismul *abreviere* provine de la verbul *a abrevia*, care a pătruns în limba română din latinescul literar *abbreviare* <– *ab-* + *breviare* „a scurta", „a

[1] v. Maria Dumitrescu, Aurelia Surjicov, *Abrevierea în limba română*, în „LR", nr. 5/1987, p.388-399.

tăia". Sensul lui este „a prescurta (în scris sau în vorbire) un cuvânt, un titlu etc.; a nota ceva printr-un simbol, printr-o siglă", conform definiției din **DEX**. Se observă că termenul are o accepție largă, referindu-se atât la procedeul de prescurtare, cât și la rezultatele lui, și se poate apropia foarte ușor de alți termeni mai mult sau mai puțin sinonimi: elipsă lexicală sau brevilocvență, fragmentare sau trunchiere, siglare, acronimie, afereză, apocopă. Toți presupun reducerea corpului fonetic și a expresiei grafice, rezultând elipse lexicale, trunchieri, sigle, acronime. De aceea, în stabilirea trăsăturilor definitorii ale abrevierii trebuie să avem în vedere raporturile acestui preocedeu cu cele înrudite, diferențierea dintre procedeu și produse, ca și structura abrevierilor.

2.2. Ca tip de reducere, abrevierea se poate apropia de *elipsa lexicală*, dar nu se confundă cu aceasta. Pe de o parte, abrevierea vizează unitățile lexicale simple, compuse și sintagmele, iar elipsa lexicală privește numai sintagmele. Pe de altă parte, prin abreviere, sensul lexical al unității nu suferă nici un fel de omisiune, în timp ce, prin elipsa lexicală, termenul rămas preia și sensul celui omis. Astfel, **art.** (articol), **subst. com.** (substantiv comun), **BCR** (Banca Comercială Română) sunt abrevieri, iar *temperatură* (temperatură ridicată), *roșie* (pătlăgică roșie) sunt elipse lexicale.

2.3. *Trunchierea* sau *fragmentarea*[2], procedeu întâlnit în limbajul popular și familiar, presupune eliminarea unui fragment din structura cuvântului și raportarea la bază a produsului rezultat spre a nu se crea confuzii, în unele cazuri, prin omofonie, cu alte cuvinte: **nea** (< nenea), **naș** (<nănaș), **tina** (< Constantina). Abrevierea, ca procedeu, se folosește atât în limbajul scris, cât și oral: **CAR** (Casa de Ajutor Românesc), **ONU** (Organizația Națiunilor Unite), **TAROM** (Transporturile Aeriene Române). O situație aparte o prezintă fragmentele de cuvinte combinate cu cuvinte întregi, de tipul **CHIMCOMPLEX** (Complexul Chimic) sau elemente de compunere cu fragmente de cuvinte: **AGROCHIM** (<agricol + chimie), **AGROIND** (<agricol + industrie) care circulă și în limba scrisă. Având la bază reducerea unuia sau a mai multor elemente, în **DAS** am inclus și aceste categorii de cuvinte în sfera largă a abrevierilor.

2.4. Apreciind că abrevierea este un termen folosit pentru prescurtările grafice și pentru sistemul de siglare care produce compuse preluate și de codul oral, Rodia Zafiu propune termenii *afereză* și *apocopă*[3]. Aceștia presupun scurtarea la începutul

---

[2] v. Elena Carabulea, *Aspecte ale trunchierii cuvintelor în limba română*, în SCL, XXXIV, nr. 6/1983, p. 517-523; Theodor Hristea, *Trunchierea cuvintelor*, în „România literară", XIV, nr. 13/26.III.1981; Mioara Avram, *Un tip recent de compuse cu sintaxă aparte în limba română*, în SCL, XXIII, nr. 3/1972, p. 295-296.

[3] v. Rodica Zafiu, *Observații asupra apocopei în româna contemporană*, în SCL, XLIII, nr. 1/1992, p. 120-132.

și, respectiv, la sfârșitul cuvântului, cu condiția asigurării eufoniei produselor rezultate și respectării structurii la compuse sau la compusele tematic prin selectarea elementelor care asigură suficiența semantică: **cola** (<coca-cola), **pepsi** (<pepsi-cola(, **auto** (<automobil), **circă** (<circumscripție). Prin abreviere se reduc mai mult sau mai puțin cuvintele cu corp fonetic lung, care circulă în limba scrisă și nu pot fi citite decât prin întregirea bazei: **instr.** (instrument), **rev.** (revistă), **compl. ind.** (complement indirect).

2.5. Abrevierea se confundă de multe ori cu *siglarea*, în măsura în care se aplică unităților lexicale compuse sau sintagmelor. Siglele rezultate au structură eterogenă, fiind formate din litere inițiale ale unităților sintagmei sau numai ale unora dintre acestea, din litere și silabe inițiale ale cuvintelor sau ale anumitor cuvinte din sintagmă[4] ori multe alte combinații de litere și fragmente de cuvinte: **DLRM** (Dicționarul limbii române moderne), **ASPROR** (Asociația Scriitorilor Profesioniști din România), **OMPI** (Organizația Mondială de Proprietate Industrială).

Înrudită cu siglarea, *acronimia*[5] derivă din aceasta. Într-o concepție restrânsă, acronimele nu sunt altceva decât sigle pronunțate sau pronunțabile ca un cuvânt, deosebite de siglele propriu-zise, cu citire pe litere: **ARIA** (Agenția Română de Impresariat Artistic), **IRSOP** (Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice), **UNITER** (Uniunea Teatrală din România). Într-o accepție mai largă, acronimia se identifică cu siglarea, acronimele incluzând și siglele propriu-zise care au o anumită eufonie: **SRL** [se - re- lé] (societate cu răspundere limitată), **TVR** [te - ve - ré] (Televiziunea Română), **BRD** [be - re - dé] (Banca Română de Dezvoltare). Ele iau naștere foarte ușor și sunt preluate rapid în uzul lingvistic. Siglarea devine astfel cel mai economic și facil preocedeu de formare a cuvintelor.

2.6. A reduce însă conceptul de abreviere la siglare înseamnă a nu acoperi, prin sinonimie, decât o parte din cuvintele abreviate, categoria compuselor și a grupurilor de cuvinte, or și reducerea corpului grafic al unui cuvânt înseamnă tot abreviere. În consecință, pentru stabilirea trăsăturilor definitorii ale abrevierii trebuie să se țină seama de natura bazelor – unități lexicale simple, compuse sau sintagme– de numărul cuvintelor supuse abrevierii (unul sau mai multe), de sfera de circulație a abrevierilor – limbajul scris, oral, familiar etc. –, de comportamentul morfosintactic al produselor rezultate în raport cu ceilalți termeni ai enunțului. În funcție de aceste elemente, într-o definiție cuprinzătoare, considerăm *abrevierea* drept procedeu general și convențional de reducere grafico-fonetică aplicabil, pe de o parte, unităților lexicale compuse și sintagmelor, în urma căruia rezultă cuvinte noi, produse abrevieri de tipul siglelor, acronimelor și fragmentelor de cuvinte, cu deosebiri de structură și de

---

[4] Definiția siglelor este preluată din articolul lui Danielle Candel, *À propos d'un nouveau dictionnaire de sigles*, în „Études de linguistique appliquée", 85-86/1992, p. 139-140.

[5] Termenii *acronim, acronimie* în limba română sunt folosiți pentru prima dată de Luiza Seche în articolul *Compunerea cu ajutorul abrevierilor*, în LLR, nr. 3/1977, p. 12.

flexiune față de bază și, pe de altă parte, unităților lexicale simple din limba scrisă, mecanism de reducere grafică ce nu mai generează cuvinte noi, justificând exclusiv economia în limbă.

2.7. Ca procedeu de formare a cuvintelor, abrevierea este, în cele mai multe situații, un tip de compunere. Se discută despre compuse din abrevieri sau prin abreviere, deoarece majoritatea cuvintelor abreviate sunt asocieri de litere inițiale ale cuvintelor, litere (inițiale, sucesive sau nesuccesive) și fragmente de cuvinte, fragmente de cuvinte și cuvinte etc.

Procedeul abrevierii intră în relație și cu derivarea ori chiar cu schimbarea valorii gramaticale. O serie de sigle substantive proprii devin bază de derivare pentru alte formații, de regulă substantive comune: **CAP** > *ceapist*; **PDSR** > *pedeserist*, pedeserizare; **CFR** > *ceferist*, *ceferiadă*; **UFO** > *ufolog*, *ufologie* (sufixoidele *-log*, *-logie* având același rol ca și sufixele *-ist*, *-iza*, *-iadă* etc.). Derivarea sufixală, ca și compunerea cu ajutorul elementelor tematice mijlocesc conversiunea în cadrul abrevierilor: **UDMR** > *udemerist*, **PNL** > *penelist*, adjective în sintagmele „parlamentar udemerist", „deputat penelist".

2.8. Ca procedeu lingvistic, abrevierea are caracter convențional și selectiv. În comunicare ajung să fie folosite sub formă prescurtată cuvintele lungi, cu mare putere de circulație, mai ales în limba scrisă: **ec.** (economic), **com** (comerț), **a.c.** (anul curent), **NATO** (*engl. North Atlantic Treaty Organization* – Organizația Tratatului Atlanticului de Nord), **ACTH** (*engl. adrenocorticotrophic hormone* – hormon adrenocorticotrop). În mod selectiv, sunt reținute din bază numai anumite litere, cele care pot înlesni înțelegerea și reconstituirea cuvântului inițial. Aceste elemente pot fi așezate în ordine, ca și în bază, după cum se întâmplă în cazul celor mai multe abrevieri, dar pot să fie și litere nesuccesive, fapt ce îngreunează decodarea. Să se compare, spre exemplu, **atrib. subst.** (atribut substantival), **SNCFR** (Societatea Națională a Căilor Ferate Române), mai ușor de decodificat, cu **ksn** (kilosten) sau **ECAROM** (echipamente românești pentru conducere automată), dificile în decodare.

2.9. Cât privește *simbolurile*, acestea prezintă un oarecare grad de convenționalitate prin relația arbitrară dintre semnificant și semnificat. Termenul *simbol* < gr. *symbolon* „semn de recunoaștere" este folosit în știință cu sensul de literă sau semn grafic special pentru a desemna obiecte, idei etc. Simbolurile se prezintă sub formă de litere sau litere asociate cu cifre ori cu alte semne grafice. Ele nu implică o anumită motivație a relației cu obiectele reprezentate, dar nu sunt total arbitrare. Dacă raportat la obiectul reprezentat, semnificantul este liber ales, în raport cu comunitatea lingvistică în cadrul căreia se folosește, prin convenție, este impus. Ca expresie grafică, unele simboluri sunt legate de baze, corespunzând literelor inițiale ale acestora: **m** (metru), **l** (litru), **Au** (aur), **Ag** (argint). Există și simboluri absolut arbitrare, expresia lor grafică neavând legătură cu baza: **L** (potențial cinetic; produs de solubilitate; radianță), **I** (număr cuantic de spin; pantă energetică), situații în care semnificația este stabilită în mod convențional.

3. **Abrevierile de-a lungul timpului**

Procedeul abrevierii s-a practicat încă din cele mai vechi timpuri, intuindu-se eficiența lui în procesul de comunicare.

3.1. Fenomenul era cunoscut în antichitatea greco-latină, de unde a fost preluat în evul mediu. Enciclopediile și tratatele de istorie universală înregistrează numeroase sigle cu mare putere de circulație: **FR** (Forum Romanum), **CI** (Caius Iulius), **RF** (Rex Francorum) sau **AD** (lat. *Anno Domini* – în anul Domnului), **INRI** (lat. *Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum* – Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor), apărute o dată cu creștinismul. Existau și formulări siglice echivalente ale unor enunțuri: **IHFC** (lat. *ipsius heres faciundum curavit* – moștenitorul lui însuși s-a îngrijit să facă aceasta), **OTBQ** (lat. *ossa tua bene quiescant* – oasele tale să se odihnească în pace), **SVBEE(Q)V** (lat. *si vales bene est, ego (quidem) valeo* – dacă ești sănătos e bine, eu sunt bine).

3.2. Modelul oferit de antichitatea greco-latină este preluat de limbile moderne, pe baza lui dezvoltându-se procedeul abrevierii, care reflectă realitățile social-economice și politice din fiecare țară. Înființarea unui mare număr de asociații, instituții, societăți, pe de o parte, și descoperirile noi din știință și tehnică, pe de altă parte, au contribuit la dezvoltarea fenomenului și la răspândirea lui rapidă dintr-o țară în alta. Relațiile internaționale au facilitat circulația lui, permițând nașterea unui limbaj al siglelor. De altfel, pentru mulți lingviști abrevierile propriu-zise se identifică cu siglele. Acestea nu se pot confunda cu alte categorii de cuvinte apropiate, bazate pe reducere grafică și/sau fonetică, în plus, se bucură de o circulație mare într-o limbă sau chiar dintr-o limbă în alta.

3.3. Procedeul abrevierii cunoaște o evoluție, de la sigle simple și fragmente de cuvinte corespunzând unuia sau mai multor elemente din bază (în latină chiar unor enunțuri tip propoziție sau frază), la combinații diverse de litere, fragmente de cuvinte și cuvinte în abrevieri criptice de tipul „siglă în siglă", dificil de decodificat, și care implică, pe lângă cunoștințele lingvistice, numeroase deducții și analogii.

3.4. În limba română cele mai vechi abrevieri înregistrate sunt **ASTRA** (Asociațiunea Transilvană pentru Literatura și Cultura Poporului Român), **DGP** (Direcția generală a Poștelor), **CFR** (Căile Ferate Române), **CEC** (Casa de Economii și Consemnațiuni) etc. Pe baza modelului francez îndeosebi, după primul război mondial, numărul abrevierilor cunoaște o creștere simțitoare. Formațiilor existente li se adaugă altele: **IAR** (Industria de Avioane Română), **ARO** (Asigurarea Românească), **CREMIN** (Creditul Minier), **ARAGAZ** (Asociția Româno-Americană pentru Gaz), **STB** (Societatea de Tramvaie București); ele sunt expresia realităților economico-sociale de după 1920. După cel de-al doilea război mondial, sub influența limbii ruse se nasc noi abrevieri: **gostat** (gospodăria agricolă de stat), **Agerpres** (Agenția Română de Presă), **PMR** (Partidul Muncitoresc Român) ș.a.

3.5. Ultimele două decenii ale secolului nostru, când s-au înființat numeroase societăți, asociații, regii, organizații etc. (urmare a schimbărilor social-politice), constituie o etapă propice creării și funcționării abrevierilor; aproape fiecare instituție socială se naște cu două denumiri: una obișnuită, neprescurtată, cea de-a doua – sigla.

Spre deosebire de alte tipuri de cuvinte, abrevierile au o existență limitată. Este vorba, în special, de formațiile care acoperă câmpul social; cele mai multe dispar o dată cu instituțiile pe care le denumesc. În această situație sunt numele unor întreprinderi și organizații de stat care au dispărut după 1990: **IAP** (Întreprinderea de Alimentație Publică), **ICEA** (Întreprinderea de Cercetări pentru Economie Agrară), **ICLS** (Întreprinderea Comercială Locală de Stat). Alte abrevieri, într-o perioadă scurtă de timp au suferit modificări succesive, în funcție de profilul social-economic pe care îl exprimau: **STB** (Societatea de Tramvaie București) > **ITB** (Întreprinderea de Transport București) > **RATB** (Regia Autonomă de Transport București); **HCM** (Hotărâre a Consiliului de Miniștri) > **HG** (Hotărâre a Guvernului).

4. Stadiul actual al cercetării asupra abrevierii

Constituind sectorul cel mai mobil al lexicului, abrevierile sunt mai dificil de abordat față de alte categorii de cuvinte, tocmai datorită faptului că se află în flux continuu: se nasc cu mare ușurință, circulă o oarecare perioadă de timp și ies din uz în funcție de schimbările sociale. Din cauza acestei permanente mișcări, procedeul este extrem de productiv, iar abrevierile în continuă extensiune. Pe de altă parte, dificultatea abordării lor provine și din faptul că sunt eterogene ca structură și comportament morfologic și, condiționat sau nu de structură, circulă diferit în limba scrisă sau/și orală.

Problemele de terminologie, tipologia, ortografia și implicațiile de natură sociolingvistică fac obiectul numeroaselor studii[6].

Din bibliografia românească ne oprim la câteva lucrări în care sunt semnalate aspecte de ordin lexical, morfologic, fonetic și ortografic ale abrevierilor.

Iorgu Iordan în **Limba română actuală. O gramatică a „greșelilor"**[7] atrage atenția asupra procedeului mai mult sau mai puțin internațional de formare a cuvintelor, considerând abrevierile drept produse lingvistice comerciale cu o existență efemeră. Se știe că fenomenul nu avea mare vechime în limba română, fiind preluat din limbile de circulație, iar abrevierile românești create după modelul străin.

---

[6] Menționăm două lucrări de referință: Hilding Kjelmann, **Mots abrégés et tendances d'abréviation en français**, Uppsala, 1920; Paul Zumthor, **Abréviations composées**, Amsterdam, 1951.

[7] v. Iorgu Iordan, **Limba română actuală. O gramatică a „greșelilor"**, București, Ed. Socec & Co. S.A.R., ed. a II-a, 1947, p. 248-252.

Cercetând modul de realizare, Iordan remarcă existența unor formații alcătuite din literele inițialele ale compuselor sau sintagmelor și, mai rar, din fragmente de cuvinte și cuvinte, exemplificând abrevieri precum: **CAM** (Casa Autonomă a Monopolurilor), **MTR** (Munca Tineretului Român), **FUM** (Frontul Unic Muncitoresc), **Sovromtransport** (Societatea Sovieto-Română pentru Transport). În rândul siglelor se observă și două aspecte de natură lexico-gramaticală: articularea cu articol hotărât enclitic – **PTT > Peteteul, STB > Setebeul, ARLUS > Arlusul** –și derivarea sufixală: **setebist, ceferist, aserecist**[8], ambele fiind indicii ale flexiunii și autonomiei lexicale a abrevierilor.

O dată cu tratatul Academiei **Formarea cuvintelor în limba română**, vol. I *Compunerea*[9], se definitivează locul abrevierilor în cadrul lexicului. În „Prefața" acestui volum, Mioara Avram definește procedeul ca tip mixt de formare a cuvintelor, constând în compunere + scurtare, trunchiere, fragmentare (+ derivare); în cap. *Substantive compuse din abrevieri*, Fulvia Ciobanu și Finuța Hasan, după ce fac un scurt istoric al abrevierilor în limba română, argumentând și rolul lor în comunicare, observă dubla natură a procedeului: abrevierea propriu-zisă a termenilor din bază și îmbinarea lor. Un aspect nou îl constituie clasificările pe care le propun cele două cercetătoare, în funcție de mai multe criterii: din punct de vedere morfologic, compusele din abrevieri sunt substantive comune și proprii; din punct de vedere grafic și în raport cu baza, sunt formate din: a) inițiale ale cuvintelor; b) fragmente de cuvinte; c) inițiale și fragmente de cuvinte; d) fragmente de cuvinte și cuvinte; e) fragmente de cuvinte, litere inițiale și elemente de compunere. O dată cu structura variată, în ceea ce privește rostirea, se constată două tipuri de compuse: alfabetic, cu lectura pe litere – **ONT** [o-ne-té] (Oficiul Național de Turism), **FSM** [fe-se-mé] (Federația Sindicală Mondială), **OZN** [o-ze-né] (obiect zburător neidentificat) – și silabic, citite ca niște cuvinte obișnuite: **ICEMIN** [icemín] (Institutul de Cercetări Miniere), **UCECOM** [učekóm] (Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești), **ADAS** [ádas] (Administrația Asigurărilor de Stat).

Mioara Avram, în **Ortografie pentru toți**[10], în urma unei analize riguroase, propune o tipologie complexă, bazată pe criterii lingvistice și extralingvistice, demonstrând abordarea sistematică și plurivalentă a fenomenului: a) după natura pur grafică sau/și orală, abrevierile intră în relație cu codul scris sau oral; b) după

---

[8] Exemplele selectate provin de la următoarele abrevieri: **Peteteul** < **PTT** (Poștă, Telegraf, Telefon), **Setebeul** < **STB** (Societatea de Tramvaie București), **Arlusul** < **ARLUS** (Asociația Română pentru Strângerea Legăturilor de Prietenie cu Uniunea Sovietică), **aserecist** < **ASRC** (Asociația Studenților Români Creștini).

[9] v. Academia RSR, **Formarea cuvintelor în limba română**, vol. I, *Compunerea*, București, 1970, p.151-165.

[10] v. Mioara Avram, **Ortografie pentru toți**, București, EAR, 1990, p. 125-136.

aria, gradul și restricțiile de folosire, ele sunt generale și speciale sau chiar particulare, uzuale și ocazionale, libere și contextuale; c) după caracterul național și internațional, se deosebesc formații românești și internaționale; d) după sensul pe plan lexical și gramatical, ele desemnează o singură noțiune sau mai multe, corespund uneia sau mai multor forme flexionare; e) după structura bazelor, sunt cuvinte simple, compuse și îmbinări de cuvinte; f) după elementele componente, sunt formate din litere, litere și cifre, litere și alte semne grafice; g) după procedeul de realizare, se constituie din litere inițiale ale cuvintelor dintr-o îmbinare sau dintr-un compus, din litere nesuccesive, segmente inițiale, combinații de litere și segmente, litere și cuvinte, segmente și cuvinte; h) după accesibilitate, unele sunt ușor decodabile, altele sunt ermetice. Clasificarea și tipurile propuse constituie un punct de plecare în demersul analizei abrevierilor.

Prin menționarea acestor lucrări din bibliografia lingvistică românească, am încercat să schițăm drumul pe care l-au parcurs abrevierile de la apariție până astăzi, când și-au fixat un loc în lexic, se apropie de alte categorii de cuvinte (cu care uneori se confundă), prin flexiune și derivare demonstrează că sunt și trebuie să fie tratate ca niște cuvinte obișnuite.

Cunoașterea teoretică în prealabil permite și utilizarea corectă, adecvată situației de comunicare. Considerăm că problema folosirii abrevierilor sub diverse aspecte (grafic, fonetic, gramatical și semantic) rămâne încă nerezolvată, punând adesea în dificultate pe cei care le utilizează sau intră în contact cu ele. În limba scrisă există numeroase inadvertențe date de numărul literelor care constituie expresia grafică a abrevierii, scrierea cu literă majusculă sau minusculă, cu sau fără punct, cratimă sau diverse semne grafice, atribuirea unui anumit gen siglelor substantive proprii, determinarea cu ajutorul adjectivelor, acordul cu verbul predicat etc. De ex. **atr.** sau **atrib.** (atribut); **PNL** sau **P.N.L.** (Partidul Național Liberal); fostul (sau fosta) **URSS**; **SUA** au (sau a) hotărât ș.a.

În **DAS** am inventariat o serie de abrevieri cu două sau chiar trei forme, pe care le-am așezat în ordinea: formație de bază urmată de variantă (sau variante), din dorința de a se cunoaște mai bine și mai repede, chiar dacă am complicat tehnica lexicografică.

În limba orală, abrevierile pot crea confuzii prin rostirea inadecvată a siglelor: inconsecvența în stabilirea citirii literale sau silabice ori mixte, dar mai ales citirea corespunzătoare grafiei în cazul abrevierilor scrise care trebuie întregite la lectură. De ex. **OMS** [o-me-sé] sau [oms] (Organizația Mondială a Sănătății); **CCAS** [čekás], nu [če-če-a-sé] sau [kkas] (Centrul de Consiliere și Angajare pentruStudenți); **art.** [articolul], nu [art]; **dec.** [decizia], nu [de].

Astfel de probleme care apar la nivelul limbii scrise și orale duc ușor la decodări parțiale, neadecvate, făcând imposibilă înțelegerea.

Mioara Avram remarca, în limbajul actual[11], complicarea raportului dintre scriere și lectură, dintre scriere și decodare prin utilizarea unor elemente străine în siglele românești: **AMCO PRESS** și **ARPress**, comparativ cu **ROMPRES** sau vechiul **AGERPRES**; nerespectarea semnelor diacritice din baze: **Braiconf**, **Marchim**, greu de raportat la „Brăila", „Mărășești"; folosirea pleonastică a unor formații abreviate în sintagme: **S.C. Impex S.R.L.**, **S.C. Dîmbovița S.A.**, unde **S.** corespunde termenului repetat „societate"; selectarea unor elemente, a căror citire are efecte contrare: **INCOMMOD ITALIA** (firmă de confecții și mode).

Astăzi în seria de abrevieri care denumesc societăți comerciale se constată asocieri tot mai neobișnuite și greoaie de sunete – aglomerări de litere corespunzătoare consoanelor care fac dificilă citirea și, în fond, denotă o lipsă de cultură lingvistică. Într-un articol consacrat numelor de firme[12], Rodica Zafiu exemplifică formații precum **S.C. Constdan**, **Transmixt**, **Goscomloc**, **Apcom**, **Brailact**, **Calmetix** ș.a.

Dată fiind amploarea și complexitatea fenomenului abrevierilor prin crearea cu mare ușurință, pătrunderea și utilizarea lor în toate sectoarele de activitate, se impune realizarea unor noi și aprofundate analize care să acopere toate tipurile de abrevieri, să ne ajute să facem o delimitare mai riguroasă față de alte cuvinte, de care se apropie printr-o serie de elemente comune. Din perspectivă ortografică și ortoepică, se impun niște norme care să reglementeze sistemul abrevierilor.

În acest scop, sperăm ca **DAS** să ofere un bogat material de analiză și, în același timp, să relanseze în atenția specialiștilor fenomenul abrevierilor.

Silvia Pitiriciu

---

[11] Id., *Abrevieri din actualitate*, în „LLR", nr. 1/1995, p. 3-6.

[12] v. Rodica Zafiu, *Nume de firme*, în „România literară", nr. 7, 8/1997, p. 18

A

A acord (*muz.*) • acrisol (*pedol.*) • activitate (*fiz.*) • acuzativ (*lingv.*) • adenină (*biochim.*) • adenozină (*biochim.*) • afgani (*unitate monetară din Afganistan*) • afinitate pentru atom • alanină (*biochim.*) • albedo (*fiz.*) • alfa (*telec.*) • aluviune • amidon • amiloplaste (*chim.*) • aminopterină (*biochim.*) • amortizare (*fin.*) • amper (*fiz.*) • amperspiră (*fiz.*) • amplitudine (*fiz.*) • amplitudine absolută a variației (*stat.*) • analiză • androceu (*bot.*) • angrenaj • anuitate (*fin.*) • arabil • arhaic (*geol.*) • arie (*mat.*) • Armata (indicativ pentru circulația rutieră) • as (la jocul de cărți) • Austria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • avarie • aven (*geol.*) • ax (*tehn.*) • complementară (*log.*) • constanta Madelung (*chim.*) • constanta Richardson (*fiz.*) • distanță între axe (*tehn.*) • funcția Helmholtz (*chim.*) • judecată universal afirmativă (*log.*) • la (*muz.*) • marcare cu radionuclizi (*fiz.*) • număr de masă (*fiz.*) • pătură liniară de curent (*fiz.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria A (motociclete) • potențial (*fiz.*) • punct de intrare în angrenare (*mec.*) • putere de absorbție (*fiz.*) • radiație termică a aerului (*fiz.*) • roci eruptive • sapă pentru foraj cu aer • sistem al liniei adiacente (*metr.*) • supratipar albastru (*filat.*) • temperatură absolută (*fiz.*) • termen de schimb (*chim.*) • textură argiloasă (*pedol.*) • tren accelerat • vector magnetic (*fiz.*)

A. Alteță • *it. alto* - înalt, grav; voce omenească cu timbru grav (*muz.*) • America • Amos (Biblie) • Australia

A0 841 X 1189 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A1 594 X 841 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

AI anafază a primei diviziuni (*genet.*)

A2 Botswana (indicativ de țară pentru aviația civilă) • 420 X 594 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

AII anafază a celei de-a doua diviziuni (*genet.*) • grupă sanguină

A_2 coeficient experimental pentru calculul cifrei octanice de drum a benzinei auto • zgomotul doi aortic (*med.*)

A3 Tonga (indicativ de țară pentru aviația civilă) • 297 X 420 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A4 210 X 297 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A5 Bhutan (indicativ de țară pentru aviația civilă) • 148 X 210 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A6 Emiratele Arabe Unite (indicativ de țară pentru aviația civilă) • 105 X 148 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A7 Qatar (indicativ de țară pentru aviația civilă) • 74 X 105 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A8 52 X 74 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A9 37 X 52 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A10 26 X 37 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

A40 Oman (indicativ de țară pentru aviația civilă)

A% amplitudine relativă a variației (*stat.*)

A_0 factor de amplificare

Å angstrom (*fiz.*)

A potențial de vector retardat (*fiz.*)

a accelerație (*fiz.*) • activ • aerosolizabil • alburn (*bot.*) • aluvial (*pedol.*) • amidon • androceu (*bot.*) • *lat. annus* - an • *lat. ante* - înainte de; până la • ar (*mat.*) • atacant (*sport*) • atto - (element de compunere care indică 10^{-18}) • coeficient de compresiune • constantă individuală (*log.*) • difuzivitate termică (*fiz.*) • distanță între axe (*tehn.*) • înălțime a capului dintelui (*mec.*) • operator silogistic (*log.*) • rezistență specifică (*fiz.*) • viteză a sunetului în fluid (*fiz.*)

a. *it. alto* - înalt, grav; voce omenească cu timbru grav (*muz.*) • an • *lat. anno* - în anul • *lat. ante* - înainte de; până la • *lat. aqua* - apă

a2 *it. a due* - pentru două voci sau două instrumente (*muz.*)

a_0 raza Bohr (*fiz.*)

$\vec{a}$ accelerație (*fiz.*)

$\sqrt{a}$ rădăcină pătrată pozitivă din **a** (*mat.*)

$|a|$ modul al lui **a** (*mat.*)

AA abatere a distanței dintre axe (*tehn.*) • absorbție atomică (*fiz.*) • Academia de Artă • acid arahidonic (*biochim.*) • acid ascorbic (*biochim.*) • adsorbție atomică (*fiz.*) • aluviune • aminoacid (*biochim.*) • apărare antiaeriană • „Arta și Arheologia" (revistă) • astazoabazie (*med.*) • roci eruptive intrusive și metamorfice acide

A2A-A2Z Botswana (indicativ de țară pentru comunicații radio)

2AA-2ZZ Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A3A-A3Z Tonga (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3AA-3AZ Maroc (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A4A-A4Z Oman (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4AA-4AZ Mexic (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A5A-A5Z Bhutan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5AA-5AZ Libia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A6A-A6Z Emiratele Arabe Unite (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6AA-6AZ Egipt (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A7A-A7Z Qatar (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7AA-7AZ Indonezia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A8A-A8Z Liberia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8AA-8AZ Indonezia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A9A-A9Z Bahrain (indicativ de țară pentru comunicații radio)

A9C Bahrain (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Aa aalenian (*geol.*) • amfibolite (*geol.*) • strat arat (*pedol.*)

aa aminoacid (*biochim.*) • autoaglutinabil (*biol.*) • *lat. ana partes aequales* - în părți egale (*farm.*)

a.a. *lat. ad acta* - în acte • *lat. ante acta* - anteact • *lat. ante approbationem* - înainte de obținerea aprobării

AAA artilerie antiaeriană

AAA-ALZ Statele Unite ale Americii (indicativ de țară pentru comunicații radio)

AAC acid aminocapronic (*chim.*) • *lat. anno ante Christum* - anul înainte de Christos • *engl. automatic amplitude control* - reglare automată a amplitudinii (*telec.*)

AACR Autoritatea Aeronautică Civilă Română

AAF amplificator de audiofrecvență (*telec.*) • Asociația Artiștilor Fotografi • N - acetilaminofluoren (*chim.*)

Aaf aport de apă freatică (*pedol.*)

AAL acid aminolevulinic (*biochim.*)

AAN Adunarea Atlanticului de Nord • anticorpi antinucleari

a. anom. an anomal (*astr.*)

AAP Asociația Artiștilor Plastici

AAR „Analele Academiei Române" (revistă)

a.a.r. *engl. against all risks* - pentru toate riscurile (*asig.*)

AAS aminoacilsintetază (*biochim.*)

AAT Academia de Artă Teatrală • Apărarea Antiaeriană a Teritoriului

AATNU *fr. Administration de l'assistance technique des Nations Unies* - Administrația Națiunilor Unite pentru Asistență Tehnică

AAUC, a.a.u.c. *lat. anno ab urbe condita* - (în) anul de la întemeierea Romei

a.a.u.c. v. **AAUC**

AAV Academia de Arte Vizuale • anastomoză arteriovenoasă (*med.*)

AB agenție bursieră • Alba (indicativ de județ) • Alianța Balcanică • „Analele Banatului" (revistă)• antibiotice • astm bronșic (*med.*) • distanță între punctele A și B (*mat.*)

AB IV grupă sanguină

$\overline{AB}$ segment cu capetele A și B (*mat.*)

$\overrightarrow{AB}$ semidreaptă cu originea A și care conține pe B (*mat.*)

$\overleftrightarrow{AB}$ dreaptă care conține dreptele A și B (*mat.*)

$\overset{\frown}{AB}$ arc cu capetele A și B (*mat.*)

AXB produs cartezian al mulțimilor A și B (*mat.*)

A\B diferență a mulțimilor A și B (*mat.*)

$A \cap B$ intersecție a mulțimilor A și B (*mat.*)

$A \subset B$ mulțimea A este o submulțime a mulțimii B (*mat.*)

$A \cup B$ reuniune a mulțimilor A și B (*mat.*)

ab. abandon (*sport*)

ABA Asociația Balcanică de Atletism

ABC *engl. American Broadcasting Company* - Compania Americană de Radiodifuziune • atomic, biologic, chimic (*milit.*)

abd. abdomen • abdominal

ABE acetonă - butanol - etanol (*chim.*)

ABEI aminobutiletilizoluminol (*chim.*)

ABf abatere la bătaie frontală (*mec.*)

abh. abhaz

ab init. *lat. ab initio* - de la început

abl. ablativ (*lingv.*)

ABM adaptor de bandă magnetică

ABNC autobuncăr de nutreturi combinate (*zootehn.*)

ABr abatere la bătaie radială (*mec.*)

abr. abraziune • abraziv • abreviat • abreviere

abrev. abreviat • abreviere

abruzz. abruzzez

ABS acrilonitril - butadien - stiren (*chim.*) • Administrația Bazelor Sportive • *germ. Antiblockiersystem* - sistem antiblocaj (*tehn.*)

abs. absent • absență • absolvent • absorbant • absorbit • absorbție •

abs. feb. *lat. absente febre* - în absența febrei (*med.*)

abs. re. *lat. absente reo* - în absența apărătorului (*dr.*)

abstr. abstract

ABTS acid aminobenzotiazolinsulfonic (*chim.*)

ABU *engl. Asian Broadcasting Union* - Uniunea Asiatică de Radiodifuziune

ABV Asociația Bursei de Valori

AC Alianța Civică • *engl. all cleared* - șterge totul (*inf.*) • *engl. alternating current* - curent alternativ (*fiz.*) • *engl. analog computer* - calculator analogic • *lat. ante Christum* - înainte de Christos • apărare civilă • asigurare a calității • *engl. automatic control* - control automat • conglomerate (*pedol.*) • sapă pentru foraj, cu dinți circulari

Ac acadian (*geol.*) • acid • actiniu (*chim.*) • activ circulant (*ec.*) • altocumulus (*meteor.*) • anticorp • arie a secțiunii contractate (*fiz.*)

Ac. acțiune farmacologică și terapeutică • acuzativ (*lingv.*)

ac acmit (*geol.*) • acru (unitate de măsură) • alcalinizat (*pedol.*) • anticorp

ac. acid • acuzativ (*lingv.*)

a.c. *engl. alternating current* - curent alternativ (*fiz.*) • *lat. ante cibum* - înainte de masă (*farm.*) • *lat. anno corrente* - anul curent

acac acetilacetonat (*chim.*)

acad. academic • academician • academie

ACAP *engl. automatic circuit analysis program* - program de analiză automată a circuitului (*inf.*)

ACAROM Asociația Constructorilor Români de Automobile

ACAS Administrația Centrală a Asigurărilor de Stat

ACB analiză a costurilor și beneficiilor sociale (*stat.*)

ACBR Asociația Comunității Baha'i din România

ACC amplificator de curent continuu • *engl. automatic computer control* - control automat al calculatorului

acc. accelerat • accelerator • accelerație • accent • accept • acceptat • accize (*fin.*)

ACCD *engl. acceptance date* - dată a acceptării (*com.*)

accel. *it accelerando* - accelerând (*muz.*)

ACD sapă pentru foraj, cu aer, dinți circulari și întărire pe diametru

AC/DC, AC-DC *engl. alternating current/direct current* - curent alternativ/ curent continuu (*fiz.*)

AC-DC v. **AC/DC**

ACE alcool-cloroform-eter (*med.*) • antigen carcinoembrionar (*med.*)

ACEA Asociația Constructorilor Europeni de Automobile

ace acentric (*genet.*)

acet. acetat • acetic • acetonă

ACG acicloguanidină (*biochim.*) • adaos comercial de gros • adenină - - citozină - guanină (*biochim.*)

ACGD *engl. acceptance of goods merchandises* - acceptare a mărfurilor (*com.*)

AChR Asociația Chinologică Română

a. Chr. *lat. ante Christum* - înainte de Christos

ACI adaos comercial al importatorului • Alianța Cooperatistă Internațională • anticelulă insulară (*biol.*) • *engl. automatic card identification* - identificare automată a cartelei (*inf.*)

ACIA *engl. asynchronous communication interface adapter* - adaptor de interfață pentru comunicație asincronă (*inf.*)

ACIN Asociația Cineaștilor din România

ACK *engl. acknowledge character* - caracter de confirmare de primire (*inf.*)

ACM adaptor de casetă magnetică • *engl. Arabian Common Market* - Piața Comună Arabă • Asociația Creștină Metodistă

ACMI „Anuarul Comisiei Monumentelor Istorice" (revistă)

ACN, a.c.n. *lat. ante Christum natum* - înainte de nașterea lui Christos

a.c.n. v. **ACN**

ACN - RA Regia Autonomă a Administrației Canalelor Navigabile

ACO aconitază (*biochim.*)

ACOM *engl. automatic coding system* - sistem automat de codificare

acom. acomodare (*lingv.*)

acomp. acompaniament • acompaniat • acompaniere

acord. acordare • acordat

ACO - S aconitază solubilă (*biochim.*)

ACP Africa, Caraibe, Pacific (zonă economică)

ACPA Asociația Crescătorilor Particulari de Animale

ACPM Autoritatea Centrală pentru Protecția Mediului

ACR Automobil Clubul Român

acred. acreditare • acreditat

acron. acronim

ACS *engl. adaptive control system* - sistem adaptiv de control (*inf.*) • angiotensin - convertază serică (*biochim.*)

ACST *engl. access time* - timp de acces (*inf.*)

act. activ • activitate • actor • actriță • actual • actualitate • actuar

ACTH *engl. adrenocorticotrophic hormone* - hormon adrenocorticotrop

acț. acționar • acțiune

ACU *engl. artificial currency unit* - unitate monetară artificială

acum. acumulare • acumulat • acumulator

acup. acupunctură

acust. acustic • acustică

acuz. acuzativ (*lingv.*)

ACV *engl. alternative current voltmeter* - voltmetru de curent alternativ

ACY aminoacilază (*biochim.*)

AD „Analele Dobrogei" (revistă)• *engl. analog (to) digital* - analogic-numeric (*inf.*) • *lat. anno Domini* - în anul Domnului (sistem de datare a anilor pornind de la nașterea lui Christos) • sapă pentru foraj cu aer, întărire pe diametru • sol desfundat (*pedol.*)

Ad adenozină (*biochim.*)

Ad. mod de administrare (*farm.*)

A/D, a/d *engl. analog (to) digital* - analogic-numeric (*inf.*)

A-D Albrecht Dürer (pictor și gravor german) • *engl. analog (to) digital* - analogic-numeric (*inf.*)

ad. adâncime • *lat. adde* - să se adauge (*farm.*) • adsorbție

a.d. *lat. a dato* - de la data semnăturii • *lat. ante diem* - înainte de această zi

a/d v. **A/D**

ADA acid N-(2-acetamido) iminodiacetic (*chim.*) • adenozin -dezaminază (*biochim.*) • *engl. automatic data acquisition* - achiziție automată de date (*inf.*)

ADAF asigurare de deces cu acumulare de capital în fonduri

adag., adago, adgo *it. adagio* - lent, în tempo rar (*muz.*)

adago v. **adag.**

adapt. adaptare • adaptat

ADAR Asociația pentru Dezvoltare și Amenajare Rurală

ADAS Administrația Asigurărilor de Stat

ADAT *engl. automatic data acquisition and transfer* - acumulare și transfer automat de date (*inf.*)

ADAV avion cu decolare și aterizare verticală

ADC analiză a drumului critic (*inf.*) • *engl. analog (to) digital convertor* - convertor analogic-numeric (*inf.*) • *engl. automatic data collection* - colectare automată de date (*inf.*)

ad chart. cerat. *lat. ad chartam ceratam* - în hârtie cerată (*farm.*)

ADCN *engl. advice of collection number* - avizare a numărului de încasare (*com.*)

add. addenda

ADE Agenția de Dezvoltare Economică • *engl. automatic design engineering* - tehnologie a proiectării automate • *engl. automatic drafting equipment* - echipament de desenare automată

ADEDS *engl. advanced electronic*

display system - sistem performant de afișare electronică

ADEL adaptor de ieșire la linie (*inf.*)

ADES analizor al definirii sistemului (*inf.*) • *engl. automatic digital encoding system* - sistem automat de codificare numerică

ad fin. *lat. ad finem* - la sfârșit

adgo v. **adag.**

ADH alcooldehidrogenază (*biochim.*)

ad h.l. *lat. ad hunc locum* - în acest loc

ADI Academia Diplomatică Internațională • adaptor de intrare (*inf.*) • Agenția pentru Dezvoltare Internațională

ADIL adaptor de intrare din linie (*inf.*)

ad inf. *lat. ad infinitum* - la infinit

ad init. *lat. ad initium* - la început

ad int. *lat. ad interim* - interimar

ADIRI Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale

adj. adjectiv • adjectival • adjunct • adjutant

adj. pos. adjectiv posesiv

adj. pron. adjectiv pronominal

adj. pron. de înt. adjectiv pronominal de întărire

adj. pron. dem. adjectiv pronominal demonstrativ

adj. pron. interog. adjectiv pronominal interogativ

adj. pron. neg. adjectiv pronominal negativ

adj. pron. neh. adjectiv pronominal nehotărât

adj. pron. pos. adjectiv pronominal posesiv

adj. pron. rel. adjectiv pronominal relativ

ADK adenozinkinază (*biochim.*)

ad litt. *lat. ad litteram* - literă cu literă, textual

ad loc. *lat. ad locum* - la locul

ADM acces direct la memorie (*inf.*) • *engl. adaptive delta modulation* - modulație delta adaptivă (*telec.*)

adm. administrare • administrat • administrativ • administrator • administrație •admis

adm.-jur. administrativ - juridic

admin., adtiv. administrativ

ADN acid dezoxiribonucleic (*biochim.*) • Yemen (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

adn., adnot. adnotare • adnotat

ADNh ADN heteroduplex (*biochim.*)

ADNmt ADN mitocondrial (*biochim.*)

adnot. v. **adn.**

ADNr ADN ribozomal (*biochim.*)

ADN-Z ADN în zigzag (*biochim.*)

ad oll. *lat. ad ollam* - în cutie pentru unguente (*farm.*)

ADOP avantaje, dezavantaje, oportunități, pericole (*stat.*)

ADP *engl. adenosine diphosphate* - acid adenozindifosforic sau adenozinodifosfat (*biochim.*) • Administrația Domeniului Public • „Arhiva de Drept Public" (revistă) • *engl. automatic data processing* - prelucrare automată a datelor (*inf.*)

ADPA anatoxină difterică purificată și adsorbită (*farm.*)

ad perf. satur. *lat. ad perfectam saturitatem* - până la saturație completă (*farm.*)

ADPS *engl. automatic data processing system* - sistem de prelucrare automată a datelor (*inf.*)

adr. adresat • adresă

ad sacc. *lat. ad sacculum* - în pungă de hârtie (*farm.*)

ad sat. *lat. ad saturandum* - până la saturație (*farm.*)

ad scat. *lat. ad scatulam* - în cutie (*farm.*)

adtiv v. **admin.**

ad us. *lat. ad usum* - conform uzului

ad us. ext. *lat. ad usum externum* - pentru uz extern (*farm.*)

ad us. int. *lat. ad usum internum* - pentru uz intern (*farm.*)

ad us. prop. *lat. ad usum proprium* - pentru uz propriu (*farm.*)

ad us. vet. *lat. ad usum veterinarium* - pentru uz veterinar (*farm.*)

adv. adventism • adventist • adverb • adverbial • adversativ

ad val. *lat. ad valorem* - conform valorii

adv. corel. adverb corelativ

adv. interog. adverb interogativ

ad vitr. adl. *lat. ad vitreum adlatum* - în sticlă trimisă (*farm.*)

ad vitr. coll. ampl. *lat. ad vitreum collo amplo* - în borcan (*farm.*)

ad vitr. fusc. *lat. ad vitreum fuscum* - în sticlă de culoare închisă (*farm.*)

ad vitr. gutt. *lat. ad vitreum guttatum* - în sticlă picătoare (*farm.*)

adv. neh. adverb nehotărât

adv. pron. adverb pronominal

adv. pron. dem. adverb pronominal demonstrativ

adv. pron. interog. adverb pronominal interogativ

adv. pron. neh. adverb pronominal nehotărât

adv. pron. rel. adverb pronominal relativ

adv. rel. adverb relativ

AE activ economic • aminoetil (*biochim.*) • roci eruptive efuzive (*geol.*)

Ae abatere a elicei melcului (*mec.*)

ae. *lat. aeneus* - din cupru (*num.*) • *lat. aetatis* - în etate de

AEBR Asociația Ecumenică a Bisericilor din România

Aef abatere efectivă (*mec.*)

a.e.g. *lat. ad eundem gradum* - în același grad

AEI Asociația Economică Internațională

AEIC Asociația Europeană de Istorie Contemporană

AEIOU *lat. Austria erit in orbe ultima* - Austria va fi ultima supraviețuitoare a lumii (deviză a Casei Imperiale Austriece)

AELE *fr. Association européenne de libre-échange* - Asociația Europeană a Liberului Schimb

AELS Asociația Europeană a Liberului Schimb

aen. *lat. aeneus* - din cupru (*num.*)

aeq. *lat. aequalis* - egal (*farm.*)

AER Alianța Evanghelică din România

aero aeronautic • aeronautică

aerod. aerodinamic • aerodinamică

aeron. aeronaut • aeronautic • aeronautică

aerosp. aerospațial

aet., aetat. *lat. aetatis* - în etate de

aetat. v. **aet.**

AF acid fulvic (*pedol.*) • Administrația Financiară • Alianța Franceză • audiofrecvență • roci efuzive eruptive

Af afghani (unitate monetară din Afghanistan)

af. afix (*lingv.*)

a.f. *lat. anno futuro* - anul viitor

AFA acid fosfonoacetic (*biochim.*)

AFC *engl. automatic frequency control* - reglare automată a frecvenței (*telec.*)

AFCJ Asociația Femeilor de Carieră Juridică

AFDJ Administrația Fluvială a Dunării de Jos

AFDPR Asociația Foștilor Deținuți Politici din România

afer. afereză (*lingv.*)

AFF acid fosfonoformic (*biochim.*) • *engl. automatic frequency follower* - dispozitiv de urmărire automată a frecvenței (*telec.*)

AFf abatere de la forma dată a profilului (*mec.*)

affret. *it. affretando* - grăbind (*muz.*)

AFG Afghanistan (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Afg. Afghanistan

afg. afgan

AFI amplificator de frecvență intermediară (*telec.*) • asigurare, finanțare, investiții

AFI-CC amplificator de frecvență intermediară - cale comună (*eln.*)

AFIF amplificator de foarte înaltă frecvență

afil. afiliat • afiliere

AFIPS *engl. American Federation of Information Processing Societies* - Federația Națională Americană a Societăților de Prelucrare a Informației

afirm. afirmativ • afirmație

AFI abatere de la forma cilindrică (*mec.*)

afl. afluent (*geogr.*)

AFM acetat de fenil mercur (*biochim.*) • asigurare a forței de muncă

AFMR Asociația Femeilor Manager din România

AFN abatere de la fierberea nucleică (*mec.*)

afon. afonizare (*lingv.*) • afonizat

AFP *fr. Agence France - Presse* - Agenția de Presă Franceză • alfa - fetoproteină (*biochim.*)

AFp abatere de la forma plană (*mec.*)

AFPC *engl. automatic frequency and phase control* - reglare automată a frecvenței și a fazei (*telec.*)

AFR Asociația Feroviarilor din România • Asociația Filateliștilor Români • Asociația Forestierilor din România

AFr abatere de la forma rectilinie (*mec.*)

Afr. Africa

afr. african • afrikaans

AFRASEC *engl. Afro-Asian Organization for Economic Cooperation* - Organizația Afro-asiatică pentru Cooperare Economică

afric. africată (*lingv.*)

AFs abatere de la formă dată a suprafeței (*mec.*)

AFT acid fosfotungstic (*biochim.*) • alfa-fetoproteină (*biol.*) • *engl. automatic fine tuning* - acord automat fin (*telec.*) • *engl. automatic fund transfer* - transfer automat de fonduri

AFU amestecător de furaje uscate (*zootehn.*)

AG adunare generală • Argeș (indicativ de județ) • gresii (*pedol.*) • textură fină argiloasă (*pedol.*)

Ag antigen • argint (*chim.*) • supratipar argintiu (*filat.*)

ag. agent • agenție • antigen

AGA Adunarea Generală a Acționarilor

AGAC aminoglicozid-aminociclitol (*biochim.*)

AGC *engl. automatic gain control* reglare automată a amplificării (*telec.*)

AGE acizi grași esențiali (*biochim.*) • Asociația Generală a Economiștilor

AGEA Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor

AGER Asociația Generală a Economiștilor din România

AGERPRES, Agerpres Agenția Română de Presă

Agerpres v. **AGERPRES**

AGETC Asociația Generală a Experților Tehnici și Contabili

AGFA, Agfa *germ. Actiengesellschaft für Anilinfabrikation* - Societatea pe Acțiuni pentru Fabricarea Anilinei

Agfa v. **AGFA**

AGFR Asociația Generală a Frigotehniștilor din România

AgHBc antigen de miez „core" al virusului hepatitei de tip B

AgHBe antigen „e" al virusului hepatitei de tip B

AgHBs antigen de suprafață al hepatitei de tip B

AGI Anul Geofizic Internațional • autorizație globală de import

AGIR Asociația Generală a Inginerilor din România

agit. ante sum. *lat. agita ante sumendum* - să se agite înainte de folosire (*farm.*)

AGL acizi grași liberi (*biochim.*)

aglut. aglutinant • aglutinare • aglutinat

AGN acizi grași nesaturați (*biochim.*)

AGNE acizi grași neesterificați (*biochim.*)

AGOA Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor

AGPN acizi grași polinesaturați (*biochim.*)

agr. agregare • agregat

AGRAS Societatea de Asigurări Agricole

a. greg. an civil gregorian

agric. agricol • agricultor • agricultură

AGRIMEX agricol + import + export (societate)

AGROALIMENT agricol + aliment (societate)

agrobiol. agrobiologic • agrobiologie

AGROCHIM agricol + chimie (societate)

agrochim. agrochimic • agrochimie

AGROCOM agricol + comerț (societate)

AGROCOOP agricol + cooperatist (societate)

AGROEXPORT agricol + export (societate)

AGROIND agricol + industrie (societate)

agroind. agroindustrial • agroindustrie

AGROINDUSTRIALA agricol + industrial (societate)

AGROLACT agricol + lactat (societate)

AGROMEC agricol + mecanizare (societate)

AGROMEX agricol + export (societate)

agron. agronom • agronomic • agronomie

AGROSEM agricol + semințe (societate)

AGROSERVICE agricol + service (societate)

agrotehn. agrotehnic • agrotehnică • agrotehnician

AGROTRANSPORT agricol + transport (societate)

agrozootehn. agrozootehnic • agrozootehnică • agrozootehnician

AGROZOOTEHNICA agricol + zootehnic (societate)

AGS analiză a gazelor sanguine *(med.)*

ags. anglo - saxon

AgT antigen tumoral

AGVPSR Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România

AH acid huminic (*pedol.*) • anemie hemolitică (*med.*) • *lat. anno Hebraico* - în anul evreiesc • *lat. anno Hegirae* - în anul Hegirei • Antwerp-Hamburg (rută maritimă)

Ah aciditate hidrolitică (*chim.*)

A•h amper-oră

ah. ahean

a.h. *lat. anno Hebraico* - în anul evreiesc • *lat. anno Hegirae* - în anul Hegirei

AHAI anemie hemolitică autoimună (*med.*)

AHH aril-hidrocarbon-hidroxilază (*biochim.*)

a.h.l. *lat. ad hunc locum* - în acest loc (*bibl.*)

AHR Asociația Hotelierilor din România

AI Alteță Imperială • amplificator inversor (*elt.*) • anafază a primei diviziuni (*genet.*) • „Analele de Istorie" (revistă) • anghină instabilă (*med.*) • *engl. artificial intellingence* - inteligență artificială • roci eruptive intrusive și roci metamorfice intermediare (*geol.*)

Ai abatere inferioară (*mec.*)

$A_{l/o}$ valoare absolută a unui procent de

creștere cu bază fixă (*stat.*)

a.i. *lat. ab initio* - de la început • *lat. ad interim* - interimar

a_i activitate a ionilor (*chim.*)

AIA Academia Internațională de Astronautică • acid indolilacetic (*chim.*)

AIAA *engl. American Institute of Aeronautics and Astronautics* - Institutul American de Aeronautică și Astronomie

AIAC Asociația Internațională de Arheologie Clasică

AIAP Asociația Internațională de Arte Plastice

AIBA Asociația Internațională de Box Amator

AICA Asociația Internațională a Criticilor de Artă

AICB *fr. Association internationale contre le bruit* - Asociația Internațională pentru Combaterea Zgomotului

AICCF Asociația Internațională a Congresului Căilor Ferate

AICMA *fr. Association internationale des constructeurs de matériel aérospatial* - Asociația Internațională a Constructorilor de Echipament Aerospațial

AICS *fr. Association internationale du cinéma scientifique* - Asociația Internațională de Film Științific

AICT Asociația Internațională a Criticilor de Teatru

AID Asociația Internațională pentru Dezvoltare

AIDA *engl. advanced integrated circuits design aids* - mijloace perfecționate de proiectare a circuitelor integrate • Asociația Internațională a Distribuției Produselor Alimentare

AIDC *engl. Asian Industrial Development Council* - Consiliul Asiatic pentru Dezvoltare Industrială

AIDP Asociația Internațională de Drept Penal

AIDS *engl. acquired immune deficiency syndrome* - sindrom al imunodeficienței dobândite (*med.*) • *engl. automatic integrating debugging system* - sistem integrat automat de depanare (*inf.*)

AIE Agenția Internațională a Energiei

AIEA Agenția Internațională pentru Energie Atomică

AIECE Asociația Institutelor Europene de Conjunctură Economică

AIEE *fr. Association des instituts d'etudes européennes* - Asociația Institutelor de Studii Europene

AIEP Asociația Internațională a Experților Filateliști

AIF Alianța Internațională a Femeilor • amplificator de înaltă frecvență (*telec.*)

AIFM Asociația Internațională a Femeilor - Medic

AIFP Asociația Internațională a Fotbaliștilor Profesioniști

AIG anchetă integrată în gospodărie (*stat.*)

AIGP anchetă integrată în gospodăriile populației (*stat.*)

$A_{i/i-1}$ valoare absolută a unui procent de creștere cu bază în lanț (*stat.*)

AIIA „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie" (revistă)

AIIN „Anuarul Institutului de Istorie Națională" (revistă)

a_{ij} tensor viteză de deformare (*fiz.*)

AIJD Asociația Internațională a Juriștilor Democrați

AIJP Asociația Internațională a Jurnaliștilor Filatelisti

AILA Asociația Internațională de Lingvistică Aplicată

AIMPA *fr. Association internationale de météorolgie et de physique de l'atmosphère* - Asociația Internațională pentru Meteorologie și Fizică a Atmosferei

AINS antiinflamatoare nesteroidiene (*farm.*)

AIO activități, interese, opinii (*stat.*) • Aeroportul Internațional Otopeni

AIP „Anuarul Institutului Pedagogic" (revistă) • Anul Internațional al Păcii • Asociația Internațională de Publicitate • *engl. automated imagery processing* - prelucrare automată a imaginilor (*inf.*)

AIPA Asociația Internațională de Psihologie Aplicată

AIPS Asociația Internațională a Presei Sportive • Asociația Internațională de Psihiatrie Socială

AIRH *fr. Association internationale de recherches hydrauliques* - Asociația Internațională pentru Cercetări Hidraulice

AIRS *engl. automatic image retrieval system* - sistem de regăsire automată a imaginilor (*inf.*) • *engl. automatic information retrieval system* - sistem de regăsire automată a informației (*inf.*)

AIS Asociația Internațională de Sociologie

AISC „Anuarul Institutului de Studii Clasice" (revistă)

AISISP „Analele Institutului de Studii Istorice și Social-Politice" (revistă)

AISM Asociația Internațională de Semnalizare Maritimă

AISS Asociația Internațională de Securitate Socială

AISSEE Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene

AISȘEC Asociația Internațională a Studenților în Științe Economice și Comerciale

AISTEDA Academia Informatizată pentru Studii Tehnice, Economice, Drept și Administrație

AIȘE Asociația Internațională de Științe Economice

AIȘJ Asociația Internațională de Științe Juridice

AIȘP Asociația Internațională de Științe Politice

AIT accident ischemic tranzitor (*med.*) • Agenția Internațională de Turism • Anul Internațional al Tineretului

AITA Asociația Internațională de Teatru Amator • Asociația Internațională pentru Transporturi Aeriene

AITC Asociația Internațională a Traducătorilor de Conferințe

AIU Asociația Internațională a Universităților

AIV Asociația Internațională de Vulcanologie

AÎTT autoatelier pentru întreținere tehnice de tancuri

AJF amplificator de joasă frecvență (*telec.*)

AJPM *lat. ad Jesum per Mariam* - de la Iisus prin Maria

a. jul. an civil iulian

AJVPS Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi

AK adenilatkinază (*biochim.*) • *engl. automatic Kalashnikov* - Kalașnicov automat (armă)

AL Abraham Lincoln (președinte al SUA) • Albania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • America Latină • *engl. assembly language* - limbaj asamblor (*inf.*) • textură fină argiloasă (*pedol.*)

Al aluminiu (*chim.*)

al. albic (*pedol.*) • alineat

a.l. an-lumină (*astr.*)

ALA alarmă și locație aeriană • apărare locală antiaeriană

Ala, ala alanină (*biochim.*)

ala v. **Ala**

ALADI Asociația Latino-Americană pentru Dezvoltare Industrială

ALAI Asociația Literară și Artistică Internațională

ALALS Asociația Latino-Americană a Liberului Schimb

Alb albian (*geol.*)

Alb. Albania

alb. albanez • albumină • limba albaneză

alc. alcalin • alcalinitate • alcaloid (*farm.*) • alcătuire • alcătuit • alcool

alcăt. alcătuire • alcătuit

ALCOM alimente + comerț (societate)

alcotest alcool + test (aparat)

ALD aldehidă (*chim.*) • *engl. automated logic diagram* - diagramă logică automată (*inf.*)

Ald aldehidă (*chim.*)

ald. aldine (*poligr.*)

AldDH aldehiddehidrogenază (*biochim.*)

aldural aluminiu + duraluminiu (aliaj)

al. e. *lat. alia editio* - altă ediție (*bibl.*)

aleg. alegoric • alegorie

alf. alfabet • alfabetic • alfisoluri (*pedol.*)

Alg. Algeria

alg. algebră • algebric • algerian

ALGOL, algol *engl. algorithmic language* - limbaj algoritmic (*inf.*)

algol v. **ALGOL**

ALI Altețele Lor Imperiale

ALIL „Anuarul de Lingvistică și Istorie Literară" (revistă)

alim. aliment • alimentar • alimentat • alimentație

ALIMENTCOM alimente + comerț (societate)

ALIMEX alimente + export (societate)

ALIMPEX alimente + import + export (societate)

alin. alineat

A Lip acil dihidrolipoic (*biochim.*)

ALL lek (unitate monetară din Albania)

all., allo *it. allegro* - repede, vioi (*muz.*)

allarg. *it. allargando* - lărgind (*muz.*)

allo. v. **all.**

all'ott. *it. all'ottava* - cu o octavă mai sus (*muz.*)

all-tto *it. allegretto* - repejor (*muz.*)

alm. almanah

ALMEX alimente + export (societate)

alnico aluminiu +nichel + cobalt (aliaj)

ALP *engl. assembly language program* - program în limbaj asamblor (*inf.*) • *engl. automated learnig process* - proces de învățare automată

alp. alpin

ALR Altețele Lor Regale • Atlasul Lingvistic Român

ALRD Asociația Luptătorilor în Revoluția din Decembrie

ALRO aluminiu românesc

al seg. *it. al segno* - la semn (*muz.*)

ALT alanină aminotransferază (*biochim.*)

alt. altaic • alterare • alterat • alternativ • alternativă • alternator • altimetru • altitudine

ALTAR Asociația Luptătorilor din Timișoara Arestați în Revoluția din '89

alt. dieb. *lat. alternis diebus* - în zile alternante (*farm.*)

altern. alternativ • alternativă

alt. hor. *lat. alternis horis* - în ore alternante (*farm.*)

alt. noct. *lat. alternis noctibus* - în nopți alternante (*farm.*)

ALU *engl. arithmetic logic unit* - unitate aritmetico-logică (*inf.*)

AM Academia de Muzică • Academia Militară • *lat. amicus meus* - prietenul meu • amplificator de măsură • amplificator magnetic • *engl. amplitude modulation* - modulație de amplitudine (*telec.*) • anhidridă maleică (*chim.*) • *lat. anno mundi* - în anul de la facerea lumii • anticorpi monoclonali (*med.*) • „Arheologia Moldovei" (revistă) • *lat. Ave Maria* - Slavă Mariei (*rel.*) • tren accelerat automotor

A/M *engl. automatic/manual* - (comandă) automată/manuală

Am americiu (*chim.*)

Am. America • Amos (Biblie)

A/m amper pe metru

A/m² amper pe metru pătrat

A•m² amper - metru pătrat

am. amestec

a.m. *engl. amplitude modulation* - modulație de amplitudine (*telec.*) • *lat. ante meridiem* - înainte de amiază

$\bar{a}_m$ accelerație medie (*fiz.*)

AMA Administrația Militară Americană

AMA - AOZ Spania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

AMAL amestec aluminizat

amal. amalgam • amalgamare • amalgamat

amat. amator

amatol amoniu + toluen (*chim.*)

amb. ambalaj • ambalare • ambalat • ambasadă • ambasador • ambulanță

AMBO Asociația Mediteraneană pentru Biologie și Oceanografie

ambul. ambulanță • ambulatoriu

AMC aparate de măsură și control • automatică, management, calculatoare

a.m.c. *lat. ab mundo condita* - de la întemeierea lumii

AMCOR Asociația Consultanților în Management din România

Management din România

AMCR Asociația Meseriașilor și Comercianților din România

AMDG *lat. ad majorem Dei gloriam* - întru preamărirea Domnului (deviză a ordinului iezuiților)

AMDS atelier de montare, demontare autovehicule de luptă și sudură

amend. amendament

amer. american • americanism

amerind. amerindian

amf. amfibiu

AMFM Asociația de Medicină și Farmacie Militară

AMFPR Asociația Medicilor și Farmaciștilor Privatizați din România

AMFR Asociația Medicilor și Farmaciștilor din România

AMIA acid monoiodoacetic (*biochim.*)

amid. amidon

AMJ *fr. Assemblée mondiale de la jeunesse* - Asociația Mondială a Tineretului

AML *engl. assembly microlibrary* - bibliotecă de microprograme asamblate (*inf.*)

AMM Asociația Medicală Mondială

amort. amortizare • amortizat • amortizor

AMP *engl. adenosine monophosphate* - acid adenozinmonofosforic sau adenozinmonofosfat (*biochim.*)

amp. amperaj • *lat. ampulla* - flacon (*farm.*)

AMPc acid adenozinmonofosforic ciclic sau adenozinmonofosfat ciclic (*biochim.*)

AMPL *engl. amplifier* - amplificator (*elt.*)

ampl. amplasament • amplasare • amplasat • amplitudine

amplif. amplificare • amplificat • amplificator

am PRT aminofosforibozil - transferază (*biochim.*)

AMPS *engl. automatic message processing system* - sistem de prelucrare automată a mesajelor (*inf.*)

AMR a mai rămas (în argoul militar) • Asociația Magistraților din România • Asociația Medicală Română

AMS *engl. adaptable multifunctional system* - sistem adaptabil multifuncțional (*inf.*)

AMSLPR Asociația Medicilor Stomatologi cu Liberă Practică din România

AmT alamă pentru turnătorie

AMU *engl. artificial monetary unit* - unitate monetară artificială • *engl. Asia monetary unit* - unitate monetară asiatică

AN acid nucleic (*biochim.*) • active nevalorificabile (*ec.*) • activitate normală (*ec.*) • alb-negru (televiziune) • amino-1-naftol (*chim.*) • amplificator neinversor (*elt.*) • amplificator Norton • andosol (*pedol.*) • apărare națională • asociație nonprofit • asparagină (*biochim.*)

A/N analogic/numeric

A_N apertură numerică

An actinide (*chim.*) • anergie (*tehn.*) • anisian (*geol.*) • anortit (*geol.*) • arie a secțiunii de curgere în dreptul unei

strangulări (*mec.*)

an. anale • andic (*pedol.*) • anexă • *lat. anno* - în anul • anortit (*geol.*) • anual • anuar • anulus (*bot.*)

a_n anergie specifică (*fiz.*)

$\vec{a}_n$ accelerație normală (*fiz.*)

ANA acid alfanaftilacetic (*biochim.*)

ANACOM *engl. analog computer* - calculator analogic

anacr. anacreontic

anagr. anagramat • anagramă

anal. analitic • analiză • analogic • analogie

ANAMB Asociația Națională a Morarilor și Brutarilor

ANASE Asociația Natiunilor Asiei de Sud-Est

ANAT Asociația Națională a Agențiilor de Turism

anat. anatolic • anatomic • anatomie

ANC *engl. African National Congress* - Congresul Național African

anc. ancorat

ANCER Asociația Națională a Societăților Comerciale cu Activitate de Comerț Exterior din România

AND Andorra (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Asociația Națională a Drumurilor

And *lat. Andromeda* - Andromeda (*astr.*)

and. andaluzian • *it. andante* - moderat, rar (*muz.*)

ANDA acid antranil-N, N-diacetic (*chim.*) • Agenția Națională pentru Dovedirea Abuzurilor

an. det. anexă detașată

and^{ino} *it. andantino* - puțin mai rar (*muz.*)

ANDS *engl. alphanumeric display* - dispozitiv de afișare alfanumerică

ANEA Agenția Națională pentru Energie Atomică

ANEFS Academia Națională de Educație Fizică și Sport

ANEIR Asociația Națională a Exportatorilor și Importatorilor din România

ANEVAR Asociația Națională a Evaluatorilor din România

ANFDUR Asociația Națională a Femeilor cu Diplomă Universitară din România

angl. anglican • anglicism

angl.-sax. anglo-saxon • limba anglo-saxonă

anhidr. anhidridă (*chim.*)

ANI Agenția Națională Imobiliară

anim. *it. animato* - cu însuflețire (*muz.*)

aniv. aniversare

ANÎC Asociația Națională împotriva Corupției

ANL *engl. automatic noise limited* - dispozitiv cu limitare automată a zgomotului (*telec.*)

ANNA acid neuraminic N-acetilat (*chim.*)

ANO *engl. alphanumeric output* - ieșire alfanumerică (*inf.*)

anon. anonim

ANP Agenția Națională de Privatizare

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

ANPA Agenția Națională a Produselor Agricole

ANR aniridie (*med.*) • Asociația de Nursing din România

ANRM Agenția Națională a Resurselor Minerale

ANS 1 anilino-naftalen-8-sulfonat (*chim.*)

ansbl. ansamblu

ANSI *engl. American National Standards Institute* - Institutul Național American de Standarde • Asociația Națională a Societăților Imobiliare

Ant. Antarctica • Antigua

ant. antenă • anterior • anterioritate • antonim • antonimie • antum

antebr. antebraț

anter. anterior • anterioritate

Antic. Antichitate

antilog antilogaritm (*mat.*)

antiol anti- + alcool (*farm.*)

antirefl. antireflexivitate

antitero antiterorist

antitranz. antitranzitivitate

antivirin anti- + virus + -in (*farm.*)

antol. antologie

ANTREC Asociația Națională de Turism Rural, Ecologic și Cultural

antrop. antropolog • antropologic • antropologie • antroponim

ANTTI Agenția Națională de Transfer Tehnologic și Inovare

ANTV Agenția Națională pentru Titluri de Valoare

ANț acid nucleic țintă (*biochim.*)

ANUPR Asociația Națională a Universităților Populare din România

ANUROM Asociația Națiunilor Unite pentru România

ANVR Asociația Națională a Veteranilor de Război

ANZL Agenția Națională a Zonelor Libere

ANZM Agenția Națională a Zonelor Montane

ANZUS *engl. Australia, New Zealand, United States* - Australia, Noua Zeelandă și Statele Unite ale Americii (tratat)

AO amplificator operațional • „Arhivele Olteniei" (revistă) • Asociația Orfelinatelor

A/O apă în oleu (*farm.*)

AOAR Asociația Oamenilor de Afaceri din România

AOC *engl. automatic overload control* - control automat al suprasarcinii (*elt.*)

AOD auriculo - osteodisplazie (*med.*)

AOF Africa Occidentală Franceză

AOI amplificator operațional cu izolare galvanică • *engl. and or invert* - funcție „și sau nu" (*inf.*)

AOL *engl. application - oriented language* - limbaj orientat de aplicație (*inf.*)

aor. aorist (*lingv.*)

AORD *engl. acknowledgement of order date* - dată a confirmării de comandă (*com.*)

AORN *engl. acknowledgement of order number* - număr al confirmării de comandă (*com.*)

aor. R. atem. aorist radical atematic (*lingv.*)

aor. R. tem. aorist radical tematic (*lingv.*)

AOS Asociația Oamenilor de Știință

AP Administrația Pieţelor • Apărarea Patriotică • apozitivă (*lingv.*) • *engl. Associated Press* - Agenția Asociată de Presă (SUA) • anghină pectorală (*med.*) • anteroposterior (*med.*) • Pakistan (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Ap abatere a pasului (*mec.*) • apțian (*geol.*)

ap. aparat • apartament • apatit (*geol.*) • apel • apendix • apostol • *lat. apud* - la

a.p. *lat. anni praeteriti* - în anii anteriori • *lat. anno passato* - anul trecut • *lat. ante prandium* - înainte de masă (*farm.*)

Ap_a abatere a pasului axial (*mec.*)

APA - ASZ Pakistan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

APAB acid paraaminobenzoic (*biochim.*)

APADOR - CH Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România - Comitetul Helsinki

APAR *engl. automatic programming and recording* - programare și înregistrare automată

apart. apartament

APAS *engl. automatic performance analysis system* - sistem de analiză automată a performanțelor (*inf.*)

APB Academia de Poliție din București

Apb abatere a pasului de bază (*mec.*)

APC Administrația Portului Constanța • *engl. automatic phase control* - reglare automată a fazei (*telec.*)

APc abatere de la planul coaxial (*mec.*)

APCA Asociația pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme

APCE Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei

APCN, a.p.c.n. *lat. anno post Christum natum* - în anul după nașterea lui Christos

a.p.c.n. v. **APCN**

APD Asociația Pro Democrația

APd abatere de la perpendicularitate (*mec.*)

APDF Administrația Porturilor Dunării Fluviale

APDM Administrația Porturilor Dunării Maritime

APEC *engl. Asia - Pacific Economic Community* - Comunitatea Economică Asia - Pacific

apel. apelativ

APEMIN Ape Minerale (societate)

apend. apendice

APER Asociația pentru Politici Energetice din România

apert. apertură

APG acid fosfogliceric (*biochim.*) • acid pteroilglutamic (*biochim.*)

API *fr. Association phonétique internationale* - Asociația Internațională de Fonetică

APi abatere de la planul înclinat (*mec.*)

APIA Asociația Producătorilor și Importatorilor de Automobile

apic. apicol • apicultor • apicultură

apicoalv. apicoalveolară (*lingv.*)

apicodent. apicodentală (*lingv.*)

APIMONDIA Asociația Mondială de Apicultură

APIR Asociația Petroliștilor Independenți din România

APL administrație publică locală
APl abatere de la paralelism (*mec.*)
APM Agenția pentru Protecția Mediului
APMR Asociația Producătorilor de Mobilă din România
APn abatere de la poziția nominală (*mec.*)
Apoc. Apocalipsa (Biblie)
apoc. apocopă (*lingv.*)
Apocr. Apocrifa (Biblie)
apoz. apoziție • apozițional
APPR Asociația Patronilor Privați din România
APR Asociația Psihiatrică Română
apr. aprilie • aproape
APRC, a.p.r.c. *lat. anno post Romam conditam* - în anul după întemeierea Romei
a.p.r.c. v. **APRC**
APRCC Asociația Profesională Română de Comunicații prin Cablu
apr. compl. sol. aproape complet solubil (*farm.*)
apr. ins. aproape insolubil (*farm.*)
aprob. aprobare • aprobat
aprov. aprovizionare • aprovizionat
aprox. aproximativ
aprozar aprovizionare cu zarzavaturi (magazin)
APRT adeninfosforibozil - transferază (*biochim.*)
APS adenozin-3'-fosfat-5'-sulfatofosfat (*chim.*) • Asociația Presei Sportive • *engl. automatic patching system* - sistem de conectare automată
Aps *lat. Apus* - Pasărea Paradisului (*astr.*)
APSE Asociația Profesională a Studenților Economiști
APT *engl. automatic picture transmission* - trasmitere automată a imaginii • *engl. automatic programming tool* - trusă de programare automată (*inf.*)
APTI analiză și prelucrare a termenilor din informatică
APTR Asociația Profesioniștilor de Televiziune din România
Apts active patrimoniale pe termen scurt (*ec.*)
Apul. Apuleius
Aq aquitanian (*geol.*)
aq. *lat. aqua* - apă
aq. bull. *lat. aqua bulliens* - apă fiartă (*farm.*)
aq. cal. *lat. aqua calida* - apă caldă (*farm.*)
aq. comm. *lat. aqua communis* - apă comună (*farm.*)
aq. dest. *lat. aqua destillata* - apă distilată (*farm.*)
aq. ferv. *lat. aqua fervens* - apă fierbinte (*farm.*)
aq. frig. *lat. aqua frigida* - apă rece (*farm.*)
AQL, aql *engl. average quality of the lot* - nivel acceptabil de calitate (*inf.*)
Aql *lat. Aquila* - Vulturul (*astr.*)
aql v. **AQL**
aq. pur. *lat. aqua pura* - apă pură (*farm.*)
Aqr *lat. Aquarius* - Vărsătorul (*astr.*)
aq. steril. *lat. aqua sterilisata* - apă sterilizată (*farm.*)
AR Academia Română • *lat. Academiae Rector* - Rector al Academiei • activitate reală (*ec.*) • Agenția de Restructurare • Alteță Regală • Arad (indicativ de județ) •

„Arhiva României" (revistă) • *lat. argentum* - argint (*num.*) • artrită reumatoidă (*med.*)

A'[R] derivată a mulțimii A în R (*mat.*)

Ar argon (*chim.*) • arie a secțiunii transversale a paletei la raza r (*mec.*) • masă atomică relativă (*fiz.*) • numărul lui Arhimede (*fiz.*)

Ar. Arabia • Aristofan (dramaturg grec)

ar. arab • aril (*bot.*) • limba arabă

a.r. *lat. anno regni* - în anul domniei

ARA Academia Româno-Americană de Artă și Știință • adeninarabinozită (*biochim.*) • atelier de reparații auto • *engl. auto ranging amplifier* - amplificator cu reglare automată (*telec.*)

Ara *lat. Ara* - Altarul (*astr.*)

Ara-A arabinoziladenină (*biochim.*)

Ara-C arabinozilcitozină (*biochim.*)

ARACO Asociația Română a Antreprenorilor de Construcții

Ara-G arabinozilguanină (*biochim.*)

arag. aragonez

ARAGAZ, aragaz Asociația Româno - Americană pentru Gaz

aragaz v. **ARAGAZ**

arah. arahnologie

Ara-Hx arabinozilhipoxantină (*biochim.*)

ARAI Asociația Română a Agenților Imobiliare

aram. arameic • limba arameică

ARAS Asociația Română Anti-SIDA

Ara-T arabinoziltimină (*biochim.*)

Ara-U arabinoziluracil (*biochim.*)

arăb. arăbesc

ARB Asociația Română a Băncilor

arb. arbitraj • arbitru • arbore • arbust

ARBDD Administrația Rezervației Biosferei din Delta Dunării

ARBN *engl. article batch number* - număr al grupului de articole (*com.*)

arbor. arboricol • arboricultură

ARC Asociația Română pentru Calitate

arc. *it. arcato* - cu arcușul (*muz.*)

ARCA asigurare de răspundere civilă auto

ARCANT Arctica - Antarctica (experiment de geodezie spațială)

arccos arccosinus (*mat.*)

arccosec arccosecantă (*mat.*)

ARCS *engl. advanced reconfigurable computer system* - sistem performant de calcul cu configurație variabilă (*inf.*)

arcsec arcsecantă (*mat.*)

arcsin arcsinus (*mat.*)

arctg arctangentă (*mat.*)

arcctg arccotangentă (*mat.*)

ARD Agenția Română de Dezvoltare

Ard. Ardeal

ard. ardelean • ardere

ARDAMP Asociația Română pentru Dezvoltarea Asistenței Medicale Private

ARDC Asociația Română pentru Drepturile Copilului

AREN Asociația Română „Energia Nucleară"

aren. arenicol (*bot.*)

ARER autoatelier pentru reparații electrice și radio

ARF amplificator de radiofrecvență

Arg, arg arginină (*biochim.*)

Arg. Argentina

arg v. **Arg**

arg. argentinian • argilă • argilos • argotic • argou • argument

Arg SL argino - succinat - liază (*biochim.*)

Arg SS argino - succinat - sintetază (*biochim.*)
arh. arhaic • arhaism • arhipelag • arhitect • arhivar • arhivă • arhivist
arheol. arheolog • arheologic • arheologie
arhid. arhidiacon • arhiduce
arhiep. arhiepiscop
arhifon. arhifonem (*lingv.*)
arhim. arhimandrit
arhip. arhipelag
arhit. arhitect • arhitectural • arhitectură
arhiv. arhivist • arhivistic • arhivistică
Arh. St. Arhivele Statului
ARI Autoritatea Regiunii Interoceanice
Ari *lat. Aries* - Berbecul (*astr.*)
ARIA Agenția Română de Impresariat Artistic • Asociația Reprezentanților și Importatorilor de Automobile
ARIN *engl. article item number* - număr individual al articolului (*com.*)
Arist. Aristotel (filozof grec)
aritm. aritmetic • aritmetică
ARÎA autoatelier pentru repararea și întreținerea acumulatoarelor
ARL *engl. automatic record level* - nivel de înregistrare automat
ARLÎD Asociația Română de Luptă împotriva Drogurilor
ARLUS Asociația Română pentru Strângerea Legăturilor de Prietenie cu Uniunea Sovietică
Arm. Armenia
arm. armament • armean • armenesc • armonic • armonie • limba armeană
ARMEDD Asociația Română de Management Ecologic și Dezvoltare Durabilă
ARN acid ribonucleic (*biochim.*)
ARNc ARN cromozomal (*biochim.*)
ARNet ARN eterogen (*biochim.*)
ARNm ARN mesager (*biochim.*)
ARNr ARN ribozomal (*biochim.*)
ARNs ARN solubil (*biochim.*)
ARNt ARN de transfer (*biochim.*)
ARO Asigurarea Românească • Automobile România
arom. aromatic • aromân • dialectul aromân
AROMAR Asociația Română de Marketing
ARP *engl. automatic recovery program* - program de recuperare automată (*inf.*)
arp. *it. arpeggio* - arpegiu (*muz.*)
ARPAS Asociația Română pentru Promovarea Asistenței Sociale
ARPC Asociația Română de Prietenie cu Republica Populară Chineză
ARPEHAM Asociația Română pentru Persoanele Handicapate Mintal
ARPI Asociația Română pentru Protecția Investitorilor
ARPIM Asociația Română a Producătorilor Internationali de Medicamente
ARPS Asociația Română de Psihiatrie Socială
a.r.r. *lat. anno regni regis* - în anul domniei regelui
ARRD *engl. arrival date* - dată a sosirii (*com.*)
ARS arilsulfatază (*biochim.*)
ars. arsură
a.r.s. *lat. anno reparatae salutis* - în anul mântuirii noastre (*rel.*)
ARSD Asociația Română pentru Studiul Durerii
ARSPMS Asociația Română de Sănătate Publică și Management

Sanitar
ARSR Academia Republicii Socialiste România
ARȘP Asociația Română de Științe Politice
art. articol • articular • articulare • articulat • articulatoriu • articulație • artificial • artilerie • artilerist • artist
art. adj. articol adjectival
art. cit. articolul citat
ARTCOOP artă + cooperație (societate)
art. dec. arte decorative
art. dem. articol demonstrativ
art. hot. articol hotărât
art. hot. encl. articol hotărât enclitic
ARTI ambulanță de resuscitare și terapie intensivă
artic. articular • articulare • articulatoriu • articulație
artif. artificial
ARTIMEX artă + import + export (societate)
artiz. artizanal • artizanat
art. nehot. articol nehotărât
art. nehot. procl. articol nehotărât proclitic
art. pl. arte plastice
art. pos. articol posesiv
AS *it. al segno* - la semn (*muz.*) • antisubmarin • Arbitrajul de Stat • Asociația Sportivă
As abatere superioară (*mec.*) • aciditate de schimb (*biochim.*) • altostratus (*meteor.*) • arsen (*chim.*) • subțiere a dintelui (*mec.*)
As. Asia
A•s amper-secundă
as. asiatic
ASA *engl. American Standard Association* - Asociația Americană de Standardizare • Asociația Sportivă „Armata"
asb apostilb (*fiz.*)
ASC „Anuarul de Studii Clasice" (revistă) • ateroscleroză (*med.*) • *engl. automatic sensitivity control* - reglare automată a sensibilității (*telec.*)
asc. ascendent • ascensiune • ascensor
ASCHF-R Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați Fizic din România
ASCII *engl. American Standard Code for Information Interchange* - Codul Standard American pentru Cuplarea Sistemelor de Prelucrare a Datelor
ASCOR Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România
ASDSRS *engl. automatic spectrum display and signal recognition system* - sistem automat de afișare a spectrului de frecvență și recunoaștere a semnalului (*telec.*)
ASE Academia de Studii Economice • Agenția Spațială Europeană
ASEAN *engl. Association of Southeast Asian Nations* - Asociația Națiunilor Asiei de Sud-Est
asg ascogon (*bot.*)
ASI Alteța Sa Imperială • anchetă structurală în întreprinderi (*stat.*) • Asociația Stomatologică Internațională
a. sid. an sideral
asig. asigurare • asigurat • asigurări
asim. asimetric • asimetrie • asimilare • asimilat • asimilație
asinc. asincron • asincronic
asir. asirian
ASIROM Asigurarea Românească
asist. asistent • asistență

Aslavital Ana Aslan + vital *(farm.)*

ASLO antistreptolizina O (*biochim.*)

ASL-P Administrația de Stat Loto-Pronosport

ASM *engl. algorithmic state machine* - mașină cu algoritm de stare (*inf.*) • Asociația Sportivă „Metalul"

As min abatere minimă a grosimii spiței în secțiune normală (*mec.*)

asmt asortiment

Asn, asn asparagină (*biochim.*)

asn v. **Asn**

asoc. asociat • asociativ • asociativitate • asociație

ASOCIAS-FARM Asociația Asistentelor de Farmacie

asort. asortare • asortat

Asp acid aspartic (*biochim.*) • amper-spiră

asp. aspect

Asp/m amper-spiră pe metru

ASPR Asociația de Scleroză în Plăci din România

ASPROR Asociația Scriitorilor Profesioniști din România

Asp/Wb amper-spiră pe weber

ASR Asociația Slaviștilor din România • Alteța Sa Regală • Asociația Spitalelor din România • *engl. automatic send/ receive set* - dispozitiv automat emițător/ receptor

ASRC Asociația Studenților Români Creștini

ASRH Asociația pentru Sprijinirea Resocializării Handicapaților Psihici

ASRI Arhiva Serviciului Român de Informații

ASS argininsuccinat-sintetază (*biochim.*) • asigurări sociale de sănătate

ASSR Almanahul Societății Scriitorilor Români

ASȘL Arhiva Societății Științifice și Literare

AST aspartat aminotransferază (*biochim.*)

astr. astronom • astronomic • astronomie

ASTRA Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român

astr. exg. astronomie extragalactică

astrofiz. astrofizic • astrofizică • astrofizician

astrol. astrolog • astrologic • astrologie

astron. astronaut • astronautic • astronautică

astr. sf. astronomie sferică

astr. st. astronomie stelară

astur. asturian

ASU *engl. auxiliary storage unit* - unitate auxiliară de memorie (*inf.*)

ASV Asociația Sportivă „Voința"

A•s/V amper-secundă pe volt

AȘAS Academia de Științe Agricole și Silvice

AȘM Academia de Științe Medicale

AȘRS Arhiva pentru Știință și Reformă Socială

AȘSP Academia de Științe Sociale și Politice

AT aluminiu turnat • amplificator de tensiune • antitanc (*milit.*) • atributivă

At aciditate totală a solului (*pedol.*) • astatin (*chim.*)

at. atic • atom • atomic

ATA aminotriazol (*biochim.*)

ATA-AWZ India (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ATBC acetiltributil citrat (*chim.*)
ATC *engl. automatic tuning control* - reglare automată a acordului (*telec.*)
ATCOM Asociația Teritorială a Organizațiilor Cooperației Meșteșugărești
ATE *engl. automatic test equipment* - aparatură pentru testare automată
atel. atelier
a tem. *it. a tempo* - la timp (*muz.*)
atem. atematic
ater. aterizare
ATF Academia de Teatru și Film • *engl. automatic track finding* - căutare automată a pistei video
atg attogram
ATHC *engl. authentication by carrier* - autentificare de către cărăuș (*com.*)
ATHS *engl. authentication by sender* - autentificare de către expeditor (*com.*)
ATI anestezie - terapie intensivă (*med.*)
ATL *engl. automated tape library* - bibliotecă automată de benzi magnetice
Atl. Atlantic
atl. atlantic • atlas • atletism
atm atmosferă normală (*fiz.*)
atm. atmosferă • atmosferic
ATP *engl. adenosine triphosphate* - acid adenozintrifosforic sau adenozintrifosfat • Asociația Tenismanilor Profesioniști
ATPA anatoxină tetanică purificată și adsorbită (*farm.*)
ATPM Autoritatea Teritorială pentru Protecția Mediului
ATR *engl. antenna transmit-receive* - antenă de emisie-recepție • Asociația Turismului în România
atrib. atribuit • atribut • atributiv
atrib. adj. atribut adjectival
atrib. adv. atribut adverbial
atrib. circ. atribut circumstanțial
atrib. descr. atribut descriptiv
atrib. interj. atribut interjecțional
atrib. izol. atribut izolat
atrib. neizol. atribut neizolat
atrib. pron. atribut pronominal
atrib. subst. atribut substantival
atrib. vb. atribut verbal
a. trop. an tropic (*astr.*)
ATSRNU Asociația Tineretului și Studenților din România pentru Națiunile Unite
ATȘ Administrația Taberelor Școlare
ATTS *engl. automatic tape time select* - procedeu de determinare automată a lungimii unei benzi magnetice video
AU acționare a utilajului
Au aur (*chim.*)
AUB „Analele Universității din București" (revistă)
AUC *lat. ab urbe condita* - de la întemeierea orașului • „Analele Universității din Craiova" (revistă)
a.u.c. *lat. ab urbe condita* - de la întemeierea orașului
AUDPG acid uridindifosfoglucuronic (*biochim.*)
aug. august
augm. augmentativ (*lingv.*)
AUI „Analele Universității «Al. I. Cuza» din Iași" (revistă)
AUPR autopropulsor
Aur *lat. Auriga* - Vizitiul (*astr.*)
AUS Australia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)
Aus. Austria

Austr. Australia
austr. austral • australian • austriac
Austral. Australasia
AUT „Analele Universității din Timișoara" (revistă)
aut. autonom • autor • autorizație
AUTH *engl. authentication* - legalizare
auto automatic • automobil
autobiogr. autobiografic • autobiografie
AUTODIN *engl. automatic digital network* - rețea numerică automată
autogr. autograf
autoht. autohton
autom. automatic • automatică • automatizare • automatizat
autor. autorizat • autorizație
autoref. autoreferat
AUTOTRANS Transport Auto
a.u.v. *lat. ad usum veterinarium* - pentru uz veterinar (*farm.*)
aux. auxiliar
AV active valorificabile (*ec.*) • alură ventriculară (*med.*) • anghină variantă (*med.*) • atrioventricular • audiovizual
A/V amper pe volt
av. avar • avestic • aviator • aviație • avocat
a.v. *lat. ad valorem* - după merit, conform valorii
Avac. Avacum (Biblie)
AVB aglutinare virus-bacteriană (*biol.*)
AVC accident vascular cerebral (*med.*)
a.v.c. *engl. automatic voltage control* - reglare automată a tensiunii (*elt.*)
Avd. Avdie (Biblie)
avest. avestic
AVF amplificator de videofrecvență
av. gen. avocat general
AVP argininvasopresină (*biochim.*)
AVR Asociația Veteranilor de Război • *engl. automatic voltage regulator* - stabilizator de tensiune (*elt.*)
AVT arginin-vasotocină (*biochim.*)
AWACS *engl. airborne warning and control system* - sistem aeropurtat de avertizare și control (*av.*)
A[X] inel al polinoamelor cu coeficienți în A (*mat.*)
ax. axial • axiomă • *lat. axungia* - osânză (*farm.*)
AXA-AXZ Australia (indicativ de țară pentru comunicații radio)
axung. *lat. axungia* - osânză (*farm.*)
AYA-AZZ Argentina (indicativ de țară pentru comunicații radio)
az. azimut
azb. azbest
AZL Agenția Zonelor Libere
AZLB Administrația Zonei Libere Brăila
AZLC Administrația Zonei Libere Constanța
AZLG Administrația Zonei Libere Galați • Administrația Zonei Libere Giurgiu
AZLS Administrația Zonei Libere Sulina
AZOMUREȘ azot + Târgu-Mureș
AZR Asociația Ziariștilor Români
AZS *engl. automatic zero set* - aducere automată la zero (*inf.*)
AZT azidotimidină (*farm..*)
Aδ abatere a unghiului dintre axe (*mec.*)
aυ anortozit (*geol.*)

B

B baht (unitate monetară thailandeză) • balboa (unitate monetară panameză) • bărbat • bărbătesc • bel (*fiz.*) • Belgia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • beneficiu (*ec.*) • biotit (*geol.*) • bolivar (unitate monetară venezueliană) • bor (*chim.*) • București • burdigalian (*geol.*) • cambisol (*pedol.*) • candelă pe metru pătrat (*fiz.*) • China sau Taiwan (indicativ de țară pentru aviația civilă) • combinator (*log.*) • densitate a fluidului magnetic (*fiz.*) • doză biologică • filet pentru burlane de tubaj (*tehn.*) • grad Baumé (*fiz.*) • inducție magnetică (*fiz.*) • lățime a coroanei dințate (*mec.*) • lățime a navei (*mar.*) • moment de corelație (*fiz.*) • număr barionic (*fiz.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria B (autovehicule a căror greutate maximă nu depășește 3500 kg și cele al căror număr de locuri pe scaune, în afara locului conducătorului, nu este mai mare de opt) • punct de angrenare unipară (*mec.*) • roci eruptive și metamorfice (*geol.*) • si bemol (*muz.*) • susceptanță (*fiz.*)

B. bas (*muz.*) • Biblia

B0 1000x1414 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B1 707x1000 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B2 500x707 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B3 353x500 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

BIII grupă sanguină

B4 250x353 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B5 176x250 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B6 125x176 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B7 88x125 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B8 62x88 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B9 44x62 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

B10 31x44 mm (indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

$\vec{B}$ inducție magnetică (*fiz.*)

b barn (*fiz.*) • *engl. blue sky* - cer albastru (*meteor.*) • constanta deplasării Wien (*fiz.*) • constantă individuală (*log.*) • grosime a flanșei (*mec.*) • înălțime a piciorului dintelui (*mec.*) • lățime a secțiunii de beton (*constr.*) • profunzime a profilului paletei (*mec.*) • vermic (*pedol.*)

b. baltă • bas (*muz.*) • bărbat • bărbătesc • bine (calificativ) • *lat. bis* - de două ori

b_o lățime a secțiunii triunghiulare în dreptul centrului de greutate al secțiunii de armătură întinsă (*constr.*)

BA Banca Agricolă • bază de aprovizionare • Biblioteca Academiei • Biserica Anglicană • bloc de alimentare

• bronșită acută *(med.)* • Buenos Aires • brun argilic (*pedol.*)

3BA-3BZ Mauritius (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5BA-5BZ Cipru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9BA-9BZ Iran (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Ba badenian (*geol.*) • bariu (*chim.*)

BAA-BZZ China (indicativ de țară pentru comunicații radio)

BAAR Biroul Asigurărilor de Autovehicule din România

Bab. Babilon

bab. babilonian

BAC *engl. binary asymmetric channel* - canal asimetric binar (*elt.*) • blocare automată a culorii (TV)

bac bacalaureat • benzoilacetonat (*chim.*)

bac. bacil

bact. bacterian • bacterie

bacter. bacteriologic • bacteriologie

BAD Banca Africană de Dezvoltare • Banca Asiatică de Dezvoltare

BAEE N-benzoil-L-arginin-etil-ester (*chim.*)

Bah. Bahamas

BAIBA β-acid-aminobutiric (*biochim.*)

BAL balboa (unitate monetară panameză)

bal. balanță • balast • balistică

balc. balcanistică • balcon

balneol. balneolog • balneologic • balneologie

balneot. balneoturism

balon balonzaid

bals. *lat. balsamum* - balsam (*farm.*)

balt. baltic

BAMG Bursa Agricolă și de Mărfuri Generale

Ban. Banat

ban. banană

BANKCOOP Banca de Credit Cooperatist

BANCOREX Banca Română de Comerț Exterior

BAND bandă magnetică

BAOLP Brigada de Asigurare a Ordinii și Liniștii Publice

BAP-6 benzilaminopurină (*chim.*)

BAPNA Nα-benzoil-DL-arginină-p--nitroanilină (*chim.*)

BAPS bază de aprovizionare cu piese de schimb

bapt. baptism (*rel.*) • baptist

BAR Biblioteca Academiei Române

Bar. Cartea lui Baruh (Biblie)

bar. barem • barieră • baril • bariton • baroc • barometric • barometru • barou

Barb. Barbados

barit. bariton

BARSR Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România

BAS program sursă BASIC (*inf.*)

BASIC, basic *engl. beginner's all purpose symbolic instruction code* - cod de instrucțiuni simbolice utilizabil de toți începătorii (*inf.*)

basic v. **BASIC**

bass. con., b.c. *it. basso continuo* - bas continuu (*muz.*)

bat. batalion • baterie • batistă

BAV bloc atrioventricular (*anat.*)

Bav. Bavaria

bav. bavarez

BAWD *engl. bulk acoustic waves device* - dispozitiv cu unde acustice de volum (*telec.*)

baz. bazalt • bazar • bazic • bazin

băn. bănățean

băut. băuturi

BB Banca „București" • betablocante (*farm.*) • Brigitte Bardot (actriță franceză) • Burr-Brown (producător de componente electronice)

BBAC *engl. bus-to-bus access circuit* - circuit cu acces „magistrală la magistrală" (*inf.*)

BBC *engl. British Broadcasting Corporation* - Societatea Britanică de Radiodifuziune

bbc, bumb. bumbac

BBF *engl. broad band filter* - filtru de bandă largă (*telec.*)

BBM *engl. break before make* - (întrerupător tip) „desface înainte de a face"

BC Bacău (indicativ de județ) • Banca de Credit • bandă de conducție (*elt.*) • baterie centrală (*elt.*) • bază comună (*eln.*) • Belarus (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională) • Biblioteca Centrală • Biblioteca Critică (colecție a EE) • Biblioteca pentru Copii • *engl. binary code* - cod binar (*inf.*) • Biserica Creștină • *engl. broadcast control* - control al emisiei (*telec.*) • bronșită cronică (*med.*) • calcare, conglomerate și brecii calcaroase (*geol.*)

B/C raport beneficii - costuri (*ec.*)

Bc susceptanță capacitivă (*fiz.*)

b.c. v. **bass. con.**

BCA beton celular autoclavizat (*constr.*)

BCC *engl. block check character* - caracter de control al blocului (*inf.*) • boală congenitală de cord (*med.*)

BCCC Biroul Central de Conducere și Control

BCCO Brigada de Combatere a Crimei Organizate

BCD *engl. binary coded decimal* - cod zecimal codificat binar (*inf.*)

BCDIC *engl. binary coded decimal interchange code* - cod zecimal de schimb codificat binar (*inf.*)

BCF bonuri de cantități fixe (*com.*) • bromclordifluormetan (*chim.*)

BCG bacilul Calmette-Guérin • balistocardiografie

BCI *engl. binary coded information* - informație codificată binar (*inf.*)

BCIC Banca de Credit Industrial și Comercial

BCIR Buletinul Comisiei Istorice a României

BCIS Biroul Central Internațional de Seismologie

BCIT Banca Comercială „Ion Țiriac"

BCL bloc de control al lucrării (*inf.*)

BCMAC Bursa de Cereale și Mărfuri Agroalimentare Constanța

BCMI Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice

BCPL *engl. basic combined programming language* - limbaj de programare combinat tip „BASIC" (*inf.*)

BCR Banca Comercială Română • bloc de comandă și reglare (*elt.*)

BCS Biblioteca Centrală de Stat

BCU Biblioteca Centrală Universitară • *engl. binary counting unit* - unitate de numărare binară (*inf.*)

BCV boli cardiovasculare

BD bancă de date • bandă desenată • Bangladesh (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. binary decoder* - decodificator binar (*inf.*)

Bd burdigalian (*geol.*)

Bd. Bulevardul

bd babord (*mar.*) • baud (*astr.*)

b.d., b.i.d. *lat. bis in die* - de două ori pe zi (*farm.*)

BDAM *engl. basic direct access method* - procedeu de bază cu acces direct (*inf.*)

BDCS t-butildimetilclorsilan (*chim.*)

BDD *engl. binary to decimal decoder* - decodificator binar-zecimal (*inf.*)

BDF Banca „Dacia Felix"

BDS Barbados (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

b.d.s. *lat. bis in die sumendus* - a se lua de două ori pe zi (*farm.*)

BDU bromdezoxiuridină (*biochim.*)

BDZ Bulgaria (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

BE Biroul Electoral • Biserica Evanghelică • roci eruptive, efuzive, bazice și ultrabazice (*geol.*)

Be beriliu (*chim.*) • berriasian (*geol.*)

Bé grad Baumé (*fiz.*)

B_e radianță (*fiz.*)

BEC Biroul Electoral Central

BEI Banca Europeană de Investiții

BEJ Biroul Electoral Județean

Belg. Belgia

belg. belgian

BEM Biroul Electoral Municipal

benef. beneficiar • beneficiu

BENELUX, Benelux *engl. Belgium, Netherlands, Luxemburg* - Belgia, Olanda, Luxemburg (uniune economică și vamală)

Benelux v. **BENELUX**

Beng. Bengal

beng. bengalez

beoț. beoțian

berb. berber

BERD Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

BET (ecuația) Brunauer-Emmett-Teller (*chim.*)

bet. beton • betonieră

BETA *engl. Bucharest English Teachers' Association* - Asociația Profesorilor de Limbă Engleză din București

BEUC Biroul European al Uniunilor Consumatorilor

$B_{e\lambda}$ radianță spectrală (*fiz.*)

BF Biblioteca Franceză

BG Bulgaria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • ghipsuri și anhidrite (*geol.*)

Bg buglovian (*geol.*)

bg. bulgar • limba bulgară

B-Gal-A beta-galactozidaza A (*biochim.*)

BGN bacterii gram-negativ

BGP bacterii gram-pozitiv

BH Belize (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Bihor (indicativ de județ) • energie specifică (*fiz.*)

BHA butilhidroxianisol (*biochim.*)

BHAP blocare a reacției de hemaglutinare pasivă (*med.*)

BHI Biroul Hidrografic Internațional

BHT butilhidroxitoluen (*biochim.*)

Bhu. Bhutan

BI Banca de Investiții • batalion de infanterie • Biblioteca Italiană • buletin de identitate • roci eruptive intrusive și roci metamorfice bazice și ultrabazice (*geol.*)

Bi bismut (*chim.*) • numărul lui Biot (*fiz.*)

B_i polarizație magnetică (*fiz.*)

BIA Biblioteca Institutului de Arheologie

Bib. Biblia

bibl. biblic • bibliologie • bibliotecar • bibliotecă

bibliogr. bibliografic • bibliografie

Bibl. Jud., BJ Biblioteca Județeană

bibliotec. biblioteconomie

BIC Biroul Internațional al Cinematografiei

BICE Banca Internațională de Colaborare Economică

BICED Biblioteca Institutului de Cercetări Etnologice și Dialectologice

bicicl. bicicletă • biciclist

BID Banca Interamericană pentru Dezvoltare

b.i.d. v **b.d.**

BIE Biroul Internațional al Expozițiilor • Biroul Internațional pentru Educație

Biel. Bielorusia

biel. bielorus

BIG (magazin de) băcănie, (articole) industriale și (de tip) „Gospodina"

bih. bihorean

BII Banca Internațională de Investiții • Biblioteca Institutului de Istorie „Nicolae Iorga"

bij. bijuterie • bijutier

bil. bilet • bilingv

bilab. bilabială (*lingv.*)

bilat. bilateral

BIM Biroul Internațional al Muncii

bim. bimensual

bimestr. bimestrial

bin. *engl. binary* - binar (*inf.*)

b.i.n., b.n. *lat. bis in noctus* - de două ori pe noapte (*farm.*)

biochim. biochimic • biochimie • biochimist

biocib. biocibernetic • biocibernetică • biocibernetician

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

bioelectr. bioelectric • bioelectricitate

bioenerg. bioenergetic • bioenergie • bioenergetician

Biofarm biologie+farmacie (societate)

biofiz. biofizic • biofizică• biofizician

biogeogr. biogeograf • biogeografic • biogeografie

biogr. biograf • biografic • biografie

bioing. bioinginer • bioinginerie

biol. biolog • biologic • biologie

biol. cel. biologie celulară

biol. mol. biologie moleculară

biomat. biomatematic • biomatematică • biomatematician

biomec. biomecanic • biomecanică

biomed. biomedical • biomedicină

biometeor. biometeorolog • biometeorologic • biometeorologie

biops. biopsie

biospeol. biospeologic • biospeologie

biotehn. biotehnic • biotehnică

bioterap. bioterapie • bioterapeut • bioterapeutică

biovit bio- + vitamină (*farm.*)

BIPCA *fr. Bureau international permanent de chimie analytique pour les matières destinées à l'alimentation de l'homme et des animaux* - Biroul Internațional Permanent de Chimie Analitică pentru Alimentația Omului și a Animalelor

BIPM *fr. Bureau International des poids et mesures* - Biroul Internațional pentru Măsuri și Greutăți

BIR Banca Interconfesională Română • Banca Internațională a Religiilor

bir. birou

BIRD Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Birm. Birmania

birm. birman

Bi•s biot-secundă (*fiz.*)

bis. biserică • bisericesc • bisextil

bist. bisturiu

bistr. bistrițean

BIT Biblioteca Institutului Teologic • *engl. built-in test (capability)* - (capacitate de) autotestare inclusă • *fr. Bureau international du travail* - Biroul Internațional al Muncii

bit *engl. binary digit* - unitate binară (*inf.*)

bit. bitum • bituminos

BITE *engl. built-in test equipment* - echipament de autotestare inclus

BIU Biroul Internațional al Universităților

BIX *engl. binary information exchange* - schimb de informații binare (*inf.*)

biz. bizantin

BJ v. **Bibl. Jud.**

Bj bajocian (*geol.*)

BJT *engl. bipolar junction transistor* - tranzistor bipolar cu joncțiune (*eln.*)

Bk berkeliu (*chim.*)

BL baterie locală (*elt.*) • bioluminescență (*chim.*)

B_L susceptanță inductivă (*fiz.*)

bl. bloc

BLA bloc de linie automată (*inf.*)

BLA-S blasticidina-S (*biochim.*)

blaz. blazon

BLD bandă laterală dublă (*telec.*)

BLM bleomicină (*med.*)

BLR bandă laterală reziduală (*telec.*) • (model de) balanță a legăturii dintre ramuri (*inf.*)

BLU bandă laterală unică (*telec.*) • *engl. basic logic unit* - unitate logică de bază (*inf.*)

BM Banca Mondială • bandă magnetică • *lat. Beata Maria* - Preafericita Maria • Biblioteca Mitropoliei • Biblioteca Municipală • Biblioteca Muzeului • *engl. binary multiply* - înmulțire binară (*inf.*)

b.m. *lat. bene merenti* - binemeritat • *lat. brevi manu* - rezolvare directă (a actelor)

BMFM Bursa Monetar-Financiară și de Mărfuri

BMHP bromomercurihidroxipropan (*med.*)

BMI Buletinul Monumentelor Istorice

BMM Buletinul Muzeului Militar

BMMC Bursa Maritimă și de Mărfuri Constanța

BMW *germ. Bayerische Motorenwerke* - Fabrica de Automobile din Bavaria

BN Banca Națională • *engl. binary number* - număr binar (*inf.*) • Bistrița-Năsăud (indicativ de județ) • brun (*pedol.*)

b.n. v. **b.i.n.**

b_n boli nou depistate (*med.*)

BNA beneficiu net pe acțiune (*ec.*)

bnf. beneficiu

bng. benign

BNM Banca Națională a Republicii Moldova

BNMAV Mongolia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

BNP Biblioteca Națională de Programe

BNR Banca Națională a României

BNS Blocul Național Sindical

BO brun acid (*pedol.*) • Buletinul Oficial

BOB Biroul Organizației de Bază (al PCR)

bob. bobinaj • bobină

BOF *engl. beginning of file* - început de fișier (*inf.*)

B. Of. Buletinul Oficial

BOL boliviano (unitate monetară bolivană)

bol. bolivian

bolov. bolovănișuri (*geogr.*)

BOLV bolivian (unitate monetară venezueleană)

bomb. bombardier • bomboană

bonif. bonificație

Boo *lat. Bootes* - Bouarul (*astr.*)

BOPI Buletinul Oficial de Proprietate Industrială

BOR Biserica Ortodoxă Română

bosn. bosniac

BOT *engl. beginning of tape* - început de bandă (*inf.*)

bot. botanic • botanică • botanist

bov. bovine

BP Banc Post • biomasă prezentă (*ecol.*) • brun-podzolit (*pedol.*)

b.p. bate la puncte (box)

b_p lățime a plăcii (*constr.*)

BPC Biroul Permanent Central • *engl. British Pharmaceutical Codex* - Nomenclatorul Farmaceutic Britanic

BPF *engl. band pass filter* - filtru trece-bandă (*telec.*)

BPI bază de producție industrială

bpi *engl. bits per inch* - biți pe țol (*inf.*)

BPICA Biroul Permanent Internațional al Constructorilor de Automobile

B. pir. bază pirimidinică (*chim.*)

BPO benzilpeniciloil (*biol.*)

BPOC bronhopneumopatie obstructivă cronică (*med.*)

BPP Biblioteca Palatului Patriarhal

BPR Brigada de Poliție Rutieră

BPS bloc de protecție la suprapuneri (*elt.*)

bps *engl. bits per second* - biți pe secundă (*inf.*)

BPT Biblioteca pentru Toți (colecție)

B. pur. bază purinică (*chim.*)

Bq becquerel (*chim.*)

BR Anglia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională) • Banca Românească • Biserica Reformată • bloc regulator (*elt.*) • Brazilia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Brăila (indicativ de județ) • brun-roșcat (*pedol.*)

Br barremian (*geol.*) • birr (unitate monetară etiopiană) • brom (*chim.*) • filet Briggs (*tehn.*)

Br^- ion de bromură (*chim.*)

br bătaie radială a danturii (*mec.*)

br. braț

brahm. brahmanic • brahmanism

Brainconf Confecții + Brăila (societate)

brans. bransament

Braz. Brazilia

braz. brazilian

BRC Biserica Romano-Catolică • boală respiratorie cronică

BRCE Banca Română de Comerț Exterior

BRD Banca Română de Dezvoltare

bresc. brescian

bret. breton

brev. brevet • brevetat • breviar

BRF *engl. band rejection filter* - filtru oprește-bandă (*telec.*)

BRI Banca Reglementelor Internaționale

brig. brigadă • brigadier

br. inv. brevet de invenție

brit. britanic

BRM Bursa Română de Mărfuri

brm bătaie radială a spirei melcului (*mec.*)

br. m. *lat. brevi manu* - rezolvare directă (a actelor)

BRML Biroul Român de Metrologie Legală

BRN Bahrain (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

brod. brodat • broderie

bromocet bromură de cetrimoniu (*chim.*)

bronh. bronhie • bronhiolă

broș. broșură

BRP brun-roșcat podzolit (*pedol.*)

BRRE Banca Română pentru Relansare Economică

BRU Brunei (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

brut. brutărie

BRV Bibliografia Românească Veche

BS *engl. backspace character* - caracter de întoarcere (*inf.*) • Bahamas (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. binary substract* - scădere binară (*inf.*) • *engl. British Standard* - Standard Britanic

Bs basarabian (*geol.*) • coeficient de bonitate a solului (*pedol.*)

b_s lățime a sâmburelui de beton (*constr.*)

BSC *engl. binary synchronous communications* - comunicații sincrone binare (*inf.*)

BSCV Brigada de Supraveghere și Control Vamal

BSD *engl. bits storage density* - densitate de înregistrare a biților (*inf.*)

bsl. baltoslav

BSP bromsulfonftaleină (*med.*)

BT Banca Transilvania • bază de timp • boli transmisibile • Botoșani (indicativ de județ) • bun de tipar (*poligr.*)

Bt bathonian (*geol.*)

B_t doză biologică integrală (*fiz.*)

BTEX benzen, toluen, etilbenzen, xilen (*chim.*)

btfac benzoiltrifluoracetonat (*chim.*)

BTG beta-tromboglobulină (*biochim.*)

BThU, BTU, Btu *engl. British thermal unit* - unitate temică britanică (*fiz.*)

BTL buclă de telelocalizare (*telec.*)

BTP birou telegrafo-poștal • buletin telegrafo-poștal

BTR Banca Turco-Română • bloc de transformare-redresare (*elt.*)

BTS boli transmisibile pe cale sexuală

BTT Biroul de Turism pentru Tineret • Biroul de Turism și Tranzacții

BTU v. **BThU**

Btu v. **BThU**

BTX benzen, toluen, xilen (*chim.*)

BU Bursa Universală

Bu butil (*chim.*)

bu bușel (*fiz.*)

buc. bucată • bucătărie • buchet • bucureștean

Bucov. Bucovina

bucov. bucovinean

bud. budism • budist

buf. bufet

bug. buget • bugetar

bul. buletin

Bulg. Bulgaria

bulg. bulgar • limba bulgară

bul. șt. buletin științific

bumb. v. **bbc**

BUR Birmania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

bur. bursă • buruienișuri (*pedol.*)

but. buton • butonieră • butuc • *lat.buthyrum* - unt de cacao (*farm.*)

buz. buzoian

BV bandă de valență (*telec.*) • Brașov (indicativ de județ) • Bursa de Valori

Bv vector-inducție magnetică în vid (*fiz.*)

b_v boli vechi (*med.*)

BVB Batalion de Vânători de Munte • Bursa de Valori București

BVC bon valoric de combustibil • buget de venituri și cheltuieli (*ec.*)

BVDC bromvinildezoxicitidină (*biochim.*)

BVDU bromvinildezoxiuridină (*biochim.*)

BVM batalion de vânători de munte • *lat. Beata Virga Maria* - Preasfânta Fecioară Maria

B/W *engl. black and white* - (televizor) alb-negru

b_x lățime a secțiunii triunghiulare în dreptul axei neutre (*constr.*)

BY Belarus (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

BZ Buzău (indicativ de județ)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

C

C calitate • candelă (*fiz.*) • capacitanță (*fiz.*) • capacitate calorică (*fiz.*) • capacitate electrică (*fiz.*) • carbon (*chim.*) • carbonifer (*geol.*) • categorie • cedi (unitate monetară ganeză) • centru • cernoziom (*pedol.*) • cisteină (*biochim.*) • citidină (*biochim.*) • citoplasmă (*biol.*) • citozină (*biochim.*) • coeficient de contracție (*pedol.*) • coeficientul Chézy (*fiz.*) • combinator (*log.*) • combustibil • complement • complementară (*log.*) • complementaritate (*mat.*) • complianță (*fiz.*) • concentrație molară (*chim.*) • conductibilitate electrică • conectiv • cost unitar (sau cost pe bucată) • coulomb (*fiz.*) • crown (*fiz.*) • Cuba (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • cumpărare • curbă (*mat.*) • curie (*fiz.*) • do (*muz.*) • forță centrifugă • încărcare cvasipermanentă (*constr.*) • marcare cu amplificatori chemoluminescenți (*bot.*) • mulțime a numerelor complexe (*mat.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria C (autovehicule destinate transportului de bunuri și a căror greutate maximă depășește 3500 kg) • permitanță (*fiz.*) • punct de rostogolire (*mec.*) • sapă cu dinți circulari • sută (cifră romană) • tren cursă

C1 carbonifer inferior (*geol.*)

C_1 fragment cu un atom de carbon

C2 carbonifer mediu (*geol.*) • Nauru (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C_2 fragment cu doi atomi de carbon

C3 Andorra (indicativ de țară pentru aviația civilă) • carbonifer superior (*geol.*)

C4 engl. *crown 4 to* - format *in quarto* (7½x10 țoli, indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

C5 Gambia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C6 Bahamas (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C8 *crown 8 vo* - format *in ottavo* (5x7½ țoli, indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

C9 Mozambic (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C16 *engl. crown 16 mo* - format *in sedicesimo* (3¾x5 țoli, indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

C32 *engl. crown 32 mo* - format *in trentaduesimo* (2½x3¾ țoli, indicând dimensiunile unei coli de hârtie)

C' capacitanță unitară (*fiz.*)

°C grad Celsius

$\overline{C}$ capacitate calorică medie (*fiz.*)

c capacitate calorică specifică (*fiz.*) • carat (unitate de măsură) • căldură specifică masică (*fiz.*) • centi- (element de compunere care indică 10^{-2}) • centru-înaintaș (*sport*) • *engl. cloudy* - noros (*meteor.*) • coeficient de rezistență vâscoasă (*mec.*) • compus (*lingv.*) • concentrație (*chim.*) • constantă (*mat.*) • constantă a luminii (*fiz.*) • constantă

individuală (*log.*) • corindon (*geol.*) • corpus • *lat. cum* - cu • joc la capul dintelui (*mec.*) • joc la fund (*mec.*) • potențial termodinamic specific (*fiz.*) • viteză a luminii (*fiz.*)

c. calificativ • campionat • canin (dinte) • capacitate • capsulă (*farm.*) • câmpie • celulă • centru • *lat. cibus* - hrană • *lat. circa* - aproximativ • *lat. circum* - de jur împrejur • coală • cod • comună • consoană • *lat. contra* - împotriva • contralto (*muz.*) • copie • cumpărare • *lat. cum* - cu • curs

c_1 prima constantă a radiației (*fiz.*)

c_2 a doua constată a radiației (*fiz.*)

c' coeziune efectivă (*constr.*)

$\bar{c}$ căldură masică medie (*fiz.*) • căldură specifică medie (*fiz.*) • coardă medie aerodinamică a unei aripi

CA calcul al acumulărilor bănești • catecolamine (*biochim.*) • „Cercetări Arheologice" (revistă) • cheie de acces (*inf.*) • cifră de afaceri • comutator de antenă (*telec.*) • consiliul de administrație • corp de armată • curent alternativ (*fiz.*) • Curtea de Apel

C2A-C2Z Nauru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C3A-C3Z Andorra (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3CA-3CZ Guineea Ecuatorială (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C4A-C4Z Cipru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C5A-C5Z Gambia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5CA-5CZ Maroc (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C6A-C6Z Bahamas (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6CA-6CZ Siria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C7A-C7Z Organizația Meteorologică Mondială (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C8A-C8Z Mozambic (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C_A capacitate de adsorbție (*constr.*) • căldură atomică (*fiz.*)

Ca calciu (*chim.*) • carixian (*geol.*) • numărul lui Cauchy (*mec.*)

C_a căldură specifică a aerului • cost unitar antecalculat (*ec.*)

cA aer arctic continental

ca calcare cristaline (*geol.*) • cambic (*pedol.*)

c.a. celulă anexă (*bot.*) • celulă asimilatoare (*bot.*) • *it. coll'arco* - cu arcușul (*muz.*) • contralto (*muz.*) • curent alternativ (*fiz.*)

CAA cifră de afaceri anuală • *engl. computer-assisted accounting* - contabilitate asistată de calculator • control automat al amplificării (*telec.*)

CAACE Comitetul Asociațiilor de Armatori din Comunitățile Europene

CAA-CEZ Chile (indicativ de țară pentru comunicațiile radio)

CAAT control automat al amplificării în timp (*telec.*)

CAB Comisia de Arbitraj (de pe lângă Camera de Comerț și Industrie din) București

cab. cabaline • cabană • cabanos • cabină • cabinet

cabl. cablat • cablu

CAD *engl. cash against documents* - plată contra documente (*com.*) • *engl. computer-aided design* - proiectare asistată de calculator

cad. cadastral • cadastru • cadavru • *it. cadenza* - cadență (*muz.*) • cadet

c.a.d. *engl. cash against documents* - plată contra documente (*com.*)

CADA Comitetul pentru Democratizarea Armatei

CADD *engl. contract addendum date* - dată a addendumului la contract (*com.*)

CADE *engl. computer-aided design engineering* - ingineria proiectării asistate de calculator

CADN *engl. contract addendum number* - număr al addendumului la contract (*com.*)

cadr. cadran • cadril • cadrilat

CAE *engl. computer-assisted engineering* - inginerie asistată de calculator • Comunitatea Africii de Est

Cae *lat. Caelum* - Delta (*astr.*)

CAEM Consiliul de Asistență Economică Mutuală

CAEN Clasificarea Activităților din Economia Națională

CAER Consiliul de Ajutor Economic Reciproc

CAF capacitate de autofinanțare • control automat al frecvenței (*telec.*) • *engl. cost and freight* - cost și fraht • *fr. coût, assurance, fret* - preț, asigurare, navlu

caf. cafea • cafeină • cafenea

c.a.f. *engl. cost and freight* - cost și navlu

CAFR Centrul de Afaceri Franco-Român

CAG cifră de afaceri globală

C.Ag. completivă de agent

c. ag. complement de agent

CAI *engl. computer-assisted instruction* - metodă de instruire asistată de calculator

CAL complex de absorbție a luminii (*bot.*) • *engl. computer-assisted learning* - metodă de învățare asistată de calculator

Cal aluminat de calciu (*geol.*) • kilocalorie

cal calorie

cal. calabrez • *it. calando* - rărind ca mișcare și slăbind ca intensitate (*muz.*) • calendar • calendaristic • calibru • caliciu • calificare • calificat • calificativ • calitate • calitativ • caloric

calabr. calabrez

calc. calcar • calcaros • calculator • calculoză (*med.*)

calcogr. calcografic • calcografie

calend. calendar • calendaristic

calibr. calibrare • calibrat

calif. calificare • calificat • calificativ

caligr. caligrafie

calit. calitate • calitativ

cal/s calorie pe secundă

calutron *engl. California University cyclotron* - calutron (*fiz.*)

calv. calvin • calvinism • calvinist

CAM *engl. computer-assisted manufacturing* - fabricare asistată de calculator • *engl. contents addressable*

memory - memorie adresabilă prin conținut (*inf.*)

Cam *lat. Camelopardalis* - Girafa (*astr.*)

Cam. Camerun

cam. cameral • cameraman • cameră • camerunez • camion • camionetă • camuflaj

CAMAC *engl. computer-assisted measurement and control* - comandă și măsurători asistate de calculator

Camb. Cambodgia

camb. cambodgian

camp. campanie • campidanez • camping • campion • campionat

campid. campidanez

CAMS *engl. computer-assisted measurement system* - sistem de măsurare asistat de calculator

CAN Canada (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. cancel* - anulează (*inf.*) • convertor analogic-numeric (*inf.*) • Cupa Africii pe Națiuni

Can. Canada

C_{an} cost al activității normale (*ec.*)

can. canadian • canal • canalizare • canalizat • canon • canotaj • canotor • canto

canal. canalizare

cand. candidat • candidatură

CANDU *engl. Canadian Deuterium Uranium* - reactor nuclear canadian cu deuteriu și uraniu

cant. cantină • cantitate • cantitativ • canton • cantonament

canton. cantonament

CAo coarctație aortică (*med.*)

caol. caolin

CAP *engl. computer-assisted production* - proces de producție asistat de calculator • cooperativă agricolă de producție

Cap *lat. Capricornus* - Capricornul (*astr.*)

cap. capacitate • capilar • capital • capitală • capitalism • capitalist • capitalizare • capitalizat • capitel • capitol • capitonat • caporal

CAPB *engl. documentary credit applicant bank* - bancă a ordonatorului de acreditiv (*com.*)

capod. capodoperă

caps. *lat. capsula* - capsulă (*farm.*) • capsulat

caps. amyl. *lat. capsulae amylaceae* - capsule din amidon (*farm.*)

caps. gelat. *lat. capsulae gelatinosae* - capsule din gelatină (*farm.*)

CAR Casa de Ajutor Reciproc • Casa de Ajutor Românesc

Car *lat. Carina* - Carena (*astr.*)

car. carantină • caric (*mar.*) • carieră

caract. caracter • caracteristic • caracterizare

caract. chir. caracter chirilic (*poligr.*)

caract. got. caracter gotic (*poligr.*)

caract. lat. caracter latin (*poligr.*)

caram. caramelă • caramelizat

carb. carbon (*chim.*) • carbonat • carbonic • carbonier • carbonifer • carbonizare • carbonizat • carburant • carburator • carbură

Carbochim carbon + chimie (societate)

card. cardiac • cardinal • cardiogramă • cardiolog • cardiologie • cardiopatie

cardiol. cardiologie

caric. caricatură • caricaturist

carn. carnivor

CARNEXPROD carne + export + producție (societate)

CAROM cauciuc românesc (societate)

CARP Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor

carp. carpatic • carpen

CARR *engl. carrier* - cărăuș (*transp.*)

cart. cartelă • cartier • carting • cartof • carton • cartonat • cartotecă • cartuș

cart. gudr. carton gudronat

cartogr. cartogramă

CAS clorură a acidului p-acetilamino-benzensulfonic (*chim.*) • Consiliul Asociațiilor Studențești • contribuții de asigurări sociale • *engl. control automated system* - sistem automat de control (sau comandă)

Cas *lat. Cassiopeea* - Casiopeea (*astr.*)

C_{as} coeficient de asimetrie (*stat.*)

cas casetofon

cas. casabil • casare • casat • casetă • casier • casierie • casnic

casc. cascadă

casetofon casetă + magnetofon

CASÎ Centrul de Asistență pentru Studenții Întreprinzători

CASMC Comisia pentru Aplicații Speciale ale Meteorologiei și Climatologiei

Cast. Castilia

cast. castan • castană • castaniu • castel • castilian • dialectul castilian

CAT catalază (*med.*) • Centrul de Afaceri Transilvania • ciclu al acizilor tricarboxilici (*biochim.*) • cifră de aciditate totală (*chim.*) • colinacetiltransferază (*biochim.*)

cat. catabolism • catahreză (*lingv.*) • catalan • catalitic • catalizare • catalizator • cataliză • catalog • catalogare • catalogat • cataractă • catedrală • catedră • categorie • catehism • catenă (*chim.*) • catetă (*mat.*) • catifea • catod • catodic • catolic • catolicism • catren • limba catalană

catal. catalogare • catalogat • catalografie

categ. categorie

Catull. Catullus

CATV *engl. cable television* - televiziune prin cablu

CAu capacitate de apă utilă (*pedol.*)

Cauc. Caucaz

cauc. caucazian

c. aut. coală de autor (*poligr.*)

CAV ciclofosfamidă, adriamicină, vincristină (*farm.*) • Comunitatea Africii de Vest

cav. cavalerie • cavitate

CAVI *fr. Centre audio-visuel international* - Centrul Audiovizual Internațional

cavit calciu + vitamină

CAW *engl. channel address word* - cuvânt de adresă a canalului (*inf.*)

caz. cazac • cazan • cazare • cazarmă • cazeină (*biochim.*) • cazemată • cazier • cazinou • cazual

căm. cămin • căminist

cărb. cărbune

căs. căsătorie • căsătorit • căsuță

CB Campionatul Balcanic • *lat. Cassus Belli* - Ceea ce duce la război • chimic și biologic (despre arme) • circuit basculant (*eln.*) • clorbrommetan (*chim.*) • *engl. Credit Bank* - Banca de Credit • crown de borosilicat (*fiz.*)

Cb columbiu (*chim.*) • cumulonimbus (*meteor.*)

C_b forță centrifugă ce se exercită asupra bandajului pe lungimea unui pas (*mec.*)

CBA Campionatele Balcanice de Atletism • circuit basculant astabil (*eln.*)

c. bas contrabas (*muz.*)

CBB circuit basculant bistabil (*eln.*)

CBD crown de barită dens (*fiz.*)

CBED crown de barită extradens (*fiz.*)

CB-ÎMM Centrul Balcanic pentru Cooperare între Întreprinderile Mici și Mijlocii

cbl. cablaj • cablare • cablu

CBM circuit basculant monostabil (*eln.*)

CBO cerere biochimică de oxigen

CBT cifră de bazicitate totală (*chim.*)

CBU crown de barită ușor (*fiz.*)

CC cantitate de apă în câmp (*pedol.*) • carte de credit • cernoziomuri cambice (*pedol.*) • Chile (indicativ de țară pentru aviația civilă) • cifră cetanică a motorinelor • cod de condiție (*inf.*) • colector comun • Comitetul Central (al PCR) • comutator de concentrare (*inf.*) • control cursor (*inf.*) • corespondent consular • Corpul Consular (indicativ pentru circulația rutieră) • Cupa Cupelor • curent continuu (*fiz.*) • Curtea de Conturi

Cc capacitate de apă capilară (*pedol.*) • cheltuieli de circulație (*cont.*) • cirocumulus (*meteor.*) • creanțe clienți și alte cheltuieli (*cont.*) • cromocentri (*bot.*)

C_c capacitate calorică a vegetației • indice de compresiune (*constr.*)

cC cordoanele lui Caspary (*bot.*)

c.c. centimetru cub • curent continuu (*fiz.*)

CCA Clubul Central al Armatei

cca circa

CC al PCR Comitetul Central al PCR

CCAS Centrul de Consiliere și Angajare pentru Studenți

CCB *engl. command control block* - bloc de comandă (*inf.*) • *engl. cyclic check byte* - octet de coduri ciclice (*inf.*)

CCCF Construcții, Comunicații și Căi Ferate

c.c. conc., compl. circ. conc. complement circumstanțial concesiv

c.c. cond., compl. circ. cond. complement circumstanțial condițional

c.c. cons., compl. circ. cons. complement circumstanțial consecutiv

c.c. cum., compl. circ. cum. complement circumstanțial cumulativ

c.c. cz., compl. circ. cz. complement circumstanțial de cauză

CCD Casa Corpului Didactic • *engl. charge coupled device* - dispozitiv cuplat prin sarcină (*eln.*) • *fr. Conseil de coopération douanière* - Consiliul pentru Cooperare Vamală

CCE Comisia Comunităților Europene • *fr. Conseil des communes d'Europe* - Consiliul Comunelor din Europa • Cupa Campionilor Europeni

c.c. ex., compl. circ. ex. complement circumstanțial de excepție

CCG Consiliul de Cooperare al Golfului

CCI Camera de Comerț Internațional • Camera de Comerț și Industrie

cci cub centrat intern (*chim.*)

CCIA Camera de Comerț, Industrie și Agricultură

CCIN Camera de Comerț, Industrie și Navigație

c.c. instr., compl. circ. instr. complement circumstanțial instrumental

CCIR Camera de Comerț și Industrie a României • Comitetul Consultativ Internațional pentru Radiocomunicații

CCITT Comitetul Consultativ Internațional pentru Telefonie și Telegrafie

C. Civ. Codul Civil

CCK colecistokinină (*biochim..*)

CCK-PZ colecistokinină - pancreozimină (*biochim.*)

c.c.l., compl. circ. loc complement circumstanțial de loc

CCM contract colectiv de muncă

c.c.m., compl. circ. mod complement circumstanțial de mod

CCN Comisia Campionatului Național

CCNR *engl. Consultative Committee for Nuclear Research* - Comitetul Consultativ pentru Cercetări Nucleare

CCO cerere chimică de oxigen

C. Com. Codul Comercial

c.c.opoz., compl. circ. opoz. complement circumstanțial opozițional

CCP camet cu certificate de proprietate • *engl. console command processor* - procesor de comezi - consolă (*inf.*) • cont curent personal

CCPC Consiliul Consultativ pentru Protecția Consumatorului

CCR Centrul Consumatorului din România • Curtea Constituțională a României

c. c. rel., compl. circ. rel. complement circumstanțial de relație

CCS Consiliul Central al Sindicatelor

c.c.scop, compl.circ.scop complement circumstanțial de scop

CCSN Convenția Confederațiilor Sindicale Nealiniate

c.c.soc., compl.circ.soc. complement circumstanțial sociativ

CCSR corticosuprarenală (*anat.*)

CCSRE Consiliul pentru Coordonare, Strategie și Reformă Economică

CCSS Centrul de Calcul și Statistică Sanitară

CCT *engl. computer compatible tape* - bandă magnetică compatibilă cu calculatorul

c.c.t., compl. circ. timp complement circumstanțial de timp

CCU caracter cumulic (*pedol.*) • curs comercial unic (*cont.*)

C. Cum. circumstanțială cumulativă

CCW *engl. channel command word* - cuvânt de comandă a canalului (*inf.*)

CD cadru didactic • Cehia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională) • cernoziom degradat (*pedol.*) • certificat de depozit (*fin.*) • cheltuieli pentru cercetare științifică și dezvoltare experimentală • compact disc • completivă directă • control de date (*inf.*) • convertor de date (*inf.*) • Corpul Diplomatic (indicativ pentru circulația rutieră) • Culegere de Decizii ale Tribunalului Suprem • sapă cu dinți circulari și întărire pe diametru

C-D cercetare-dezvoltare

Cd cadmiu (*chim.*) • cheltuieli de depozitare (*com.*)

cd candelă (*fiz.*)

cd. coadă

c.d., compl. dir. complement direct

CDA certificat de depozit cu câștiguri în autoturisme

cda comanda

CDC *engl. call directing code* - cod de apel dirijat (*inf.*)

c.d.c. ciclu al diviziunii celulare

CDCA *engl. cash on delivery amount, in words (letters)* - valoare cash la livrare, în litere (*com.*) • *engl. conditions of carriage* - condiții de transport (*com.*)

CDE *engl. compact disc erasable* - compact disc cu capacitate de ștergere • Comunitatea Defensivă Europeană

CD-E *engl. compact disc erasable* - compact disc cu capacitate de ștergere

CDI caracter distric (*pedol.*) • Comisia de Drept Internațional (ONU) • compact disc interactiv

CD-I compact disc interactiv

CDIA Centrul de Documentare și Informații al Asigurărilor

CDM Centrul de Dezvoltare Managerială • Centrul de Documentare Medicală

cd/m² candelă pe metru pătrat

CDP acid citidindifosforic sau citidindifosfat (*chim.*)

CDPR *engl. conditions of purchase* - condiții de cumpărare (*com.*)

CDPT Centrul de Documentare și pentru Publicații Tehnice

CDR Convenția Democratică Română

CDRC *engl. conditions of road carriage* - condiții de transport rutier (*com.*)

CD-ROM *engl. compact disc* ROM - compact disc ROM (*inf.*)

CD-ROM XA *engl. compact disc ROM extended architecture* - arhitectură extinsă cu CD-ROM (*inf.*)

cd/s candelă pe secundă

CDSFR Consiliul de Dialog Social al Femeilor din România

CDSL *engl. conditions of sale* - condiții de vânzare (*com.*)

cd·sr candelă - steradian

CDST *engl. country of destination* - țară de destinație (*com.*)

cdt comandant

CDU crotoniliden - diuree (*biochim.*)

CDV compact disc video

CDVL *engl. current domestic value* - valoare curentă internă (în monedă națională)

CE Campionatul European • centrală editorială • certificat de economii • Comisia de Evaluare • Comisia Europeană • Comunitatea Europeană • concentrat emulsionabil • condensator electrolitic • conductanță electrică specifică (*fiz.*)

Ce ceriu (*chim.*)

C_e concentrație a soluției etalon (*chim.*) • capacitate electrică echivalentă (*fiz.*)

c.e. celulă epidermică (*bot.*) • concentrat emulsionabil

c_e consum specific de combustibil

CEA cardiostimulare electrică artificială (*med.*) • Centrul pentru Excelență în Afaceri • Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Africa • Comitetul European de Asigurări • Confederația Europeană a Agriculturii

CEAC Comisia Europeană a Aviației Civile

CE_{ad}, CE_{dw} conductanță electrică a apei de drenaj (*pedol.*)

CEAEO Comisia Economică pentru Asia și Extremul Orient

CE_{al}, $C_{IW}E$ conductanță electrică a apei de irigat (*pedol.*)

ceang. ceangău

CEAO Comisia Economică pentru Asia Occidentală

CEC Casa de Economii și Consemnațiuni • Comisia Electorală Centrală

CECCAR Corpul Experților Contabili și al Contabililor Autorizați din România

CECD *fr. Confédération européenne du commerce de détail* - Confederația Europeană a Comerțului cu Amănuntul

CECN Centrul European de Cercetări Nucleare

CECO Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului

CECS Comisia Europeană pentru Cercetări Spațiale

CED centralizare electrodinamică • certificat de economie cu discount • Comisia Europeană a Dunării

c. ed. coală editorială (*poligr.*)

CEDI Centrul European de Documentare și Informare

CEDO Curtea Europeană a Drepturilor Omului

CEDOR Centrul de Demografie ONU - România

CE_{dw} v. **CE_{ad}**

CEE Comisia Economică pentru Europa (ONU) • Comunitatea Economică Europeană

C_eE conductanță electrică a extractelor saturate (*pedol.*)

CEEA Comunitatea Europeană pentru Energia Atomică

CEEC *engl. Committee of European Economic Cooperation* - Comitetul de Cooperare Economică Europeană

CEEP *fr. Centre européen d'études de population* - Centrul European pentru Studiul Populației

Ceh. Cehia

ceh. cehesc • limba cehă

CEI Comisia Electrotehnică Internațională

CEJ Comisia Electorală Județeană • Curtea Europeană de Justiție

cel. celular • celulă • celuloid • celuloză

celib. celibatar

celochit celuloză + chit (produs)

celolână celofibră + lână (produs)

celt. celtic

CEM câmp electromagnetic • centralizare electromecanică

CEMATT Centrul de Management și Transfer Tehnologic

CEMN (Conferința pentru) Cooperare Economică la Marea Neagră

CEMT Conferința Europeană a Miniștrilor Transporturilor

CEN *fr. Comité européen de normalisation* - Comitetul European pentru Standardizare • Comitetul Electoral Național

Cen *lat. Centaurus* - Centaurul (*astr.*)

cen centromer (*genet.*)

cent. centenar

CENTO *engl. Central Treaty Organization* - Organizația Tratatului Central

centr. central • centrală • centralizare • centralizat

centrif. centrifug

centrip. centripet

CENTROCOOP Centrala Cooperativelor de Consum

CENTROFARM Oficiul Central Farmaceutic

cenz. cenzor • cenzură

CEP comutator electronic programabil

Cep *lat. Cepheus* -Cefeu (*astr.*)

CEPAL Comisia Economică pentru America Latină (ONU)

CEPECOM Centrul de Perfecționare a Personalului din Cooperația Meșteșugărească

CEPES *fr. Comité européen pour le progrès économique et social* - Comitetul European pentru Progres Economic și Social

CEPT *fr. Conférence européenne des administration des postes et des télécommunications* - Conferința Europeană a Serviciilor de Poștă și Telecomunicații

Cer ceruloplasmină (*biochim.*)

cer. *lat. cera* - ceară (*farm.*) • ceramic • ceramică • cerat

CERA Consiliul Economic Româno--American

cercet. cercetare • cercetător

cercet. șt. cercetător științific

cerebrastenie cerebral + astenie (*med.*)

CERF *engl. Computer and Electronics Romanian Fair* - Expoziția Română de Calculatoare și Echipament Electronic

CERMED cerere medie în unitatea de timp (*inf.*)

CERN *fr. Conseil européen pour la recherche nucléaire* - Consiliul European pentru Cercetări Nucleare

CERT *engl. certification* - certificare, confirmare (*com.*)

cert. certificat

cerv. cervical

CES Consiliul Economic și Social (ONU)

CE_s conductanță electrică a solului saturat (*pedol.*)

CESA Centrul European de Studii Artizanale

CESAP Comisia Economică și Socială pentru Asia și Pacific

CESAV Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest

CESD *engl. composite external symbol dictionary* - dicționar compus de simboluri externe (*inf.*)

CET centrală electrică de termoficare • *engl. Central European Time* - Ora Europei Centrale

Cet *lat. Cetus* - Balena (*astr.*)

cet. cetaceu • cetățean • cetățenie

CEU caracter eutric (*pedol.*)

Cey., Ceyl. Ceylon

cey., ceyl. ceylonez

Ceyl. v. **Cey.**

ceyl. v. **cey.**

C. Ex. circumstanțială de excepție

CF căi ferate • cheltuieli fixe totale (*ec.*) • convertizor de forță (*elt.*) • Credit Fond • crown de fluorură (*fiz.*) • crown de fosfat (*fiz.*) • crown -flint (*fiz.*)

Cf californiu (*chim.*)

cf. *lat. confer* - compară • conform

c.f. *lat. cantus firmus* - melodie principală în contrapunct (*muz.*) • căi ferate • *engl. cost and freight* - cost și navlu

c/f *engl. cost and freight* - cost și navlu

CFA Comunitatea Financiară Africană

c.f.a. coeficient de fertilitate absolută (*pedol.*)

CFA-CKZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

C. Fam. Codul Familiei

CFB cod fiscal al beneficiarului

CFC clorfluorcarbonați (*chim.*)

CFCE Consiliul Federațiilor Comerciale Europene

CFCN *engl. conference contract number* - număr al contractului de conferință (*com.*)

CFCT criză a fierberii la curgerea transversală (*mec.*)

CFD crown de fosfat dens (*fiz.*)

CFE control financiar extern

CFI control financiar intern • Corporația Financiară Internațională

CFL Luxemburg (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

CFM clorfluormetan (*chim.*) • cultură fizică medicală • Moldova (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

c.f.m. cultură fizică medicală

CFMR Camera Federativă a Medicilor din România

CFP cod fiscal al plătitorului • Comunitatea Financiară a Pacificului

CFR Căile Ferate Române

c.f.r. coeficient de fertilitate relativ (*pedol.*)

CFRYM Macedonia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

CFS concediu fără salariu

CFSN Consiliul Frontului Salvării Naționale

CFU căi ferate uzinale • criză a fierberii prin uscare (*fiz.*)

c.f.u. căi ferate uzinale

CG cartonaș galben (fotbal)

Cg cernoziomuri cambice gleizate (*pedol.*) • crioglobuline (*biochim.*)

cg centigram

c.g. celulă generativă (*bot.*)

CGA cartof, glucoză, agar

CGBC *engl. carriage balance, consignee* - sold al taxelor de transport, la destinatar (*com.*)

CGBS *engl. carriage balance, sender* - sold al taxelor de transport, la expeditor (*com.*)

CGCC *engl. carriage charges, consignee* - taxe de transport, la destinatar (*com.*)

CGCS *engl. carriage charges, sender* - taxe de transport, la expeditor (*com.*)

CGDC *engl. carriage deductions, consignee* - reduceri de taxe pentru transport, la destinatar (*com.*)

CGDS *engl. carriage deductions, sender* - reduceri de taxe pentru transport, la expeditor (*com.*)

CGI convertor general de impedanță (*elt.*)

CGIT convertor general de impedanță temporal (*elt.*)

CGM Confederația Generală a Muncii

CGMB Consiliul General al Municipiului București

cGMP guazin monofosfat ciclic (*biochim.*)

CGO Zair (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

CGPM *fr. Conférence générale des poids et mesures* - Conferința Generală pentru Greutăți și Măsuri • *fr. Conseil général des pêches pour la Méditerranée* - Consiliul General pentru Pescuitul în Marea Mediterană

CGPY *engl. carriage payment instruction* - instrucțiuni privind plata taxelor de transport (*com.*)

CGR caracter gleic relict (*pedol.*)

CGS, c.g.s. centimetru-gram-secundă (sistem de unități de măsură)

c.g.s. v. **CGS**

CGSem CGS electromagnetic

CGSes CGS electrostatic

CGSU Consiliul General al Sindicatelor Unite

CH carcinom hepatocelular (*med.*) • coeficient de higroscopicitate (*pedol.*) • Comisia de Hidrologie • conductivitate hidraulică • Confederația Helvetică (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Grecia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

CH_{50} complement hemolitic total (*med.*)

Ch chattian (*geol.*) • grupul sanguin Chido

Ch. Chile • China

ch. chilian • chinez • chitară • limba chineză

Cha *lat. Chamaeleon* -Cameleonul (*astr.*)

ch. bas chitară bas

chelt. cheltuieli

CHEM concentrație în hemoglobina eritrocitară medie (*med.*)

chest. chestionar

CHF franc elvețian

chil. chilian

chim. chimic • chimie • chimist

CHIMCOMPLEX Complexul Chimic

chin. chinez • chinezesc • limba chineză

chir. chirie • chirilic • chirurg • chirurgical • chirurgie

chit. chitanță • chitanțier • chitară • chitarist

CHNO *engl. charges note* - notă de calcul a taxelor (*com.*)

Chr. Christos

CHT cardiopatie hipertensivă (*med.*)

CHWT *engl. chargeable weight, Kg* - greutate taxată, Kg (*com.*)

CI *lat. Caius Iulius Caesar* - Caius Iulius Cezar • cardiopatie ischemică (*med.*) • centrală (telefonică) de instituție • „Cercetări Istorice" (revistă) • cerere de întrerupere (*inf.*) • circuit imprimat (*eln.*) • circuit integrat (*eln.*) • circumstanțială instrumentală • citoxicitate imună (*med.*) • Coasta de Fildeș (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • completivă indirectă • complex imun (*med.*) • consum intermediar (*stat.*) • contrainformații

CI_{50} concentrație inhibitoare 50%

Ci cirus (*meteor.*) • curie (*fiz.*)

Ci. Ciad

C_i capacitate de îndesare (*constr.*)

c.i. complement indirect • contraindicații (*farm.*) • contrainformații

c_i coeficient de combinare (*fiz.*) • concentrație a unei componente (*chim.*)

CIA *engl. Central Investigation Agency* - Agenția Centrală de Investigații (SUA) • Centrul de Informații în Afaceri • Consiliul Internațional al Arhivelor

CIAA Centrul Internațional al Aviației Agricole

ciad. ciadian

cib. cibernetic • cibernetică • cibernetician

CIC Centrul Internațional de Conferințe • complex imun circulant (*med.*)

cic. cicero (*poligr.*)

CICG Centrul Internațional pentru Comerț en Gros

cicl. ciclism • ciclist • ciclon

cico citric + cola (produs)

CICR Comitetul Internațional al Crucii Roșii

CICT Consiliul Internațional al Cinematografiei și Televiziunii

Ci-Cu cirocumulus (*meteor.*)

CID Centrul de Informare - Documentare • *engl. charge injection device* - dispozitiv cu injecție de sarcină (*eln.*) • circuite integrate digitale • coagulare intravasculară diseminată (*med.*) • Comisia Internațională a Dunării

CIE Centrala Industrială de Electrotehnică • *fr. Centre international de l'enfance* - Centrul Internațional al Copiilor • Centrul Internațional Ecumenic • *fr. Commission Internationale de l'éclairage* - Comisia Internațională pentru Iluminat • complex imun elementar (*med.*) • *fr. Confédération internationale des étudiants* - Confederația Internațională a Studenților • contraimunoelectroforeză (*med.*) • Irlanda (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

CIEA Centrala Industrială de Echipamente de Automatizări

CIEC *fr. Centre international d'études criminologiques* - Centrul Internațional de Studii de Criminalistică • *fr. Commission internationale de l'état civil* - Comisia Internațională pentru Starea Civilă

CIEF contraimunoelectroforeză (*med.*)

CIEPS *fr. Conseil international de l'éducation physique et sportive* - Consiliul Internațional pentru Educație Fizică și Sport

CIEȘMM Comisia Internațională pentru Exploatarea Științifică a Mării Mediterane

CIETC Centrala Industrială de Electronică și Tehnică de Calcul

CIF Consiliul Internațional al Femeilor • curent de înaltă frecvență

cif. cifoză (*med.*)

CIFE *fr. Conseil des fédérations industrielles d'Europe* - Consiliul Federațiilor Industriale Europene • *fr. Conseil international du film d'enseignement* - Consiliul Internațional al Filmului Didactic

CIFJ *fr. Centre international du film pour la jeunesse* - Centrul Internațional al Filmelor pentru Copii

cifr. cifrare • cifrat

CIG Comitetul Internațional de Geofizică • conferință interguvernamentală

CIGCCE Comitetul Internațional de Garanții și Credite de Comerț Exterior

CIHA *fr. Comité international d'histoire de l'art* - Comitetul Internațional pentru Istoria Artei

CII Consiliul Internațional al Infirmierelor

CIIA *fr. Commission internationale des industries agricoles* - Comisia Internațională pentru Agroindustrie • Congresul Internațional al Industriașilor și Antreprenorilor

CIÎSA Centrul Internațional de Învățământ Superior prin Alternanță

CIJ Comisia Internațională a Juriștilor • Curtea Internațională de Justiție

CIL circuite integrate liniare (*eln.*)

cil. cilindric • cilindru

CIM Conferința Islamică Mondială • Consiliul Internațional pentru Muzică

cim. ciment • cimitir

cimer. cimerian

CIMO Comisia pentru Instrumente și Metode de Observație

CIMP Centrul pentru Implementarea Managementului Performant

CIMPM *fr. Comité international de médicine et pharmacie militaires* - Comitetul Internațional de Medicină și Farmacie Militară

CIN Comisia Internațională de Numismatică

cin. cinetic • cinetică

CINB Codul Internațional de Nomeclatură Botanică

cinema cinematograf

cinemat. cinematografic • cinematografie

C. Instr. circumstanțială instrumentală

CINU Centrul de Informare al Națiunilor Unite

CIO Comisia Internațională pentru Optică • Comitetul Internațional Olimpic

cioc. ciocolată

CIOVUM Convenția Internațională pentru Ocrotirea Vieții Umane pe Mare

CIP Centrala Incidentelor de Plăți (BNR)

Cip. Cipru

cip., cipr. cipriot

CIPAT Congresul Internațional pentru Problemele Alcoolismului și ale Toxicomaniei

CIPL Comitetul Internațional Permanent al Lingviștilor

CIPM *fr. Commission internationale des poids et mesures* - Comisia Internațională pentru Greutăți și Măsuri

CIPR Comisia Internațională pentru Protecția Radiologică

cipr. v. **cip.**

CIPSH *fr. Conseil international de la philosophie et des sciences humaines* - Consiliul Internațional pentru Filozofie și Științe Umaniste

CIR centru instantaneu de rotație (*fiz.*) • coeficient de impozitare rațională (*fin.*)

Cir *lat. Circinus* - Compasul (*astr.*)

C_{ir} coeficient de imputare rațională (*ec.*)

circ. circuit • circulant • circular • circulație • circumferință • circumflex • circumpolar • circumscripție • circumstanțial

circ. alp. circumpolar alpin

circă circumscripție

circ. bor. circumpolar boreal

CIRCCE *fr. Confédération internationale de la représentation commerciale de la communauté européenne* - Conferința Internațională pentru Reprezentare Comercială a Comunității Europene

circum. circumferință • circumscripție • circumstanțial

circumselenar circumterestru + selenar

circumsolar circumterestru + solar

CIRDI Centrul Internațional pentru Rezolvarea Diferendelor cu privire la Investiții

CIRF *fr. Centre international d'information et de recherche sur la formation professionelle* - Centrul Internațional pentru Informare și Cercetare în Sectorul Pregătirii Profesionale

CIRM Comitetul Internațional pentru Radiocomunicații Maritime

CIRO Creditanstalt Invest România

CIRP *fr. Collège international pour recherche et production* - Centrul Internațional pentru Cercetare și Producție

CIS Comitetul Internațional de Sigilografie

CISA Centrul Internațional de Studii Antreprenoriale • Confederația Internațională a Sindicatelor Arabe

CISAC Confederația Internațională a Societăților de Autori și Compozitori

CISJ Comitetul Internațional al Sporturilor pentru Tineret

CISL Confederația Internațională a Sindicatelor Libere

CISNET Centrul de Instruire Internet

CISPR Comitetul Internațional Special pentru Perturbații Radioelectrice

CISS *fr. Conseil international des sciences sociales* - Consiliul Internațional pentru Științe Sociale

CIST Centrul Internațional de Informare Științifică și Tehnică

cist. cistercian • cisternă

cit. citat • citație • cititor • citostatic (*farm.*) • citrat (*chim.*) • citric

CITC Comisia Interguvernamentală pentru Tehnică de Calcul

CITCF Comitetul Internațional al Transporturilor pe Căi Ferate

citog., citogen. citogenetică

citogen. v. **citog**

citol. citologic • citologie

citro citronadă

CIUS Consiliul Internațional al Uniunilor Științifice

civ. civic • civil

$C_{IW}E$ v. **CE_{ai}**

CÎMS Consiliul Împuterniciților Mandați să reprezinte interesele capitalului de Stat

CÎSM Centrul de Înalte Studii Militare

CÎZ Centrul de Încercări în Zbor

CJ Cluj (indicativ de județ) • Consiliul Județean • *lat. Corpus Juris* - persoană juridică • corp de legi

CJCE Curtea de Justiție a Comunităților Europene

C/Kg, $C \cdot Kg^{-1}$ coulomb pe kilogram

$C \cdot Kg^{-1}$ v. **C/Kg**

$C \cdot Kg^{-1} \cdot s^{-1}$ coulomb pe kilogram secundă

CL Camera Legislativă • camere pe locuință (*stat.*) • cardiolipină (*med.*) • Călărași (indicativ de județ) • celule Leydig • centrator de linii telefonice • centriol (*biol.*) • „Cercetări de Lingvistică" (revistă) • cernoziom levigat (*pedol.*) • chemoluminescență (*biochim.*) • circumstanțială de loc • *engl. clear* - șterge (*inf.*) • concentrație limitată (*biol.*) • Consiliul Legislativ • Consiliul Local • „Convorbiri Literare" (revistă) • cristale lichide • crown de lantan (*fiz.*) • Sri Lanka (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Cl calovian (*geol.*) • clor (*chim.*)

Cl‰ clorinitate

Cl^- ion de clorură

cl centilitru

cl. cale • calotă • clarinet • clasă • clasic • climă • clinic • culme

c.l. cercuri liniare (*mat.*)

CLA-CKZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

CLA-CMZ Cuba (indicativ de țară pentru comunicații radio)

clas. clasament • clasic • clasicism • clasificare • clasificat

CLASC Confederația Latino-Americană a Sindicatelor Creștine

clasif. clasificare • clasificat

clav. claviatură • clavicular • claviculă

CLC circuit logic combinațional

CLCh cristale lichide colesterice

CLD circuit de linie distant (*eln.*) • Colecția de Legi și Decrete

clim. climat • climateric • climatic • climatizare • climatizor

climat. climatologie

clin. clinică

clit. clitoris

c.l.î.p cromatografie lichidă de înaltă performanță (*chim.*)

CLL cristale lichide liotrope

CLLB *engl. control label* - etichetă de control (*com.*)

CLN capital de lucru net (*ec.*) • cristale lichide nematice

clor. cloramină • cloroform • clorură

CLS cristale lichide smectice

cls. clasament • clasat • clasor

CLST *engl. control stamp* - ștampilă de control (*com.*)

clș. clișeu

CLT cristale lichide termotrope

CLTD *engl. clean transport document* - document de transport „curat" (*com.*)

CLTP colecistolitotomie percutanată (*med.*)

CM Campionatul Mondial • carboximetil (*chim.*) • cardiomiopatie (*med.*) • carnet de muncă • carte maximă (*filat.*) • centru de masă (*fiz.*) • Centrul Militar • cheltuieli materiale (*stat.*) • circumstanțială de mod • Colecția Meridiane (a ELU) • Colegiul Medicilor • Consiliul Militar • control de mod (*inf.*) • cooperativă meșteșugărească • cost marginal (*ec.*) • Cupa Mondială • tren de cursă automotor

C_M căldură molară (*fiz.*)

$\overline{C}_M$ căldură molară medie (*fiz.*)

Cm cambrian (*geol.*) • cenomanian (*geol.*) • coeficient de moment al aripii (*mec.*) • cloramfenicol (*farm.*) • coulomb - metru • curiu (*chim.*)

Cm1 cambrian inferior (*geol.*)

Cm2 cambrian mediu (*geol.*)

Cm3 cambrian superior (*geol.*)

C·m coulomb - metru

C/m coulomb pe metru

C/m² coulomb pe metru pătrat

C/m³ coulomb pe metru cub

cm centimetru • cromatină (*bot.*)

cm² centimetru pătrat

cm³ centimetru cub

c.m. celulă mosor (*bot.*) • cristale minerale

CMA Comisia de Meteorologie Aeronautică • concentrație maximă admisibilă

CMa *lat. Canis Major* - Câinele Mare (*astr.*)

CMB concentrație minimă bactericidă (*farm.*) • Consiliul Municipiului București

CMC carboximetilceluloză (*chim.*)

CMCD *engl. commodity code* - cod de marfă (*com.*)

CMC-Na carboximetilceluloză sodică (*chim.*)

CMCS *engl. commodity classification specifier* - specificare a clasificării mărfurilor (*com.*)

CMD controler de memorie dinamică (*inf.*)

CMDMCS clormetil - clordimetil - clorsilan (*chim.*)

cmdr comandor

CME coeficient molar de extincție (*chim.*) • Confederația Mondială a Energiei

CMEA *engl. Council for Mutual Economic Assistance* - Consiliul pentru Asistență Economică Reciprocă

CMEP calea Meyerhof - Embden - Parnas (*biol.*)

CMF cost mediu fix (*ec.*)

CMH cardiomiopatie hipertrofică (*med.*)

CMHO cardiomiopatie hipertrofică obstructivă (*med.*)

CMI citomegalie cu incluzii (*biol.*) • Comitetul Meteorologic Internațional • concentrație minimă inhibitoare

CMi *lat. Canis Minor* - Câinele Mic (*astr.*)

CMinh concentrație minimă inhibitoare

CMJ Centrul Militar Județean

CMM capacitate maximă de apă moleculară (*pedol.*) • Comisia de Meteorologie Maritimă • Confederația Mondială a Muncii • cooperativă meșteșugărească mică

c.m.m.d.c. cel mai mare divizor comun (*mat.*)

c.m.m.m.c. cel mai mic multiplu comun (*mat.*)

CMN Cercul Militar Național • Consiliul pentru Minoritățile Naționale

C_m^n combinări de „m" luate câte „n" (*mat.*)

CMOS circuit (cu tranzistoare) MOS (*eln.*)

CMP acid citidinmonofosforic sau citidinmonofosfat (*biochim.*) • Centrul de Medicină Preventivă • Consiliul Mondial al Păcii • cost mediu ponderat (*ec.*)

C_{Mp} căldură molară la presiune constantă

$\overline{C}_{Mp}$ căldură molară medie la presiune constantă

C_{mp} capacitate calorică molară la presiune constantă

cmpt compartiment

CMR cardiomiopatie restrictivă (*med.*) • Colegiul Medicilor din România

CMRR *engl. common mode rejection ratio* - factor de rejecție a semnalului comun (*eln.*)

CMS citoplasmă masculă sterilă (*bot.*)

cm/s, cm·s^{-1} centimetru pe secundă

cm·s^{-1} v. **cm/s**

CMT concentrație maximă tolerantă • cost mediu total (*ec.*)

CMV citomegalovirus (*med.*) • cost mediu variabil (*ec.*)

C_{Mv} căldură molară la volum constant

$\overline{C}_{Mv}$ căldură molară medie la volum constant

CN Campionatul Național • „Cercetări Numismatice" (revistă) • cupoane nominative (*ec.*) • Maroc (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C/N raport între carbon și azot (*chim.*)

C_N căldură specifică volumică

Cn cernoziomuri (*pedol.*) • coniacian (*geol.*) • cumulonimbus (*meteor.*)

C_n capacitate nominală

c_N căldură volumică raportată la un metru cub normal

c_n căldură masică în transformare politropă

CNA Consiliul Național al Audiovizualului • convertor numeric--analog (*inf.*) • „Cronica Numismatică și Arheologică" (revistă)

CNA-CNZ Maroc (indicativ de țară pentru comunicații radio)

CNAP Colegiul Național de Apărare

CNAPSC Convenția Națională pentru Administrarea Patrimoniului Sindical Comun

CNAS Casa Națională de Asigurări pentru Sănătate

CNC Centrul Național de Cinematografie • *engl. computerized numerical control* - comandă numerică computerizată • Consiliul Național Consultativ

Cnc *lat. Cancer* - Racul (*astr.*)

CNCAN Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

CNCC Centrul Național de Chirurgie Cardiovasculară

CNCFMR Consiliul Național al Camerei Federative a Medicilor din România

cncr. concurent

CNCSRE Consiliul Național pentru Coordonare, Strategie și Reformă Economică

CND Canada (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Comisia Națională de Demografie • conducere numerică directă (a mașinilor-unelte)

CNE centrală nucleară electrică • Conferința Națională a Energiei

CNEAA Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare

CNEFS Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport

CNF Clauza Națiunii celei mai Favorizate (acordată de SUA)

CNFR Confederația Națională a Femeilor din România

CNI Comisia Națională de Informatică • convertor de negativare a impedanței (*elt.*)

CNIM *engl. container item number* - număr de ordine (individual) al containerului (*com.*)

CNÎMM Consiliul Național al Întreprinderilor Mici și Mijlocii

CNÎPMM Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii

CNMASI Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice

CNMV *engl. container movement* - mișcare a containerului (*com.*)

CNN *engl. Cable News Network* Rețeaua de Știri prin Cablu (SUA)

CNO carbon-azot-oxigen

CNOR *engl. consignor* - expeditor (*com.*)

CNP Camera Notarilor Publici • Comisia Națională de Prognoză • cupon nominativ de privatizare

CNPC Comitetul Național pentru Protecția Copilului

CNPR Confederația Națională a Patronatului Român • Consiliul Național

al Patronatului din România

CNR Consiliul Național al Rectorilor

cnr corner (fotbal)

CNRMR Comisia Națională de Recuperare a Materialelor Refolosibile

CNS Comisia Națională de Statistică • consecutivă (*lingv.*)

CNSFR Consiliul Național al Sindicatelor Feroviare din România

CNSLR Confederația Națională a Sindicatelor Libere din România

CNSZ *engl. container size and type* - mărime și tip de container (*com.*)

CNTN *engl. container number* - număr de container (*com.*)

cntr container

CNUCED *fr. Conférence des Nations Unies pour le commerce et le développement* - Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare

CNUDCI Comisia Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional

CNVM Comisia Națională a Valorilor Mobiliare

CO campion olimpic • cifră octanică • coeficient de ofilire (*pedol.*) • Columbia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • coluvial (*pedol.*) • concediu de odihnă • Consiliul Orășenesc • contracepție orală (*med.*) • convertor de alimentare (*elt.*) • curbă operativă (*stat.*)

Co cobalt (*chim.*) • codehidrază (*biochim.*) • coenzimă (*biochim.*) • conținut optim al substanțelor în sol (*pedol.*) • numărul lui Cowling (*fiz.*)

COA coaglutinare

COA-COZ Cuba (indicativ de țară pentru comunicații radio)

coal. coaliție

COAN *engl. common access reference* - referință comună de acces (*com.*)

coart. coarticulație (*lingv.*)

coaut. coautor

coax. coaxial

COBOL, cobol *engl. common business oriented language* - limbaj comun orientat spre prelucrarea datelor economice (*inf.*)

cobol v. **COBOL**

COC contracepție orală combinată (*med.*)

coc. cocaină

coch. *lat. cochleare* - lingură plină (*farm.*)

coch. amp. *lat. cochleare amplum* - lingură cu vârf (*farm.*)

coch. mag. *lat. cochleare magnum* - lingură de masă plină (*farm.*)

coch. med. *lat. cochleare medium* - linguriță de desert plină (*farm.*)

coch. parv. *lat. cochleare parvum* - linguriță de ceai plină (*farm.*)

COCONA Consiliul de Cooperare Nord-Atlantică

COCR colon (unitate monetară din Costa Rica)

coct. *lat. coctus* - fiert (*farm.*)

COD compuși organici dizolvați

cod. codicil • codificare • codificat

codec codificator-decodificator

CODECS *engl. Correspondence Educational Centre* - Centrul de Educație prin Corespondență

codic. codicologie

codif. codificare • codificat

COE *fr. Conseil oecuménique des églises* - Consiliul Ecumenic al Bisericilor

coed., coedit. coeditor

coedit. v. **coed.**

coef. coeficient

coenz. coenzimă

COES colon (unitate monetară salvadoriană)

cof. cofetar • cofetărie

cofet. cofetărie

cogn. cognitiv

Col colagen (*biochim.*) • *lat. Columba* - Porumbelul (*astr.*) • grupa sanguină Coltron

Col. Columbia • Epistola către Coloseni (Biblie)

col. colectare • colectiv • colectivitate • colector • colecție • colecționar • colegiu • colet • coletărie • colier • colină • coloană • colocviu • colonel • colonie • colorant • colorat • columbian

colab. colaborare • colaborator

colat. colateral

col. b. colonie bacteriană

col. c. colonie de ciuperci

colcif. coloncifru (*poligr.*)

COLE coeficient de extensibilitate lineară (*pedol.*)

colect. colectivitate

coleg. red. colegiul de redacție

colhoz *rus. kolectivnoe haziaistvo* - gospodărie colectivă

coll'ott *it. coll'ottava* - în octave (*muz.*)

colog cologaritm (*mat.*)

coltit. colontitlu (*poligr.*)

COM Consiliul Oamenilor Muncii

Com *lat. Coma Berenices* -Părul Berenicei (*astr.*)

Com. Comore

com. comandament • comandant • comandă • comedie • comentariu • comentator • comercial • comercializare • comercializat • comerciant • comerț • comestibil • cometă • comic • comisar • comisariat • comisie • comision • comitat • comitet • comun • comunal • comună • comunicare • comunicat • comunicație • comunism • comunist • comunitate • comutare • comutativ • comutativitate

COMAGROIND comerț + agricol + industrial (societate)

COMALIM comerț + alimentare (societate)

COMALIMEX comerț + alimentar + export (societate)

comb. combinare • combinat • combinator • combinație • combină • combustibil • combustie

COMCAR, Comcar comerț + carne (societate)

Comcar v. **COMCAR**

COMCEH Combinatul de Celuloză și Hârtie

COMCEREAL comerț + cereale (societate)

coment. comentariu • comentator

COMEXIM comerț + export + import (societate)

com. ext. comerț exterior

COMIMPEX comerț + import + export (societate)

com. int. comerț interior

comp. compact • companie • comparativ • comparație • compartiment • compartimentat • compas • compendiu • compensare • compensat • compensație • competiție • component • componență • comportament • comportamental • compostor • compozitor • compoziție • compunere • compus • computer

COMPAQ *engl. compatibility and quality* - compatibilitate și calitate (firmă de calculatoare)

comp. eg. comparativ de egalitate (*lingv.*)

COMPETROL comerț + petrol (societate)

comp. inf. comparativ de inferioritate (*lingv.*)

CONPIROM Confederația Patronală din Industria României

compl. complement • complementar • complet • completare • completivă • complex

compl. circ. conc. v. **c. c. conc.**

compl. circ. cond. v. **c. c. cond.**

compl. circ. cons. v. **c. c. cons.**

compl. circ. cum. v. **c.c.cum.**

compl. circ. cz. v. **c. c. cz.**

compl. circ. ex. v. **c. c. ex.**

compl. circ. instr. v. **c. c. instr.**

compl. circ. loc v. **c. c. l.**

compl. circ. mod v. **c. c. m.**

compl. circ. opoz. v. **c. c. opoz.**

compl. circ. rel. v. **c. c. rel.**

compl. circ. scop v. **c. c. scop**

compl. circ. soc. v. **c. c. soc.**

compl. circ. timp. v. **c.c.t.**

compl. dir. v. **c.d.**

compl. ind. complement indirect

compl. sol. complet solubil (*farm.*)

compoz. compozitor • compoziție

compr. compresă • compresiune • compresor • comprimare • comprimat

compr. efv. comprimate efervescente

compr. film. comprimate filmate

compr. mast. comprimate masticabile

compr. ret. comprimate retard

comp. sup. comparativ de superioritate (*lingv.*)

com. red. comitet de redacție

comsat *engl. communications satellite* - comunicații prin satelit

COMT catecol-o-metiltransferază (*biochim.*)

COMTEXT comerț + textile (societate)

COMTIM comerț + Timișoara (societate)

COMTRANS comerț + transporturi (societate)

comut. comutabil • comutativitate (*mat.*)

CON Comitetul Olimpic Național • cromozom organizator nucleolar (*biol.*)

Con. Congo

con. conic

CONA *engl. contract amount* - valoare a contractului (*com.*)

conc. *lat. concentratus* - concentrat (*farm.*) • concentrație

conces. concesiv (*lingv.*)

concl. conclusiv • concluzie

COND *engl. contract date* - dată a contractului (*com.*)

cond. condensator • condică • condiment • condiție • condițional (*lingv.*) • conductor

cond.-opt. condițional-optativ (*lingv.*)

con esp., con espr. *it. con espressione* - în mod expresiv (*muz.*)

con espr. v. **con esp.**

conf. confecții • confederație • conferențiar • conferință • confesional • confesiune • confirmare • confort

confed. confederație

CONFEX confecții + export (societate)

config. configurație

confl. confluență

cong. congolez

congl. conglomerat

congr. congres • congruent • congruență

conj. conjugare • conjugat • conjunctiv • conjunctivită *(med.)* • conjuncție • conjuncțional

CONN *engl. contract number* - număr de contract (*com.*)

conot. conotativ • conotație

CONPIROM Confederația Patronală din Industria României

cons. consecutiv • conservant • conservare • conservat • conservator • conservă • consilier • consiliu • consoană • consonantic • consorțiu • consul • consular • consulat • consultant • consultativ • consultație • consum • consumabil • consumator • consumație

consec. consecutiv

Cons. Jud. Consiliul Județean

Cons. Loc. Consiliul Local

consp. conspect

cons. palat. consoană palatală

const. constant • constelație • constipație • constituție • constituțional

constr. constrictivă (*lingv.*) • constrictor • constricție • constructor • construcții • construit

consv. conservant • conservare • conservat

cont. contabil • contabilitate • contact • contaminare • contaminat • contemporan • contestație • continent • continental • contingent • continuare • continuu

contab. contabilitate

contam. contaminare • contaminat

contemp. contemporan

contr. contract • contractat • contractor • contractual • contracție • control • controlor

contrib. contribuție

conv. convalescent • convalescență • convenție • convergent • conversiune • convertibil • convertibilitate • convertizor • convertor • convex • convocare • convocat • convocator • convorbire

COOH carboxil (*chim.*)

coop. cooperare • cooperatist • cooperativă • cooperator • cooperație

coord. coordonare • coordonat • coordonator

coord. adv. coordonare adversativă (*lingv.*)

coord. concl. coordonare conclusivă (*lingv.*)

coord. cop. coordonare copulativă (*lingv.*)

coord. disj. coordonare disjunctivă (*lingv.*)

C.Op. circumstanțială opozițională

cop consolă a operatorului de proces (*inf.*)

cop. copertă • copie • copiere • copil • copitat • copulativ • copulă

COPA Comitetul Organizațiilor Profesionale Agricole (al UE)

coq. *lat. coqus* - fierbinte (*farm.*)

COR Clasificarea Ocupațiilor din România • Comitetul Olimpic Român

Cor. Coran • Coreea • Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel (Biblie)

cor. coral • corector • corectură • corecțional • coreean • corintic • coronar • corosiv • coroziune • limba coreeană

coregr. coregrafic • coregrafie

corel. corelativ • corelație

COREPER Comitetul Reprezentanților Permanenți (ai Consiliului)

coresp. corespondent • coresponență • corespunzător

CORG *engl. country of origin* - țară de origine (*com.*)

corig. corigent • corigență

corp. corporal • corporație

Cors. Corsica

cors. corsican

cort. *lat. cortex* - coajă (*farm.*) • cortical • cortină • cortizon (*biochim.*)

cos cosinus (*mat.*)

cosec cosecantă (*mat.*)

cosh cosinus hiperbolic (*mat.*)

COSIN Confederația Sindicatelor Nealiniate

cosm. cosmetic • cosmetică • cosmetician • cosmic • cosmonaut

cosmog. cosmografic • cosmografie

cosmol. cosmologic • cosmologie

COST *engl. country of destination* - țară de destinație (*com.*)

cost. costum • costumier

cot, cotg, ctg cotangentă (*mat.*)

cot. cotidian • cotiledon • cotiledonat • cotizație

cotg v. **cot**

coth cotagentă hiperbolică (*mat.*)

cotid. cotidian

COTIF Convenția cu privire la Transporturile Feroviare Internaționale

COV(X,Y) covariantă teoretică (*stat.*)

cov(x,y) covariantă în eșantion (*stat.*)

CP Bolivia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • cal-putere (*fiz.*) • Campylobacter pylori (*med.*) • capacitate pulmonară (*med.*) • cap de

probă (*eln.*) • capitaluri permanente (*ec.*) • capitaluri proprii (*ec.*) • carte de plată • carte poștală • căsuță poștală • Codul Penal • coloană pozitivă (*fiz.*) • Combinatul Petrochimic • *engl. command processor* - procesor de comenzi (*inf.*) • control program (*inf.*) • cost de producție • cotă-parte • creatinfosfat (*biochim.*) • Portugalia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Cp campanian *(geol.)* • casiopeiu *(chim.)*

C_p capacitate calorică la presiune constantă

C_p capacitate de producție • căldură molară la presiune constantă • coeficient de portanță (*fiz.*) • coeficient de presiune • criteriu de plasticitate (*constr.*)

cP aer continental polar • centipoise

c.p. celulă parietală (*bot.*) • celulă de pasaj (*bot.*) • cod penal • curs practic

c_p căldură masică la presiune constantă • căldură specifică la presiune constantă

$\bar{c}_p$ căldură masică medie la presiune constantă

C_{pa} forță centrifugă exercitată asupra părții active a paletei

CPA-CPZ Bolivia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

CPB *engl. channel program block* - bloc de program de canal (*inf.*)

CPCI *engl. prepaid/collect, indicator code* - achitat/de încasat, cod al indicatorului (*com.*)

CPCMC Centrul de Perfecționare a Cadrelor din Marina Civilă

CPD Casa Personalului Didactic • Centrul de Perfecționare și Documentare

CPDT *engl. charges „paid" tariff currency* - taxă „achitat" monedă din tarif (*com.*)

C. Pen. Codul Penal

CPEx Comitetul Politic Executiv (al PCR)

CPF centru de planificare familială • Consiliul Permanent al Francofoniei

c.p.g. cromatografie de permeație prin gel (*chim.*)

CPh cal - putere - oră (*fiz.*)

CPI Centrul de Pregătite în Informatică • cost al producției industriale (*ec.*)

CPJ Comitetul pentru Protecția Jurnaliștilor

CPJI Curtea Permanentă de Justiție Internațională

CPK creatinfosfokinază (*biochim.*)

CPL combinat de prelucrare a lemnului

cpl. complet (echipament)

CPM *engl. critical path method* - metodă a drumului critic (*inf.*)

CPP concentrat de proteină de pește

CP-PAC Centrul de Pregătire și Perfecționare pentru Aviația Civilă

CPPDIC Centrul de Perfecționare a Personalului Didactic

CPPMF Centrul de Perfecționare Postuniversitară a Medicilor și Farmaciștilor

CPPSN Centrul de Perfecționare și Pregătire Superioară de Specialitate în Nursing

C. pr. civ. Codul de procedură civilă

C.pr.pen. Codul de procedură penală

CPRU Centrul pentru Pregătirea Resurselor Umane

CPS *engl. critical path scheduling* - programare a drumului critic (*inf.*)

cps. capsulă

c.p.s. *lat. cum permissum superiorum* - cu cea mai înaltă aprobare

CPT capacitate pulmonară totală (*med.*)

cpt. căpitan

CPU *engl. central processing unit* - unitate centrală de procesare (*inf.*)

CPUN Consiliul Provizoriu de Uniune Națională

c. punct contrapunct (*muz.*)

CPUR *engl. country of purchase* - țară cumpărătoare (*com.*)

CPV centru paraventricular (*med.*)

CQA-CUZ Portugalia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

CR Cartea Românească (editură) • cartonaș roșu (fotbal) • cauciuc cloroprenic • circumstanțială de relație • *lat. Civis Romanus* - cetățean roman • Costa Rica (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Cr carnian (*geol.*) • crom (*chim.*)

Cr. Creta • Croația

C_r capacitate reziduală

cr. credit • croat

CRA Comitetul Român de Adopții • Compania Română de Autostrăzi • (semnal logic pentru) confirmarea remedierii avariei

CrA *lat. Corona Australis* - Coroana Australă (*astr.*)

CRADÎMM Centrul Româno - -American pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii

CRADÎP Centrul Româno-American de Dezvoltare a Întreprinderilor Private

craniom. craniometrie

CrB *lat. Corona Borealis* - Coroana Boreală (*astr.*)

CRC Curtea Română de Conturi • *engl. cyclic redundancy character* - caracter de redundanță ciclică (*inf.*)

CRCD Centrul Român de Comerț și Distribuție

CRCE Centrul Român de Comerț Exterior

CRE canalicule ale reticulului endoplasmic (*bot.*) • caracter regradat (*pedol.*)

c.recipr. complement de reciprocitate (*lingv.*)

cred. creditor

C. Rel. circumstanțială de relație

crem. cremalieră • cremonez

cresc. crescător • crescătorie • *it. crescendo* - crescând în intensitate (*muz.*)

crest. crestomație

creșt. creștere • creștin • creștinism

cret. cretan • cretinism • creton

CRF capacitate reziduală funcțională (*med.*)

CRFN *engl. consignor's reference number* - număr de referință al expeditorului (*com.*)

CRI coeficient de randament intern (*fiz.*)

CRIFȘ Comitetul Român de Istoria și Filozofia Științei

Crim. Crimeea

crim. criminalist • criminalistică • criminalitate

criminol. criminolog • criminologie

crioșoc crioterapie + șoc

cript. criptonim

crist. cristalizare • cristalizat

cristal. cristalografic • cristalografie

Criș. Crișana

criș. crișean

crit. criteriu • critic • critică

CRÎMM Centrul Român pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii

CRJE *engl. conversational remote job entry* - intrare dialogată de lucrare (*inf.*)

crm. cărămidă

crn. cranian • craniu

CROM *engl. control ROM* - unitate de control ROM (*inf.*)

crom. cromatic • cromatină (*biochim.*) • cromozom

cron. cronicar • cronică • cronometru

cronol. cronologic • cronologie

CRP Compania Română de Petrol • curs de revenire planificat (*cont.*)

CRPO Compania Română de Pescuit Oceanic

CRR cerere de revenire din rezervă (*inf.*)

Crt *lat. Crater* - Cupa (*astr.*)

crt curent

CRTS Centrul Regional de Transfuzie Sanguină

Cru *lat. Crux* - Crucea Sudului (*astr.*)

Crv *lat. Corvus* - Corbul (*astr.*)

CS capital social • Caraș-Severin (indicativ de județ) • cartelă de comenzi și semnalizări (*inf.*) • Cehia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • cheltuieli privind sănătatea populației • circumstanțială de scop • citrat-sintetază (*biochim.*) • Clubul Sportiv • complex sinaptinemal (*genet.*) • Consiliul de Stat • corticosteroizi (*biochim.*) • curbă standard (*fiz.*) • Portugalia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Cs capacitate totală de saturație (*pedol.*) • capital social • cesiu (*chim.*) • cirostratus (*meteor.*) • concentrație specifică • ortosilicat de calciu (*geol.*)

C_s concentrație de saturație (*chim.*) • concentrație serică (*med.*) • consum specific (*agrochim.*)

cs (emisiune) concurs

c.s. capital social • celulă secretoare (*bot.*) • celulă sporogenă (*bot.*) • celulă stelată (*bot.*) • celulă stomatică (*bot.*) • celulă subepidermică (*bot.*) • cuvânt subliniat

CSA Confederația Sindicală Africană • Curtea Supremă de Arbitraj

C_{sa} cost al subactivității (*ec.*)

CSAL *engl. country of sale* - țară vânzătoare (*com.*)

CSAȚ Consiliul Suprem de Apărare a Țării

CSC capacitate de schimb cationic (*chim.*)

CSCE Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa

CSCPT Centrul de Studii și Cercetări pentru Problemele Tineretului

CSDR Confederația Sindicatelor Democratice din România

CSE cheltuieli speciale de export

CSEE *engl. consignee* - destinatar (*com.*)

CSI Comisia Sericicolă Internațională • Comunitatea Statelor Independente

CSJ Clubul Sportiv Județean • Curtea Supremă de Justiție

CSL contor de scintilație lichidă (*fiz.*)

CSM Centrul de Statistică Matematică • Clubul Sportiv Muncitoresc • Clubul Sportiv Municipal • Consiliul Suprem al Magistraturii

CSMR Confederația Sindicatelor Miniere din România

C.Soc. circumstanțială sociativă

c. sol. corp solid

CSOP Centrul pentru Sondarea Opiniei Pieței

CSP Comitetul de Stat al Planificării • cunoștințe social-politice • cuvânt de stare a programului (*inf.*)

c.sp. celulă spermatogenă (*bot.*)

CSR carbonat de sodiu rezidual • centru de sănătate în mediul rural • corticosuprarenală (*anat.*)

cs/r (emisiune) concurs în reluare

c.s.s. capital social subscris • cromatografie în strat subțire (*chim.*)

c. sst. cameră substomatică (*bot.*)

CSȘ Clubul Sportiv Școlar

cSt centistokes

cstr construcții

CSU caracter sulfuric (*pedol.*) • Clubul Sportiv Universitatea

C. Supr. Curtea Supremă

CSV concesivă (*lingv.*)

CȘA Comisia pentru Științele Atmosferei

CT calcitonină (*biochim.*) • calculator terminal • calitate totală • cantitate totală de apă (*pedol.*) • carte de telefon • centrală termică • cheltuieli totale • chimioterapice (*farm.*) • circumstanțială de timp • Constanța (indicativ de județ)

Ct capacitate totală de apă (*pedol.*) • contracție totală (*pedol.*) • cretacic (*geol.*)

cT aer tropical continental

c.t. celulă transversală (*bot.*)

CTA centrală telefonică automată

c.t.a. *lat. cum testamento annexo* - cu testamentul anexat (*dr.*)

CTAE centrală telefonică automată electronică

c.tan. celulă cu tanin (*bot.*)

CTC control tehnic de calitate

CTD *engl. combined transport document* - document pentru transport combinat (*com.*)

CTE centrală termoelectrică

CTFM Centrul de Testare a Forței de Muncă

ctg v. **cot**

CTJ Comandamentul Trupelor de Jandarmi

CTN coeficient de temperatură negativ • corporație transnațională

CTP acid citidintrifosforic sau citidintrifosfat (*chim.*) • coeficient de temperatură pozitiv

CTR coeficient termic al rezistenței • comandă de trecere pe rezervă (*inf.*) • coturi, teuri și reducții (*tehn.*)

ctr. cefalotorace

CTS centru de transfuzie sanguină

CȚ condițională (*lingv.*)

CU capacitate de apă utilă (*pedol.*) • coeficient anual de umezire (*pedol.*) • Cuba (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Cu cuisian *(geol.)* • cumulus (*meteor.*) • cupru (*chim.*)

C_u coeficient de umflare la îngheț (*constr.*) • coeficient mediu de utilizare a îngrășământului (*pedol.*) • concentrație urinară (*med.*)

c_u coeziune aparentă (*constr.*)

cub. cubic • cubism • cubitus (*anat.*)

CUCP *engl. customs clearance place* - loc de control vamal (*com.*)

CUCV coeficient de utilizare a capacității vitale (*med.*)

cul. culegere • culinar • culoar • culoare

culeg. culegător • culegătorie • culegere

culin. culinar

cult. cultivare • cultivat • cultural • cultură • culturism

cum. cuman • cumul • cumulat

cump. cumpărare • cumpărător

cunial cupru+nichel+aluminiu (aliaj)

cunico cupru+nichel+cobalt (aliaj)

CUP peso cubanez

cupal cupru + aluminiu (aliaj)

cupl. cuplaj • cuplare • cuplat

CUPR *engl. customs procedure* - procedură vamală (*com.*)

CUPS Clasificare Unitară a Produselor și Serviciilor

CURR *engl. currency* - valută

CURS Centrul de Sociologie Urbană și Regională

cust. custode • custodie

cut. cutanat • cutie

cuv. cuvânt • cuvântare

CUVB *engl. customs value basis* - bază de calcul a valorii vamale (*com.*)

cuv. introd. cuvânt introductiv

CUVL *engl. customs value* - valoare vamală (*com.*)

CV capacitate vitală (*med.*) • cardiovascular • câmp vizual • cheltuieli variabile totale • concesivă (*lingv.*) • Covasna (indicativ de județ) • curs valutar

C/V coulomb pe volt

C_v volum constant (*fiz.*)

C_v căldură molară la volum constant • contracție volumică (*constr.*)

cv. cvartet (*muz.*)

c.v. celulă vegetativă (*bot.*) • *lat. cras vespere* - mâine seară (*farm.*) • *lat. curriculum vitae* - cursul vieții

c_v căldură masică la volum constant • coeficient de consolidare (*constr.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

$\bar{c}_v$ căldură masică medie la volum constant

CVA-CXZ Uruguay (indicativ de țară pentru comunicații radio)

c/val contravaloare

CVBC Compartimentul de Valorificări de Bunuri Confiscate

CVDU clorvinildezoxiuridină (*biochim.*)

CVEsc escudo din Capul Verde

cvint. cvintet (*muz.*)

CVn *lat. Canes Venatici* - Câinii de Vânătoare (*astr.*)

C. voc. *it. colla voce* - cu vocea (*muz.*)

CV(X) coeficient de variație teoretică (*stat.*)

cv(x) coeficient de variație al eșantionului (*stat.*)

CWCX *engl. country whence consigned* - țară din care se expediază (*com.*)

CX Uruguay (indicativ de țară pentru aviația civilă)

C[X] inel al polinoamelor cu coeficienți complecși (*mat.*)

c_x coeficient de rezistență (*mec.*)

$c\dot{x}$ forță vâscoasă (*mec.*)

CY Cipru (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

cyath. *lat. cyathus* - conținut al unui pahar (*farm.*)

Cyg *lat. Cygnus* - Lebăda (*astr.*)

Cys, cys cisteină (*biochim.*)

cys v. **Cys**

Cyt Fe^{2+} citocrom redus (*biochim.*)

Cyt Fe^{3+} citocrom oxidat (*biochim.*)

CZ cauzală (*lingv.*) • Căpitănia Zonală • cernoziomuri (*pedol.*) • cruzeiro (unitate monetară braziliană)

Cz coeficient de portanță (*mec.*)

cz. cauzal • cauză • coleoriză (*bot.*)

CZK coroană cehă (unitate monetară)

CZU Clasificarea Zecimală Universală (*bibl.*)

$c\dot{\varphi}$ cuplu al rezistenței vâscoase (*mec.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

D

D acid aspartic (*biochim.*) • andosol (*pedol.*) • cinci sute (cifră romană) • coeficient de difuzie (*chim.*) • constantă de difuzie a proteinei (*biol.*) • dalasi (unitate monetară din Gambia) • darcy (*fiz.*) • dativ (*lingv.*) • debit de masă (*fiz.*) • debye (*fiz.*) • decodificator (*inf.*) • decret • definiție (*mat.*) • delir (*med.*) • delta (*telec.*) • departament • deplasare electrică (sau inducție electrică) • desinență (*lingv.*) • detector • *lat. Deus* - Dumnezeu • deuteriu (*chim.*) • devonian (*geol.*) • diametru • dinar (unitate monetară tunisiană) • dioptrie • dispersie (*fiz.*) • dominantă (*muz.*) • doză • „Dreptul" (revistă) • duminică • durată medie de incapacitate temporară de muncă (*stat.*) • factor dinamic (*mec.*) • Germania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • grad de compactare (*constr.*) • numărul lui Dean (*fiz.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria D (autovehicule destinate transportului de persoane având mai mult de opt locuri pe scaune, în afara locului conducătorului) • punct de ieșire din angrenare unipară (*mec.*) • putere deformantă (*fiz.*) • sapă cu întărire pe diametru • total al sumelor debitoare (*cont.*)

D1 devonian inferior (*geol.*)

D2 Angola (indicativ de țară pentru aviația civilă) • devonian mediu (*geol.*)

D3 devonian superior (*geol.*)

D4 Capul Verde (indicativ de țară pentru aviația civilă)

D6 Insulele Comore (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$\dot{D}$ debit al dozei de absorbție

D- prefix care indică apartenența compusului la seria de configurație D (*chim.*)

D^- ion de deuterină (*chim.*)

$\overline{D}$ cinci mii (cifră romană)

$\overline{\overline{D}}$ cincizeci de mii (cifră romană)

$\vec{D}$ inducție electrică

D* detectivitate normalizată (*fiz.*)

d abatere individuală absolută (*stat.*) • cost unitar (*stat.*) • deci- (element de compunere care indică 10^{-1}) • *engl. day* - *zi* • densitate a populației (*stat.*) •densitate relativă • *lat. dexter* - drept • dextrogir (*chim.*) • diametru de difuzie (*mec.*) • diametru de divizare (*mec.*) • diametru echivalent (*constr.*) • diferențială (*mat.*, *poligr.*) • dolomite (*geol.*) • dominantă (*muz.*) • drenat (*pedol.*) • *engl. drizzle* - burniță (*meteor.*) • re (*muz.*) • substrat electronic

d. dată • deal • decedat • decizie • densitate • deputat • despre • deșert • diacon • diametru • diateză • direct • dividend • dolar • domn • doză • după

d% abatere individuală relativă (*stat.*)

d- dextrogir (*chim.*)

$\bar{d}$ abatere medie absolută (*stat.*) • abatere medie liniară (*stat.*)

$\tilde{d}$ abatere medie relativă (*stat.*)

DA densitate aparentă (*pedol.*) • Dicționarul limbii române (EA) • dinar algerian • dispozitiv de automatizare • diviziune analitică (*bibl.*) • durată relativă de acționare (*tehn.*)

D2A-D2Z Angola (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3DA-3DM Swaziland (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D4A-D4Z Capul Verde (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4DA-AIZ Filipine (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D5A-D5Z Liberia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D6A-D6Z Comore (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6DA-6JZ Mexic (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D7A-D7Z Corea de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D/A,d/a *engl. days after acceptance* - zile după accept (*com.*) • *engl. documents against acceptance* - predare a tratei contra documente (*com.*) • *engl. documents attached* - documente anexate (*com.*)

D_A diafragmă de apertură reglabilă (*fiz.*)

Da densitate aparentă (*pedol.*) • drum adevărat (*mar.*)

dA deoxiriboadenozină (*biochim.*)

da, deca- (element de compunere care indică 10^1)

d.a. desene animate • *lat. desunt acta* - lipsă a unor acte (*dr.*) • diateză activă (*lingv.*) • documentar artistic • după-amiază

d/a v. **D/A**

d_a densitate a apei • densitate absolută de repartiție a frecvențelor (*stat.*)

DAA diacetonă acrilamidă (*chim.*)

DAA-DRZ Germania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

DAC dachtal (*biol.*) • *engl. digital-analog converter* - convertor analogic-numeric (*inf.*)

dac. dacic

dact. dactil • dactilograf • dactilografiat • dactilografie

dactilo dactilografiat • dactilografie

dactilol. dactilologie

dactilos. dactiloscopie

DAF *engl. delivered at frontier* - livrat la frontieră (*com.*)

DAFI Direcția de Administrare a Fondului Imobiliar

dag decagram

dal decalitru

dalm. dalmat • limba dalmată

dal S. *it. dal segno* - de la semn (*muz.*)

dalt. daltonism • daltonist

dam decametru

Dan. Danemarca • Daniel (Biblie)

dan. danez • limba daneză

dant. dantelă • dantură

DAPL Departamentul pentru Administrație Publică Locală

d.a.pron. diateză activă pronominală

d.a./r. desene animate în reluare • documentar artistic în reluare

DAS descărcare automată a sarcinii (*eln.*) • Dicționarul de abrevieri și simboluri

das decaster (*fiz.*)

DASD *engl. direct access storage device* - dispozitiv de acces direct la memorie (*inf.*)

DAT date (*inf.*) • datorii totale (*ec.*) • *engl. digital audio tape* - casetă audio digitală

dat. datare • datat • dativ (*lingv.*) • dator • datorie

dat. et., D et. dativ etic

dat. loc., D loc. dativ locativ

dat. pos., D pos. dativ posesiv

DAV decolare-aterizare verticală (*av.*)

DB Dâmbovița (indicativ de județ) • deficit bugetar • Germania (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Db dobra (unitate monetară din São Tomé și Príncipé)

D_b diametru al cercului de bază (*mec.*)

dB decibel

d_b diametru al cilindrului de bază (*mec.*)

DBA dibromantracen (*chim.*)

dBA, dBa decibel A

dBa v. **dBA**

DBAM *engl. disbursement amount* - valoare de plătit (*com.*)

DBCL *engl. data base control language* - limbaj de manipulare a bazei de date (*inf.*)

DBGT *engl. data base task group* - grup de sarcini ale bazei de date (*inf.*)

dBk decibel raportat la 1 KW

DBM dibenzoilmetan (*chim.*)

D_{bM} diametru al cercului de bază pentru modul axial mărit (*mec.*)

D_{bm} diametru al cercului de bază pentru modul axial micșorat (*mec.*)

dBm decibel raportat la 1 mV

dbm dibenzoilmetanat (*chim.*)

DBMS *engl. data base management system* - sistem de gestiune a bazei de date (*inf.*)

dBmW decibel raportat la 1 mW

dBr decibel raportat la 0,775V/600Ω

dBRN, dBrn, dB/rn decibel raportat la nivel de zgomot

dBrn v. **dBRN**

dB/rn v. **dBRN**

dBV decibel raportat la 1V

dBW decibel raportat la 1W

dBμ decibel raportat la 1μV

DC debit cardiac (*med.*) • decodor (sau decodificator) • denumire comercială (*farm.*) • Departamentul Cultelor • *engl. Dewey Classification* - Clasificarea Dewey (*bibl.*) • *engl. digital control* - control numeric (sau comandă numerică) • *engl. direct current* - curent continuu (*fiz.*) • *engl. directly coupled* - cuplat direct • diviziune comună (*bibl.*) • durată relativă de conectare (*elt.*)

Dc dacian (*geol.*) • drum compas (*mar.*)

D_c diafragmă de câmp (*fiz.*) • diametru al carcasei (*tehn.*)

dC deoxiribocitidină (*biochim.*)

d.c. *it. da capo* - de la capăt (*muz.*) • drept civil • drept comercial

DCAD *engl. documentary credit additional conditions* - condiții suplimentare pentru utilizarea acreditivului (*com.*)

DCAI *engl. documentary credit advice indication* - indicații pentru utilizarea acreditivului (*com.*)

d.c.al fine *it. da capo al fine* - de la început la sfârșit (*muz.*)

DCAM *engl. documentary credit amount* - valoare a acreditivului (*com.*)

DCAP *engl. documentary credit applicant* - solicitant (sau ordonator) al acreditivului (*com.*)

DCAQ *engl. documentary credit amount qualification* - rezerve asupra valorii acreditivului (*com.*)

DCAR *engl. documentary credit advice reference* - referințe privind notificarea acreditivului (*com.*)

DCB *engl. data control block* - bloc de control de date (*inf.*)

DCBF *engl. documentary credit beneficiary* - beneficiar al acreditivului (*com.*)

DCBY *engl. documentary credit available by* - utilizare a acreditivului de către (*com.*)

DCC Decizie a Curții Constituționale

DCCB *engl. documentary credit confirming bank* - bancă ce confirmă acreditivul (*com.*)

DCCH *engl. documentary credit charges* - taxe privind acreditivul (*com.*)

DCCM *engl. documentary credit confirmation* - confimare a acreditivului (*com.*)

DCD *engl. data carrier detect* -detecție purtătoare de date (*inf.*) • Decizie a Camerei Deputaților

DCDR *engl. documentary credit drawee* - tras al acreditivului (*com.*)

DCDT *engl. document date* - dată a documentului (*com.*)

DCE *engl. data communication equipment* - echipament de comunicații de date (*inf.*) • dicloretan (*chim.*)

DCF dezoxicoformicin (*farm.*)

DCG dispozitiv de comandă pe grilă (*inf.*)

DCI denumire comună internațională (*farm.*) • drept al comerțului internațional

DCIB *engl. documentary credit issuing bank* - bancă emitentă a acreditivului (*com.*)

DCL *engl. direct coupled logic* - circuit logic cu cuplaj direct (*inf.*)

DCM Decizie a Consiliului de Miniștri

DCNM *engl. document name* - denumire a documentului (*com.*)

DCP *engl. diagnostic control program* - program de control diagnostic (*inf.*) • dispozitiv de comandă pe poartă (*eln.*)

DCPP *engl. documentary credit presentation period* - perioadă de prezentare a acreditivului (*com.*)

DCR Dicționarul de cuvinte recente

DCRB *engl. documentary credit reimbursing bank* - bancă ce achită acreditivul (*com.*)

DCRD *engl. documentary credit issue date* - dată a emiterii acreditivului (*com.*)

DCRN *engl. documentary credit number* - număr al acreditivului (*com.*)

DCS Direcția Centrală de Statistică • dispozitiv cu cuplaj prin sarcină (*telec.*)

DCSV depuneri chimice prin oxidare din stare de vapori

DCT dispozitiv de control terminal (*inf.*)

dct document

dct. *lat. decoctum* - decoct (*farm.*)

DCTF *engl. documentary credit transferability* - transferabilitate a acreditivului (*com.*)

DCTL *engl. directly coupled transistor logic* - circuit logic cu tranzistori cuplați direct

DCU N,N-dicloruretan (*chim.*)

DCXD *engl. documentary credit expiry date* - dată a expirării valabilității acreditivului (*com.*)

DD contradominantă (*muz.*) • diclorpropilen – diclorpropan (*chim.*)

D(D) decret de promulgare a decretului

D.d. *lat. Deo dedit* - oferit lui Dumnezeu

D_d diafragmă de deschidere (*fiz.*) • diametru al cercului de divizare (*mec.*)

d.d. *lat. de dato* - începând de la data de • *lat. dono dedit* - oferit în dar

d/d *engl. draft on demand* - trată la vedere (*com.*)

DDAC *engl. digital differential analyser computer* - calculator de analiză diferențial numeric

DDC *engl. direct digital control* - control numeric direct (sau comandă numerică directă)

DDD diclordifenildicloretan (*chim.*)

DDE *engl. direct data entry* - intrare directă de date (*inf.*) • Dwight David Eisenhower (președinte al SUA)

d.d. in d. *lat. de die in diem* - din zi în zi (*farm.*)

DDL *engl. data definition language* - limbaj de definire a datelor (*inf.*) • *engl. data description language* - limbaj de descriere a datelor (*inf.*)

d_{dr} diametru al cilindrului director (*mec.*)

DDS dodecilsulfat (*chim.*)

DDT diclordifeniltriclormetilmetan (*chim.*)

DDVP dimetildiclorvinil fosfat (*chim.*)

DE doză de eficacitate (*med.*)

DE_{50} doză eficace medie (*med.*)

De densitate optică a soluției etalon (*chim.*) • diametru exterior al sculelor (*mec.*)

d.e., de ex. de exemplu

d_e diametru exterior

DEAE dietilaminoetil (*chim.*)

DEB *engl. data extent block* - bloc de extensie de date (*inf.*)

deb. debara • debarcare • debit • debitor

debit. debitor

DEC densitate a energiei corosive

Dec. Decalogul (Biblie)

dec. decadă • decan • decanat • decantare • decantat • decatlon • decedat • decembrie • deceniu • deces • decizie • *lat. decoctum* - decoct (*farm.*) • decolare • decolorant • decolorat • decomandat • decont • decontare • decor • decorativ • decorație • *it. decrescendo* - din ce în ce mai încet (*muz.*)

d_{ec}, d_{ech} diametru hidraulic echivalent

d_{ech} v. **d_{ec}**

decl. declarație • declinabil • declinare • declinat

declin. declinare

decod. decodare • decodat • decodor

decol. decolorant • decolorat

decr. decret

decresc. *it. decrescendo* - din ce în ce mai încet (*muz.*)

DECT *engl. declarant* - declarant (*vamal*)

decupl. decuplare • decuplat

de ex. v. **d.e.**

ded. dedicație • deductiv • deducție

def. defect • defectiv (*lingv.*) • defecțiune • defensiv • deficient • deficit • deficitar • defileu • definitivat • definiție • defunct

defect. defectolog • defectologie

defecț. defecțiune

degr. degradat • degresat • degresor

DEHF dietilhexilftalat (*chim.*)

DEI Departamentul Emisiunilor Informative (al TVR)

D-ei Domnia ei

d-ei dumneaei

deict. deictic (*lingv.*)

dej. dejun

DEL *engl. delete* - șterge caractere (*inf.*) • diodă electroluminescentă

Del *lat. Delphinus* - Delfinul (*astr.*)

del delecție (*genet.*)

del. delegat • delegație • *lat. delineavit* - desenat

deleg. delegat • delegație

delf. delfic • delfinariu

delin. *lat. delineavit* - desenat

Dem. Demostene (om politic și orator grec)

dem. demisie • democrat • democratic • democrație • demografic • demografie • demonstrativ • demonstrație • demontabil • demontat

demogr. demografic • demografie

DEMUX demultiplexor (*telec.*)

den. denier (unitate de măsură) • denotație • denumire

denaz. denazalizare (*lingv.*) • denazalizat

dendr. dendrolog • dendrologic • dendrologie

denom. denominativ

denot. denotație

dens. densitate

dent. dental • dentală (*lingv.*) • dentar • dentist • dentiție

denum. denumire

deont. deontologic • deontologie

DEP Direcția de Evidență a Populației

dep. depanare • depanator • departament • depărtare • dependent • dependență • deponent (*lingv.*) • depou • depozit • depozitat • depunător • depunctat • depunere • depurativ • depurator • *lat. depuratum* - purificat (*farm.*) • deputat

depalat. depalatalizare (*lingv.*) • depalatalizat

depart. departament

dep. bilat. dependență bilaterală (*lingv.*)

dep. colat. dependență colaterală (*lingv.*)

DEPD *engl. departure date* - dată a plecării navei (*com.*)

depl. deplasament (*mar.*)

dep.med. dependență mediată (*lingv.*)

depr. depreciativ • depresiune • depresiv

DER Dicționarul enciclopedic român

der cromozom derivat (*genet.*)

der., deriv. derivare • derivat • derivată (*mat.*) • derivativ • derivație

deriv. v. **der.**

deriv. impr. derivare improprie (*lingv.*) • derivat impropriu

deriv.parasint. derivare parasintetică (*lingv.*) • derivat parasintetic

deriv. regr. derivare regresivă (*lingv.*) • derivat regresiv

der. lex. deraiere lexicală

derm. dermatolog • dermatologic • dermatologie

dermasin derma + sintetic (produs)

dermat. dermatolog • dermatologic • dermatologie

dero detergent românesc

DES dietilstilboestrol (*med.*)

des. desen • desert • deservire • desinență (*lingv.*)

desc. descalificare • descalificat • descărcare • descărcat • descendent • descendență • deschidere • deschis

descr. descriere

DESG *engl. description of goods* - descriere a mărfurilor (*com.*)

deshidr. deshidratare • deshidratat

deson. desonantizare (*lingv.*) • desonantizat

dest. *lat. destillatum* - distilat (*farm.*) • destinatar • destinație

DESV depunere externă din stare de vapori

D et. v. **dat. et.**

det. detaliu • detașament • detașare • detașat • detectare • detectiv • detector • detecție • detergent • deteriorat • determinare • determinat • determinativ • detonator • *lat. detur* - să se elibereze (*farm.*)

deterg. detergent

determ. determinare • determinat

DET• P detector de prag (telec.)

DETR *engl. documentary credit draft tenor* - cuprins al tratei acreditivului (*com.*)

DET • V detector de vârf (*telec.*)

Deut. Deuteronomul (Biblie)

dev. deviație • deviz

devel. developare • developat

deverb. deverbal (*lingv.*)

devoc. devocalizare (*lingv.*) • devocalizat

DEX Dicționarul explicativ al limbii române

D_{ex} diametru al cilindrului exterior (*mec.*)

DEX–S Supliment la Dicționarul explicativ al limbii române

dezac. dezacord

dezart. dezarticulare (*lingv.*) • dezarticulat

dezv. dezvoltare • dezvoltat

Df adâncime de fundare (*constr.*) • diafilm

D_f diametru al cercului de picior median (*mec.*) • domeniu maxim de definiție al funcției elementare f (*mat.*)

d_f diametru al cilindrului de picior (*mec.*)

DFDT difluordifeniltricloretan (*chim.*)

DFP diizopropilfluorfosfat (*biochim.*)

DFT *engl. diagnostic function test* - test funcțional de diagnostic (*inf.*)

DG *lat. Dei gratia* - mulțumită lui Dumnezeu • director general

Dg drum giro (*mar.*)

dG deoxiriboguanozină (*biochim.*)

dg decigram

dg. diagnostic

DGA Direcția Generală Agricolă

DGAD *engl. dangerous goods additional information* - informații privind mărfurile periculoase (*com.*)

DGAIA Direcția Generală pentru Agricultură și Industrie Alimentară

DGAS Direcția Generală a Arhivelor Statului

dGb decigilbert

DGFP Direcția Generală a Finanțelor Publice

DGIA Direcția Generală de Industrie Alimentară

DGÎL Direcția Generală de Înzestrare și Logistică

dg. lab. diagnostic de laborator

DGLR Dicționarul general al limbii române

DGMPS Direcția Generală de Muncă și Protecție Socială

DGNW *engl. dangerous goods net weight* - greutate netă a mărfurilor periculoase (*com.*)

DGP Direcția Generală a Poștelor

DGPPF Direcția Generală a Pașapoartelor și Poliției de Frontieră

DGPT Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor

DGR Direcția Generală Radio

DGRQ *engl. document required* - document solicitat (*com.*)

DGTE Direcția Generală pentru Tranzacții Externe

DGTN *engl. dangerous goods technical name* - denumire tehnică a mărfurilor periculoase (*com.*)

DGTT Direcția Generală a Telegrafelor și Telefoanelor

DGV Direcția Generală a Vămilor

DH dirham (unitate monetară marocană) • dopexamină hidroclorid (*farm.*)

Dh dirham (unitate monetară din EAU)

d. H., d. Hr. după Hristos

DHAP dehidroxiacetonfosfat (*chim.*)

DHB dehidrobenzperidol (*farm.*)

DHBA 3,4-dihidroxibenzil-amină (*chim.*)

DHEA dehidroepiandrosteronă (*biochim.*)

DHEA-S dehidroepiandrosteronă-sulfat (*biochim.*)

DHFR dihidroftalat reductază (*biochim.*)

DHPA dihidroxipropiladenină (*biochim.*)

d. Hr. v. **d. H.**

DI_{50} doză infectantă 50% (*med.*)

Di indice al divorțialității (*stat.*)

di diopsid (*geol.*)

d_i diametru interior

DIA Direcția de Informații a Armatei

DiA, diA diaforeză (*med.*)

diA v. **DiA**

diacr. diacritic • diacronic • diacronie

DIAD diizopropil azodicarboxilat (*chim.*)

diafr. diafragmă

diag. diagnostic • diagnoză • diagonal • diagonală

diagr. diagramă

dial. dialect • dialectal • dialog

dialect. dialectolog • dialectologic • dialectologie

dialectol. dialectologie

DIAM, diam disc amovibil (*inf.*)

diam v. **DIAM**

diam. diametru

diap. diapazon • diapozitiv

diapoz. diapozitiv

diaproiector dispozitiv + proiector (aparat)

diars (fenil-bis) dimetil-arsină (*chim.*)

diat. diateză

diat. act. diateză activă

diat. pas. diateză pasivă

diat. refl. diateză reflexivă

DIBAL-H diizobutilaluminiu hibrid (*chim.*)

DIC distribuitor de impulsuri de cale (*telec.*) • drept internațional contemporan

dic dicentric (*genet.*)

dict. dicton

$DICT_{50}$ doză infectantă 50% pentru culturi de celule (*biol.*)

dicț. dicționar

DID diabet insulino-dependent

did. didactic • didactică

DIE Departamentul pentru Integrare Europeană

dieb. alt. *lat. diebus alternus* - în zile alternante (*farm.*)

dien dietilentriamină (*chim.*)

DIESAP Departamentul pentru Informare Economică și Socială și pentru Analiză Politică

diet. dietetic • dietetică • dietetician

dietars (fenil-bis) dietil-arsină (*chim.*)

dif. diferență • diferențial • diferit • difuzare • difuzor

dift. difteric • difterie • diftong (*lingv.*) • diftongare • diftongat

dig. digestie • digestiv • digital

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DIK dinar irakian

dil. dilatare • dilatat • diluare • diluat • diluție

dil. s. diluție succesivă

dim. dimensiune • *lat. dimidium* - jumătate de doză (*farm.*) • dimineață • diminuare • diminuat • *it. diminuendo* - din ce în ce mai încet (*muz.*) • diminutiv (*lingv.*) • diminutival

DIMAS, dimas disc de masă (*inf.*)

dimas v. **DIMAS**

dimin. *it. diminuendo* - din ce în ce mai încet (*muz.*) • diminutiv (*lingv.*)

DIN dinar (unitate monetară iugoslavă)

din. dinamic • dinamică • dinamită • dinastie

dioc. diocezan • dioceză

DIOP diizooctilftalat (*chim.*)

DIP Departamentul Informațiilor Publice • drept internațional privat • drept internațional public

diphos (fenil-bis) dimetil-fosfină (*chim.*)

dipl. diplomat • diplomatic • diplomație • diplomă

dipy dipiridil (*chim.*)

DIR distribuitor de impulsuri al rangurilor de cod (*telec.*)

dir. direct • director • direcție • dirijor

dir. adj. director adjunct

dir. adm. director administrativ

dir. ec. director economic

dir. gen. director general

dirig diriginte

dir. lit. director literar

DIRPA Direcția de Informare și Relații Publice a Armatei

dir. pol. director politic

dir. propr. director proprietar

dir. tehn. director tehnic

dis. disecție • disertație

DISC *engl. discount* - reducere (*com.*)

disc. disciplină • discotecă • discurs

disim. disimilare (*lingv.*) • disimilat

disj. disjunctiv (*lingv.*) • disjuncție

disp. dispărut • dispecer • dispecerat • dispensar • dispersie • dispozitiv

dist. distanță • distilare • distilat

distonocalm distonie + calmant (*farm.*)

distr. distribuitor • distribuție • district • distrofic • distrofie (*med.*)

distrib. distributiv • distributivitate (*mat.*)

DIT diiodotirozină (*biochim.*)

Di-Te-Pe, DTP difteto-tetano-pertussis (vaccin)

DIU dispozitiv intrauterin (*med.*)

div. divergent • divergență (*fiz.,mat.*) • divers • divertisment • *lat. divide* - să se împartă (*farm.*) • dividend • divizibil • divizie • diviziune • divizor (*mat.*) • divorț • divorțat

div. in par. aequ. *lat. dividatur in partes aequales* - să se împartă în părți egale (*farm.*)

diviz. divizibil • divizibilitate (*mat.*) • diviziune

diz. dizolvant • dizolvare • dizolvat

DÎLA Departamentul pentru Înzestrare și Logistică al Armatei

DJ dinar iordanian • *engl. disk jockey* - persoană care prezintă muzică (la radio, discotecă) • Dolj (indicativ de județ)

Djib. Djibouti

DK Danemarca (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

D_k doză de îngrășăminte cu potasiu

DKK coroană daneză (unitate monetară)

DL decret lege • definite limfocitar (*med.*) • doză letală (*med.*) • drum local

D(L) decret de promulgare a legii

DL_{50} doză letală medie (*med.*)

dl decilitru • domnul

d.l. drum local

dl element de linie (*eln.*)

DLA durată lungă de acțiune (*farm.*)

DLF dispozitiv lipsă fază (*elt.*)

DLFD *engl. delivery first date* - dată a primei livrări (*com.*)

DLLD *engl. delivery last date* - dată limită a livrării (*com.*)

DLM doză limită mortală (*med.*)

DLMT *engl. delivery month* - lună a livrării (*com.*)

D loc. v. **dat. loc.**

dlor domnilor

D-lor Domniile lor

d-lor dumnealor

DLPR *engl. delivery period* - perioadă a livrării (*com.*)

DLR Dicționarul limbii române

DLRLC Dicționarul limbii române literare contemporane

DLRM Dicționarul limbii române moderne

DLRV Dicționarul limbii române literare vechi

dlui domnului

D-lui Domnia lui

d-lui dumnealui

DLWK *engl. delivery week* - săptămână a livrării (*com.*)

DLY dinar libian

DM dermatomiozită (*med.*) • disc magnetic (*inf.*) • disponibilitate minimă (*fin.*) • doză maximă (*farm.*) • drept maritim • marcă germană

D_M diametru al cercului de divizare situat în planul median (*mec.*)

Dm diferența medie a lui Gini (*stat.*) • domenii de măsurare (*tehn.*) • drum magnetic (*mar.*)

dm decimetru

dm^2 decimetru pătrat

dm^3 decimetru cub

DMA dimetilacetamidă (*chim.*) • *engl. direct memory access* - acces direct la memorie (*inf.*) • doză maximă admisă (*med.*)

DMAA dimetilacetamidă (*chim.*)

DMAC *engl. direct memory access controller* - circuit de control al accesului direct la memorie (*inf.*)

DMAP dimetilaminopiridină (*chim.*)

d_{max} diametru maxim prescris (*tehn.*)

DMC dispensar medical comunal

DMCP dimetilciclopenten (*chim.*)

DME 1,2-dimetoxietan (*chim.*)

DMF dimetilformamidă (*chim.*)

DMI desene și modele industriale

d_{min} diametru minim prescris (*tehn.*)

DMÎ dispensar medical de întreprindere

DMJ dispozitive semiconductoare multijonțiune (*eln.*)

DML *engl. data manipulation language* - limbaj de manipulare a datelor (*inf.*) • doză minimă letală (*med.*) • durată medie a lunii de lucru (*stat.*)

DMN dimetilnaftidină (*chim.*)

DMOPHEN dimetilortofenantrolină (*chim.*)

DMOS *engl. double diffusion MOS* - tranzistor MOS dublu difuzat (*eln.*)

DMP dimercaptopropanol (*farm.*)

DMPS Direcția de Muncă și Protecție Socială

DMS durată medie de supraviețuire (*med.*)

DMSD dispozitiv de măsurare a secțiunii defecte

DMSO dimetilsulfoxid (*med.*)

DMȘ dispensar medical școlar

DMT dimetiltereftalat (*chim.*) • dimetiltriptamină (*chim.*) • dispensar medical teritorial • doză maximă tolerată

DMU dispensar medical urban

DMZ durată medie a zilei de lucru (*stat.*)

DN densitate numerică (*biol.*) • detector de nul • Dicționarul de neologisme • divizie națională • diviziune normală • *lat. Dominus noster* - Domnul nostru (*rel.*) • drum național

3DN-3DZ Fiji (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D_N doză de îngrășăminte cu azot

Dn danian (*geol.*) • domeniu (*mat.*)

D_n desinență de număr (*lingv.*)

d.n. drum național

DNA *engl. deoxyribonucleic acid* - acid dezoxiribonucleic (*biochim.*)

dna doamna

DNC *engl. direct numerical control* - comandă numerică directă (*inf.*)

DNCB dinitroclorbenzen (*chim.*)

dnei doamnei

DNFB dinitrofluorbenzen (*chim.*)

DNFR Dicționarul numelor de familie românești

DNJC *lat. Dominus noster Jesus Christus* - Domnul nostru Iisus Christos

DNOC dinitroortocrezol (*chim.*)

DNP dezoxiribonucleoproteine (*biochim.*) • dinitrofenil • dinitrofenol (*biochim.*)

DNPP *lat. Dominus Noster Papa Pontifex* - Domnul nostru Papa

DNSBP dinitro-O-sec-butil fenol (*chim.*)

DNT dinitrotoluen (*chim.*)

DO, d/o *engl. delivery order* - ordin de livrare (*com.*)

Do domerian (*geol.*) • grupul sanguin Dombrock

d/o v. **DO**

d^{o} *lat. ditto* - ceea ce a fost spus

DOAP dioxiacetonfosfat (*biochim.*)

Dobr. Dobrogea

dobr. dobrogean

DOC dezoxicorticosteronă (*biochim.*)

doc. docent • document • documentar

DOCN *engl. document number* - număr al documentului (*com.*)

docum. documentare • documentarist • documentație

DOEOM Dicționarul ortografic și cu elemente de ortoepie și morfologie

dogm. dogmatic • dogmatică

dol. dolar • *it. dolce* - dulce, delicat (*muz.*)

dolciss. *it. dolcissimo* - cu multă duioșie (*muz.*)

dolj. doljean

DOM *lat. Deo optimo maximo* - zeului celui mai bun și mai mare (formulă de dedicație lui Jupiter de pe inscripțiile votive romane) • Republica Dominicană (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Dom. Dominica • *lat. Dominus* - Dumnezeu

dom. domeniu • domestic • domiciliat • domiciliu • dominican

DON dông (unitate monetară vietnameză)

don. donator • donație

DOOM Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române

DOPA dihidroxifenilalanină (*biochim.*)

DOR Dicționarul onomastic românesc

Dor *lat. Dorado* - Peștele de Aur (*astr.*)

dor. doric

DOS *engl. disk operating system* - sistem de exploatare a discului (*inf.*)

DOSS dioctil sulfosuccinat de sodiu (*farm.*)

dot. dotare • dotat

DP decret prezidențial • dispozitive periferice (*inf.*)

D/P documente contra plată (*com.*)

Dp desinență de persoană (*lingv.*)

d.p. diateză pasivă

DPA difosfoadenozină (*biochim.*) • dispozitiv de protecție antibifazică (*elt.*)

DPF diizopropilfluorfosfat (*chim.*)

DPHOPHEN difenilortofenantrolină (*chim.*)

DPI drepturi de proprietate intelectuală

DPL dipalmitoillecitină (*med.*)

DPLY *engl. delivery party* - parte căreia i se face livrarea (*com.*)

DPN difosfopiridinnucleotid (*biochim.*)

D pos. v. **dat. pos.**

d.p.d.v din punct de vedere

dpx duplex

DQ Fiji (indicativ de țară pentru aviația civilă)

DR „Dacoromania" (revistă) • diodă redresoare • diviziune reducțională • drahmă (unitate monetară grecească)

D_r diametru al cercului de rostogolire (*mec.*)

dr. dacoromân • doctor • drept

d.r. diateză reflexivă • drept real

Dra *lat. Draco* - Dragonul (*astr.*)

dra domnișoara

dram. dramatic • dramaturgie

dr. aut. drept de autor

drav., dravid. dravidian

dravid. v. **drav.**

drd doctorand

dr. doc. doctor docent

drei domnișoarei

DREV Dicționarul limbii române pentru elevi

Dr. H. C. *lat. Doctor Honoris Causa* - în cinstea maestrului

dRib, drib dezoxiriboză (*biochim.*)

drib v. **dRib**

drj. drajeu

droj. drojdie

DRU dezvoltare a resurselor umane (*stat.*)

DS *it. dal segno* - de la semn (*muz.*) • dare de seamă • *lat. da signa* - dă și etichetează (*farm.*) • Decizie a Senatului • definite serologic (*med.*) • Departamentul de Stat • dezinsecție sanitară • Dicționarul de sinonime • Direcția Sanitară • *engl. disk storage* - memorie pe discuri (*inf.*)

dS element de arie (*mat.*)

d_s densitate aparentă a solului (*pedol.*)

ds. dosar

DSA defect septal atrial (*med.*) • durată scurtă de acțiune (*farm.*)

D-sa Domnia sa

d-sa dumneasa

DSA-DTZ Coreea de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

D-sale Domniei sale

d-sale dumisale

DSB Danemarca (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

DSC debit sanguin cerebral • declarație solemnă comună

DSCB *engl. data set control block* - bloc de control al unui grup de date (*inf.*)

DSDS *engl. destination station date stamp* - dată a ștampilei stației de destinație (*com.*)

DSE *engl. data set extension* - extensie a grupului de date (*inf.*)

Dsg disagio (*cont.*)

DSJ Direcția Sanitară Județeană

DSL *engl. data set label* - etichetă a grupului de date (*inf.*) • diodă superluminescentă

DSND *engl. dispatch note date* - dată a avizului de expediere (*com.*)

DSNN *engl. dispatch note number* - număr al avizului de expediere (*com.*)

DSOI Direcția de Supraveghere Operativă și Investigații

DSP densitate spectrală de putere (*telec.*) • *engl. digital signal processing* - prelucrare numerică a semnalului (*inf.*)

d.s.p. *lat. decessit sine proles* - decedat fără urmași (*dr.*)

DSPD *engl. dispatch date* - dată a expedierii (*com.*)

DSPL *engl. dispatch place* - loc al expedierii (*com.*)

d.s.p.l. *lat. decessit sine proles legitimes* - decedat fără urmași legitimi (*dr.*)

d.s.p.m. *lat. decessit sine proles mascula* - decedat fără urmași de sex masculin (*dr.*)

d.s.p.m.s. *lat. decessit sine proles mascula supersites* - decedat fără urmași de sex masculin în viață (*dr.*)

d.s.p.s. *lat. decessit sine proles supersites* - decedat fără urmași în viață (*dr.*)

d.s.p.v. *lat. decessit sine proles viriles* - decedat fără urmași de sex bărbătesc (*dr.*)

d_{sr} densitate reală a solului (*pedol.*)

DSS *engl. dynamic support system* - sistem de suport dinamic (*inf.*)

DST drepturi speciale de tragere (*fin.*)

dst decister (*fiz.*)

DSTA *engl. destination station* - stație de destinație (*com.*)

DSV defect septal ventricular (*med.*) • Direcția Sanitară Veterinară

DT delirium tremens (*med.*) • deuteriu-tritiu (*fiz.*) • diftero-tetanic (vaccin) • diodă tunel (*eln.*) • Direcția Tehnică

dT deoxiribotimidină (*biochim.*)

DTA dispozitiv de tensiune anormală (*elt.*)

D-ta Domnia ta

d-ta dumneata

d. tal. d. v. **d. t. d.**

D-tale Domniei tale

d-tale dumitale

DTAM *engl. deducted amount* - valoare a reducerii de taxă vamală (*com.*)

d.t.d., d.tal.d. *lat. detur tales doses* - să se elibereze asemenea doze (*farm.*)

DTE *engl. data terminal equipment* - echipament terminal de date (*inf.*) • dispozitiv cu transfer de electroni

DTF *engl. dynamic tracking filter* - filtru cu acord dinamic (*telec.*)

DTL diodă-tranzistor-logic

DTML datorii pe termen mediu și lung (*ec.*)

DTP v. **Di-Te-Pe**

DTPA acid dietilentriaminpentaacetic (*chim.*)

DTR doză test de rutină (*biol.*)

DTRO Dicționarul toponimic al României. Oltenia

DTT doză tolerabilă temporar (*farm.*)

DTU dinar tunisian

DU dezvoltare umană (*stat.*)

DUA-DZZ Filipine (indicativ de țară pentru comunicații radio)

duco Dupont + color (vopsea)

DUD dezvoltare umană durabilă (*stat.*)

DUDS dezvoltare umană durabilă și susținută (*stat.*)

Dumn. Dumnezeu

Dun. Dunăre

dun. dunărean

d.u.p. dosar de urmărire penală

dupat dulap + pat

dupl. duplicat

dur. duritate

duroflex durabil + flexibil (produs)

DURSERV durată de serviciu pentru unitatea de sosire (*inf.*)

DV *lat. Deo volentia* - voința lui Dumnezeu • diodă varactor (sau varicap)

Dv., Dvs., D-voastră Domnia voastră

D_v debit de volum (*fiz.*) • diametru al cercului de cap median (*mec.*)

dv., dvs., d-voastră dumnea-voastră

d_v diametru al cilindrului de cap (*mec.*)

DVB divinilbenzen (*chim.*)

DVLC *engl. declared value for carriage* - valoare declarată a încărcăturii (*com.*)

D-voastră v. **Dv.**

d-voastră v. **dv.**

Dvs. v. **Dv.**

dvs. v. **dv.**

Dw difuzie a apei în sol (*pedol.*)

d_w diametru de rostogolire (*mec.*)

DY Benin (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Dy disprosiu (*chim.*)

dyn dină (*fiz.*)

dyn/Bi·s dină pe biot-secundă

DZ Algeria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • diabet zaharat • diodă Zener • dizigoți (*genet.*)

DZID diabet zaharat insulino--dependent

DZNID diabet zaharat noninsulino--dependent

Dμ coeficient de difuzie masică (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

E

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

E abatere medie absolută (*stat.*) • acid glutamic (*biochim.*) • căldură latentă de evaporare • diferență de potențial (sau tensiune electrică) • echivalent chimic • echo (*telec.*) • Ecuator • efect electromeric (*chim.*) • emalangeni (unitate monetară din Swaziland) • emițător • energie (*fiz.*) • enzimă • eocen (*geol.*) • eötvös (*fiz.*) • epinefrină (*biochim.*) • eritrocite (*med.*) • est • estrogen (*med.*) • Europa • evaporație (*pedol.*) • exa- (element de compunere care indică 10^{18}) • execuție (*inf.*) • expus (*med.*) • filet Edison (*mec.*) • forță electromotoare (*fiz.*) • intensitate a câmpului electric (*fiz.*) • iradiere (*fiz.*) • încărcare excepțională (*constr.*) • judecată universal negativă (*log.*) • mediu edafic (*ecol.*) • mi (*muz.*) • modul de elasticitate (sau modulul Young) • numărul lui Eckert (*mec.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria E (ansamblu de vehicule al cărui autovehicul trăgător face parte din categoriile B, C sau D, pentru care conducătorul posedă permis, însă împreună cu remorca nu intră într-una din aceste categorii) • potențial de electrod (*chim.*) • punct de ieșire din angrenare (*mec.*) • reacție de eliminare (*chim.*) • Spania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • tren expres

E. Eminență

$E_{1/2}$ potențial de semiundă (*fiz.*)

E_0 potențial electrochimic standard • potențial normal redus la pH (*biochim.*)

$\bar{E}_0$ intensitate a câmpului electric exterior (*fiz.*)

E^0 forță electromotoare standard (*fiz.*)

E+ expansivitate pozitivă (*stat.*)

E- expansivitate negativă (*stat.*)

$\underline{E}$ nonexpus (*med.*)

$\vec{E}$ intensitate a câmpului electric (*fiz.*)

e arc al golului (*mec.*) • bază a logaritmilor naturali (sau neperieni) • echivalent chimic • electromotor (*fiz.*) • electron • embrion • excentricitate (*fiz., mat.*) • expresie a deformației (*mec.*) • factor energetic de emisie (*fiz.*) • indice al porilor (*constr.*) • operator silogistic (*log.*) • sarcină electrică elementară (sau sarcină a electronului) • umiditate (*meteor.*)

e. editor • ediție • electric • electricitate • emisiune • eroare • excelent

e^+ pozitron

e^- electron

$\bar{e}$ coardă a golului (*mec.*)

EA Editura Academiei • Editura Albatros • engleza americană • eritrocite și anticorpi (*med.*)

3EA-3FZ Panama (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9EA-9FZ Ethiopia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Ea echivalent amidon (*zootehn.*) • energie de activare (*chim.*) • energie maximă radiată de antenă (*telec.*)

E_a modul de elasticitate al armăturii (*constr.*)

e_A element unitate al inelului A (*mat.*)

e.a. *lat. ejusdem anni* - din același an

e_a excentricitate adițională (*constr.*)

EAA-EHZ Spania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

EAC eritrocite, anticorpi și complement (*med.*)

ead. *lat. eadem* - aceeași autoare

EAE encefalită acută experimentală (*med.*) • encefalomielită alergică experimentală (*med.*)

EAES *engl. European Atomic Energy Society* - Societatea Europeană de Energie Atomică

EAK Kenya (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

E. Alb. Editura Albatros

EAM *engl. electrical accounting machine* - mașină de calcul electrică

EAP Edgar Allan Poe (scriitor american)

EAR Editura Academiei Române

EAROM *engl. electrically alterable ROM* - ROM modificabilă electric (*inf.*)

EARSR Editura Academiei R S R

EAT Tanzania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

EAU Emiratele Arabe Unite • Uganda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

EAZ Tanzania - Zanzibar (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

EB Enciclopedia Britanică • engleza britanică • excedent bugetar

E_b modul de elasticitate longitudinal al betonului (*constr.*)

e_b energie la bornele generatorului

EBA endocardită bacteriană acută (*med.*)

EBAM *engl. electron beam addressable memory* - memorie adresabilă prin fascicul de electroni (*inf.*)

EBBA p-etoxibenziliden-p'-butilanilină (*chim.*)

EBCDIC *engl. extended binary-coded decimal interchange code* - cod de interschimb zecimal codificat binar extins (*inf.*)

EBCS p-etoxi-p'-butilclortrans-stilben (*chim.*)

EBE excedent brut din exploatare (*ec.*)

EBR eficacitate biologică relativă • *engl. electron beam recording* - înregistrare cu fascicul de electroni (*inf.*)

ebr. ebraic • limba ebraică

EBS endocardită bacteriană subacută (*med.*)

EBU *engl. European Broadcasting Union* - Uniunea Europeană de Radiodifuziune

EBV *engl. Epstein-Barr virus* - virusul Epstein-Barr

EC conductibilitate electrică • Ecuador (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • emitor comun (*eln.*) • *engl. European Community* - Comunitatea Europeană • explorator central (*telec.*) • Spania (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Ec energie cinetică (*fiz.*)

Ec. Ecuador

E_c energie consumată (*fiz.*)

$\bar{E}_c$ intensitate a câmpului electric coulombian (*fiz.*)

ec. economic • economie • economist • ecuadorian • ecuator • ecuatorial • ecuație • ecumenic

e.c. *lat. exempli causa* - de exemplu

ECA enterobacteriacee (*med.*) • enzimă de conversie a angiotensinei (*biochim.*) • *engl. European Confederation of Agriculture* - Confederația Europeană a Agriculturii

E Cad conductibilitate electrică a apei de drenaj (*pedol.*)

E Cai conductibilitate electrică a apei de irigație (*pedol.*)

ECAP *engl. electronic circuit analysis program* - program de analiză cu circuite electronice (*inf.*)

ECAROM echipamente românești pentru conducere automată

ec.-cont. economist-contabil

ECD element de control deviație (*eln.*)

ECE *engl. Economic Commission for Europe* - Comisia Economică pentru Europa (ONU)

ECe conductibilitate electrică de saturație a extractului (*pedol.*)

ECG , EKG electrocardiografie • electrocardiogramă

ech. echer • echilibrare • echilibrat • echilibru

echil. echilibrare • echilibrat • echilibru

echin. echinocțiu

echip. echipaj • echipament • echipat

echit. echitație

echiv. echivalare • echivalent • echivalență

ECL electrochemoluminescență (*biochim.*) • *engl. emitter coupled logic* - logică cu emitor cuplat (*inf.*)

E_{cl} eroare ciclică (*mec.*)

ecl. ecleziarh • ecleziastic • eclipsă • ecluză

ECLA *engl. Economic Commission for Latin America* - Comisia Economică pentru America Latină (ONU)

Eclez. Ecleziastul (Biblie)

eclez. ecleziarh • ecleziastic

Eclp eroare ciclică de prelucrare (*mec.*)

ECMA *engl. European Computer Manufacturers Association* - Asociația Europeană a Producătorilor de Calculatoare

Ecn eroare cinematică (*mec.*)

Ecnp eroare cinematică de prelucrare (*mec.*)

ECNR *engl. European Council for Nuclear Research* - Consiliul European pentru Cercetări Nucleare

ecofilm ecologie + film

ecol. ecolog • ecologic • ecologie

E.coli Escherichia coli (*biol.*)

ECOSOC *engl. Economic and Social Council* - Consiliul Economic și Social (ONU)

ECP efect citopatic (*med.*)

Ecp eroare cumulată de pas (*mec.*)

Ecp_a eroare cumulată a pasului axial (*mec.*)

ec. pol. economie politică

ECPS *engl. European Centre for Population Studies* - Centrul European pentru Studii de Populație

ecum. ecumenic

ecv. ecvestru

ECR Editura Cartea Românescă • Europa Centrală și de Răsărit

ecr. ecran • ecranizare

ECS element de control serie

ECs conductivitate electrică a pastei de sol la saturație (*pedol.*)

ECSB *engl. European Council for Small Business* - Consiliul European pentru Întreprinderile Mici

ec.-șef economist-șef

ECU, ecu *engl. European Currency Unit* - unitate monetară europeană

ecu v. **ECU**

ecz. eczemă

ED Editura Dacia • energie digestibilă • explorator distant (*telec.*)

Ed eroare a direcției dintelui (*mec.*)

ed. edict • edificiu • editare • editat • editor • editorial • editură • ediție • educator • educație

e.d. ecuație diferențială (*mat.*)

EDAC *engl. error detection and correction* - detectare și corectare a erorilor (*inf.*)

ed. adăug. ediție adăugită

ed. bibliof. ediție bibliofilă

ed. cor. compl. ediție corectată și completată

ed. crit. ediție critică

EDDHA etilen-diamino-di(0--dihidroxifenolacetic)

E_{desc} potențial de descompunere (*chim.*)

EDF *engl. European Development Fund* - Fondul European pentru Dezvoltare

ed. fragm. ediție fragmentară

EDG electrodermatogramă

EDI, EDT editor de texte (*inf.*)

edif. edificiu

edit. editare • editat • editorial • editură

ed. îmb. ediție îmbunătățită

Ed. Maj. *lat. Editio Major* - ediție format mare

Ed. Min. *lat. Editio Minor* - ediție format mic

EDP Editura Didactică și Pedagogică • *engl. electronic data processing* - prelucrare electronică a datelor (*inf.*)

e.d.p. ecuație cu derivate parțiale (*mat.*)

EDPM *engl. electronic data processing machine* - procesor electronic de date (*inf.*)

ed. presc. ediție prescurtată

ed. rev. ediție revăzută

ed. reviz. ediție revizuită

EDS elemente de date standard (*com.*)

ed. șc. ediție școlară

EDT v. **EDI**

EDTA acid etilendiaminotetraacetic sau etilendiaminotetraacetat (*chim.*)

EDTN etildiaminotetraacetonitril (*chim.*)

EDU *engl. European Democratic Union* - Uniunea Democrată Europeană

educ. educator • educație

EE Editura Eminescu • element de execuție (*inf.*)

E_e iluminare energetică (sau iradianță)

EEA *engl. Economic European Area* - Spațiul Economic European • „Electrotehnică. Electronică. Automatică". (revistă)

EEB *engl. European Environmental Bureau* - Oficiul European pentru Mediul Înconjurător

EEC *engl. European Economic Community* - Comunitatea Economică Europeană

EEG electroencefalografie • electroencefalogramă

EEK coroană estoniană (unitate monetară)

$E_{el.}$ potențial de oxidare (*chim.*)

$E^{o}_{el.}$ potențial de oxidare standard (*chim.*)

E. Em. Editura Eminescu

EEP echipament de erbicidat purtat • Editura Enciclopedică Română

EEPROM *engl. electrically erasable programmable ROM* - ROM programabilă cu ștergere electrică (*inf.*)

EEROM *engl. electrically erasable ROM* - ROM cu ștergere electrică (*inf.*)

EET *engl. Eastern European Time* - Ora Europei de Est

$E_{e,\lambda}$ iradianță spectrală (*fiz.*)

EF ecoforță (*ecol.*) • Editura Facla • eficiență a folosirii fondurilor fixe (*stat.*)

E_f energie cinetică a produselor de fisiune (*fiz.*)

Ef. Epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel (Biblie)

ef. efect • efectiv • efigie • efort

EFC *engl. European Forestry Commission* - Comisia Europeană de Silvicultură

efect. efectuat

EFEM efect fotoelectromagnetic

efic. eficace • eficient • eficiență

EFIRO Expoziția Filatelică Română

EFL *engl. emitter-follower logic* - logică cu emițător-urmăritor (*inf.*)

EFM *engl. European Federalist Movement* - Mișcarea Federalistă Europeană

EFP Einstein-Fokker-Planck (ecuație diferențială)

Efp eroare a formei profilului (*mec.*)

EFPW *engl. European Federation for the Protection of Waters* - Federația Europeană pentru Protecția Apelor

EFTA *engl. European Free Trade Association* - Asociația Europeană a Liberului Schimb

EFTS *engl. electronic funds-transfer system* - sistem electronic pentru transfer de fonduri

EFU *engl. European Football Union* - Federația Europeană de Fotbal

efv. efervescent

EG enteroglucagon (*biochim.*) • etilenglicol (*chim.*)

Eg, eg echivalent gram (*fiz.*)

Eg. Egipt

e_G element de unitate al grupului G (*mat.*)

eg v. **Eg**

eg. egal • egiptean • limba egipteană • egumen

e.g. *lat. exempli gratia* - de exemplu

egal. egalitate • egalizare • egalizator

EG.AUT. egalizator automat (*telec.*)

EGG electrogastrogramă

egipt. egiptolog • egiptologie

egiptol. egiptologie

EGTA acid etilenglicoltetraacetic (*chim.*)

Eh potențial de oxidoreducere (*chim.*)

EHD elastohidrodinamic

EHF *engl. extremely high frequency* - frecvență foarte înaltă (*telec.*)

EHG electrohisterogramă

EHNA eritrohidroxinoniladenină (*biochim.*)

EI endocardită infecțioasă (*med.*) • enzimă inhibitoare • Irlanda (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$\overline{E}_i$ intensitate a câmpului electric imprimat (*fiz.*)

e_i tensiune electromotoare imprimată (*fiz.*)

EIA-AJZ Irlanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

EIB *engl. European Investment Bank* - Banca Europeană pentru Investiții

EID electroimunodifuzie

e.i.l. echipament individual de lucru

EIOP electroimunoosmoforeză (*med.*)

e.i.p. echipament individual de protecție

EJ Editura Junimea • exajoule

EK Editura Kriterion

EKA-EKZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

EKG v. **ECG**

EL Editura pentru Literatură • electroluminescență (*biochim.*) • Europa Liberă (post de radio) • Liberia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

El elioptocitoză (*biochim.*)

E_l energie de legătură (*chim.*)

el. elastic • electric • element • elen • elev

elab. elaborare • elaborat

ELA-ELZ Liberia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

elast. elasticitate

ELBA electricitate + Banat (societate)

El_c eroare a direcției liniei de contact (*mec.*)

ELCAS electricitate + casnic (societate)

ELCO Electroconstrucția (societate)

ELCOM electricitate + comerț (societate)

ELD echipament de linie digitală (*telec.*)

ELE echipament de linie de emisie (*telec.*)

elect. electoral • electorat

electr. electrician • electricitate • electrizare • electrizat • electrolit

ELECTROARGEȘ,
Electroargeș electricitate + Argeș (societate)

Electroargeș v. **ELECTROARGEȘ**

ELECTROCENTRALA electricitate + centrale (societate)

ELECTROCERAMICA electricitate + ceramică (societate)

electrochim. electrochimic • electrochimie

ELECTROCONSTRUCȚIA electricitate + construcții (societate)

electrodin. electrodinamic

electromag. electromagnet • electromagnetic • electromagnetism

ELECTROMAGNETICA,
Electromagnetica electricitate + magnetic (societate)

Electromagnetica v. **ELECTROMAGNETICA**

electromasoterapie electricitate + masaj + terapie

ELECTROMEC v. **ELECTROMECANICA**

electromec. electromecanic • electromecanică

ELECTROMECANICA,
Electromecanica,
ELECTROMEC electricitate + mecanică (societate)

Electromecanica v. **ELECTROMECANICA**

electromet. electrometalurgie

ELECTROMETAL,
Electrometal electricitate + metal (societate)

Electrometal v. **ELECTROMETAL**

ELECTROMOTOR electricitate + motoare (societate)

ELECTROMUREȘ,
Electromureș electricitate + Mureș (societate)

Electromureș v. **ELECTROMUREȘ**

electronopunctură electronică + acupunctură

ELECTROTERM electricitate + termic (societate)

eleg. elegant • eleganță • elegiac • elegie

elem. element • elementar

elem. de comp. element de compunere (*lingv.*)

elev. elevator

elib. eliberare • eliberat

elid. elidare (*lingv.*) • elidat

elim. eliminare • eliminat • eliminatoriu

elinvar elasticitate invariabilă (tip de oțel)

elips. elipsoid • elipsoidal

eln. electronică • electronist

elong. elongat • elongație

el. rel. element de relație (*lingv.*)

elt. electrotehnică • electrotehnician

ELTIM Electrometal + Timișoara (societate)

Elv. Elveția

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

elv. elvețian

EM Editura Medicală • Editura Minerva • Editura Muzicală • electromagnet • electromecanism • *engl. end of medium* - sfârșit de mediu (*inf.*) • energie metabolizantă (*med.*) • Exploatarea Minieră

E/M eșantionare și memorare (*inf.*)

Em emanațiu (*chim.*)

em. email • emailat • emanație • emerit • emulsie

e.m. *lat. ejusdem mensis* - din aceeași lună

e_m număr de echivalenți conținuți într-un mol de substanță dizolvată (*chim.*)

EMA *engl. European Marketing Association* - Asociația Europeană dc Marketing • *engl. European Monetary Agreement* - Acordul Monetar European

EMA-EOZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

e-mail *engl. electronic mail* - poștă electronică

emb. embargo • embolie

embl. emblemă

embr. embrion • embrionar

embriol. embriologie

e/me, $\frac{e}{me}$ sarcină specifică a electronului

$\frac{e}{me}$ v. e/me

emf. emfatic • emfază • emfizem

EMG electromiografie • electromiogramă

$\bar{E}_{micro}$ intensitate microscopică a câmpului electrostatic

emigr. emigrant • emigrat • emigrație

EMIR emisie-recepție

emis. emisiune

emisf. emisferă • emisferic

emp. empiric • empirism

Emped. Empedocle (om politic și filozof grec)

empl. *lat. emplastrum* - emplastru (*farm.*)

EMPM eroare medie pătrată minimă (*inf.*)

EMS Erou al Muncii Socialiste • *engl. European Monetary System* - Sistemul Monetar European • *engl. expanded memory specification* - specificare a memoriei expandate (*inf.*)

emul. emulsionant • emulsionat

EMV *lat. egregiae memoriae vir* - bărbat de ilustră memorie (în inscripții)

EMZOT eșantion multifuncțional din zone teritoriale (*stat.*)

EN echilibru nutritiv

En enstatit (*geol.*) • extincție (*fiz.*)

$\bar{E}_n$ intensitate a câmpului electric necolumbian (*fiz.*)

en etilendiamină (*chim.*)

en. enunț

e.n. era noastră

encicl. enciclopedic • enciclopedie

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

encl. enclavă • enclitic • encliză (*lingv.*)

end endoreduplicare (*genet.*)

end. endemic • endemie • endocard (*anat.*) • endocardită • endocrin

endemoepidermic endemie + epidermic

endocr., endocrinol. endocrinolog • endocrinologic • endocrinologie

endocrinol. v. **endocr.**

ENE, E-N-E est-nord-est

E-N-E v. **ENE**

energ. energetic • energie

ENERGOCHIM energie + chimie (societate)

energointensiv energie + intensiv

ENERGOMONTAJ, Energomontaj energie + montaj (societate)

Energomontaj v. **ENERGOMONTAJ**

ENERGOREPARAȚII energie + reparații (societate)

ENERGOUTILAJ, Energoutilaj energie + utilaj (societate)

Energoutilaj v. **ENERGOUTILAJ**

ENG explozie a norilor de gaze (la combustibili)

engl. englez • englezesc • limba engleză

engl. am. engleza americană

engl. brit. engleza britanică

ENMT *engl. endorsement* - andosare (*com.*)

ENO, eno enolază (*biochim.*)

eno v. **ENO**

ent entisoluri (*pedol.*)

ent. entitate • entorsă

ENTD *engl. customs entry date* - dată a liberului de vamă (*com.*)

entom., entomol. entomolog • entomologic • entomologie

entomol. v. **entom.**

entr. entropie

enum. enumerare • enumerativ • enumerație

enunț. enunțiativ

Enz, enz enzimă

enz v. **Enz**

e.o. ediție originală • *lat. ex officio* – din obligație de serviciu

EOB *engl. end of block* - sfârșit de bloc (*inf.*)

EOC *engl. end of card* - sfârșit de cartelă (*inf.*) • *engl. end of cycle* - sfârșit de ciclu (*inf.*)

e_{oc} excentricitate de calcul a forței (*constr.*)

EOF *engl. end of file* - sfârșit de fișier (*inf.*)

EOJ *engl. end of job* - sfârșit de sarcină (*inf.*)

EOL *engl. end of life* - sfârșit de viață (*inf.*) • *engl. end of line* - sfârșit de rând (*inf.*)

eol. eolian • eolic

EOM *engl. end of message* - sfârșit de mesaj (*inf.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

EOQC *engl. European Organization for Quality Control* - Organizația Europeană pentru Controlul Calității

EOR *engl. end of run* - sfârșit de rulare (*inf.*)

EOT *engl. end of tape* - sfârșit de bandă (*inf.*) • *engl. end of transmission* - sfârșit de transmisie (*inf.*)

EOV *engl. end of volume* - sfârșit de volum (*inf.*)

EP Editura Politică • embolie pulmonară (*med.*) • emfizem pulmonar (*med.*) • Iran (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Ep energie parțială (*fiz.*)

Ep. Epicur (filozof grec) • Epistola (Biblie)

ep. epenteză (*lingv.*) • epic • epicen (*lingv.*) • epidermă • epigraf • episcop • episcopal • episcopie • episod • epistolă • epitet • epocă • epolet • epopee • epos

e.p. *lat. editio princeps* - prima ediție (*bibl.*)

EPA edem pulmonar acut (*med.*)

EPA-EQZ Iran (indicativ de țară pentru comunicații radio)

EPCA *engl. European Petro-Chemical Association* - Asociația Petrochimică Europeană

EPD copolimer etilen-propilen-dienă (*chim.*)

epent. epenteză (*lingv.*)

EPI iluminare episcopică (*fiz.*)

epic. epicentru • epicurism

epid. epidemic • epidemie • epidermă • epidermic

epidem. epidemiolog • epidemiologic • epidemiologie

epif. epifiză

epigl. epiglotă (*anat.*)

epigr. epigraf • epigrafic • epigrafie • epigramă • epigramist

epil. epilepsie • epileptic • epilog

episc. episcopal • episcopie

epist. epistolar • epistolă

epit. epitaf • epiteliu

EPL Editura pentru Literatură

e.p.m. echivalenți chimici per milion

EPO eritropoeză (*med.*)

EPROM *engl. erasable programmable ROM* - ROM programabilă cu ștergere (*inf.*)

ept inceptisoluri (*pedol.*)

EPS *engl. electronic programming system* - sistem electronic de programare (*inf.*)

e.p.s. element predicativ suplimentar (*lingv.*)

EPSS encefalopatie subacută spongiformă (*med.*)

EQ *engl. equal* - egal (*inf.*)

Equ *lat. Equuleus* - Calul Mic (*astr.*)

ER enzimă de restricție

Er erbiu (*chim.*)

E_r energie de rotație (*chim.*) • eroare relativă (*fiz.*) • modul de deformație redus (*mec.*)

$\overline{E}_r$ intensitate a câmpului electric indus (*fiz.*)

er erubazic (*pedol.*)

er. erată

ERA-ESZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

erb. erbacee • erbicid

ered. ereditar • ereditate

ERF *engl. error function* - funcție a erorilor (*inf.*)

ERG electroretinogramă • ergastoplasmă (*biol.*)

Erg eroare de rostogolire (*mec.*)

erg erg (*fiz.*)

erg/Bi-s erg pe biot-secundă

ergon. ergonom • ergonomic • ergonomie

Eri *lat. Eridanus* - Eridanul (*astr.*)

E_{rlc} eroare a rectilinității liniei de contact (*mec.*)

erm. ermetic

eroz. eroziune

ERP *engl. error recovery procedure* - procedură de recuperare de erori (*inf.*)

ERR *engl. error* - eroare (*inf.*)

ert vertisoluri (*pedol.*)

ES complex enzimă - substrat (*biochim.*) • Editura de Stat • El Salvador (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Eminența Sa • eroare standard (*stat.*) • esterază (*biochim.*) • Estonia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Excelența Sa

Es einsteiniu (*chim.*)

ESA *engl. European Space Agency* - Agenția Spațială Europeană

ESB encefalită spongiformă bovină (*med.*)

ESC echivalent al subvenției la consum (*ec.*) • *engl. Economic and Social Council* - Consiliul Economic și Social (ONU) • *engl. escape character* - caracter de extracție (*inf.*) • escudo (unitate monetară portugheză)

esc. escadră • escadrilă • escadron • escală • escortă

eschim. eschimos

ESCL energie de stabilizare a câmpului liganzilor (*chim.*)

ESCO *engl. Educational, Scientific and Cultural Organization* - Organizația pentru Educație, Știință și Cultură (ONU)

ESE, E-S-E est-sud-est

E-S-E v. **ESE**

ESF *engl. European Scientific Foundation* - Fundația Europeană pentru Știință

Esg eroare a suprafeței generatoare a sculei (*mec.*)

ESIP Editura de Stat pentru Imprimate și Publicații

ESOC *engl. European Space Operations Centre* - Centrul European pentru Operații Spațiale

ESP echivalent al subvenției la producție (*ec.*) • economie socială de piață • pesetă spaniolă

esp. esperanto

ESPLA Editura de Stat pentru Literatură și Artă

espr. *it. espressivo* - expresiv (*muz.*)

ESR Editura Scrisul Românesc

ESRO *engl. European Space Research Organization* - Organizația Europeană de Cercetări Spațiale

EST Editura Sport-Turism

Est. Estera (Biblie) • Estonia

est. ester • estetic • estetică • estic • estimare • estimat • estival • eston • estonian • estuar • limba estonă

ESTEC *engl. European Space Technology Centre* - Centrul European de Tehnologie Spațială

estet. estetică

ESTI *engl. European Space Technology Institute* - Institutul European de Tehnologie Spațială

EȘ Editura Științifică • electroșoc

eșal. eșalon • eșalonare • eșalonat

eșant. eșantion

eșap. eșapament

EȘE Editura Științifică și Enciclopedică

ET Editura Tehnică • Editura Tineretului • Egipt (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • endotelită (*med.*) • Ethiopia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • etichetă de eroare (*telec.*) • extractare (*geol.*)

Et etil (*chim.*)

E_t energie de translație a moleculelor (*chim.*)

$\bar{E}_t$ componentă tangențială a vectorului intensitate a câmpului electric

et. etaj • etajeră • etapă • etate • eter • etimologic • etimologie • etimon

ETAC Examinarea Tehnică de Asigurare a Calității

ETA-ETZ Ethiopia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

et al. *lat. et alii* - și alții

etal. etalon • etalonare

ETB *engl. end of transmission block* - încetare a transmisiei unui bloc (*inf.*)

etc. *lat. et cetera* - și celelalte

et coll. *lat. et collaboratores* - și colaboratorii

eter. eterat • eteric • eterogen • eteronim

ETH Ethiopia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Eth. Ethiopia

etim. etimolog • etimologic • etimologie • etimon

etim. m., etim. mult., et. m. etrimologie multiplă

etim. nec., et. nec. etimologie necunoscută

etimol. etimologic • etimologie

etim. mult. v. **etim. m.**

etim. pop., et. pop. etimologie populară

etiop. etiopian

ETL echipament terminal de linie (*telec.*)

et. m. v. **etim. m.**

etn. etnic • etnie

et. nec. v. **etim. nec.**

etnobot. etnobotanic • etnobotanică

etnocult. etnocultură

etnofolcloric etnografic+folcloric

etnogen. etnogeneză

etnogr. etnograf • etnografic • etnografie

etnol. etnolog • etnologic • etnologie

etnolingv. etnolingvistică

etnomuz. etnomuzicologie

ETO etilenoxid (*chim.*) • extract total de ochi (*farm.*)

etol. etologie

etp. etiopatogenie

ETP evapotranspirație potențială (*pedol.*)

et. pop. v. **etim. pop.**

ETR evapotranspirație reală (*pedol.*)

etr. etrusc

ETRM evapotranspirație reală maximă (*pedol.*)

ETUC *engl. European Trade Union Confederation* - Confederația Sindicală Europeană

ETW *engl. end of tape warning* - avertizare la sfârșit de bandă (*inf.*)

ETX *engl. end of text* - sfârșit de text (*inf.*)

EU echivalent al umidității (*pedol.*) • Editura Univers • Europa (indicativ de continent pentru circulația rutieră internațională)

Eu europiu (*chim.*) • numărul lui Euler (*fiz.*)

EUA *engl. European unit of account* - unitate de cont europeană (*fin.*)

EUA-EWZ Republica Bielorusă (indicativ de țară pentru comunicații radio)

eub. eubazic (*pedol.*)

EUC Editura Universitaria Craiova

euc. eucalipt

Eucl. Euclid (matematician grec)

eucl. euclidian

Eu_{er} tensiune (sau forță electromotoare)

euf. eufemism • eufonic • eufonie

eufon. eufonic • eufonie

eug. eugenie

Eur. Euripide (dramaturg grec) • Europa

eur., europ. european

EURAFRICA, Eurafrica Europa + Africa

Eurafrica v. **EURAFRICA**

euram. euramerican

EURASIA, Eurasia Europa + Asia

Eurasia v. **EURASIA**

Euratom *engl. European Atomic Energy Community* - Comunitatea Europeană a Energiei Atomice

EURCO *engl. European composite unit* - unitate europeană compusă (*fin.*)

eurif. eurifită (*bot.*)

eurit. euritmic • euritmie

euritr. euritrofă (*bot.*)

euro Europa (unitate monetară)

eurobancă Europa + bancă

EUROCHIM Europa + chimie (societate)

EUROCOM Europa + comerț (societate)

eurocredit Europa + credit

eurodolari Europa + dolari

EUROFARM Europa + farmacie (societate)

eurofranci Europa + franci

EUROGAZ Europa + gaz

EUROMED Europa + medicină (societate)

euroobligațiuni Europa + obligațiuni (*fin.*)

europ. v. **eur.**

europiețe Europa + piețe

EUROPREST Europa + prestare (de servicii)

EUROPRODCOM Europa + producție + comerț (societate)

EUROSPACE *engl. European Industrial Space Study Group* - Grupul Industrial European pentru Studii Spațiale

EUROSPORT Europa + sport (canal TV)

EUROTRANS Europa + transporturi (societate)

eurovalute Europa + valute

Eurovision *engl. Europa + Television* - Europa + televiziune (canal TV)

euroyeni Europa + yeni

Eus. Eusebiu (istoric grec)

Eutelsat *fr. Organisation européenne pour télécommunications par satellite* - Organizația Europeană pentru Telecomunicații prin Satelit

eutr. eutrofă (*bot.*)

EV economii de resurse valutare

Ev., Evang. Evanghelia (Biblie)

E_v energie de vibrație (*fiz.*) • iluminare (*fiz.*) • vector-câmp electric în vid (*fiz.*)

$\overline{E}_v$ intensitate a câmpului electric în vid (*fiz.*)

eV electronvolt

ev. eveniment • eventiv

evac. evacuare • evacuat

eval. evaluare • evaluat

Evang. v. **Ev.**

evang. evanghelic • evanghelist

evap. evaporare • evaporat

EVEX explozie a vaporilor expandați (la combustibili)

evid. evident • evidență

Ev. Med. Evul Mediu

evol. evoluat • evolutiv • evoluție • evoluționism

EVR Estonia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Evr. Epistola către Evrei a Sfântului Apostol Pavel (Biblie)

evr. evreiesc • evreu

Ev. z. „Evenimentul zilei" (ziar)

EW Estonia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

EX circumstanțială de excepție (*lingv.*)

Ex. Exodul (Biblie)

E_x energie (*fiz.*)

ex. examen • examinare • examinator • excedent • excelent • excepție • *lat. excudit* - editat de (despre o gravură) • executiv • exemplar • exemplu • exercițiu • *lat. extra* - de calitate

e_x energie specifică (*fiz.*)

EXA-EZZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

exam. examinare • examinator

ex. ap. examen anatomopatologic

ex. b. examen bacteriologic

exc. excomunicare • excomunicat

excip. *lat. excipientum* - excipient (*farm.*)

excit. excitabilitate • excitant • excitație

EXCL *engl. export licence commencement date* - dată a începerii valabilității autorizației de export (*com.*)

excl. exclamativ • exclamație • excludere • exclus • exclusiv • exclusivitate

exclam. exclamativ • exclamație

excud. *lat. excudit* - executat de (despre o gravură)

exec. executant • executiv • executor • execuție

ex. h. examen histologic

EXIMBANK Banca de Export - Import a României

exist. existență • existențialism

ex. lib. *lat. ex libris* - din cărți

EXLN *engl. export licence number* - număr al autorizației de export (*com.*)

EXLX *engl. export licence expiring date* - dată a expirării valabilității autorizației de export (*com.*)

exm. exmatriculat

exp. expansiune • expediat • expediere • expeditor • expediție • experiență • experiment • experimental • expert • expertiză • expirator • exponat • exponent • exponențial • export • exportat • exportator • expoziție • expres • expresie • expresionism • expunere • expus

exp_a funcție exponențială de bază *a* (*mat.*)

expl. expletiv (*lingv.*) • explicativ • explicație • exploatare • exploatát • explozibil • explozie • exploziv

explic. explicativ • explicație

expo expoziție

EXPOART expoziție + artă

EXPOCONSTRUCT export + construcții (societate)

EXPOMET expoziție + metalurgie

expon. exponent • exponențial

EXPOTEXT, Expotext expoziție + textile

Expotext v. **EXPOTEXT**

EXPR *engl. exporter* - exportator • *engl. external priority* - prioritate externă (*inf.*)

expr. exprimare • exprimat • expropriat

ex. r. examen radiologic

exșir expresie șir (*inf.*)

ext. extensibil • extensiv • extensor • exterior • extern • extinctor • extincție • extins

extr. extract • extractiv • extracție • extragere • extras • extrem • extremitate

extrașc. extrașcolar

extraterit. extrateritorial

extrem. extremitate

extr. fl. *lat. extractum fluidum* - extract fluid (*farm.*)

extr. sicc. *lat. extractum siccum* - extract uscat (*farm.*)

extr. spiss. *lat. extractum spissum* - extract gros (*farm.*)

ex. u. examen ultramicroscopic

EXVP *engl. export licence validity period* - perioadă de valabilitate a autorizației de export (*com.*)

Ez. Ezra (Biblie)

Ezec. Ezechiel (Biblie)

Eλ extincție (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

F

F clasă de favorabilitate ecologică • constantă predicațională (*log.*) • depozite fluviatile (*pedol.*) • energie liberă (sau energie Helmholtz) • fa (*muz.*) • fals (*log., mat.*) • farad (*fiz.*) • fânețe (*pedol.*) • feldspați (*geol.*) • fenilalanină (*biochim.*) • femeie • finală (*lingv.*) • flectiv (*lingv.*) • fluor (*chim.*) • folie transformantă (*geol.*) • format (*bibl.*) • formular • forte (*muz.*) • forță (*fiz.*) • foxtrot (*telec.*) • franc (unitate monetară) • Franța (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională sau aviația civilă) • frecvență • generație filială (*genet.*) • numărul lui Faraday (*fiz.*) • permis de conducere al autovehiculelor din categoria F (tractoare rutiere și autoutilaje cu viteză redusă) • pol de fugă (*mec.*) • tensiune magnetomotoare (*fiz.*) • textură mijlociu-fină (*pedol.*)

F1 formula 1 (*sport*)

°F grad Fahrenheit

F^- ion de deuterină

$\vec{F}$ forță (*fiz.*) • portanță (*fiz.*)

f accelerație (*fiz.*) • coeficient de frecare (*fiz.*) • constantă a atracției universale (*fiz.*) • constantă de forță (*fiz.*) • distanță focală (*fiz.*) • familie a unui mecanism sau lanț cinematic (*mec.*) • feldspatoizi (*geol.*) • femto- (element de compunere care indică 10^{-15}) • fierbere • filoid (*bot.*) • fiolă • *engl. fog* - ceață (*meteor.*) • forte (*muz.*) • frecare de contact (*constr.*) • frecvență (*fiz.*) • fugacitate (*fiz.*) • funcție (*mat.*) • material fin (*pedol.*)

f. factor • față • femeie • femeiesc • feminin • *lat. fiat* - să se facă (*farm.*) • filă • film • final • foaie • foarte • fondat • formă • formulă • funcție • fundaș

f^{-1} funcție inversă a funcției bijective f (*mat.*)

$\tilde{f}$ funcție polinomială asociată polinomului f (*mat.*)

FA fibrilație atrială (*med.*) • fix de așteptare (*inf.*) • fond de acumulare (*stat.*) • Fondul „Armonia"

Fa fayalit (*geol.*)

f.a. fără ac (despre o seringă) • fără an (*bibl.*) • fără autor (*bibl.*) • film artistic • film de aventuri • formă atipică

FAA-FZZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

fab. fabulă • fabulist

fabr. fabricant • fabricat • fabricație • fabrică

Fac. Facerea (Biblie)

fac. facial • facultate • facultativ

f.acc. formă accentuată (*lingv.*)

FACCM *engl. fast-access charge coupled memory* - memorie cu cuplaj prin sarcină și acces rapid (*inf.*)

facs. facsimil

fact. factitiv (*lingv.*) • factor • factorial • facturare • factură

FAD flavinadenindinucleotid (*biochim.*)

$FADH_2$ flavinadenindinucleotid redus (*biochim.*)

FAF funcționare cu admiterea apelurilor de intrare destinate liniilor în apel fals (*telec.*)

fag. fagot • fagotist • fagure

Fah., Fahr. Fahrenheit

Fahr. v. **Fah.**

FAI Federația Aeronautică Internațională

FAÎR Fundația pentru Asistența Întreprinderilor din România

fal. falangă • faleză • falie • faliment

fals. falsificat

FAM factor de activare a macrofagelor (*med.*)

fam. familial • familiar • familie • familist

fam. lex. familie lexicală

FAN Fondul Arhivistic Național

fan. fanion

fant. fantastic

FAO *engl. Food and Agriculture Organization of the United Nations* - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură

f.a.q. *engl. free alongside quay* - franco de-a lungul cheiului (*mar.*)

far. faringe

farf. farfurie

farm. farmaceutic • farmacie • farmacist • farmacopee

farmacol. farmacolog • farmacologic • farmacologie

FARMEX farmacie + export (societate)

FARMEXIM farmacie + export + import (societate)

Farm. Int. Farmacopeea Internațională

FAS Fondul Arhivistic de Stat

fas. fasole • fasonare • fasonat • fasonator

f.a.s. *engl. free alongside ship* - franco de-a lungul navei (*mar.*)

fasc. fascicul • fasciculă • fascism • fascist

fasc. compl. fasciculă complementară

fasc. supl. fasciculă suplimentară

FASMR Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România

FAT *engl. file allocation table* - tabel de alocare a fișierelor (*inf.*)

faț. fațadă

f. aut. fără autor (*bibl.*)

fav. favorabil • favorizant

FAX, fax *engl. facsimile transmission* - telefotografie (*telec.*)

fax v. **FAX**

faz. fazan

fân. fâneață

fânt. fântână

FB *engl. feed-back* - conexiune inversă • Filatura de Bumbac (societate) • flint de barită • Fondul Financiar-Bancar • franc belgian

$f^{-1}(B)$ imagine reciprocă a mulțimii B (*mat.*)

f.b. foarte bine (calificativ)

FBD flint de barită dens

FBI *engl. Federal Bureau of Investigation* - Biroul Federal de Investigații (SUA)

FBOE *engl. frequency band of emission* - bandă de frecvență a emisiei (*telec.*)

fbr. fibră

FBU flint de barită ușor • franc burundez

FC *engl. fast cycle* - ciclu rapid (*inf.*) • fider comun (*telec.*) • *engl. file control* - gestiune a fișierului (inf.) • filtru ceramic (*eln.*) • fixare de complement (*med.*) • fond de consum (*stat.*) • Fotbal Club

Fc fontă cenușie

F_c forță Coriolis (*fiz.*)

FCD *engl. failure-correction coding* - codificare cu corecția erorilor (*inf.*)

FCE Fondul pentru Comerț Exterior • Forumul Central European

FCEM forță contraelectromotoare (*fiz.*)

$\vec{F}$cf forță centrifugă (*fiz.*)

FCFA franc CFA

FCFS *engl. first come-first served* - primul venit-primul servit (*inf.*)

FCI Federația Chinologică Internațională • fixare de complement indirectă (*med.*)

FCL *engl. full container load* - transport containerizat de mărfuri (*com.*)

FCM fond cosmic de microunde (*astr.*)

fco franco (*com.*)

FCP *engl. file control program* - program de gestiune al fișierului (*inf.*) • fonduri de contrapartidă (*fin.*)

$\vec{F}$cp forță centripetă (*fiz.*)

FCt factori chemotactici (*biochim.*)

FCU *engl. file control unit* - unitate de control a fișierului (*inf.*)

FD Fermi-Dirac (*fiz.*) • *engl. floppy disk* - dischetă, disc flexibil (*inf.*) • fotodetector • fotodiodă • *engl. free discharge* - fără cheltuieli de descărcare (*com.*)

f.d. fără dată (*bibl.*)

FDD *engl. forwarding date* - dată a expedierii (*com.*)

FDE fosfodiesteraze (*biochim.*)

FDGR Forumul Democrat al Germanilor din România

FDIF Federația Democrată Internațională a Femeilor

FDIO Fondul Deschis de Investiții Octogon

FDP fructozodifosfat (*biochim.*)

FDR fluordioxiuridil (*biochim.*) • Franklin Delano Roosevelt (președinte al SUA)

FDS Fermi-Dirac-Sommerfeld (*fiz.*)

FDSN Frontul Democrat al Salvării Naționale

FDSU Frontul Democrației și Unității Socialiste

FDU fluorodezoxiuridină (*biochim.*)

FE *engl. formal effector* - caracter de prezentare (*inf.*)

Fe fier (*chim.*)

fe feriiluvial (*pedol.*)

f.e. fără editor • fără ediție • film erotic

feb., febr. februarie

febr. v. **feb.**

FEC *fr. Foundation européenne de la culture* - Fundația Culturală Europeană

fec. *lat. fecit* - realizat de (pe o operă de artă precedând numele autorului) • fecundare • fecundat • fecundație

FECOM Fondul European de Cooperare Monetară (CEE)

FED flint extradens • Fundația Europeană „Drăgan"

fed. federal • federalist • federat • federativ • federație

f. ed. fără editură

FEDERALCOOP federal + cooperativă (societate)

$\vec{F}$el forță electromagnetică (*fiz.*)

fel. feline

f.e.l. fază efectiv letală (*med.*)

fem forță electromotoare (*fiz.*)

fem. femeie • femeiesc • femelă • feminin • femur • femural

fen fenantrolină (*chim.*)

fen. fenician • fenol (*chim.*) • fenomen • fenotip (*biol.*)

Fer. Insulele Feroe

fer. feros • feroviar

ferm. ferment • fermentare • fermentat • fermoar

fernico fier+nichel+cobalt (aliaj)

ferov. feroviar

fert. fertil • fertilitate

fest. festival • festivitate

FET Facultatea de Electronică și Telecomunicații • *engl. field effect transistor* - tranzistor cu efect de câmp (*eln.*)

fet. fetal

FETC factor de eficiență a transferului de căldură

feud. feudal • feudalism • feudalist

FEX flint extrausor

FF factor de fuziune (*med.*) • flint fin • formular farmaceutic • fracție de filtrare (*med.*)

$\vec{F}$f forță de frecare (*mec.*)

fF factor de fertilitate (*biol.*)

ff *it. fortissimo* - foarte tare (*muz.*)

f.f. fără frecvență • foarte foarte • fond funciar • frână față

f.fant. film fantastic

FFB Fondul Financiar Bancar

fff *it. fortissimo possible* - cât se poate de tare (*muz.*)

ffff *it. cvadruplu forte* - de patru ori mai tare (*muz.*)

fffff *it. cvintuplu forte* - de cinci ori mai tare (*muz.*)

FFR, FFr franc francez

FFr v. **FFR**

FFT *engl. fast Fourier transform* - transformanta Fourier rapidă (*inf.*) • funcționare fără test (*telec.*)

$\vec{F}$g forță de greutate (*fiz.*)

fg femtogram

FGCR Fondul de Garantare a Creditului Rural

Fgl indice de fertilitate generală (*stat.*)

f.gr. film de groază

fgt. fagot

FH fumarat-hidratază (*biochim.*)

FH_2 acid dihidrofolic (*biochim.*)

FH_4 acid tetrahidrofolic (*biochim.*)

FHI *fr. Fédération haltérophile internationale* - Federația Internațională de Haltere

FI *engl. fan-in* - factor de încărcare la intrare (*telec.*) • fără întreținere (*tehn.*) • Fondul Investor • frecvență intermediară (*telec.*) • frecvență înaltă (*telec.*)

Fi forță de inerție (*fiz.*)

f.i. factor integrant (*mat.*)

$\vec{F}_i$ rezultantă a forțelor de inerție unitare (*fiz.*)

FIA Federația Internațională de Astronautică • Federația Internațională de Automobilism • flourimunoanaliză (*med.*)

FIAB Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor

FIAC fluoricdaracitozină (*biochim.*)

FIAF Federația Internațională a Arhivelor de Filme

FIASC Federația Internațională a Asociațiilor de Studii Clasice

FIAT, Fiat *it. Fabbrica Italiana Automobili Torino* - Fabrica Italiană de Automobile din Torino

Fiat v. **FIAT**

FIBA Federația Internațională de Baschet Amator

fibr. fibrilație (*med.*) • fibrinogen (*biochim.*) • fibrom (*med.*) • fibros

fibrospong fibrină + spongios

fibrotext fibră + textilă (material)

fict. ficțional • ficțiune

FID Federația Internațională pentru Diabet • Federația Internațională pentru Documentare • fibroză interstițială difuză (*med.*)

fid. fiduciar

FIDA Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă

FIDE *fr. Fédération internationale des éches* - Federația Internațională de Șah

FIE *fr. Fédération internationale de l'escrime* - Federația Internațională de Scrimă

FIECF Federația Internațională a Experților Contabili Francofoni

fierb. fierbător • fierbere • fierbinte

FIF Federația Internațională Farmaceutică • foarte înaltă frecvență (*telec.*)

FIFA *fr. Fédération internationale de football association* - Federația Internațională a Asociației de Fotbal • Federația Internațională a Filmului de Artă

FIFO *engl. first in-first out* - primul intrat--primul ieșit (*inf.*)

FIFPRO Federația Internațională a Fotbaliștilor Profesioniști

FIG Federația Internațională de Gimnastică

fig. figurant • figurat • figură

FIH Federația Internațională de Hochei • *fr. Fédération internationale des hôpitaux* - Federația Internațională a Spitalelor

FIJ Federația Internațională de Judo • *fr. Fédération internationale des journalistes* - Federația Internațională a Ziariștilor

FIL Fundația de Inițiativă Locală

Fil. Epistola către Filipeni a Sfântului Apostol Pavel (Biblie) • Filipine

fil. filament • filarmonică • filator • filatură • filet • filetat • filială • filieră • filipinez • filolog • filologic • filologie • filozof • filozofic • filozofie

FILA Federația Internațională de Lupte Amatoare

filat. filatelic • filatelie • filatelist

filig., filigr. filigranologie

filigr. v. **filig.**

film. filmare • filmat • filmotecă

filmogr. filmografie

FILO *engl. first in - last out* - primul intrat - ultimul ieșit (*inf.*)

filo filologie

filol. filolog • filologic • filologie

filoz. filozof • filozofic • filozofie

FILROM filatură + România (societate)

FILT *fr. Fédération internationale de lawn tennis* - Federația Internațională de Tenis de Câmp

filtr. filtrant • filtrare • filtrat

FIM factor inhibator al migrării macrofagelor (*biochim.*) • Federația Internațională a Muzicienilor • Federația Internațională de Management • Federația Internațională de Marketing • marcă finlandeză

FIMAN Fundația Internațională pentru Management

FIN Finlanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Fin. Finlanda

fin. *lat. ad finem* - la sfârșit • final • finalist • financiar • finanțe • finisat • finlandez • limba finlandeză

FINA Federația Internațională de Natație Amatoare

FINE *engl. fine tuning* - acord fin (*telec.*)

finl. finlandez • limba finlandeză

fin.-ugr. fino-ugric

FIOS, f.i.o.s. *engl. free in and out stowed* - liber de cheltuieli la încărcare și descărcare, inclusiv stivuirea (*mar.*)

f.i.o.s. v. **FIOS**

FIOT, f.i.o.t. *engl. free in and out trimmed* - liber de cheltuieli la încărcare și descărcare, inclusiv rujarea (*mar.*)

f.i.o.t. v. **FIOT**

FIP *fr. Fédération internationale de philatélie* - Federația Internațională de Filatelie • *fr. Fédération internationale pharmaceutique* - Federația Farmaceutică Internațională

FIPA Federația Internațională a Producătorilor Agricoli

FIPRESCI Federația Internațională a Presei Cinematografice

FIR Forța de Intervenție Rapidă

FIRA Federația Internațională de Rugby Amator

FIS Federația Internațională de Schi • Frontul Islamic de Salvare (Algeria)

fis. fisiune (*fiz.*)

FISA Federația Internațională a Societăților de Aerofilatelie

fisc. fiscal • fiscalitate

FISCART fișier pe cartele (*inf.*)

FISU Federația Internațională a Sportului Universitar

FIT Federația Internațională a Traducătorilor • foarte înaltă tensiune

FITA Federația Internațională de Tir cu Arcul

FITC izotiocianat de fluoresceină (*chim.*)

fitobiol. fitobiologic • fitobiologie

fitochim. fitochimic • fitochimie

fitofarm. fitofarmaceutic • fitofarmacie

fitogeogr. fitogeografic • fitogeografie

fitopat. fitopatologic • fitopatologie

fitotehn. fitotehnic • fitotehnie

fitoterap. fitoterapic • fitoterapie

FITT *fr. Fédération internationale de tennis de table* - Federația Internațională de Tenis de Masă

FIVB *fr. Fédération internationale de volley-ball* - Federația Internațională de Volei

fix. fixare • fixat • fixativ • fixator

fiz. fizic • fizică • fizician

fiz. at. fizică atomică

fiziol. fiziolog • fiziologic • fiziologie

fizion. fizionomic • fizionomie

fiziopat. fiziopatolog • fiziopatologic • fiziopatologie

fizioter. fizioterapeut • fizioterapic • fizioterapie

fiz. mol. fizică moleculară

fiz. nucl. fizică nucleară

fiz. plasm. fizică a plasmelor

fiz. polim. fizică a polimerilor

fiz. stat. fizică statistică

fiz. teor. fizică teoretică

FJ frecvență joasă (*telec.*)

f_j frecvență relativă cumulată (*stat.*)

FJI Insulele Fiji (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Fkr coroană din Insulele Feroe (unitate monetară)

FL flint de lantan • gulden (sau florin; unitate monetară olandeză) • Liechtenstein (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

fl femtolitru

fl. flaut • floare • *lat. fluidum* - lichid (*farm.*) • fluviu

f.l. fără loc (*bibl.*) • fără lună

flac. flacără • flacon

flac. inj. flacon injectabil

flam. flamand • limba flamandă

fleb. flebită (*med.*)

flex. flexibil • flexibilitate • flexionar • flexiune

flexoplast flexibil + plastic (produs)

FLG fundamente logice ale gândirii

FLN *fr. Front de Libération Nationale* - Frontul de Eliberare Națională (Algeria)

FLOPS, Flops *engl. floating-point operations per second* - operații în virgulă mobilă pe secundă (*inf.*)

Flops v. **FLOPS**

flor. floral • floricol

FLORCOM flori + comerț (societate)

floric. floricultor • floricultură

flot. flotant • flotație • flotilă • flotor

fl. pl. *lat. flore pleno* - în plină floare

FLSH *engl. dangerous goods flashpoint* - punct de aprindere al mărfurilor periculoase (*com.*)

flst flautist

fluct. fluctuant • fluctuație

fluid. fluiditate • fluidizare

fluor. fluorescent • fluorescență

flut. fluture

FLUX franc luxemburghez

flv. fluvial • fluviu

f.l.z. fără lună și zi

FM factor mitogen (*biol.*) • *engl. fast memory* - memorie cu acces rapid (*inf.*) • foarte moale (*geol.*) • Fondul Mutual • francmason • frecvență medie (*telec.*) • *engl. frequency modulation* - modulație de frecvență (*telec.*)

Fm fermiu (*chim.*) • forță de măsurare (*tehn.*) • forță magnetomotoare (*fiz.*)

F/m farad pe metru

fM femto Molar (*chim.*)

fm femtometru

f.m. *engl. frequency modulation* - modulație de frecvență (*telec.*)

$\vec{f}_m$ rezultantă a forțelor masice exterioare unitare (*fiz.*)

FMA Fondul Mutual ARDAF

Fma fontă maleabilă albă

f_{macro} funcție macroscopică (*fiz.*)

FMANU Federația Mondială a Asociațiilor pentru Națiunile Unite

FMC formare medicală continuă

fMet formilmetionină (*biochim.*)

FMG franc malgaș

FMI Fondul Monetar Internațional • Fondul Mutual Investor • formare medicală inițială

FMÎPMMR Forumul Municipal al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România

FMK, FMk marcă finlandeză

FMk v. **FMK**

FMN flavinmononucleotid (*biochim.*)

Fmn fontă maleabilă neagră

$FMNH_2$ flavinmononucleotid formă redusă (*biochim.*)

FMOA Fondul Mutual al Oamenilor de Afaceri

FMOÎ Federația Mondială a Orașelor Înfrățite

fmol femtomol

FMOȘ Federația Mondială a Oamenilor de Știință

FMP Forța Multinațională de Protecție (ONU) • *engl. function management protocol* - protocol de gestiune de funcții (*inf.*)

Fmp fontă maleabilă perlitică

FMS Federația Mondială a Surzilor • fenazin metosulfat (*chim.*)

FMT Fondul Mutual Transilvania

FMTD Federația Mondială a Tineretului Democrat

f.muz. film muzical

FN forme normale (*log.*)

$f^{(n)}$ derivată de ordinul *n* a funcției *f* (*mat.*)

FNA Forumul Național al Agricultorilor

FNBG forme normale booleene generale (*log.*)

FNC forme normale conjunctive (*log.*)

FNCP forme normale conjunctive perfecte (*log.*)

fncţ. funcţie

FND forme normale disjunctive (*log.*) • Frontul Naţional Democrat

FNDP forme normale disjunctive perfecte (*log.*)

f. neacc. formă neaccentuată (*lingv.*)

$\vec{F}_{neel}$ forţă de natură neelectromagnetică (*fiz.*)

FNI Federaţia Naturistă Internaţională • Fondul Naţional de Investiţii

FNÎPMMR Forumul Naţional al Întreprinderilor Private Mici şi Mijlocii din România

FNPMFR Federaţia Naţională a Patronatului Medico-Farmaceutic din România

FNPR Federaţia Naţională a Pensionarilor din România

FNPS fluor-m·m-dinitrodifenil sulfonat (*chim.*)

FNR Fondul Naţional Retcon

FNTDR Federaţia Naţională a Tineretului Democrat din România

FNUAP Fondul Naţiunilor Unite pentru Activităţi în Domeniul Populaţiei

FO foaie de observaţie (*med.*) • Fondul Octogon • frecvenţă observată (*stat.*) • fund de ochi (*med.*)

Fo numărul lui Fourier (*fiz.*) • forsterit (*geol.*)

fo. *lat. folio* - filă

f.o. *engl. free out* - liber de cheltuieli la descărcare (*com.*)

FOB filtru opreşte-bandă (*telec.*) • *engl. free on board* - franco la bord (*mar.*)

f.o.b. *engl. free on board* - franco la bord (*mar.*)

FOBAC Fundaţia pentru Ocrotirea Bolnavilor cu Afecţiuni Cardiace

FOC, f.o.c. *engl. free of charge* - fără cheltuieli (*com.*)

foc. focal • focalizat • focar

f.o.c. v. **FOC**

FOD fibre optice cu discontinuitate • *engl. free of damage* - fără avarii (*mar.*)

f.o.d. *engl. free of damage* - fără avarii (*mar.*)

FOG fibre optice gradate

foil. foileton

fol. *lat. folium* - frunză

folc. folclor • folcloric • folclorist

folic. folicular • foliculă (*bot.*) • foliculină (*med.*)

FOMUS Fondul Mutual Solidaritatea

fon. fonator • fonem • fonematic • fonetic • fonetică • fonetism • fonic

fond. fondant • fondat • fondator

fonogr. fonogramă

fonol. fonologic • fonologie

fonom. fonometric • fonometrie • fonometru

FOQ, f.o.q. *engl. free on quay* - franco la chei (*mar.*)

f.o.q. v. **FOQ**

FOR *engl. free on rail* - franco vagon • Foraj Sonde (societate) • forint (unitate

monetară ungurească)

For *lat. Fornax* - Cuptorul (*astr.*)

for. forestier

f.o.r. *engl. free on rail* - franco vagon

FORATOM *fr. Forum atomique européen* - Forumul Atomic European

forj. forjare • forjat • forjor

form. formal • formant • formare • format • formativ • formație • formol • formular • formulă

form. int. formație internă (*lingv.*)

FORPRONU Forțele de Protecție ale ONU

fort. fortificat • fortificație

FORTRAN, Fortran *engl. formula translation* - transpunere de formule (*inf.*)

Fortran v. **FORTRAN**

forz. *it. forzando* - forțând, cu forță (*muz.*)

fos. fosilă

fosf. fosforescent • fosforic

FOT filtru oprește-tot (*telec.*) • *engl. free of tax* - scutit de taxe (*com.*) • *engl. free of truck* - franco camion

fot., foto fotografie

f.o.t. *engl. free of tax* - scutit de taxe (*com.*) • *engl. free of truck* - franco camion

foto v. **fot.**

fotobiol. fotobiologic • fotobiologie

fotocam. fotocameră

fotochim. fotochimic • fotochimie

fotocop. fotocopie

fotoel. fotoelectron • fotoelement

fotogr. fotograf • fotografic • fotografie • fotogramă

fotogram., ftgrm. fotogrammetrie

fotorep. fotoreportaj • fotoreporter

fotoreprod. fotoreproducere

fotosint. fotosinteză

FOU Federația Organizațiilor Umanitare

FP fondul principal (lexical) • fonduri de producție

fp *it. forte-piano* - piano și numai prima notă forte (*muz.*)

f.p. film polițist

FPA factor proteic animal

f.p.a. *engl. free of particular average* - fără avarie particulară (*mar.*)

FPAP Fondul Privat de Acumulare și Pensie

FPD Fundația pentru Democrație

f. perf. fișă perforată (*inf.*)

FPGA *engl. field programmable gate array* - matrice de porți programabilă (*inf.*)

FPI fibroză pulmonară idiopatică (*med.*)

FPLA *engl. field programmable logic array* - matrice logică de zonă programabilă (*inf.*)

FPP Fondul Proprietății Private

FPR flux plasmatic renal (*med.*)

FPRE flux plasmatic renal efectiv (*med.*)

FPS Fondul Proprietății de Stat

f.p.sol. foarte puțin solubil (*farm.*)

FPSR Federația Partidelor Socialiste din România

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

FPT Federația Patronatului din Turism

fq material fin cu schelet (*pedol.*)

FR factori de risc (*med.*) • factor reumatoid (*med.*) • „Farmacopeea Română" (publicație) • fond de rulment • *lat. Forum Romanum* - Forul Roman • fotorezistență • Insulele Feroe (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Fr fond de rulment • franciu (*chim.*) • franklin (*fiz.*) • numărul lui Froude (*fiz.*)

Fr., Fra. Franța

fr. francez • frate • frază • fruct • frunză • limba franceză

f.r. *lat. folio recto* - pe pagina din dreapta

f(r) funcție de profil (*mec.*)

f/r film în reluare

FRA Federația Română de Aeronautică • Federația Română de Alpinism • Federația Română de Atletism

Fra. v. **Fr.**

fract. fracturat • fractură

fracț. fracționar • fracție

frag. *lat. fragilis* - fragil

fragm. fragment • fragmentar

FRAM Federația Română de Arte Marțiale

franc. franciscan

FRAP fracțiune a riscului atribuibil în populație (*stat.*)

frazeol. frazeologic • frazeologie

FRB Federația Română de Badminton • Federația Română de Baschet • Federația Română de Box • fond de rulment brut

FRC Federația Română de Canotaj • Federația Română de Călărie • Federația Română de Ciclism • Federația Română de Culturism

fr.-can. franco-canadian

FRCL *engl. freight total collect amount* - valoare totală a cheltuielilor de transport (*com.*)

Fr Cu fractocumulus (*meteor.*)

FRD Fundația Română pentru Democrație

FRE Filiala de Rețele Electrice

frec. frecare

frecv. frecvent • frecvență

FRED *engl. figure reading electronic device* - dispozitiv electronic de lectură a cifrelor (*inf.*)

FRF Federația Română de Fotbal • franc francez

FRG Federația Română de Gimnastică

FRGC Fondul Român de Garantare a Creditelor

FRH Federația Română de Haltere • Federația Română de Handbal • Federația Română de Hochei

FRI fond de rulment al întreprinderilor • Fondul Român de Investiții

fric. fricativă (*lingv.*) • fricțiune

FRIDF Fondul Român de Investiții Dacia Felix

frig. frigian • frigider • frigorifer • frigorific

FRIM *engl. freight item number* - număr al articolului taxei de transport (*com.*)

fris. frisic

friul. friulan

friz. frizer • frizerie • frizon

FRL Federația Română de Lupte

FRLA Fundația Regală pentru Literatură și Artă

FRM Federația Română de Modelism • Federația Română de Motociclism

FRN Federația Română de Natație • fond de rulment net • Frontul Renașterii Naționale

Fr Nb fractonimbus (*meteor.*)

FRO Federația Română de Oină

FROAI Fondul Româno-American pentru Investiții

front. frontieră • frontispiciu • fronton

FRP Federația Română de Patinaj • Federația Română de Polo • Federația Română de Popice • fond de rulment propriu

FRPP Fondul Român de Postprivatizare

FRQY *engl. freight quantity* - cantitate taxată (*com.*)

FRR Federația Română de Rugby • fond de rulment real • Fundația Revoluționarilor din România

FRRB *engl. freight rate basis* - bază de calcul a cheltuielilor de transport (*com.*)

FRRT *engl. freight rate* - rată a cheltuielilor de transport (*com.*)

FRS Federația Română de Scrimă • fond de rulment străin

Fr/s franklin pe secundă

Fr St fractostratus (*meteor.*)

frst. fereastră

FRȘ Federația Română de Șah

FRT Federația Română de Tenis • Federația Română de Tir

frt. fruntaș (*milit.*)

FRTC *engl. freight cost* - cost al taxei de transport (*com.*)

FRU franc ruandez • freatic-umed (*pedol.*)

frucola fruct+cola (produs)

fruct. fructifer • fructoză (*biochim.*)

FRUCTEX fructe+export (societate)

FRV Federația Română de Volei

FRX fluorescență de radiații X (*fiz.*)

FRY Federația Română de Yahting

FS *engl. file separator* - separator de fișiere (*inf.*) • *engl. fixed storage* - memorie fixă (*inf.*) • fluormonitor Schoeffeld • flux sanguin (*med.*) • fosforilare la substrat (*biochim.*) • fotosensibilizator • franc elvețian • *engl. full scale* - capăt de scală (*telec.*) • Italia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Fs frecvență a spitalizării (*stat.*)

$\vec{F}$s forță de suprafață (*fiz.*)

f.s. fluctuație specifică (*stat.*) • frână spate

Fsc-cl filite sericitoase cloritoase (*geol.*)

FSIA Federația Sindicatelor din Industria Alimentară

FSÎS Federația Sindicatelor din Învățământul Superior

FSK *engl. frequency shift keying* - modulare cu deplasare a frecvenței (*telec.*)

FSL Federația Sindicatelor Libere

FSLÎ Federația Sindicatelor Libere din Învățământ

FSLMP Federația Sindicatelor Libere din Morărit și Panificație

FSM Federația Sindicală Mondială

FSN Frontul Salvării Naționale

FSR flux sanguin renal (*med.*)

FSSR Federația Societăților Sportive din România

FSSȘR Federația Solidarității Sindicatelor Șoferilor din România

FT factori de transfer (*biol.*) • Fischer--Tropsch (*chim.*) • fișă tehnologică • foarte tare (*geol.*) • fond de timp de muncă (*stat.*) • forint (unitate monetară ungurească) • Fundația Tineretului

Ft forint (unitate monetară ungurească)

f.t. fără titlu

FTB filtru trece-bandă (*telec.*)

FTF funcția de transfer de fază (*telec.*)

f.t.i. fără taxe incluse (*com.*)

ftgrm v. **fotogram.**

FTHA acid formil-tetrahidrofolic (*biochim.*)

f. tit. foaie de titlu

ftiziol. ftiziolog • ftiziologic • ftiziologie

FTJ filtru trece-jos (*telec.*)

FTM funcție de transfer modulată (*telec.*)

F_{tm} forță de tracțiune mecanică

ft. mixt. *lat. fiat mixtura* - să se amestece (*farm.*)

FTO funcție de transfer optic

FTR fișă tehnologică de reparații

FTS factor timic seric (*med.*) • filtru trece-sus (*telec.*)

FU flint ușor • fluoruracil (*biochim.*)

FUAAV Federația Universală a Asociațiilor Agenților de Voiaj

FUACE *fr. Fédération universelle des associations chrétiennes d'étudiants* - Federația Universală a Asociațiilor Creștine Studențești

Fuc fucoză (*biochim.*)

fum. fumător • fumoar

fun. funeralii • funerar

func. funciar

funcț. funcție • funcțional • funcționar

fund. fundament • fundamental • fundaș • fundație

fur. furaje • furajer

furn. furnal • furnizor

FUS filtru cu undă acustică de suprafață (*telec.*) • Frontul Unității Socialiste

f.u.sol. foarte ușor solubil (*farm.*)

FUVR Fundația „Un Viitor pentru România"

fuz. fuzetă • fuzibil

FV fibrilație ventriculară (*med.*)

f.v. *lat. folio verso* - pe verso

FVAD formular de vânzare de acțiuni dobândite

$f'(x_o)$ derivată a funcției *f* în punctul x_o (*mat.*)

Fy, fy grupul sanguin Duffy

fy v. **Fy**

fz *it. forzato* - accentuat (*muz.*)

f.z. fără zi

f(z,t) potențial complex (*fiz.*)

$\vec{F}\Delta t$ impuls al forței (*fiz.*)

G

G aparatul lui Golgi (*bot.*) • conductanță (*fiz.*) • constantă gravitațională (*fiz.*) • constantă predicațională (*log.*) • densitate a câmpului electric • entalpie liberă (*fiz.*) • funcția Gibbs (*fiz.*) • funcția Jucovschi (*fiz.*) • gauss (*fiz.*) • genitiv (*lingv.*) • giga- (element de compunere care indică 10^9) • gineceu (*bot.*) • gleic (*pedol.*) • glicină (*biochim.*) • glucoză • golf (*telec.*) • gourde (unitate monetară haitiană) • greutate (*fiz.*) • grosisment (*fiz.*) • *germ. Grundreihe* - serie de bază (*muz.*) • guanină (*biochim.*) • guanozină (*biochim.*) • guarani (unitate monetară paraguayană) • identificator al câmpului de gestiune (*inf.*) • medie geometrică • modul de elasticitate transversală (*mec.*) • monzonit (*geol.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria G (motorete) • Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru aviația civilă) • sol (*muz.*) • *engl. storm* - furtună puternică (*meteor.*) • tensiune (*fiz.*) • textură mijlociu grosieră (*pedol.*)

G3 Grupul celor Trei (cele mai dezvoltate țări occidentale)

G5 Grupul celor Cinci (țările care contribuie la stabilizarea ratei de schimb)

G8 Grupul celor Opt (cele mai industrializate țări)

G10 Grupul celor Zece (țările care împrumută fonduri FMI)

G24 Grupul celor Douăzeci și Patru (țările industrializate)

G77 Grupul celor Șaptezeci și Șapte (țările în curs de dezvoltare)

G_0 valoare medie standard (*astr.*)

$\vec{G}$ greutate (*fiz.*)

(G,•) grup multiplicativ (*mat.*)

(G,+) grup aditiv (*mat.*)

g accelerație gravitațională (*fiz.*) • adâncime a flancării (*mec.*) • degenerare (*fiz.*) • entalpie liberă masică (*fiz.*) • factor giromagnetic (*fiz.*) • *engl. gale* - furtună (*meteor.*) • gazos (*chim.*) • gineceu (*bot.*) • grad (*mat.*) • gram • segment de angrenare (*mec.*)

g. gen • ghid • golf (*geogr.*) • granule

GA gamă de amplitudine (*telec.*) • generator de adrese (*inf.*) • grad de atac (*biol.*) • Gramatica limbii române, Editura Academiei

3GA-3GZ Chile (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9GA-9GZ Ghana (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Ga galiu (*chim.*) • numărul lui Galilei (*fiz.*)

G_a greutate aparentă (*fiz.*)

g_a segment de angrenare de ieșire (*mec.*)

GAA-GZZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Gab. Gabon

gab. gabarit • gabonez

GABA acid gammaaminobutiric (*biochim.*)

GAC gospodărire agricolă colectivă

G Adv. grup adverbial (*lingv.*)

GAG glicozaminoglicani (*biochim.*)

Gal gal (*fiz.*) • galactoză (*biochim.*) • galilei (*fiz.*)

Gal. Epistola către Galateni a Sfântului Apostol Pavel (Biblie)

gal galactoză (*biochim.*)

gal. galaxie • galenic (*farm.*) • galerie • galic • galicism • galinacee • galon

galv. galvanic • galvanizat • galvanometru

GAM *engl. graphic access method* - metodă de acces grafic (*inf.*)

GAMB Galeriile de Artă ale Municipiului București

Gamb. Gambia

gamb. gambian

gangl. ganglion • ganglionar

GAR Granturile Academiei Române

gar. garaj • garantat • garanție • garou

gard. gardian

garnit. garnitură

gars. garsonieră

GAS gospodărie agricolă de stat

gasc. gascon • gasconă (*lingv.*)

gastr. gastric • gastrită • gastronomic • gastronomie

gastroent. gastroenterolog • gastroenterologic • gastroenterologie

gastron. gastronomic • gastronomie

g atom gram-atom

g. atom. greutate atomică

GATT *engl. General Agreement on Tariffs and Trade* - Acordul General pentru Tarife și Comerț

gaz. gazel • gazetă • gazon

gălb. gălbenuș

GB Marea Britanie (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Gb gilbert (*fiz.*)

G_b modul de elasticitate transversal al betonului (*constr.*)

GBA Alderney (indicativ de insulă pentru circulația rutieră internațională)

GBG Guernsey (indicativ de insulă pentru circulația rutieră internațională)

GBJ Jersey (indicativ de insulă pentru circulația rutieră internațională)

GBM Insula Man (indicativ de insulă pentru circulația rutieră internațională)

GBS George Bernard Shaw (dramaturg britanic)

GBV generator de baleiaj pe verticală (*telec.*)

GBZ Gibraltar (indicativ de insulă pentru circulația rutieră internațională)

GC gleic (*pedol.*) • guanină-citozină (*biochim.*)

gc gleic (*pedol.*)

g_c coardă constantă (*mec.*)

GCA Guatemala (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Gcal gigacalorie

gcal gram-calorie

GCH gonadotropină corionică umană (*biochim.*)

g/cm³ gram pe centimetru cub

GCT glutamicoxalacetic-transaminază (*biochim.*)

GD (lagăr) gazodinamic

Gd gadoliniu (*chim.*)

gd grosime nominală a dintelui pe cercul de divizare (*mec.*)

GDDT *engl. goods details* - detalii privind mărfurile (*com.*)

GDG *engl. generation data group* - grup de generare de date (*inf.*)

GDH glutamat-dehidrogenază (*biochim.*)

GDP acid guanozindifosforic sau guanozindifosfat (*biochim.*) • *engl. gross domestic product* - produs intern brut

GDPH glucozo-6-fosfatdehidrogenază (*biochim.*)

GDRC *engl. goods receipt* - recepție a mărfurilor (*com.*)

GDRD *engl. goods receipt date* - dată a primirii mărfurilor (*com.*)

GDS Grupul pentru Dialog Social

GDU *engl. graphic display unit* - videoterminal grafic

GE guanidoetil (*biochim.*)

Ge germaniu (*chim.*)

GECOM *engl. generalized compiler* - compilator generalizat (*inf.*)

GED guanidoetildisulfură (*biochim.*)

gel. gelatină • gelatinos

Gem *lat. Gemini* - Gemenii (*astr.*)

Gen. Geneza (Biblie)

gen. general • generalist • generator • generație • generic • geneză • genist • genital • genitiv • genitival • geniu (*milit.*) • genunchi

gen.-col. general-colonel

gen. de brig. general de brigadă

gen. de div. general de divizie

geneal. genealogic • genealogie

genet. genetic • genetică • genetician

gen.-lt. general-locotenent

gen.-mr. general-maior

genov. genovez

geobot. geobotanic • geobotanică • geobotanist

geochim. geochimic • geochimie • geochimist

geod. geodez • geodezic • geodezie

geofiz. geofizic • geofizică • geofizician

geogr. geograf • geografic • geografie

geol. geolog • geologic • geologie

geom. geometric • geometrie

geomag. geomagnetic • geomagnetism

geomorf. geomorfologic • geomorfologie

geopol. geopolitic • geopolitică

gep. gepid • gepidic

Ger.,Germ. Germania

ger. geriatrie • gerunzial • gerunziu

Germ. v. **Ger.**

germ. german • germanic • germanism • germinativ • germinație • limba germană

geroigienă gerontologie+igienă

geront. gerontolog • gerontologic • gerontologie

gest. gestație • gestionar • gestiune

Gestapo *germ. Geheime Staatspolizei* - Poliția Secretă de Stat (Germania nazistă)

GETAX Gospodăria Economică de Taximetre

GeV gigaelectronvolt

GF Garda Financiară

gf gram-forță

g_f segment de angrenare de intrare (*mec.*)

GFH George Frederick Handel (compozitor german)

GG gammaglobuline (*biochim.*) • glicogen (*biochim.*)

GH Ghana (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

GHz gigahertz

Gi gilbert (*fiz.*)

gi gipsic (*pedol.*)

g_i participație masică (*fiz.*)

Gib. Gibraltar

GICC grup de interes comercial și comunal (*ec.*)

GIDA Grupul de Inițiativă pentru Democratizarea Armatei

GIF generator de înaltă frecvență (*telec.*)

GIGO *engl. garbage in-garbage out* - eroare la intrare - eroare la ieșire (*inf.*)

gimn. gimnastică • gimnazial • gimnaziu

ginec. ginecolog • ginecologic • ginecologie

gir. girant • giratoriu • girație • girometru • giroscop

girodirecțional giroscop + direcțional (aparat)

GIS generator de imagini de sistem (*inf.*)

GISN Grupul de Intervenții și Salvare Navală

GJ gigajoule • Gorj (indicativ de județ)

GJF generator de joasă frecvență (*telec.*)

GJP *engl. graphic job processor* - procesor de lucrări grafice (*inf.*)

$G_{,k}$ constantă gravitațională (*fiz.*)

GL Galați (indicativ de județ)

Gl gluciniu (*chim.*)

gl glosic (*pedol.*)

gl. glandă

glaz. glazură

Glc, glc glucoză (*biochim.*)

glc v. **Glc**

glic. glicemie • glicerină

gliss. *it. glissando* - alunecând de la un sunet la altul (*muz.*)

Gln, gln glutamină (*biochim.*)

gln v. **Gln**

GLO glioxalază (*biochim.*)

glob. global • globular • globulă • globulină

glom. glomerulă (*anat., pedol.*)

glos. glosar

GLR Gramatica limbii române

GLS glutamatsintetază (*biochim.*)

Glu, glu acid glutamic (*biochim.*)

glu v. **Glu**

gluc. glucidă • glucoză

glutograf gluten+ -graf (aparat)

gluvilact glucoză+vitamină+ -lact

Gly, gly glicină (*biochim.*)

gly v. **Gly**

GM Geiger-Müller (*fiz.*) • *engl. General Motors Corporation* - Compania Generală de Autovehicule (SUA) • greutate moleculară

GMA Gata pentru Muncă și Apărare a RPR (norme sportive)

GMCD sapă cu lagăre de alunecare, maxijet, dinți circulari și întărire pe diametru

g/ml gram pe mililitru

gmol gram-moleculă

g mol gram-mol • greutate moleculară

GMP acid guanozinmonofosforic sau guanozinmonofosfat (*biochim.*)

GMT *engl. Greenwich mean time* - timp mediu la meridianul Greenwich

GN gaze naturale • glomerulonefrită (*med.*) • glutamină (*biochim.*) • grup nominal (*lingv.*)

g_n accelerație gravitațională normală (*fiz.*)

GNA glomerulonefrită acută (*med.*)

GNDA glomerulonefrită difuză acută (*med.*)

GNL gaze naturale lichefiate

GNM glomerulonefrită membranoasă (*med.*)

GNMC glomerulonefrită mezangio-capilară (*med.*)

GNMP glomerulonefrită membrano-proliferativă (*med.*)

gnos. gnoseologic • gnoseologie

GNP *engl. gross national product* - produs național brut

Gn qu-fp gnaise cuarțo-feldspatice (*geol.*)

GNRP glomerulonefrită rapid progresivă (*med.*)

GO *fr. grand orgue* - orgă mare (*muz.*)

Go orizont de oxidare-reducere (*pedol.*)

G_o valoare medie standard (*astr.*)

GOA glutamat oxaloacetat-amino-tranferază (*biochim.*)

gofr. gofraj • gofrat

GOL *engl. general operating language* - limbaj general de operare (*inf.*)

gorj. gorjean

GOSCOM gospodărie comunală

gosp. gospodărie

gostat gospodărie agricolă de stat

GOT glutamat oxaloacetat-transaminază (*biochim.*)

got. gotic

$\overline{GP}$ grad de polimerizare al polimerului (*chim.*)

Gp glicoproteină (*biochim.*)

g.p. granule de polen

GPAE generator pseudoaleator de emisie (*telec.*)

GPAR generator pseudoaleator de recepție (*telec.*)

GPB liră sterlină

GPDC *engl. general purpose digital computer* - calculator numeric de uz general

GPI glucozofosfat-izomerază (*biochim.*)

GPIB *engl. general purpose interface bus* - magistrală generală de interfață (*inf.*)

GPL gaze petroliere lichefiate

$\overline{GPn}$ grad de polimerizare mediu numeric (*chim.*)

G pos. genitiv al posesiei (*lingv.*)

G prep. grup prepozițional (*lingv.*)

GPRF *lat. genio populi Romani feliciter* - spiritului poporului roman spre fericire (în inscripții)

GPSCS Grupul „Pentru o Societate Civilă în Secuime"

GPSS *engl. general purpose systems simulator* - simulator al sistemelor discrete (*inf.*)

GPT glutamatpiruvat-transaminază (*biochim.*)

GR genă reglatoare (*genet.*) • Giurgiu (indicator de județ) • glutation–reductază (*biochim.*) Grecia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Gr indice de gravitate de incapacitate temporară de muncă (*stat.*) • numărul lui Grashof (*fiz.*) • orizont gleic de reducere (*pedol.*)

Gr. Grecia

gr. grad • gradat • gradație • grafic • gramaj • *lat. gratis* - fără plată • gravor • gravură • grec • grecesc • greutate • grilă • grup • grupă • limba greacă

grad gradient (*mat.*)

graf. grafem • grafician • grafie • grafolog • grafologic • grafologie

gram. gramatical • gramatică • graminee (*bot.*)

gran. granit • granitic • granular • granulat • granule • granulom • granulos

grat. gratuit • gratuitate

gr. at. greutate atomică

grav. gravidă • gravimetrie • gravitație • gravițional

grăd. grădină • grădiniță

gr. -biz. greco-bizantin

gr. -cat. greco-catolic

GRD drahmă grecească

greg. gregorian

grep grepfruit

gres. gresat • gresor

GRF generator de radio-frecvență (*telec.*)

GRLA Grupul Român de Lingvistică Aplicată

gr.-lat. greco-latin

gr. mol. greutate moleculară

grohot. grohotișuri

gr.-or., gr.-orient. greco-oriental

gr.-orient. v. **gr.-or.**

gr. poz. gram pozitiv

gr. sol. greu solubil (*farm.*)

gr. sp. greutate specifică

Gru *lat. Grus* - Cocorul (*astr.*)

grup. grupaj • grupare • grupat

gruz. gruzin

gr. vulg. grecesc vulgar (*lingv.*)

GRWT *engl. gross weight* - greutate brută (*com.*)

GS *engl. general storage* - memorie generală (*inf.*) • glutaminsintetază (*biochim.*) • *engl. group separator* - grup separator (*inf.*) • grupe de soluri (*pedol.*) • lagăr gazostatic

Gs debit de aluviuni (*pedol.*) • gauss (*fiz.*) • greutate specifică (*pedol.*)

G_s cantitate de dizolvat exprimată în grame

GSA gaze sanguine arteriale

G_{sa} greutate a stratului arabil

GSM *engl. Global System for Mobile Communications* - Sistemul Global pentru Comunicații Mobile

GSS generator de semnale standard (*telec.*) • glutamat semialdehid-sintetază (*biochim.*)

GT generator de test (*inf.*) • gramatică transformațională • *it. gran turismo* - automobil

GTA generator de telealimentare (*telec.*)

GTC generator de tonuri și cadențe (*telec.*)

GTI *it.* și *engl. Gran Turismo-Injection* - automobil cu motor cu injecție

GTLV generator de tensiune liniar variabilă

GTP acid guanozintrifosforic sau guanozintrifosfat (*biochim.*) • transaminază glutamicopiruvică (*biochim.*)

gtt. *lat. guttae* - picături (*farm.*)

GU genito–urinar

Guat. Guatemala

guat. guatemalez

Guin. Guineea

gum. gumat

gust. gustativ

guv. guvern • guvernamental • guvernator

guvern. guvernametal

GUVR Grupul „Un Viitor pentru România"

GUY Guyana (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Guy. Guyana

GV gastroenterită virală (*med.*) • greutate volumetrică (*pedol.*) • grup verbal (*lingv.*)

Gv greutate volumetrică (*pedol.*)

GVA guarani (unitate monetară paraguayană)

GVS Gospodăria Vânătorească Specială

GW George Washington (președinte al SUA) • gigawatt

GWS Glashow-Weinberg-Salam (*fiz.*)

Gy gray (*fiz.*)

Gy/s gray pe secundă

G-Z Giacobini-Zinner (cometă)

Gz numărul lui Graetz (*fiz.*)

GZM gleizat moderat (*pedol.*)

GZP gleizat puternic (*pedol.*)

GZS gleizat slab (*pedol.*)

gα segment de angrenare al profilelor (*mec.*)

gβ segment de angrenare suplimentar (*mec.*)

H

H energie specifică (*fiz.*) • entalpie (*fiz.*) • expunere (sau cantitate de iluminare) • funcția Boltzmann (*fiz.*) • funcția Hamilton (*fiz.*) • funcția Helmholtz (*fiz.*) • haltă • halucinație (*med.*) • hauterivian (*geol.*) • henry (*fiz.*) • hidrant • hidrogen (*chim.*) • hipotalamus (*anat.*) • histidină (*biochim.*) • histone (*biochim.*) • hormon • hornblendă (*geol.*) • *engl. hospital* - spital • hotărâre (*dr.*) • hotel (*telec.*) • *engl. hour* - oră • impuls unghiular (*fiz.*) • inductanță (*fiz.*) • intensitate a câmpului magnetic (*fiz.*) • înălțime a conului (*mec.*) • medie armonică (*stat.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria H (troleibuze) • potențial hidraulic • presiune atmosferică • sarcină hidrostatică • si (*muz.*) • solenație (*fiz.*) • umiditate (*meteor.*) • Ungaria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • unghi orar • unitate a câmpului magnetic Gauss (*fiz.*)

H_0 funcție de aciditate (*chim.*) • ipoteză statistică nulă • presiune statică (*fiz.*)

H_1 ipoteză statistică alternativă

H^{-1} henry la minus unu

H^- ion de hidrură

H4 Insulele Solomon (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$\vec{H}$ impuls (*fiz.*) • intensitate a câmpului magnetic (*fiz.*) • sumă a cantităților absolute de mișcare (*fiz.*)

$H^{\cdot}$ sarcină a sistemului (*fiz.*)

h coeficient de transfer al căldurii (*fiz.*) • constanta Planck (*fiz.*) • constricție secundară (*genet.*) • entalpie specifică (*fiz.*) • *engl. hail* - grindină (*meteor.*) • hapten (*biochim.*) • hecto- (element de compunere care indică 10^2) • *engl. height* - înălțime • hil (*bot.*) • *engl. hour* - oră • sarcină a orificiului (*mec.*) • subdiviziuni haplice și humice (*pedol.*)

h. haltă • hartă • hiat (*lingv.*)

h_0 înălțime a jocului radial (*mec.*)

HA hemaglutinare (*med.*) • histamină (*biochim.*) • Ungaria (indicativ de țară pentru aviația civilă)

H-A axiomatica Hilbert - Ackermann (*log.*)

H2A-H2Z Cipru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3HA-3UZ China (indicativ de țară pentru comunicații radio)

H4A-H4Z Insulele Solomon (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5HA-5IZ Tanzania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

H6A-H7Z Nicaragua (indicativ de țară pentru comunicații radio)

H8A-H9Z Panama (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9HA-9HZ Malta (indicativ de țară pentru comunicații radio)

H_A energie specifică medie în secțiune (*mec.*)

Ha hahniu (*chim.*) • halit (*geol.*) • numărul lui Hartmann (*fiz.*)

Ha. Haiti

ha hectar • înălțime a câmpului dintelui (*mec.*)

h.a. *lat. hoc anno* - în acest an

HAA-HAZ Ungaria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Hab. Habacuc (Biblie)

hab. habitat

H_{abs} sarcină hidrostatică totală (*fiz.*)

HAd hemadsorbție (*med.*)

HADHA hidroxiacil-CoA--dehidrogenază (*biochim.*)

HAdI inhibare a hemadsorbției (*med.*)

Hag. Hagai (Biblie)

hagiol. hagiologie

HAI hemaglutinoinhibare (*med.*)

hal. halogen

halt. haltere • halterofil

HAM *engl. hierarchical access method* - metodă de acces ierarhic (*inf.*)

ham. hamit • hamitic

hand. handbal • handbalist • handicap • handicapat

handisport handicap + sport

hang. hangar

hantru hectar + arătură + normală + tractor (unitate de măsură)

HAP hemaglutinare pasivă (*med.*)

HAPI hemaglutinare pasivă inversă (*med.*)

hapl. haplologie (*lingv.*)

hard hardware (*inf.*)

harg. harghitean

harp. harpon

hat. hațegan

HAV *engl. hepatitis A virus* - virus al hepatitei de tip *A*

Haw. Hawaii

haw. hawaian

HB Elveția sau Liechtenstein (indicativ pentru aviația civilă)

Hb hemoglobină

H_b, h_b înălțime barometrică

h_b v. **H_b**

Hba gene alfa ale hemoglobinei (*genet.*)

HBB hidroxibenzilbenzimidazol (*chim.*)

Hb-CO carboxihemoglobină (*biochim.*)

Hb-CO_2 carbohemoglobină (*biochim.*)

HBDH b-hidroxibutirat dehidrogenază (*biochim.*)

HBO *engl. Home Box Office* - Filme de Succes Acasă (post TV)

HbO_2 oxihemoglobină (*biochim.*)

HBT *engl. heterojunction bipolar transistor* - tranzistor bipolar cu heterojonțiune (*eln.*)

HBV *engl. hepatitis B virus* - virus al hepatitei de tip *B*

HC *lat. Honoris Causa* - din considerație • *fr. hors concours* - în afara concursului • *fr. huis clos* - cu ușile închise (*dr.*) • *engl. hybrid computer* - calculator hibrid • Ecuador (indicativ de țară pentru aviația civilă)

H_c înălțime critică (*constr.*)

hc. haltă deschisă pentru traficul de călători cu vânzător de bilete (*c.f.*)

h_c înălțime capilară (*constr.*) • înălțime la coarda constantă (*mec.*)

HCA hepatită cronică activă

HCAA hepatită cronică activă autoimună

HCA-HDZ Ecuador (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HCB hexaclorbenzen (*chim.*)

HCC hepatită contagioasă canină • Hotărâre a Curții Constituționale

HCD Hotărâre a Camerei Deputaților

HCFC hidroclorfluorcarbon (*chim.*)

HCH Herbert Clark Hoover (președinte al SUA) • hexaclorciclohexan (*chim.*)

HCM Hotărâre a Consiliului de Miniștri

HCP hepatită cronică persistentă

hcr heterocromatină (*biochim.*)

$h_{(cr)}$ adâncime critică (*constr.*)

HCS Hotărâre a Consiliului de Stat

Hct hematocit

hcv. haltă deschisă pentru traficul de călători și marfă (*c.f.*)

HD dinar croat • hemodializă (*med.*) • hidrodinamic • Hunedoara (indicativ de județ)

Hd pierdere distribuită de sarcină (*fiz.*)

HDA hidroxidopamină (*biochim.*)

HDD *engl. hard disk* - disc fix (*inf.*) • *engl. high density diskette* - dischetă cu densitate mare (*inf.*)

HDLC *engl. high-level data link control* - control al canalului de transmisie de date de nivel înalt (*inf.*)

HDODA 1,6-hexanediol diacrilat (*chim.*)

Hdt. Herodot (istoric grec)

HE *fr. Heure d'Été* - Ora de Vară • *engl. His Eminence* - Eminența Sa • *engl. His (or Her) Excellency* - Excelența Sa

H^E entalpie de exces (*fiz.*)

He heliu (*chim.*) • helvețian (*geol.*) • numărul lui Hedstrom (*fiz.*)

HEA-HEZ Elveția (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HEC *fr. Heure de l'Europe Centrale* - Ora Europei Centrale • hidroxietilceluloză (*biochim.*)

HEDP 1-hidroxietan-difosfonat (*chim.*)

HEDTA hidroxietilendiaminotriacetat (*chim.*)

heliotehn. heliotehnic • heliotehnică • heliotehnician

heliotrop. heliotropism (*bot.*)

HEM hemoglobină eritrocitară medie (*med.*)

hem. hematic • hematie • hematom • hemogramă • hemolitic • hemoliză • hemoragic • hemoragie

HEM_A hemofilie clasică (*med.*)

hemat. hematolog • hematologic • hematologie

HEMT *engl. high electron mobility transistor* - tranzistor cu mobilitate mare a electronilor (*eln.*)

HEOc *fr. Heure de l'Europe Occidentale* - Ora Europei Occidentale

HEOr *fr. Heure de l'Europe Orientale* - Ora Europei Orientale

hep. hepatic • hepatită

hepat. hepatolog • hepatologic • hepatologie

Her *lat. Hercules* - Hercule (*astr.*)

her., herald., herld. heraldică

herald. v. **her.**

herld. v. **her.**

Hes. Hesiod (poet grec)

HETE acid hidroxieicosatetraenoic (*biochim.*)

hex hexosaminidază (*biochim.*)

hex. hexagon • hexagonal • hexametru

HF hemofiltrare (*med.*) • *engl. high frequency* - frecvență înaltă (*telec.*)

Hf hafniu (*chim.*)

hf. harfă

h.f. *engl. high frequency* - frecvență înaltă (*telec.*)

h_f înălțime a piciorului dintelui (*mec.*)

HFA hidrofluoralcan (*chim.*) • *engl. high frequency amplifier* - amplificator de înaltă frecvență

hfacac hexafluoracetilacetonat (*chim.*)

HFA-HFZ Polonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HFBI N-heptafluor-butiril-imidazol (*chim.*)

HFC hidrofluorcarbon (*chim.*)

HFS hormon foliculo-stimulant

HG Hotărâre de Guvern • humicogleic (*pedol.*)

Hg mercur (*chim.*)

hg hectogram

HGA-HGZ Ungaria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HGC hormon gonadotropic corionic

HGG hipogammaglobulinanemie (*med.*)

HGL hidrocarburi gazoase lichefiate

HGPRT hipoxantin guanin fosforibozil-transferază (*biochim.*)

HGR Hotărâre a Guvernului României

HGW Herbert George Wells (scriitor britanic)

HH Haiti (indicativ de țară pentru aviația civilă) • *fr. Heure d'Hiver* - Ora de iarnă • *engl. His (or Her) Highness* - Înălțimea Sa • *engl. His Holiness* - Sfinția Sa

HHA-HHZ Haiti (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HHF *engl. hyperhigh frequency* - frecvență foarte înaltă (*telec.*)

HI histogramă de interval (*fiz.*) • Republica Dominicană (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$\overline{H}$i magnetizație (*fiz.*)

H_i cădere internă de entalpie (*fiz.*)

HIA hemaglutinare imunoaderentă (*med.*)

HIA-HIZ Republica Dominicană (indicativ de țară pentru comunicații radio)

hib. hibrid • hibridare

HIC hipertensiune intracraniană (*med.*) • *engl. hybrid integrated circuit* - circuit integrat hibrid (*eln.*)

hidr. hidrant • hidrat (*chim.*) • hidratat • hidraulic • hidraulică • hidronim (*lingv.*)

hidroav. hidroavion

hidrobuz hidro- + autobuz

hidrol. hidroliză (*chim.*) • hidrolog • hidrologic • hidrologie

hidromec. hidromecanic • hidromecanică

hidromet. hidrometeorolog • hidrometeorologic • hidrometeorologie

hidrotehn. hidrotehnic • hidrotehnică • hidrotehnician

hi-fi *engl. high-fidelity* - înaltă fidelitate (*fiz.*)

higr. higrofită (*bot.*)

HIMEM *engl. high memory* - memorie înaltă (*inf.*)

HIN hidrazidă a acidului izonicotinic (*farm.*)

hip. hiperbolă

hipertens. hipertensiune • hipertensiv

hipertir. hipertiroidian • hipertiroidie (*med.*)

hipertr. hipertrofic • hipertrofie

hipn. hipnoză

hipoac. hipoacuzic • hipoacuzie

hipoc. hipocoristic (*lingv.*)

hipogl. hipoglicemie (*med.*)

hipotens. hipotensiune • hipotensiv

hipotir. hipotiroidian • hipotiroidie (*med.*)

His, his histidină (*biochim.*)

his v. **His**

hist., histol. histolog • histologic • histologie

histol. v. **hist.**

hit. hitit • limba hitită

hitl. hitlerism • hitlerist

HIV *engl. human immunodeficiency virus* - virus al sindromului imunodeficienței umane

HJA-HKZ Columbia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HK Columbia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • hexokinază (*biochim.*) • Hong Kong (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

HKJ Iordania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

HL Coreea de Sud (indicativ de țară pentru aviația civilă) • hormon luteinizant

hl hectolitru

h.l. *lat. hoc loco* - în acest loc

h_l pierdere locală de sarcină (*fiz.*)

HLA-HLZ Republica Coreea (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HLG hemoleucogramă

HLL *engl. high-level language* - limbaj de nivel înalt (*inf.*)

HM *fr. Heure de Moscou* - Ora Moscovei • *engl. His (or Her) Majesty* - Maiestatea Sa

HM+1 *fr. Heure de Moscou + 1 heure* - Ora Moscovei + 1 oră

Hm hematit (*geol.*)

Hm. haltă de mișcare (*c.f.*)

H/m henry pe metru

hm hectometru

h.m. *lat. hoc mense* - în această lună

h_m înălțime manometrică

hmacac hexametilacetilacetonat (*chim.*)

HMA-HMZ Republica Populară Democrată Coreeană (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HMDS hexametil-diSilazan (*chim.*)

Hmi entalpie molară a componentului *i* (*fiz.*)

$\overline{H}$mi entalpie molară parțială a componentului *i* (*fiz.*)

HMPT hexametilfosfortriamidă (*chim.*)

h_n înălțime de înecare (*mec.*)

HNA-HNZ Irak (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HO *fr. Heure Officielle* - Ora Oficială

Ho holmiu (*chim.*)

HOA-HPZ Panama (indicativ de țară pentru comunicații radio)

hologr. holografic • holografie (*fiz.*)

Hom. Homer (poet grec)

hom. homeric

homeop., homeopat. homeopatic • homeopatie

homeopat. v. **homeop.**

homo homosexual

Hon., Hond. Honduras

Hond. v. **Hon.**

hond. hondurian

Hor *lat. Horologium* - Orologiul (*astr.*)

horm. hormon • hormonal

hort. horticol • horticultor • horticultură

HORTICOMIMPEX horticol + comerț + import + export (societate)

hortiviticol horticol + viticol

hot. hotărâre • hotărât • hotel • hotelier

HP Helicobacter pylori (*biol.*) • Hewlett-Packard (firmă de calculatoare) • *engl. horsepower* - cal-putere (*fiz.*) • Hotărâre a Parlamentului • Panama (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Hp haptoglobină (*biochim.*) • sarcină piezometrică (*fiz.*)

$\overline{H}_p$ componentă parțială a intensității câmpului magnetic (*fiz.*)

h_p înălțime a plăcii (*constr.*) • înălțime piezometrică (*fiz.*)

HPD hibrizi producători direcți (*agron.*)

HPETE acid hidroperoxieicosatetraenoic (*chim.*)

HPh *engl. horsepower hour* - cal-putere oră (*fiz.*)

HPL hormon placentar lactogen

HPN hemoglobinurie paroxistică nocturnă (*med.*)

HPP hiperparatiroidism primar (*med.*)

HPRT hipoxantin - fosforibozil - transferază (*biochim.*)

Hpx hemopexină (*biochim.*)

Hpα haptoglobina α (*biochim.*)

HQA-HRZ Honduras (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HR Croația (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Harghita (indicativ de județ) • Honduras (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Hr. Hristos

$\overline{H}_r$ componentă rotațională a intensității câmpului magnetic (*fiz.*)

H_r, h_r pierdere de sarcină (*fiz.*)

h_r v. **H_r**

HRD dinar croat

HRT *engl. high-resolution timer* - temporizator cu înaltă rezoluție (*inf.*)

HS hematii sensibilizate (*med.*) • heparan sulfat (*biochim.*) • *lat. hic sepultus* - aici este îngropat (inscripție funerară) • hidrostatic • Hotărâre a Senatului • humicosilicatic (*pedol.*) • sesterț (unitate monetară romană) • Thailanda (indicativ de țară pentru aviația civilă)

h.s. *lat. hoc sensu* - în acest sens

h_s înălțime a sâmburelui de beton (*constr.*) • înălțime de submersie (*mec.*)

HSA albumină serică umană (*biochim.*)

HSA-HSZ Thailanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HSD *engl. high-speed data* - date transmise cu mare viteză (*inf.*)

HSE *lat. hic sepultus est* - aici se află îngropat (inscripție funerară)

HSH Albania (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

HSM *engl. high-speed memory* - memorie de mare viteză (*inf.*)

HSP *engl. high-speed printer* - imprimantă ultrarapidă

HST Harry S. Truman (președinte al SUA)

HT hemiterofită (*biol.*) • *lat. hoc titulo* - cu acest titlu • *engl. horizontal tabulation character* - caracter de tabelare orizontală (*inf.*)

5-HT 5-hidroxitriptamină (*chim.*)

Ht hematocrit (*med.*) • hettangian (*geol.*)

$\overline{H}t$ cădere adiabatică de entalpie pe corp de turbină (*tehn.*) • sarcină a unui rotor real (*fiz.*)

$\overline{H}_t$ componentă tangențială a vectorului intensitate a câmpului magnetic (*fiz.*)

h.t. *lat. hoc tempore* - în acest timp

HTA hipertensiune arterială (*med.*)

HTAE hipertensiune arterială esențială (*med.*)

HTA-HTZ Nicaragua (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HTDM *engl. height dimension* - înălțime (*com.*)

HTP hipertensiune pulmonară (*med.*)

HTPP hipertensiune pulmonară primitivă (*med.*)

HTPS histogramă a timpilor poststimul (*fiz.*)

$H_{t\infty}$ sarcină teoretică a unui rotor ideal cu un număr infinit de pale

HU *fr. Heure Universelle* - Ora Universală

HUA-HUZ Salvador (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HUF forint unguresc

hun. hunedorean

HV Vatican (indicativ de țară pentru aviația civilă)

H_v expunere luminoasă (*fiz.*)

h_v înălțime cinetică (*mec.*)

HVA hepatită virală acută

HVA-HVZ Vatican (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HWA-HYZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

HVC hepatită virală cronică

Hy coeficient de higroscopicitate Mitscherlich (*pedol.*) • hipersten (*geol.*)

hy coeficient de microscopicitate Kuron (*pedol.*) • hioid (*anat.*)

h_y înălțime la o coardă a dintelui (*mec.*)

Hya *lat. Hydra* - Hidra (*astr.*)

HYDAC *engl. hybrid digital-analog computer* - calculator hibrid analogic numeric

Hyp hidroxiprolină (*biochim.*)

HZ Arabia Saudită (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Croația (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Hz hercinit (*geol.*) • hertz (*fiz.*)

HZA-HZZ Arabia Saudită (indicativ de țară pentru comunicații radio)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

I

I combinator (*log.*) • curent electric (*fiz.*) • energie de ionizare (*chim.*) • entalpie (*fiz.*) • factor al matricei (*mat.*) • imposibil (*log.*) • incidentă (*lingv.*) • India (*telec.*) • indice • infiltrație acumulată (*pedol.*) • inozină (*biochim.*) • *engl. input* - ieșire (*inf.*) • intensitate luminoasă (*fiz.*) • inti (unitate monetară peruană) • intrări (*cont.*) • iod (*chim.*) • Italia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională sau pentru aviația civilă) • izoleucină (*biochim.*) • înălțime a conului (*mec.*) • judecată particular-afirmativă (*log.*) • moment de inerție (*fiz.*) • număr cuantic de spin nuclear (*fiz.*) • pantă energetică (*fiz.*) • permis de conducere a autovehiculelor din categoria I (tramvaie) • unu (cifră romană)

I. Iisus

I_o radioactivitate inițială (*fiz.*)

I^- ion de iodură

$\bar{I}$ indice mediu de creștere (*stat.*)

i curent instantaneu (*fiz.*) • entalpie masică (*fiz.*) • factorul van Hoff (*chim.*) • gradient hidraulic (*constr.*) • informații • intensitate a curentului electric • izocromozom (*genet.*) • operator silogistic (*log.*) • raport de transmisie (*mec.*) • unghi de incidență (*mec.*) • viteză de infiltrație (*pedol.*)

i. incisiv (dinte) • indice • indirect • insuficient (calificativ) • insulă

i' entalpie masică a lichidului saturat (*fiz.*)

i'' entalpie masică a vaporilor saturați uscați (*fiz.*)

i- izo- (element de compunere cu semnificația „la fel", „egal")

IA insuficiență aortică (*med.*) • intraarterial (*med.*) • izoaglutinine (*biochim.*) • întrerupător automat

IA5 *engl. International Alphabet, Number 5* - Alfabetul Internațional, Numărul 5 (*inf.*)

9IA-9JZ Zambia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

I_a indice de aciditate

i.a. *lat. inter alia* - între altele • intraarterial

i_a entalpie masică a apei de alimentare

IAA-IZZ Italia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Iac. Epistola Sobornicească a Sfântului Apostol Iacov (Biblie)

IACRS infecții acute ale căilor respiratorii superioare

IAE Institutul de Analiză Economică • interfață analogică linie exterioară (*telec.*)

IAEA *engl. International Atomic Energy Agency* - Agenția Internațională pentru Energie Atomică

IAF *engl. International Astronautical Federation* - Federația Astronautică Internațională

IAL interfață analogică linie locală (*telec.*) • *engl. international algebraic language* - limbaj algebric internațional (*inf.*) • Întreprinderea de Administrație Locativă

IAM *engl. International Association of Meteorology* - Asociația Internațională de Meteorologie

IAMAP *engl. International Association of Meteorology and Atmospheric Physics* - Asociația Internațională de Meteorologie și Fizică Atmosferică

ian. ianuarie

IAP impozit anual pe patrimoniu

IAPCD întrerupător automat de protecție împotriva curenților de defect (*elt.*)

IAPG *engl. International Association of Physical Geography* - Asociația Internațională de Geografie Fizică

IAPO *engl. International Association of Physical Oceanography* - Asociația Internațională de Oceanografie Fizică

IAR Industria de Avioane Română

IARC *engl. International Agency for Research on Cancer* - Agenția Internațională pentru Cercetări în domeniul Cancerului

IARD *engl. International Association for Rural Development* - Asociația Internațională pentru Dezvoltare Rurală

IARU indicator de asigurare cu resurse umane (*stat.*)

IAS Întreprinderea Agricolă de Stat

IASC *engl. International Accounting Standards Committee* - Comitetul Internațional de Standarde Contabile

IASS *engl. International Association of Soil Science* - Asociația Internațională de Pedologie

IATA *engl. International Air Transport Association* - Asociația Internațională de Transporturi Aeriene • *engl. International Amateur Theatre Association* - Asociația Internațională a Teatrelor de Amatori

IATC Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică

IATEFL *engl. International Association of Teachers of English as a Foreign Language* - Asociația Internațională a Profesorilor de Limba Engleză ca Limbă Străină

IAU *engl. International Association of Universities* - Asociația Internațională a Universităților • *engl. International Astronomical Union* - Uniunea Astronomică Internațională

IB Institutul de Biochimie • Institutul de Biologie

ib. iberic • *lat. ibidem* - în același loc

IBDU izobutiliden - uree (*biochim.*)

iber. iberic

ibid. *lat. ibidem* -în același loc

IBM *engl. International Business Machines (Corporation)* - Compania Internațională de Calculatoare (SUA)

IBOR Istoria Bisericii Ortodoxe Române

IBP indice biologic de poluare

IBR Institutul Bancar Român

IBRD *engl. International Bank for Reconstruction and Development* - Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare

IBU Istoria Bisericii Universale

IBWM *engl. International Bureau of Weights and Measures* - Biroul Internațional pentru Greutăți și Măsuri

IC indice de culoare (*med.*) • insuficiență cardiacă (*med.*) • *engl. integrated circuit* - circuit integrat (*eln.*) • tren intercity

I_c indice de consistență (*constr.*)

i_c pantă critică (*fiz.*)

ICA Institutul de Chimie Alimentară

ICAB Întreprinderea de Canalizare și Apă București

ICAN *engl. International Commission for Air Navigation* - Comisia Internațională pentru Navigație Aeriană

ICAO *engl. International Civil Aviation Organization* - Organizația Aviației Civile Internaționale

ICB Institutul de Cercetări Biologice

ICC insuficiență cardiacă cronică (*med.*) • interfață de comandă și control (*inf.*) • *engl. International Chamber of Commerce* - Camera Internațională de Comerț

ICCF Institutul de Cercetări Chimico -Farmaceutice

ICDH izocitrico-dehidrogenază (*biochim.*)

ICE Institutul de Cercetări Electronice • Întreprinderea de Comerț Exterior

ICECHIM Institutul de Cercetări Chimice

ICEM Institutul de Cercetări Metalurgice

ICEMENERG Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice

ICEPALV Institutul de Cercetări pentru Protecții Anticorozive, Lacuri și Vopsele

ICEPRONAV Institutul de Cercetări și Proiectări Navale

ICF Institutul de Chimie Fizică

ICFL Întreprinderea de Construcții și Fond Locativ

ICFTU *engl. International Confederation of Free Trade Unions* - Confederația Internațională a Sindicatelor Libere

ICHV Institutul de Cercetări Horticoviticole

ICI Institutul de Cercetări în Informatică

ICIL Întreprinderea pentru Contractarea și Industrializarea Laptelui

ICITPLCIM Institutul de Cercetări, Inginerie Tehnologică și de Proiectare a Lucrărilor de Construcții și Instalații pentru Minereuri

ICJ Institutul de Cercetări Juridice • *engl. International Court of Justice* - Tribunalul Internațional

ICL Întreprinderea Comercială Locală • Întreprinderea Comunală Locativă

ICMET Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Mașini Electrice, Transformatoare, Echipamente Electrice și Tracțiune • Întreprinderea de Construcții Metalice

ICN Institutul de Cercetări Nucleare

ICNUR Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

ICOM *engl. International Council of Museums* - Consiliul Internațional al Muzeelor

iconogr. iconografic • iconografie

i_{conv} intensitate a curentului electric de convenție (*fiz.*)

ICP Institutul de Cercetări Pedologice

ICPA Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie • Institutul de Cercetări și Producție pentru Apicultură

ICPE Institutul de Cercetare și Proiectare Electrotehnică

ICPEAR Institutul de Cercetări pentru Europa Apelor Reziduale

ICPET Institutul de Inginerie, Cercetare și Proiectare pentru Echipamente Termoenergetice

ICPM Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere

ICPMSN Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere pentru Substanțe Nemetalifere

ICPN Indicatorul Conjunctural al Primo-Nupțialității (*stat.*)

ICPV Institutul de Cercetări și Proiectări Vagoane

i.c.p.v. indicatori ai calității percepute a vieții (*stat.*)

ICRAL Întreprinderea de Construcții, Reparații și Administrare Locativă

ICRP Institutul de Cercetări pentru Rafinărie și Petrochimie • *engl. International Commission on Radiological Protection* - Comisia Internațională pentru Protecția Radiologică

ICSITMIIAF Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică de Mașini și Instalații pentru Industria Alimentară și Frigorifică

ICSITMUA Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mașini-Unelte și Agregate

ICSLF Întreprinderea Comercială de Stat pentru Legume și Fructe

ICSMCF Institutul pentru Controlul de Stat al Medicamentului și Cercetări Farmaceutice

ICSMPS Institutul de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale

ICSPE *engl. International Council of Sport and Physical Education* - Consiliul Internațional pentru Sport și Educație Fizică

ICT Internationala Comunistă a Tineretului

ICTCM Institutul de Cercetare și Proiectare Tehnologică pentru Construcții de Mașini

ICTP *engl. International Centre for Theoretical Physics* - Centrul Internațional de Fizică Teoretică

I_{cu} indice de contracție-umflare (*constr.*)

ID dinar irakian • identificare (*inf.*) • indice Diesel al motorinelor

id aridisoluri (*pedol.*)

id. *lat. idem* - același • idiș

i.d. intradermic

IDC interfață de distribuție și comunicație (*telec.*) • Internationala Democrat-Creștină

IDE Institutul de Dezvoltare Economică

IDEE Institutul pentru Democrație din Europa de Est

ident. identitate

ideogr. ideografic • ideografie

ideol. ideologic • ideologie

IDH izocitratdehidrogenază (*biochim.*)

IDHm izocitratdehidrogenază mitocondrială (*biochim.*)

IDI Institutul de Drept Internațional

idiom. idiomatic • idiomorf (*geol.*)

IDMS Întreprinderea de Difuzare a Materialelor Sportive

IDN *lat. in Dei nomine* - în numele lui Dumnezeu

IDNO *engl. identity number* - număr de identitate (*com.*)

IDP acid inozindifosforic sau inozindifosfat (*biochim.*) • *engl. integrated data processing* - prelucrare integrată de date (*inf.*)

IDR imunodifuziune radială (*med.*) • intradermoreacție (*med.*)

IDRS imunodifuzie radială simplă (*med.*)

IDT, Idt indice de diferențiere texturală (*pedol.*)

Idt v. **IDT**

IDU Indicele Dezvoltării Umane (*stat.*) • iododezoxiuridină (*biochim.*)

I/E intrare/ieșire (*inf.*)

I_e intensitate energetică (*fiz.*)

i.e. *lat. id est* - adică • indo-european

i_e pantă de echilibru (*mec.*)

IEA Institutul de Economie Agrară • *engl. International Economic Association* - Asociația Economică Internațională

IEAÎ Institutul European de Administrare a Întreprinderilor

IEC inhibitori ai enzimei de conversie (*biochim.*) • *engl. International Electrotechnical Commission* - Comisia Electrotehnică Internațională

IEE înzestrare electroenergetică a muncii (*stat.*)

IEF imunoelectroforeză (*med.*)

IEFS Institutul de Educație Fizică și Sport

IEI Institutul de Economie a Industriei

IEM Institutul de Economie Mondială

IEN Institutul de Economie Națională

ien. ienupăr

IEP impozit excepțional pe patrimoniu (*fin.*) • liră irlandeză

Ier. Ieremia (Biblie)

ierb. ierbar

I_E=R_E incidență, risc la expuși (*med.*)

I_E=R_E incidență, risc la nonexpuși (*med.*)

ierom. ieromonah

Ieș. Ieșirea (Biblie)

ieș. ieșean • ieșire

Iez. Iezechiel (Biblie)

iez. iezuit

$I_{e,\lambda}$ intensitate radiantă spectrală (*fiz.*)

IF Ilfov (indicație de județ) • imunofluorescență (*med.*) • Institutul de Filozofie • *engl. intermediate frequency* - frecvență intermediară • înaltă frecvență (*telec.*)

If, if interferon (*biochim.*)

if v. **If**

i.f. indice al fluctuației (*stat.*) • *lat. ipse fecit* - făcut de sine (însuși)

IFA Institutul de Fizică Atomică

IFAD *engl. International Fund for Agricultural Development* - Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (ONU).

IFAP *engl. International Federation of Agricultural Producers* - Federația Internațională a Producătorilor Agricoli

IFI imunofluorescență indirectă (*med.*)

IFIN Institutul de Fizică Atomică și Inginerie Nucleară

IFJ *engl. International Federation of Journalists* - Federația Internațională a Ziariștilor

IFLA *engl. International Federation of Library Associations* - Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci

IFN interferon (*biochim.*)

IFNr interferon recombinat (*biochim.*)

IFT Institutul de Fizică Tehnică

IFTM Institutul de Fizică și Tehnologia Materialelor

i.f.v. indice al fluctuației voluntare (*stat.*)

IG Institutul de Geodinamică • Institutul de Geografie

I_G moment de inerție al generatorului

Ig imunoglobulină

ig. igienă • igienic • igienist

IGA Institutul de Geofizică Aplicată • *engl. International Geographical Association* - Asociația Geografică Internațională

IGAC Inspectoratul General al Apărării Civile din România

IGC Întreprinderea de Gospodărie Comunală

IGCL Întreprinderea de Gospodărie Comunală și Locativă

IGFCOT Institutul Central de Cadastru Funciar și Organizarea Teritoriului

ign. *lat. ignotus* - necunoscut

IGP Inspectoratul General al Poliției

IGR Inspectoratul General al Radiocomunicațiilor

IGS *engl. integrated graphics system* - sistem grafic integrat (*inf.*)

IGY *engl. International Geophysical Year* - Anul Geofizic Internațional

IH *lat. iacet hic* - aici se odihnește (inscripție funerară) • interferometrie holografică (*fiz.*)

IHFC *lat. ipsius heres faciundum curavit* - moșteniorul lui însuși s-a îngrijit să facă aceasta (*dr.*)

IHP imunohemoliză pasivă (*med.*)

IHR imunohemoliză radială (*med.*) • Întreprinderea de Hoteluri și Restaurante

IHS *lat. Iesus Hominum Salvator* - Iisus, Salvatorul Omenirii • *lat. in hoc signo* - la acest semn

iht., ihtiol. ihtiolog • ihtiologic • ihtiologie

ihtiol. v. **iht.**

Ii indice de iod

$I_{i/o}$ indice de dinamică calculat cu bază fizică (*stat.*)

$I_{i/i-1}$ indice de dinamică calculat cu bază în lanț (*stat.*)

IIA Institutul Internațional de Agricultură

IIB Institutul Internațional pentru Brevete

IIP Institutul Internațional al Presei

IIS Institutul Internațional de Sociologie • Institutul Internațional de Statistică

IISP Institutul de Igienă și Sănătate Publică

IISPSSC Institutul de Igienă, Sănătate Publică, Servicii de Sănătate și Conducere

IIU Institutul Internațional al Uraniului

IJP Inspectoratul Județean de Poliție

IJTL Întreprinderea Județeană de Transport Local

IL Ialomița (indicativ de județ) • Iliușin (avion) • interleucină (*biochim.*) • Internaționala Liberală • Israel (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Il ilerdian (*geol.*) • ilmenit (*geol.*)

il. iliric • ilustrat • ilustrație

ILDT *engl. import licence date* - dată a autorizației de import (*com.*)

Ile, ile izoleucină (*biochim.*)

ileg. ilegal

ile v. **Ile**

ILF Întreprinderea de Legume și Fructe

ilf. ilfovean

ilir. iliric

ILO *engl. International Labour Organization* - Organizația Internațională a Muncii

ILR Istoria limbii române

ILRL Istoria limbii române literare

ILS shekel (unitate monetară israeliană)

ilum. iluminare • iluminat

ilustr. ilustrat • ilustrație

ILVP *engl. import licence validity period* - perioadă de valabilitate a autorizației de import (*com.*)

IM indice mitotic (*biol.*) • infarct miocardic (*med.*) • Institutul de Matematică • insuficiență mitrală (*med.*)

I_M entalpie molară

Im parte imaginară a unui număr complex (*mat.*)

Im% indice de masculinitate (*stat.*)

im. imobil

i.m. intramuscular

IMA infarct miocardic acut (*med.*) • Institutul de Matematică Aplicată

imag. imagine

IMAO inhibitori de monoaminooxidază (*biochim.*)

IMAS Institutul de Marketing și Sondaje

IMC imunitate mediată celular • infirmitate motorie cerebrală (*med.*) • Institutul de Marină Civilă • *engl. International Maritime Committee* - Comitetul Maritim Internațional

IMCL *engl. import licence commencement date* - dată a începerii valabilității autorizației de import (*com.*)

IMCO *engl. Intergovernmental Maritime Consultative Organization* - Organizația Maritimă Consultativă Interguvernamentală (ONU)

IME imunomicroscopie electronică (*med.*)

imed. imediat

IMF Institutul de Medicină și Farmacie • *engl. International Marketing*

Federation - Federația Internațională de Marketing • *engl. International Monetary Fund* - Fondul Monetar Internațional

IMGB Întreprinderea de Mașini Grele București

IMI Institutul de Management și Informatică

IMIS *engl. integrated management information system* - sistem informatic integrat pentru conducere

IML Institutul de Medicină Legală • Întreprinderea de Mase Lemnoase

IMLN *engl. import licence number* - număr al autorizației de import (*com.*)

IMLX *engl. import licence expiring date* - dată a expirării valabilității autorizației de import (*com.*)

IMM inhibiție a migrării macrofagelor (*biochim.*) • întreprinderi mici și mijlocii

IMO *engl. International Maritime Organization* - Organizația Maritimă Internațională • *engl. International Meteorological Organization* - Organizația Meteorologică Internațională

i.m.o. indice al mobilității ocupaționale (*stat.*)

IMOD Institutul de Modă

IMP acid inozinmonofosforic sau inozinmonofosfat (*biochim.*)

imp. impar • imperativ • imperfect • imperial • imperiu • impiegat • import • important • importat • importator • impozit • *lat. impressit* - tipărit • *lat. imprimatur* - bun de tipar (*poligr.*) • impuls

i_{mp} tasare specifică suplimentară prin umezire (*constr.*)

IMPACT implementare, planificare și control tehnic

imper. imperativ

imperf. imperfect • imperfectiv (*lingv.*)

impers. impersonal

IMPEX import + export (societate)

IMPEXROM import + export + România (societate)

impl. implozie

IMPR *engl. importer* - importator

impr. imprimare • imprimat • imprimator • imprimerie • impropriu

IMS *engl. Information Management System* - Sistemul pentru Gestiunea Datelor (*inf.*) • Institutul de Medicină Sportivă • Internaționala Muncitorească Socialistă

i.m.s. indice al mobilității sociale (*stat.*)

IMT Institutul de Microtehnologii • *engl. International Military Tribunal* - Tribunalul Militar Internațional

imun. imunitar • imunitate • imunizat

imunol. imunolog • imunologic • imunologie

IN indice de azot (*pedol.*)

In indiu (*chim.*) • intensitate a nutriției (*pedol.*)

inact. inactiv • inactivare • inactivat

inadapt. inadaptabil

INAM *engl. invoice amount* - valoare a facturii externe (*com.*)

inaug. inaugurat

INC *lat. in nomine Christi* - în numele lui Christos

Inc. *engl. Incorporated* - pe acțiuni (despre o societate comercială; SUA)

inc. *lat. incidit* - gravat • *lat. incipit* - început (al textului) • incizie • incomplet • inculpat

incalz. *it. incalzando* - accelerând ritmul (*muz.*)

incap. incapacitate

INCE Institutul Național de Cercetări Economice

INCERC Institutul de Cercetări în Construcții și Economia Construcțiilor

INCERCHIM Institutul de Cercetări Chimice

INCERTRANS Institutul de Cercetări în Transporturi

incid. incident • incidental • incidență • *lat. incidit* - gravat

incl. inclus • inclusiv

INCO *engl. INCOTERMS code* - codul *INCOTERMS* (*com.*)

incol. incolor

incompl. incomplet

incor. incorect

INCOTERMS, Incoterms *engl. International Commercial Terms* - Acordurile Comerciale Internaționale

Incoterms v. **INCOTERMS**

INCP *engl. Incoterms place* - loc de aplicare a *Incoterms* (*com.*)

inc. sol. incomplet solubil (*farm.*)

incub. incubator • incubație

incun. incunabul (*bibl.*)

IND India (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *lat. in nomine Dei* - în numele lui Dumnezeu

Ind *lat. Indus* - Indianul (*astr.*)

Ind. India • Indonezia

in d. *lat. in dies* - zilnic (*farm.*)

ind. indian • indicat • indicativ • indicator • indice • indirect • individual • indonezian • inducție • industrial • industrie • limba indiană • limba indoneziană

INDCOM industrie + comerț (societate)

indecl. indeclinabil (*lingv.*)

indemn. indemnizație

indep. independent

indet. indeterminat

index. indexare • indexat

ind. extr. industrie extractivă

indic. indicator

indig. indigen • indigestie

indir. indirect

indiv. individual • indivizibil • indivizibilitate

indiviz. indivizibil • indivizibilitate

INDLOC industrie + local (societate)

indo-eur. indo-european

indo-germ. indo-germanic

indo-ir. indo-iranian

indon. indonezian • limba indoneziană

ined. *lat. ineditus* - inedit, nepublicat (*bibl.*)

ineg. inegal • inegalitate

inegal. inegalitate

INEMRCM Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă

inerv. inervație (*anat.*)

in ex. *lat. in extenso* - pe larg

inf. infanterie • infanterist • infarct • infectat • infecție • infecțios • inferior • inferioritate • infinit • infinitiv • infinitival • infirm • infirmerie • infirmier • infix (*lingv.*) • informare • informatică • informatician • informativ • informator • informație • *lat. infra* - mai jos, dedesubt • infuzie

INFC *engl. information for consignee* - informații pentru destinatar (*com.*)

infer. inferioritate

infl. inflamabil • inflație • inflaționist • inflorescență • influență

INFMT Institutul Național de Formare și Management în Turism

info informații

inform. informatică • informatician

INFP Institutul Național de Fizica Pământului

infr. infractor • infracțiune

inf. ref. informare referativă

ing. ingambament (*lingv.*) • inginer • inginerie

INGG Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie

INH izo-nicotinic-hidrazidă (*biochim.*)

inh. inhalație • inhibitor • inhibiție

INHC *engl. invoice total in home currency* - valoare totală a cheltuielilor de transport achitate (*com.*)

INI *lat. in nomine Iesus* - în numele lui Iisus • Institutul Național de Inventică • inversor de negativare a impedanței (*elt.*)

inj. injectabil • injecție

in loc. cit. *lat. in loco citato* - în locul citat

inm. inamic

INMA Institutul Național de Mașini Agricole

INMARSAT, Inmarsat *engl. International Maritime Satellite Organization* - Organizația Internațională de Telecomunicații Maritime prin Sateliți

Inmarsat v. **INMARSAT**

in mem. *lat. in memoriam* - în memoria

INMH Institutul Național de Meteorologie și Hidrologie

INMT Institutul Național de Motoare Termice

inoc. inoculabil

inox inoxidabil

INP Institutul de Neurologie și Psihiatrie • investiții nete din sectorul privat (*ec.*)

in pl. *lat. in plano* - în plan

INRI *lat. Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum* - Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor

INS investiții nete ale statului (*ec.*)

ins inserție (*genet.*)

ins. inserție • insular • insulă • insulină

inscr. inscripție

insep. inseparabil

insol. insolubil

insp. inspector • inspectorat • inspecție • inspirator • inspirație

inspect. inspectorat

INSSC Institutul Național pentru Servicii de Sănătate și Conducere

INST *lat. in nomine Sanctae Trinitatis* - în numele Sfintei Treimi

inst. instalare • instalat • instalator • instalație • instanță • institut • institutor • instituție • instructor

instr. instrument • instrumental • instrumentar • instrumentist

insuf. insuficient

INT indicator al intoleranței globale (*stat.*) • indice de neomogenitate texturală (*pedol.*) • interfață (*inf.*)

int. interior • intern • internațional • interviu • intestin

int. al. *lat. inter alia* - printre alte lucruri

INTELSAT, Intelsat *engl. International Telecommunications Satellite Consortium* - Consorțiul Internațional de Telecomunicații prin Satelit

Intelsat v. **INTELSAT**

INTENC prize pentru montare îngropată în tencuială

inter. interior • internațional

intercom. intercomunicație

intercont. intercontinental

interdial. interdialectal

interf. interferență • interfon

interj. interjecție • interjecțional

interlingv. interlingvistic

interloc. interlocutor

interm. intermediar

INTERNET, Internet *engl. International Network* - Rețeaua Internațională (*inf.*)

Internet v. **INTERNET**

interog. interogativ • interogatoriu • interogație

Interpol *engl. International Criminal Police Organization* - Organizația Internațională de Poliție Criminală

interreg. interregional

INTERSAT internațional + satelit (sistem de televiziune)

INTERTRANS internațional + transport (societate)

interurb. interurban

interv. intervenție

interviziune inter- + televiziune

INTLA interfețe cu linie de abonat (*telec.*)

inton. intonație

intox. intoxicat • intoxicație

intr. intrare

intracel. intracelular

intramol. intramolecular

intranz. intranzitiv (*lingv.*) • intranzitivitate (*lingv.*)

intraurb. intraurban

introd. introducere • introductiv

inuz. inuzitat

inv inversiune (*genet.*)

inv. invalid • invariantă • inventar • investiție • invitat • invitație

invar. invariabil • invarianță

INVD *engl. invoice date* - dată a facturii comerciale

invest. investigație • investiție

invit. invitație

INVN *engl. invoice number* - număr al facturii comerciale

inv(p+ q-), inv(p- q+) inversiune pericentrică (*genet.*)

inv(p- q+) v. **inv(p+ q-)**

inv α involută de α (*mec.*)

I/O *engl. input/output* - intrare/ieșire (*inf.*)

IOC indice opsonocitofagic (*biochim.*) • *engl. International Olympic Committee* - Comitetul Olimpic Internațional

IOCS *engl. input-output control system* - sistem de gestiune de intrare-ieșire (*inf.*)

IOD Instituție de Organizare a Doctoratului

IOMC Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului

ion. ionic

ion. at. ionic atic

IOP interfață analogică linie operatoare (*telec.*)

IOPD indici ai opiniei personale dominante (*stat.*)

IOR Întreprinderea Optică Română

Iord. Iordania

iord. iordanian

IOS *engl. input-output system* - sistem de intrare-ieșire (*inf.*)

Ios. Iosua (Biblie)

IOVR invalizi, orfani, văduve de război (ajutor social)

IP indice al prețului (*stat.*) • indice de profitabilitate (*ec.*) • Institutul de Psihologie • întreținere periodică (*tehn.*)

I_p indice de plasticitate (*constr., mec.*) • moment de inerție geometric • pantă piezometrică (*fiz.*)

ip. ipotenuză • ipoteză

i.p. intraperitoneal (*med.*) • investigații paraclinice

IPA Institutul de Cercetare - Proiectare și Protecție de Echipamente și Instalații de Automatizare • *engl. International Phonetic Alphabet* - Alfabetul Fonetic Internațional • izopropanol (*chim.*)

I-PA circuit de comutare informațional-pseudoaleatoar (*telec.*)

IPC *engl. information processing code* - cod de prelucrare a informației (*inf.*)

IPCM Institutul de Proiectare pentru Construcții de Mașini

IPE Institutul de Prognoză Economică

IPFP izopropilfluorfosfat (*biochim.*)

IPL *engl. information processing language* - limbaj de prelucrare a informației (*inf.*) •*engl. initial program loading* - încărcare inițială de program (*inf.*) • Institutul de Proiectări pentru Laminare

IPM indice al producției marfă (*stat.*)

IPO indice al populației ocupate (*stat.*) • reacție imunoperoxidazică (*biochim.*)

ipot. ipotecat • ipotecă

IPOTMS izopropenil-oxitrimetil-silan (*chim.*)

IPROMED Institutul de Proiectări pentru Protecția Mediului

IPROMET Institutul de Proiectări de Uzine și Instalații Metalurgice

IPROMIN Institutul de Proiectări Miniere

IPS Înalt Preasfințitul • Întreprinderea de Prestări Servicii

IPSMP Inspectoratul de Poliție Sanitară și Medicină Preventivă

IPSS Înalt Preasfinția Sa

IPTANA Institutul de Proiectări în Transporturi Auto, Navale și Aeriene

IQ indice al volumului fizic (*stat.*)

i.q. *lat. idem quod* - la fel ca

IR infraroșu • insuficiență renală (*med.*) • insuficiență respiratorie (*med.*) • Iran (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • rial iranian (unitate monetară)

Ir iridiu (*chim.*)

Ir. Irak • Iran

ir. ironic • istroromân

i.r. infraroșu

IRA insuficiență renală acută (*med.*) • insuficiență respiratorie acută (*med.*) • *engl. Irish Republican Army* - Armata Republicană Irlandeză • Întreprinderea de Reparații Auto

irad. iradiant • iradiație • iradiere

irak. irakian

iran. iranian

iraser *engl. infrared amplification by stimulated emission of radiation* - amplificare a radiației infraroșii prin emisie stimulată

IRC insuficiență renală cronică (*med.*) • *engl. International Red Cross* - Crucea Roșie Internațională

IRCM Institutul Român de Cercetări Marine

irefl. ireflexivitate

IRI Institutul Român de Investiții

irig. irigabil • irigat • irigație

IRL Irlanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Irl. Irlanda

irl. irlandez • limba irlandeză

IRM indice al resurselor de muncă (*stat.*)

IROFAI Institutul Româno-Francez de Administrare a Întreprinderilor

IROMA Institutul Român de Management

IROVAL Institutul Român de Cercetare în Evaluare

IRPA *engl. International Radiation Protection Association* - Asociația Internațională de Protecție împotriva Radiațiilor

IRQ *engl. interrupt request* - cerere de întrerupere (*inf.*) • Irak (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

IRS *engl. information retrieval system* - sistem de regăsire a informației (*inf.*) • Institutul Român de Standardizare

IRSOP Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice

IRTO *engl. International Radio and Television Organization* - Organizația Internațională de Radio și Televiziune

IS Iași (indicativ de județ) • indice solar • Institutul de Sociologie • Internationala Socialistă • Islanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

I_s indice de saponificare (*chim.*)

Is. Isaia (Biblie) • Israel

ISAM *engl. index-sequential access method* - metodă de acces index--secvențial (*inf.*)

ISBD *engl. International Standard Bibliographic Description* - Descriere Bibliografică Internațională Standard

ISBDM *engl. International Standard Bibliographic Description for Monographs* - Descriere Bibliografică Internațională Standard pentru Monografii

ISBDS *engl. International Standard Bibliographic Description for Serials* - Descriere Bibliografică Internațională Standard pentru Publicații în Serie

ISBN *engl. International Standard Book Number* - Număr Standard Internațional al Cărții

ISC *engl. International Seismological Centre* - Centrul Seismologic Internațional • *engl. International Student Conference* - Conferința Internațională a Studenților

ISD investiții străine directe (*ec.*)

ISDN *engl. integrated services digital network* - rețea numerică de servicii integrate (*inf.*)

ISE Institutul de Științe Economice

ISH Inspectoratul de Stat pentru Handicapați

ISI Institutul Superior de Informații

ISK coroană islandeză (unitate monetară)

Isl. Islanda

isl. islamic • islamism • islandez • limba islandeză

ISM *lat. Iesus Salvator Mundi* - Iisus, Salvatorul Lumii

ISO *engl. International Standards Organization* - Organizația Internațională de Standardizare

ISP Inspectoratul de Sănătate Publică • Institutul de Sănătate Publică

ISPCF Institutul de Studii și Proiectări de Căi Ferate

ISPE Institutul de Studii și Proiectări Energetice

ISPM Inspectoratul de Stat pentru Protecția Muncii

ISQ *lat. in statu quo* - în aceeași stare (*med.*)

ISR *engl. information storage and retrieval* - înregistrare și regăsire a informației (*inf.*) • Internationala Sindicală Roșie

ISS indice de suprafață splenică (*med.*)

ISSN *engl. International Standard Serial Number* - Număr Internațional Standard pentru Publicații în Serie

ist histosoluri (*pedol.*)

ist. istoric • istorie • istoriografie

istr. istroromân

i.ș. indice al șomajului (*stat.*)

IT înaltă tensiune (*elt.*)

I_T moment de inerție al rotorului turbinei

It., Itl. Italia

I_t iradianță a traiectoriei (*astr.*)

it. italian • limba italiană

ITA Întreprinderea de Transporturi Auto

ITC Institutul de Tehnică de Calcul

ITCF izotiocianat de fluoresceină (*chim.*)

ITE Întreprinderea de Târguri și Expoziții

iter. iterativ

ITG instalație de turbină cu gaze

ITIA Întreprinderea de Transporturi Internaționale Auto

itin. itinerar

ITL liră italiană

Itl. v. **It.**

ITM incapacitate temporară de muncă

ITN imagine toracică normală (*med.*) • înzestrare tehnică a muncii cu fonduri (*stat.*)

ITO *engl. International Trade Organization* - Organizația Internațională de Comerț

ITP acid inozintrifosforic sau inozintrifosfat (*biochim.*) • inspecție tehnică periodică

ITS Institutul de Teorie Socială

ITU infecții ale tractului urinar (*med.*) • *engl. International Telecommunication Union* - Uniunea Internațională de Telecomunicații • *engl. International Typographical Union* - Uniunea Tipografică Internațională

Iu indice de umiditate (*pedol.*)

i.u. ieșit din uz (*lingv.*)

IUA indice al umidității active a solului (*pedol.*)

IUB *engl. International Union of Biochemistry* - Uniunea Internațională de Biochimie

IUCN Institutul Unificat pentru Cercetări Nucleare

iud. iudaic • iudeu

Iudit. Cartea Iuditei (Biblie)

IUG Întreprinderea de Utilaj Greu

Iug. Iugoslavia

iug. iugoslav

IUGG *engl. International Union of Geodesy and Geophysics* - Uniunea Internațională de Geodezie și Geofizică

iul. iulie

iun. iunie

IUPAC *engl. International Union of Pure and Applied Chemistry* - Uniunea Internațională de Chimie Pură și Aplicată

IUPAP *engl. International Union of Pure and Applied Physics* - Uniunea Internațională de Fizică Pură și Aplicată

IUS *engl. International Union of Students* - Uniunea Internațională a Studenților

IUTAM *engl. International Union of Theoretical and Applied Mechanics* - Uniunea Internațională de Mecanică Teoretică și Aplicată

IV indice valoric (*stat.*)

Iv intensitate luminoasă (*fiz.*)

i.v. intravenos

IVC insuficiență venoasă cronică (*med.*)

IVDU iodovinildezoxiuridină (*biochim.*)

IX *lat. Iesus Christus* - Iisus Christos

iz., izr. izraelian • izraelit

izol. izolat • izolator • izolație

izom. izomorf • izomorfism (*fiz.*)

izr. v. **iz.**

izv. izvor

IΔ grad de îndesare (*constr.*)

Î

î. întrebare

î.a. înainte de amiază

î.a.d.t. în afară de text

î.a.t. în afara textului

ÎCR Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

î.e.n. înaintea erei noastre

î.Hr. înainte de Hristos

î.l.d. în loc de.

îmb., îmbun. îmbunătățit

îmb. func îmbunătățiri funciare

îmbun. v. **îmb.**

împ. împărat • împărțire • împărțit • împărțitor

împl. împletit • împletitură

împr. împrumut • împrumutat

încălț. încălțăminte

încep. începător

înch. încheiat • încheiere • închidere • închis

închid. închidere

încl. înclinat • înclinație

încorp. încorporabil • încorporare • încorporat

îndr. îndreptar

îndrum. îndumător

înf. înființat

îngr. (ediție) îngrijită de

înreg. înregistrare • înregistrat

înt. întărire • întocmit

întocm. întocmit

într. întreprindere

înv. învățământ • învățător • învechit

înz. înzestrare • înzestrat

ÎOOP Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

J

J constantă de cuplare (*mec.*) • densitate a curentului electric (*fiz.*) • echivalent mecanic al căldurii (*fiz.*) • funcția Jucovschi (*fiz.*) • greutate echivalentă-gram (*fiz.*) • impuls unghiular (*fiz.*) • intensitate a sunetului (*fiz.*) • *engl. jack*- valet (la cărțile de joc) • Japonia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • joi • joule (*fiz.*) • Juliett (*telec.*) • jurasic (*geol.*) • moment total al atomului (*fiz.*) • număr cuantic de impuls unghiular total (*fiz.*) • număr cuantic de spin (*fiz.*) • numărul lui Richardson (*fiz.*) • pantă energetică (*fiz.*) • polarizație magnetică (*fiz.*) • sapă cu jet

J1 jurasic inferior (*geol.*)

J2 Djibouti (indicativ de țară pentru aviația civilă) • jurasic mediu (*geol.*)

J3 Grenada (indicativ de țară pentru aviația civilă) • jurasic superior (*geol.*)

J5 Guineea-Bissau (indicativ de țară pentru aviația civilă)

J6 Santa Lucia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

J7 Dominica (indicativ de țară pentru aviația civilă)

J8 St. Vincent și Grenadines (indicativ de țară pentru aviația civilă)

J̄ densitate de curent electric macroscopic (*fiz.*)

j densitate a curentului electric (*fiz.*) • factorul Colburn (*fiz.*) • joc (*mec.*) • moment total al electronului (*fiz.*)

j. județ • junior

j̄ densitate de curent electric microscopic (*fiz.*)

JA Jamaica (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Japonia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

J2A-J2Z Djibouti (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J3A-J3Z Grenada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J4A-J4Z Grecia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4JA-4LZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J5A-J5Z Guineea-Bissau (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5JA-5KZ Columbia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J6A-J6Z Santa Lucia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J7A-J7Z Dominica (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7JA-7NZ Japonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J8A-J8Z St. Vincent și Grenadines (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8JA-8NZ Japonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

J̄a densitate de curent a curenților amperieni (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

JAA-JSZ Japonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

jac. jachetă

jal. jalon • jalonat

Jam. Jamaica

jam. jamaican

jamb. jambon

jand. jandarm • jandarmerie

Jap. Japonia

jap. japonez • limba japoneză

jarg. jargon

jav. javanez

JC joncțiune de colector (*eln.*) • sapă cu jet și dinți circulari

JCD sapă cu jet, dinți circulari și întărire pe diamentru

JCL *engl. job control language* - limbaj de comandă (sau control) de lucrări (*inf.*)

JD sapă cu jet și întărire pe diametru

Jd jadeit (*geol.*)

JE joncțiune de emitor (*eln.*)

JES *engl. job-entry subsystem* - subsistem de intrare de lucrări (*inf.*)

jet. jeton

JF joasă frecvență (*telec.*)

JFK John Fitzgerald Kennedy (președinte al SUA)

J int. joule internațional

JJ joncțiune Josephson (*eln.*)

J/K joule pe Kelvin

J/°K joule pe grad Kelvin

J/Kg, J•Kg^{-1} joule pe kilogram

J•Kg^{-1} v. **J/Kg**

J/Kg•K, J•Kg^{-1}K^{-1} joule pe kilogram Kelvin

J•Kg^{-1}K^{-1} v. **J/Kg•K**

$\bar{J}$l densitate de linie a curentului electric

J/m joule pe metru

J/m^2 joule pe metru pătrat

J/m^3 joule pe metru cub

J max joc maxim (*mec.*)

J min joc minim (*mec.*)

J/mol joule pe mol

J/mol•K joule pe mol Kelvin

jn joc normal între dinți (*mec.*)

JO Jocurile Olimpice

joncț. joncțional • joncțiune

Jp pantă piezometrică (*fiz.*)

$\bar{J}$p densitate de curent a curenților de polarizație (*fiz.*)

JPY yen japonez

Jq flux termic (*fiz.*)

jr joc radial între dinți (*mec.*)

jr. junior

J/s, J•s^{-1} joule pe secundă

J•s joule-secundă

J•s^{-1} v. **J/s**

JT joasă tensiune (*elt.*)

jt joc tangențial între dinți (*mec.*)

JTA-JVZ Mongolia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

juc. jucător

Jud. Cartea Judecătorilor (Biblie)

jud. judecată • judecător • judecătoresc • judecătorie • județ • județean • judiciar

Jud. Sect. Judecătoria Sectorului

jug. jugular

jum. jumătate

jur. juridic • jurisdicție • jurist • științe juridice

jurisd. jurisdicție

jurisp. jurisprudență

just. justiție

juv. juvenil

juxt. juxtapunere • juxtapus

Jv. Java

JWA-JXZ Norvegia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

JY Iordania (indicativ de țară pentru aviația civilă)

JYA-JYZ Jordania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

JZ Iugoslavia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

JZA-JZZ Indonezia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

$\dot{J}_\varphi$ cuplu al forțelor de inerție (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

K

K caliciu (*bot.*) • Cambodgia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • carbonatic (*pedol.*) • castanoziom (*pedol.*) • combinator (*log.*) • conductivitate termică (*fiz.*) • constantă solară (*astr.*) • cretacic (*geol.*) • energie cinetică (*fiz.*) • exponent adiabatic (*fiz.*) • indicator de comparare (*stat.*) • învelișul de electroni cel mai aproape de nucleu • Kampuchia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • kaon (*fiz.*) • kelvin (*fiz.*) • kerma (*fiz.*) • kilo (*telec.*) • kina (unitate monetară din Papua-Noua Guinee) • kip (unitate monetară laoțiană) • *germ. Krebsform* - răsturnare a seriei de bază (*muz.*) • kwacha (unitate monetară din Zambia) • kyat (unitate monetară birmaneză) • lizină (*biochim.*) • modul de rigiditate al secțiunilor de beton armat (*constr.*) • numărul lui Kutateladse (*fiz.*) • potasiu (*chim.*) • randament luminos (*fiz.*) • sapă cu dantură și știfturi inserate

K1 cretacic inferior (*geol.*)

K2 cretacic superior (*geol.*)

K° kaon neutru (*fiz.*)

°K grad Kelvin

K^+ kaon pozitiv (*fiz.*)

K^- kaon negativ (*fiz.*)

$\vec{K}$ moment cinetic (*fiz.*)

k arc (*mat.*) • carat (unitate de măsură) • conductibilitate termică (*fiz.*) • constanta Boltzmann (*fiz.*) • constantă (*mat.*) • kilo- (element de compunere care indică 10^3) • rază de inerție (*fiz.*)

KA kaon (*fiz.*) • sapă cu dantură din știfturi inserate pentru forajul cu aer

6KA-6NZ Republica Coreea (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9KA-9KZ Kuweit (indicativ de țară pentru comunicații radio)

K_a constantă de aciditate (*chim.*)

kA kiloamper

KAA-KZZ Statele Unite ale Americii (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Kal. *lat. Kalendae* - Calende

kant. kantian

kat katal (*biochim.*)

Kaz. Kazahstan

kaz. kazah

KB *engl. kilobyte*- kilobait (*inf.*)

kb kilobar

Kč coroană cehă (unitate monetară)

kc kilociclu

k_c constantă catalitică (*chim.*) • constantă crioscopică (*fiz.*)

kcal kilocalorie

kcal/h kilocalorie pe oră

kcal/mol kilocalorie pe mol

kCi kilocurie

kcs, kc/s kilocicli pe secundă

kc/s v. **kcs**

kcuv. kilocuvânt (*inf.*)

KD dinar kuweitian • *engl. knock-down* - cnocdaun (box)

KDC cetodezoxioctonat (*biochim.*)

k_e constantă ebulioscopică (*fiz.*)

Ken. Kenya

ken. kenyan

KES coeficient al extracției substanțelor utile (*stat.*)

keV kiloelectronvolt

kF kilofranc (*fin.*)

KG sapă cu dantură din știfturi insertate și lagăre de alunecare

kG kilogauss

kg, kil kilogram

k_g constantă gravitațională (*fiz.*)

KGB *rus. Komitet Gossoudarstvennoï Bezopasnosti* - Comitetul Securității de Stat (URSS)

kgf kilogram - forță (*fiz.*)

kgf/cm² kilogram-forță pe centimetru pătrat

kgf•m kilogram-forță - metru

KGJ, KGM sapă cu dantură din știfturi insertate, lagăre de alunecare și maxijet

KGM v. **KGJ**

kgm kilogrammetru

kg•m⁻² kilogrammetru pătrat

K_h constantă de hidroliză (*chim.*)

kHz kilohertz

kil v. **kg**

KIM sapă cu dantură din știfturi insertate, lagăre etanșe și maxijet

KIP coeficient al intensității plecărilor (*stat.*) • kip (unitate monetară laoțiană)

KIPS *engl. knowledge information processing system* - sistem de prelucrare a cunoștințelor (*inf.*)

kirg. kirghiz

KIS coroană islandeză (unitate monetară)

KJ sapă cu dantură din știfturi insertate și jet

kJ kilojoule

KJL sapă cu dantură din știfturi insertate, lagăre etanșe cu jet

kJ/mol kilojoule pe mol

KKK Ku Klux Klan (organizație)

kl kilolitru

KM filet metric conic • kanamicină (*farm.*) • sapă cu dantură din știfturi insertate și maxijet

Km constanta Michaelis • kimmeridgian (*geol.*)

km kilometru

kmh, km/h, km•h⁻¹ kilometru pe oră

km/h v. **kmh**

km•h⁻¹ v. **kmh**

kmol kilomol

KN kip (unitate monetară laoțiană)

Kn numărul lui Knudsen (*fiz.*)

K_n reziliență (*fiz.*)

KO kilooctet (*inf.*) • *engl. knock-out* - cnocaut (box)

kOe kilo-oersted

Kp caliofilit (*geol.*) • coeficient de paradiafonie (*telec.*)

kpc kiloparsec (*astr.*)

kph, kp/h kilometri pe oră

kp/h v. **kph**

kpm kilogram-forță-metru

KPW won (unitate monetară din Coreea de Nord)

K_q coeficient de difuziune termică (*fiz.*)

k_q coeficient de conductibilitate termică (*fiz.*)

Kr kripton (*chim.*)

KRD coroană daneză (unitate monetară)

KRN coroană norvegiană (unitate monetară)

KRS coroană suedeză (unitate monetară)

KRW won (unitate monetară din Coreea de Sud)

KS coeficient de schimburi (*stat.*)

Ks kersonian (*geol.*) • silicat de potasiu (*geol.*)

K_s coeficient de tasare (*constr.*)

KSh șiling kenyan

ksn kilosten

K_T coeficient de telediafonie (*telec.*) • modul de elasticitate izoterm

K_t constantă crioscopică (*fiz.*)

kt kilotonă

Ku kurceatoviu (*chim.*)

Kuw. Kuweit

kuw. kuweitian

K_v coeficient de debit în condiții etalon

$K_{v,o}$ coeficient de debit minim

kV kilovolt

kVA kilovoltamper

kVAR kilovar

Kw conductivitate hidraulică în mediu nesaturat (*pedol.*)

K_w produs ionic al apei (sau constantă de autoprotoliză a apei)

kW kilowatt

kWh kilowatt-oră

KWT Kuweit (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

kx forță elastică (*mec.*)

Kyr. *gr. Kyrie eleison* - chiraleisa (*rel.*)

kφ cuplu al forței elastice (*mec.*)

kΩ kiloohm

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

L

L autoinducție (*fiz.*) • cantitate de iluminare (*fiz.*) • căldură latentă (*fiz.*) • cincizeci (cifră romană) • Colecția Lyceum (a Editurii Albatros) • distanță de așezare (*mec.*) • funcția Lagrange (*fiz.*) • indice de letalitate (*stat.*) • inertanță (*fiz.*) • lagăre cu frecare limită (*mec.*) • lambert (*fiz.*) • *engl. large* - mare (mărime pentru confecții) • lăcoviște (*pedol.*) • lemn (*bot.*) • lempira (unitate monetară din Honduras) • leucină (*biochim.*) • Lima (*telec.*) • limbaj (*log.*) • longitudine • lucru mecanic (*fiz.*) • luminanță (*fiz.*) • luminozitate (*astr.*) • lungime • lungime peste dinți (*mec.*) • luni • luvisol (*pedol.*) • Luxemburg (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • lux (eleganță) • nivel de presiune acustică (*fiz.*) • număr cuantic al momentului cinetic orbital (*fiz.*) • numărul lui Avogadro (*chim.*) • potențial cinetic (*fiz.*) • produs de solubilitate (*chim.*) • radianță (*fiz.*) • strat electronic (*chim.*)

L. Linnaeus (*bot.*) • Luca (Biblie)

L^2 arie (unitate de măsură)

L^3 volum (unitate de măsură)

L' inertanță unitară (*fiz.*)

L_o numărul lui Loschmidt (*fiz.*)

$L_\odot$ luminozitate a Soarelui (*astr.*)

L- prefix care indică apartenența compusului la seria de configurație *L* (*chim.*)

$\overline{L}$ cincizeci de mii (cifră romană)

£ liră sterlină (unitate monetară britanică)

l căldură latentă masică (*fiz.*) • lățime • lepton (*fiz.*) • levogir (*chim.*) • lichid (*chim.*) • *engl. lighting* - fulgere (*meteor.*) • litru • lucru mecanic masic (*fiz.*) • lungime a dintelui (*mec.*) • luvic și leptic (*pedol.*) • număr cuantic al momentului cinetic orbital (*fiz.*)

l. lac • listă • loc

LA latexaglutinare (*med.*) • Los Angeles • lumină anodică (*fiz.*) • textură lutoargiloasă (*pedol.*)

L2A-L9Z Argentina (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5LA-5MZ Liberia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9LA-9LZ Sierra Leone (indicativ de țară pentru comunicații radio)

La lambert (*fiz.*) • lantan (*chim.*) • latorfian (*geol.*) • limită de adeziune (*pedol.*)

L_a distanță de cap (*mec.*)

LAA-LNZ Norvegia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Lab. Labrador

lab. labial • labială (*lingv.*) • laborant • laborator

labiodent. labiodentală (*lingv.*)

labiovel. labiovelară (*lingv.*)

LaborMed Laboratorul Medical

LAC lactat (*biochim.*)

Lac *lat. Lacerta* - Șopârla (*astr.*)

lact. lactoză (*biochim.*)

lad. ladin

LADO Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului

LAF Legea Administrației Financiare

LAFTA *engl. Latin-American Free Trade Association* - Asociația Latino-Americană a Liberului Schimb

Lag. Lagos

lag. lagună

lag. orig. *lat. lagoenam originalem* - în sticlă originală (*farm.*)

LAL leucemie acută limfoblastică (*med.*)

LAM leucemie acută mieloblastică (*med.*)

Lam. Lamarck (*bot.*)

lam. laminare • laminat • laminor

LAN *engl. local area network* - rețea de zonă locală (*inf.*)

LANC Liga Apărării Național-Creștine

lanital *it. lana italiana* - lână italiană (produs)

lans. lansator

LAO Laos (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

LAP Legea pentru Accelerarea Privatizării • leucinaminopeptidază (*biochim.*)

lap. lapon

LAR Libia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

lar. laringal • laringe

larg. *it. largamente* - amplu (*muz.*) • *it. largo* - lent (*muz.*)

laser *engl. light amplification by stimulated emission of radiation* - amplificare a luminii prin emisie stimulată a radiației

LASS Legea Asigurărilor Sociale de Sănătate

lat latitudine

lat. lateral • latin • latinism • latitudine • latură • limba latină

lat. bis. latina bisericească

lat. med. latina medievală

lat. pop. latina populară

lat. sav. latina savantă

lat. scol latina scolastică

lat. t. latina târzie

lav. lavabil • lavoar

lax. laxativ

lăț. lățime

LB Liberia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

lb logaritm binar (*mat.*)

lb. *lat. libra* - livră • limbă

LBA lavaj bronhoalveolar (*med.*)

LBJ Lyndon Baines Johnson (președinte al SUA)

lbj. limbaj

LC lăcoviște (*pedol.*) • limbaj de comandă (*inf.*) • limitator de curent (*elt.*) • lumină catodică (*fiz.*)

L/C, l/c *engl. letter of credit* - scrisoare de credit (*com.*)

Lc leucit (*geol.*)

Lc. Luca (Biblie)

l.c. *lat. liber citatus* - cartea citată • *lat. loco citato* - în locul citat • luna curentă

l/c v. **L/C**

LCAT lecitin-colesterol-acil--transferază (*biochim.*)

LCC limbaj de comandă și control (*inf.*)

LCD *engl. liquid crystal display* - afișor cu cristale lichide

LCFS *engl. last come-first served* - ultimul venit - primul servit (*inf.*)

LCI limită de control inferioară (*stat.*)

LCMP (testul) local cel mai puternic (*stat.*)

LCR, l.c.r. lichid cefalorahidian (*anat.*)

l.c.r. v. **LCR**

LCRM Laborator de Cercetare a Radioactivității Mediului

LCS *engl. large capacity store* - capacitate mare de stocare (*inf.*) • limită de control superioară (*stat.*)

LCT Liga contra Tabagismului

£CYP liră cipriotă

LD *engl. lethal dose* - doză letală (*farm.*) • levo-dopa (*farm.*) • *engl. load* - încărcare (*inf.*)

Ld ladinian (*geol.*)

LDAU *engl. loading authorization number* - număr al autorizației de încărcare (*com.*)

LDBD limbaj de descriere a bazelor de date (*inf.*)

LDD limbaj de descriere a datelor (*inf.*)

LDEG *lat. laus Deo et gloria* - Domnul să fie slăvit și lăudat

LDH lacticdehidrogenază (*biochim.*)

L-Dopa levo-dopa (*farm.*)

LDS *lat. laus Deo semper* - Domnul să fie mereu slăvit • limbaj de definire a sistemului (*inf.*)

LDZ Letonia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

LE linie exterioară (*telec.*) • lupus eritematos (*med.*)

Le leone (unitate monetară din Sierra Leone) • leucit (*geol.*) • numărul lui Lettau (*fiz.*) • numărul lui Lewis (*fiz.*)

L_e lucru mecanic efectiv (*fiz.*) • radianță (*fiz.*)

l_e grosime a stratului soluției etalon măsurate (*chim.*)

LEAD lupus eritematos acut diseminat (*med.*)

LECD lupus eritematos cronic discoid (*med.*)

lect. *lat. lectio* - lectură • lector • lectorat • lectură

LED *engl. light-emitting diode* - diodă electroluminescentă • lupus eritematos diseminat (*med.*)

LEDK lek (unitate monetară albaneză)

LEDM *engl. length dimension* - lungime (*com.*)

£EG liră egipteană

leg. legal • legalizare • legalizat • *it. legato* - fără întrerupere între sunete (*muz.*) • legătură • legendă • legislativ • legislatură • legislație • legist • legiune • legumă • legumicol

legg. *it. leggero* - ușor (*muz.*)

legisl. legislativ • legislatură • legislație

legit. legitimație

legum. legumicultură

LEI leu (unitate monetară românească)

LEMP lempira (unitate monetară din Honduras)

lenj. lenjerie

lent. lentilă

Leo *lat. Leo* - Leul (*astr.*)

Lep *lat. Lepus* - lepurele (*astr.*)

lep leptoten (*biochim.*)

LES lupus eritematos sistemic (*med.*)

lesb. lesbian

Let. Letonia

let. leton • letopiseț • limba letonă

Leu, leu leucină (*biochim.*)

leu v. **Leu**

leuc. leucocitar • leucocită • leucocitoză • leucogramă

LEUS litotripsie extracorporală cu unde de șoc (*med.*)

Lev., Levit. Leviticul (Biblie)

Levit. v. **Lev.**

LEWT *engl. legal weight* - greutate legală (*com.*)

lex. lexem • lexic • lexical • lexicon

lexicogr. lexicograf • lexicografie

lexicol. lexicolog • lexicologie

LF limită de floculare (*med.*) • *engl. low frequency* - frecvență joasă (*telec.*) • lungime-forță (*fiz.*)

l_f lungime de flambaj (*mec.*)

LFRS *engl. low-frequency radio signal* - semnal radio de joasă frecvență (*telec.*)

LFT lungime-forță-timp (*fiz.*)

LG Lituania (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

lg logaritm

LGBD limbaj de gestiune a bazelor de date (*inf.*)

LGC leucemie granulocitară cronică (*med.*)

LI izoleptice (*farm.*)

L_I nivel de intensitate acustică (*fiz.*)

Li litiu (*chim.*)

L_i inductanță proprie (*fiz.*) • lucru mecanic indicat (*fiz.*)

Lib *lat. Libra* - Balanța (*astr.*)

Lib. Liban • Liberia • Libia

lib. libanez • *lat. liber* - carte • liberal • liberalism • liberian • libian • libret (*muz.*)

LIBID *London Inter - Bank Bid Rate* - Rata Interbancară a Licitațiilor de pe Piața Londoneză

LIBOR *engl. London Inter - Bank Offered Rate* - Rata Interbancară a Dobânzilor de pe Piața Londoneză

libr. librar • librărie

lic. liceal • licență • licențiat • liceu

licit. licitație

lid. lidian

lienografie lien+radiografie

LIFO *engl. last in-first out* - ultimul venit-primul servit (*inf.*)

lignomet *lat. lignum* (lemn)+metal (produs)

ligur. liguric

lim limită (*mat.*)

lim. limită • limitrof

limf. limfatic • limfocită

lin. liniar

ling. lingual

lingv. lingvist • lingvistic • lingvistică

linim. liniment (*farm.*)

Linn. Carolus Linnaeus (botanist suedez)

lip. lipide • lipovean

LIPA lipază (*biochim.*)

lipov. lipovean

liq. *lat. liquor* - lichid (*farm.*)

£IR liră irlandeză

lir. liric

LISP *engl. list processing* - prelucrare a listelor (*inf.*)

LIT liră italiană

Lit. Lituania

lit. limba lituaniană • literal • literar • literatură • literă • litiază • litoral • litotă (*lingv.*) • lituanian • liturghie • liturgic

litogr. litografic • litografie

liv. livadă

livr. livrat • livresc • livret

LJ Lennard-Jones (*chim.*) • sapă cu lagăre etanșe și jet

LJC sapă cu lagăre etanșe, jet și dinți circulari

LJCD sapă cu lagăre etanșe, jet, dinți circulari și întărire pe diametru

LJD sapă cu lagăre etanșe, jet și întărire pe diametru

LL „Limbă și literatură" (revistă) • linie locală (*inf.*) • textură mijlocie lutoasă (*pedol.*)

l.l. *lat. loco laudato* - în locul citat

LL.AA.II. *fr. Leurs Altesses Impériales* - Altețele Lor Imperiale

LL.AA.RR. *fr. Leurs Altesses Royales* - Altețele Lor Regale

LL.EE. *fr. Leurs Éminences* - Eminențele Lor • *fr. Leurs Excellences* - Excelențele Lor

£LIB liră libaneză

LLL latură-latură-latură (*mat.*)

LL.MM. *fr. Leurs Majestés* - Maiestățile Lor

LLR „Limba și literatura română" (revistă)

LLU latură-latură-unghi (*mat.*)

LM leu moldovenesc (unitate monetară) • sapă cu lagăre etanșe și maxijet

L_M căldură latentă molară (*fiz.*)

Lm liră malteză • lucru mecanic motor (*fiz.*)

L_m lungime minimă a melcului (*mec.*)

lm lumen (*fiz.*)

lm. lemn • lemnos

l.m. linguriță măsură (*farm.*)

L max valoare limită maximă (*tehn.*)

LMBD limbaj de manipulare a bazei de date (*inf.*)

LMC sapă cu lagăre etanșe, maxijet și dinți circulari

LMCD sapă cu lagăre etanșe, maxijet, dinți circulari și întărire pe diametru

LMD sapă cu lăgăre etanșe, maxijet și întărire pe diametru

LMH limfom malign hodgkinian (*med.*)

LMi *lat. Leo Minor* - Leul Mic (*astr.*)

L min valoare limită minimă (*tehn.*)

L_{min} cantitate teoretică de aer necesar arderii (*tehn.*)

L_{mm} inductanță mutuală (*fiz.*)

lm/m² lumen pe metru pătrat

LMNH limfom malign nehodgkinian (*med.*)

LMP leucoencefalopatie multifocală (*med.*)

lm/s lumen pe secundă

LMT lungime-masă-timp (*fiz.*)

LMT^{-2} forță (*fiz.*)

L^2MT^{-2} lucru mecanic (*fiz.*)

L^2MT^{-3} putere (*fiz.*)

L_{Mt} căldură latentă molară de topire (*fiz.*)

LMTI lungime-masă-timp-intensitate de curent electric (*fiz.*)

$L^2MT^{-3}I^{-1}$ diferență de potențial (*fiz.*)

$L^2MT^{-3}I^{-2}$ rezistență electrică (*fiz.*)

LMTIθJT lungime - masă - timp - intensitate de curent electric - temperatură termodinamică - intensitate de lumină - cantitate de substanță (*fiz.*)

L_{Mv} căldură latentă molară de vaporizare (*fiz.*)

LN Liga Națiunilor • Loteria Națională • lumină negativă (*fiz.*) • Norvegia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • textură mijlocie lutonisipoasă (*pedol.*)

Ln lantanoide (*chim.*)

ln limită a formațiunilor normale (*bot.*) • logaritm natural (*mat.*)

LNA *engl. low noise amplifier* - amplificator de zgomot mic (*telec.*)

LNB *engl. low noise block* - bloc de zgomot mic (*telec.*)

LNC *engl. low noise converter* - convertor de zgomot mic (*telec.*)

LNIE Liga Națională pentru Integrare Europeană

LNR Liga Navală Română

LO litoorganic (*pedol.*)

LOA-LWZ Argentina (indicativ de țară pentru comunicații radio)

loc. local • localitate • localizare • localizat • localnic • locatar • locativ • locație • locomotivă • locomotor • locomoție • locuință • locuitor • locutor • locuțiune

loc. adj. locuțiune adjectivală

loc. adv. locuțiune adverbială

localit. localitate

loc. cit. *lat. loco citato* - în locul citat

loc. conj. locuțiune conjuncțională

loc. interj. locuțiune interjecțională

loc. laud. *lat. loco laudato* - în locul citat

loc. num. locuțiune numerală

loco localitate

locom. locomotivă • locomotor • locomoție

loc. prep. locuțiune prepozițională

loc. pron. locuțiune pronominală

loc. subst. locuțiune substantivală

loc. vb. locuțiune verbală

log logaritm (*mat.*)

log. logic • logică • logistic • logistică • logofăt • logoped • logopedic • logopedie • logudurez

log. mat. logică matematică

lomb. lombard

long longitudine

long. longitudinal • longitudine • longobard

longob. longobard

LOP limbaj orientat pe problemă (*inf.*)

LORCS Liga Societăților de Cruce Roșie

lot. loterie • *lat. lotus* - loțiune (*farm.*)

loț. loțiune

LP *engl. linear programming* - programare liniară (*inf.*) • *engl. long play (record)* - (înregistrare pe disc) de lungă durată

L_p nivel de putere acustică (*fiz.*)

Lp lipoproteină (*biochim.*) • lucru mecanic pasiv (*fiz.*)

l.p. lovitură de picior (*sport*)

LPC *engl. linear predictive coding* - codificare predictivă liniară (*inf.*)

LPCD Liga Primarilor și Consilierilor Democrați

LPF *engl. low pass filter* - filtru trece-jos (*telec.*)

LPL lipoproteinlipază (*biochim.*)

LPM Legea Protecției Mediului

LQ *engl. letter quality* - calitate a literei (*inf.*)

lq material mijlociu cu schelet (*pedol.*)

LR „Limba română" (revistă)

Lr lawrenciu (*chim.*) • lucru mecanic rezistent (*fiz.*)

LRC Limba română contemporană

LRSM Liga Română pentru Sănătate Mintală

LS Lesotho (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • litosol (*pedol.*) • locul sigiliului (*dr.*)

L.s. legalizare a semnăturii

l.s. *lat. locus sigilli* - loc al ștampilei

LSA Liga Statelor Arabe

LSB *engl. least significant bit* - bitul cel mai puțin semnificativ (*inf.*)

LSC *engl. least significant character* - caracterul cel mai puțin semnificativ (*inf.*)

l.s.c. *lat. loco supra citato* - în locul citat anterior

LSD *germ. Lyserg Säure Diäthylamid* - dietilamida acidului lizergic (*farm.*)

LSE *engl. London Stock Exchange* - Bursa din Londra

LSI *engl. large scale integration* - circuite integrate pe scară largă (*eln.*)

LSJM *lat. laus sit Jesu et Mariae* - Iisus și Maria să fie slăviți

LSM Laboratorul de Sănătate Mintală • Liga Sindicatelor Miniere

l.s.m. *lat. littera scripta manet* - cuvintele scrise rămân

L_{son} lungime a unei găuri de sondă (*geol.*)

£SOV liră sudaneză

LST *engl. list* - listă (*inf.*)

l_{sub} lungime a subadâncimii găurilor (*geol.*)

£SYR liră siriană

LT limfotoxină (*biochim.*) • liră turcească • Lituania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

LT^{-1} viteză (*fiz.*)

LT^{-2} accelerație (*fiz.*)

Lt luteția n (*geol.*)

L_t căldură latentă molară de topire (*fiz.*)

lt. locotenent

l.t. *lat. locum tenens* - locțiitor, înlocuitor

l_t căldură latentă masică de topire (*fiz.*)

LTA linii de transmisie asincronă (*inf.*)

LTB laringotraheobronșită (*med.*)

LTCC *engl. loading tackle / containers category* - preluare a încărcăturii / categorie a containerelor (*com.*)

lt.-col. locotenent - colonel

Ltd. *engl. Limited* - cu răspundere limitată (despre o societate comercială; Marea Britanie)

LTG laminor de tablă groasă

LTL lit (unitate monetară lituaniană)

lt.-maj. locotenent - major

LTMN *engl. loading tackle / containers marks and numbers* - preluare a încărcăturii / marcaj și număr al containerelor (*com.*)

LTP lipotiaminopirofosfat (*biochim.*)

£TQ liră turcească

LTR *engl. letter* - literă (*inf.*)

LTS linii de transmisie sincronă (*inf.*)

Lu lucru mecanic util (*fiz.*) • lutețiu (*chim.*)

L_u lungime de corelație (*mec.*)

l.u. lungime de undă (*fiz.*)

lubr. lubrifiant

Luc. Lucian (scriitor grec) • Sfânta Evanghelie după Luca (Biblie)

LUCME (testul) local uniform cel mai eficient (*stat.*)

lucr. lucrare • lucrător

lucr. cit. lucrare citată

lucr. dipl. lucrare de diplomă

LUF franc luxemburghez

LUL latură-unghi-latură (*mat.*)

lun. lunetă

lung. lungime

Lup *lat. Lupus* - Lupul (*astr.*)

lus. lusitan

lusing. *it. lusingando* - în ritm mângâietor (*muz.*)

lut. luteran • luteranism • lutos (*pedol.*)

lut. arg. luto-argilos (*pedol.*)

lut. nis. luto-nisipos (*pedol.*)

LUU latură-unghi-unghi (*mat.*)

Lux. Luxemburg

lux. luxație • luxemburghez

LuxF franc luxemburghez

LV Argentina (indicativ de țară pentru aviația civilă) • legătură de valență (*chim.*) • Letonia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

L_v căldură latentă molară de vaporizare (*fiz.*) • luminanță (*fiz.*)

lv luvic (*pedol.*)

l_v căldură de vaporizare (*chim.*) • lucru mecanic unitar al forțelor de viscozitate (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

LVA leva (unitate monetară bulgară)

LVR rublă letoniană

LW *engl. long waves* - unde lungi (*telec.*)

L_W nivel de putere acustică (*fiz.*)

LX Luxemburg (indicativ de țară pentru aviația civilă)

lx lux (*fiz.*)

LXA-LXZ Luxemburg (indicativ de țară pentru comunicații radio)

lx/s lux pe secundă

LXX Septuaginta (Biblie)

LY Lituania (indicativ de țară pentru aviația civilă)

LYA-LYZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Lyn *lat. Lynx* - Linxul (*astr.*)

Lyr *lat. Lyra* - Lira (*astr.*)

Lys, lys lizină (*biochim.*)

lys v. **Lys**

LZ Bulgaria (indicativ de țară pentru aviația civilă)

LZA-LZZ Bulgaria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

M

M element cu caracter metalic (*chim.*) • emitanță luminoasă (*fiz.*) • energie metabolizabilă (*med.*) • filet metric fin (sau normal) • grad de mobilitate (*fiz.*) • greutate moleculară • indice brut de mortalitate generală (*stat.*) • interval mare (*muz.*) • lagăre cu frecare mixtă (*mec.*) • loti (unitate monetară din Lesotho) • Mach (*av.*) • magnetizație (*fiz.*) • magnitudine absolută (*astr.*) • Malta (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • marne (*geol.*) • marți • masă (*fiz.*) • *engl. medium* - mediu (mărime pentru confecții) • mega- (element de compunere care indică 10^6) • meoțian (*geol.*) • metionină (*biochim.*) • metronom (*muz.*) • metrou • microplasmă (*fiz.*) • mie (cifră romană) • miercuri • Mike (*telec.*) • miscibil • moale (*geol.*) • modală (*lingv.*) • modul de deformație edometric (*constr.*) • modulator (*telec.*) • număr cuantic magnetic (*fiz.*) • potențial matricial (*pedol.*) • rotație moleculară (*chim.*) • sapă cu maxi-jet • soluție molară (*chim.*) • strat electronic (*chim.*) • tensiune magnetomotoare (*fiz.*) • termen mijlociu al unui silogism (*log.*) • textură mijlocie (*pedol.*)

M. Maiestate • Marchiz • Marchiză • *fr. Monsieur* - domnul

$\mathbf{M_o}$ modul (*stat.*)

$\mathbf{M_\odot}$ masă a Soarelui (*astr.*)

$\overline{\mathbf{M}}$ masă molară a polimerului (*chim.*)

$\vec{\mathbf{M}}$ magnetizație (*fiz.*) • moment rezultant (*fiz.*)

m interval mic (*muz.*) • magnitudine aparentă (*astr.*) • masă (*chim.*) • masculin • material mijlociu-fin (*pedol.*) • *it. meno* - mai puțin intens (*muz.*) • meta- (element de compunere care semnifică „schimbare", „transformare"; *chim.*) • metru • mijlocaș (*sport*) • milă (unitate de măsură) • mili- (element de compunere care indică 10^{-3}) • minut • *engl. mist* - ceață slabă (*meteor.*) • molic (*pedol.*) • moment magnetic (*fiz.*) • număr al intervalelor (*stat.*) • număr cuantic magnetic (*fiz.*)

m. mare (*geogr.*) • masculin • masiv (*geogr.*) • *lat. meridies* - amiază • *lat. misce* - amestecă (*farm.*) • molar (dinte) • mort • munte

$\mathbf{m^{-1}}$ 1 pe metru

$\mathbf{m^2}$ metru pătrat

$\mathbf{m^3}$ metru cub

$\dot{\mathbf{m}}$ debit masic (*fiz.*)

$\mathbf{m_o}$ masă de repaus a particulei (*chim.*)

$\overline{\mathbf{m}}$ masă moleculară • moment magnetic (*fiz.*)

MA Maroc (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • membru activ • membru asociat • memorie auxiliară (*inf.*) • Mitropolia Ardealului • modulație de amplitudine (*telec.*) • Muzeul de Artă • șisturi argiloase și marnoase (*geol.*)

4MA-4MZ Venezuela (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9MA-9MZ Malaysia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Ma maastrichtian (*geol.*) • medie aritmetică • numărul lui Mach (*av.*)

mA aer arctic maritim • miliamper

mÅ miliangstrom

m.a. *lat. manu aliena* - cu mână străină (privitor la scrierea semnăturii de către o altă persoană decât titularul)

m_a modul axial (*mec.*)

MAA macroagregate de albumină umană (*biochim.*) • Ministerul Agriculturii și Alimentației

MAA-MZZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

MAB microfloră autohtonă bacteriană

MA-BLU modulație de amplitudine - bandă laterală unică (*telec.*)

MAC motor cu aprindere prin compresie • *engl. multiple access computer* - calculator cu acces multiplu

Mac. Cartea întâia (sau a doua, a treia, a patra) a Macabeilor (Biblie)

mac. macerat • macerație • maculator • maculatură

m.a.c. motor cu aprindere prin compresie

Maced. Macedonia

maced. macedonean

macroec. macroeconomic • macroeconomie

macromol. macromolecular • macromoleculă

macrostr. macrostructură

Mad. Madeira

Madag. Madagascar

MADOSZ *magh. Magyar Dolgozók Országos Szövetsége* - Uniunea Oamenilor Muncii Maghiari din România

MAE Ministerul Afacerilor Externe

maesto. *it. maestoso* - maiestuos (*muz.*)

mag magnetofon

mag. magazie • magazin • magaziner • magnet • magnetic

magg. *it. maggiore* - major (*muz.*)

magh. limba maghiară • maghiar

magn. magnitudine

magnico magneziu + nichel + cobalt (aliaj)

MAI Ministerul Afacerilor Interne • motor cu ardere internă

m.a.i. motor cu ardere internă

maj. major • majorare • majorat • majoritate • majusculă

major. majorare • majoritate

MAK Macedonia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

MAL Malaysia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Mal. Malawi • Malaysia • Maleahi (Biblie) • Malta

mal. malaiez • maleabil

Mald. Maldive

malt. maltez

MAM *engl. multiple access to memory* - acces multiplu la memorie (*inf.*)

mam. mamifer

MAN Marea Adunare Națională • Ministerul Apărării Naționale

man. management • manager • manual

manag. management • managerial

mand. mandibular • mandibulă • mandolină

M&AC management și asigurare a calității

manif. manifest • manifestație

manom. manometru

man. pr. *lat. mane primo* - dimineața, devreme (*farm.*)

MAO monoaminooxidază (*biochim.*)

MAP Muzeul de Artă Populară

MApN Ministerul Apărării Naționale

MAPPM Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului

MA-PS modulație de amplitudine cu purtătoare suprimată (*telec.*)

MAQ modulație de amplitudine cu cvadratură (*telec.*)

MAQ-PS modulație de amplitudine sincronă, în cvadratură, cu purtătoare suprimată (*telec.*)

MAR *engl. memory address register* - registru de adresare a memoriei (*inf.*)

Mar. Maroc

mar cromozom marker (*genet.*)

mar. marinar • marină • maritim • marocan

Maram. Maramureș

maram. maramureșean

MARATEX Maramureș + textile (societate)

Marc. Sfânta Evanghelie după Marcu (Biblie)

marc. marcaj • *it. marcando* - marcând, subliniid (*muz.*) • marcat • *it. marcato* - accentuând toată nota (*muz.*)

marg. margine

mark. marketing

marm. marmură

MARSR Muzeul de Artă al RSR

mart. martie • martor

marx. marxism

MAS măsuri agregate de susținere (*agric.*) • motor cu aprindere prin scânteie

mas. masiv (*geogr.*)

m.a.s. motor cu aprindere prin scânteie

masc. masculin

maser *engl. microwave amplification by stimulated emission of radiation* - amplificare a microundelor prin stimularea emisiunii radiațiilor

MASS *engl. multiple access sequential selection* - selecție secvențială cu acces multiplu (*inf.*)

mass. pil. *lat. massa pilulae* - masă pilulară (*farm.*)

mast. masticabil

Mat. Sfânta Evanghelie după Matei (Biblie)

mat de origine maternă (*genet.*)

mat. matematic • matematică • matematician • material • materie

mate matematică

matr. matrice • matricolă • *lat. matrimonium* - căsătorie • matriță

Maur. Mauritania

maur. mauritan

Mau Re rupie din Mauritius

MAV Ungaria (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

max. maxilar • maximal • maxim(um)

măd. măduvă

măg. măgură

măn., m-re mănăstire

măs. măsură • măsurătoare

măt. mătase

MB *engl. megabyte* - megabait • metabolism bazal (*med.*) • Mitropolia Banatului

M_B lungime între bile (*mec.*)

Mb mioglobină (*biochim.*)

mb, mbar milibar

m.b. *lat. misce bene* - amestecă bine (*farm.*)

MBA p-metoxi-p'-butilazobenzen (*chim.*)

mbar v. **mb**

MBBA p-metoxibenziliden-p'--butilanilină (*chim.*)

MBD mașini de baze de date (*inf.*)

MBG membrană bazală glomerulară (*anat.*)

mbg. mediobulgar

MBO *engl. management by objectives* - management prin obiective

M.Br. Marea Britanie

m.bret. mediu breton (*lingv.*)

MC marină civilă • mecanism de comandă • medicament compus • membru corespondent • metilceluloză (*chim.*) • microcalculator • mijloace circulante (*ec.*) • Ministerul Comerțului • Ministerul Comunicațiilor • Ministerul Culturii • Monaco (indicativ de țară pentru cirulația rutieră internațională) • monitor central

Mc indice corectat de mortalitate (*stat.*) • megaciclu (*fiz.*) • metaconglomerate (*geol.*) • miocen (*geol.*)

Mc. Marcu (Biblie)

mC milicoulomb

m.c. microcapsulă (*farm.*)

m_c masă de repaus a electronului

MCA membrană corioalantoidiană (*anat.*) • *engl. micro-channel architecture* - arhitectură cu microcanal (*inf.*)

Mcal megacalorie

Mcap moment înconvoietor capabil al secțiunii (*constr.*)

mch. machetă

MCI Ministerul Comerțului și Industriei

MCJ maladia Creutzfeldt-Jakob

mcl. motocicletă

m.coresp. membru corespondent

MCPA acid 2 metil - 4 clorfenoxiacetic (*chim.*)

MCPB acid 2 metil - 4 clorfenoxibutiric (*chim.*)

MCT Ministerul Cercetării și Tehnologiei

MCW *engl. modulated continuous waves* - unde întreținute modulate (*telec.*)

MD *it. mano destra* (sau *fr. main droite*) - mâna dreaptă (*muz.*) • modem (*telec.*) • modulație delta (*telec.*)

Md cotă peste role la melci cu dantura degroșată (*mec.*) • mendeleviu (*chim.*)

MDA metilendioxiamfetamină (*farm.*) • modulație delta adaptivă (*telec.*)

MDAS modulație delta cu adaptare silabică (*telec.*)

MDC *engl. maintenance data collection* - colectare a datelor de întreținere (*inf.*)

MDCH modulație delta cu compandare hibridă (*telec.*)

MDCI modulație delta cu compandare instantanee (*telec.*)

MDCS modulație delta cu compandare silabică (*telec.*)

MDDI modulație delta cu dublă integrare (*telec.*)

MDE modulație delta exponențială (*telec.*)

MDEA N-metildietanolamină (*chim.*)

MDF modulație cu deviație de frecvență (*telec.*)

MDH malat dehidrogenază (*biochim.*)

MDIC modulație diferențială de impulsuri în cod (*telec.*)

m. dict. *lat. more dicto* - după prescripție (*farm.*)

MDIN modulație delta instantanee numerică (*telec.*)

MDIP modulație discretă a impulsurilor în poziție (*telec.*)

MDL leu moldovenesc • modulație delta liniară (*telec.*)

MDMA metilendioximetaamfetamină (*farm.*)

MDOA metil-di-n-octilamină (*chim.*)

MDP metilen-difosfonat (*biochim.*)

MDPD modulație cu deplasare diferențială de fază (*telec.*)

MDSA modulație delta-sigma adaptivă (*telec.*)

Mdyn megadină

ME microscopie electronică • Mișcarea Ecologistă

Me mediană (*stat.*) • Messerschmitt (avion) • metil (*chim.*) • radianță (*fiz.*)

mE, me miliechivalent

me v. **mE**

m_e masă de repaus a electronului

MEBO *engl. management employee buy-out* - privatizare a unei întreprinderi prin achiziționarea ei de către conducere și salariați

MEC mașină electronică de calcul • metil-etil-cetonă (*chim.*)

mec. mecanic • mecanică • mecanism • mecanizat • mecanizator

MECANOENERGETICA mecanică + energetică (societate)

mec. cer. mecanică cerească

mec. cuant. mecanică cuantică

mec. fl. mecanică a fluidelor

mec. gen. mecanică generală

mec. m.c. mecanică a mediilor continue

mec. s.d. mecanică a solidelor deformabile

Med., Medit. Marea Mediterană

med. medalistică • median • medic • medical • medicament • medicație • medicinal • medicină • mediteranean • mediu

Medit. v. **Med.**

medit. mediteranean

med.- leg. medico-legal

med. vet. medicină veterinară

MEE Ministerul Energiei Electrice

MEG mercaptoetilguanidină (*biochim.*)

megl. meglenit • meglenoromân

meh. mehedințean

mel. melodic • melodie

melam. melaminat • melamină (*chim.*)

Melan. Melanezia

melan. melanezian

melană metan + lână (produs)

melif. melifer

mem. memorator • memorie • memoriu

membr. membrană • membranos

MEN Ministerul Educației Naționale

Men *lat. Mensa* - Platoul (*astr.*)

Men. Menandru (dramaturg grec)

men. menuet

m. engl. mediu englez (*lingv.*)

mens. mensual

ment. mentolat

menț. menționat • mențiune

MEP *engl. Member of the European Parliament* - membru al Parlamentului European • 2-metil-5-etil-piridină (*chim.*)

MER Mișcarea Ecologistă din România

mer. meridian • meridional • merinos

merc. merceolog • merceologie

Merg megaerg

merid. meridional

MES Maestru Emerit al Sportului

mesap. mesapic

Mesop. Mesopotamia

mesop. mesopotamian

meșt. meșteșugar • meșteșugăresc

MET mașină de erbicidat tractată

Met, met metionină (*biochim.*)

met v. **Met**

met. metabolic • metabolism • metaforă • metal • metalic • metalurgic • metalurgie • metan • metateză (*lingv.*) • meteorit • metodă • metodică • metonimie (*lingv.*)

metal. metalurgic • metalurgie

metalochim. metalochimic • metalochimie

metalogr. metalografic • metalografie

METALOPLAST metal + mase plastice (societate)

metat. metatarsian (*anat.*)

METCHIM metale + chimicale (societate)

mete' meteorologic

meteor. meteorolog • meteorologic • meteorologie

Met - Hb methemoglobină (*biochim.*)

m. et n. *lat. mane et nocte* - dimineața și noaptea (*farm.*)

metr. metraj • metric • metrică

metrol. metrolog • metrologic • metrologie

METROREX Regia de Exploatare a Metroului București

metro(u) metropolitan

MeV megaelectronvolt

MEX Mexic (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Mex. Mexic

mex. mexican

Mez mezzo-soprană (*muz.*)

mez. mezocarp (*bot.*)

mezob. mezobazic (*pedol.*)

mezohigr. mezohigrofită (*bot.*)

mezotr. mezotrofă (*bot.*)

mezoxer. mezoxerofită (*bot.*)

mezzo. mezzo-tinto (*poligr.*)

$M_{e,\lambda}$ emitanță spectrală (*fiz.*)

$m_{e\lambda}$ emitanță energetică monocromatică (*fiz.*)

MF marcă finlandeză • medicină de familie • *engl. medium frequency* - frecvență medie (*telec.*) • Ministerul Finanțelor • modulație de frecvență (*telec.*)

$\vec{M}_F$ moment al forței (*fiz.*)

M_f cotă peste role la melci cu dantura finisată (*mec.*) • moment înconvoietor dat de încărcări exterioare la apariția fisurilor (*const.*)

mF milifarad

mf *it. mezzo-forte* - pe jumătate tare (*muz.*) • microfarad

m.f. *lat. misce, fiat* - amestecă, pregătește (*farm.*)

m_f modul frontal (*mec.*)

MFNT *engl. Most Favoured Nation Treatment* - Clauza Națiunii celei mai Favorizate (acordată de SUA)

m.f.pulv. *lat. misce, fiat pulvis* - amestecă, fă pulbere (*farm.*)

m. fr. mediu francez (*lingv.*)

m.f.sol. *lat. misce, fiat solutio* - amestecă, fă soluție (*farm.*)

MFT *engl. multiprogramming with a fixed number of tasks* - multiprogamare cu un număr fixat de sarcini (*inf.*)

m.ft. *lat. mixtura fiat* - să se amestece (*farm.*)

MG *fr. main gauche* - mâna stângă (*muz.*) • medicină generală • miastenia gravis (*med.*)

Mg magneziu (*chim.*) • metagrauwacke (*geol.*) • migmatite (*geol.*)

$\vec{M}g$ moment giroscopic (*fiz.*)

mg miligram

mg. mugur

mGal miligal

Mgeom medie geometrică

MGL Mongolia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Mgl. Mongolia

MGM Metro-Goldwyn-Mayer (studio de film)

mgma, mgta *lat. miligrammata* - miligrame (*farm.*)

Mgr. *fr. Monseigneur* - monsenior

mgr miligrad

m. gr. mediu grec (*lingv.*)

MGS magnetoscop

mgta v. **mgma**

MH Mehedinți (indicativ de județ)

M_h moment hidraulic al unei turbomașini

mH milihenry

m_H masă a hidrogenului liber

m(^{1}H) masă a atomului de hidrogen

m^3/h metru cub pe oră

MHA acid metil-3-hidroxiantranilic (*chim.*)

MHD magnetohidrodinamică (*fiz.*)

MHF *engl. medium high frequency* - frecvență înaltă medie (*telec.*)

MHP 1 mercuri-2-hidroxipropan (*chim.*)

MHU mitocondrie hepaticoumană (*med.*)

MHz megahertz

MI „ Magazin Istoric " (revistă) • Ministerul de Interne • Ministerul Industriilor • modulație de impulsuri (*telec.*) • Muzeul de Istorie

M_i inductanță mutuală incrementală (*fiz.*)

$\vec{M}^i$ moment al forței de inerție (*fiz.*)

MIA acid monoiodoacetic (*biochim.*) • modulație de impulsuri în amplitudine (*telec.*) • Muzeul de Istorie și Artă

MIBG metaiodobenzilguanidil (*biochim.*)

MIBK metilizobutilcetonă (*chim.*)

MIC *engl. microwave integrated circuit* - circuit integrat de microunde • modulație de impulsuri în cod (*telec.*)

Mic *lat. Microscopium* - Microscopul (*astr.*)

Mic. Micah (Biblie)

mic. micenian

MICC *engl. miniature integrated circuit computer* - calculator cu circuite integrate miniaturizate

MICM Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini

micol. micologie

MICR *engl. magnetic-ink character recognition* - lectură de caractere (imprimate) cu cerneală magnetică (*inf.*)

micro, MRF microradiofotografie (*med.*)

microb. microbian • microbuz

microbiol. microbiolog • microbiologic • microbiologie

microchim. microchimic • microchimie

microcop. microcopie

microdur microporos + durabil (material)

microec. microeconomic • microeconomie

microeln. microelectronică

microf. microfilm

microform. microformat

microfoto, microfotogr. microfotografie

microfotogr. v. **microfoto**

microgr. microgram

micromol. micromolecular • micromoleculă

microsc. microscopic • microscopie

microsoc. microsocial

microstr. microstructură

microtbl. microtabletă

MID modulație de impulsuri în durată (*telec.*)

MIDA poziție mentoiliacă dreaptă anterioară (*med.*)

MIDP poziție mentoiliacă dreaptă posterioară (*med.*)

MIDT poziție mentoiliacă dreaptă transversală (*med.*)

MIE Muzeul de Istorie și Etnografie

MIFIL *engl. microwave filter* - filtru de microunde

MiG Mikoian + Gurevici (avion)

Mih. Miheia (Biblie)

MII metodă a influențelor izolate (*stat.*) • modulație de impulsuri in interval (*telec.*)

mijl. mijloc • mijlocaș • mijlociu

mil. mileniu • milion • militar • milițian • miliție • termen militar

milit. militar • termen militar

min minut

min[1] minut sideral

min[2] minut solar mediu

min. miner • mineral • mineralier • minereu • minerit • miniatură • minier • minim • minister • ministru • minor • minut • minutar

MINELCO *engl. miniature electronic component* - componentă electronică miniaturizată

miner., mineral. mineralogic • mineralogie

mineral. v. **miner.**

miniscaf mini- + batiscaf (navă submarină)

minor. minoritate

mint. mintal

MIP mecanism de integrare „psihică" a stării obiective de necesitate (*psih.*) • modulație de impulsuri în poziție (*telec.*)

MIPE *engl. modular information processing equipment* - echipament modular de prelucrare a informației

mir. mirodenie

m. irl. mediu irlandez (*lingv.*)

misc. miscelaneu • miscibil

Miș micașisturi (*geol.*)

mișc. mișcare

MIT monoiodotirozină (*biochim.*)

mitofolc. mitofolclor

mitol. mitologic • mitologie

mitrop. mitropolie • mitropolit

MIU Ministerul Industriei Ușoare • mobilitate, indol, uree (*biochim.*)

MIX 1-metil-3-izobutilxantină (*chim.*)

mix. mixaj • mixare • *lat. mixtura* - mixtură (*farm.*)

MÎ Ministerul Învățământului

MJ megajoule • Ministerul Justiției • Muzeul Județean

$\overline{M}_j$ polarizație magnetică (*fiz.*)

$\overline{m}_j$ moment magnetic coulombian (*fiz.*)

MJI Muzeul Județean de Istorie

MJIE Muzeul Județean de Istorie și Etnografie

$\overline{M}_{jp}$ polarizație magnetică permanentă (*fiz.*)

$\overline{M}_{jt}$ polarizație magnetică temporară (*fiz.*)

MK kwacha (unitate monetară din Malawi)

MKfS metru-kilogram forță-secundă (sistem de unități)

m^3/kg, $m^3 \cdot kg^{-1}$ metru cub pe kilogram

$m^3 \cdot kg^{-1}$ v. **m^3/kg**

MKNO *engl. marks and numbers* - mărci și numere (*com.*)

MKS metru-kilogram-secundă (sistem de unități)

MKSA metru-kilogram-secundă--amper (sistem de unități)

MKSAV metru-kilogram-secundă--amper-volt (sistem de unități)

ML membru liber • metalimbaj (*log.*)

ML^{-3} densitate (*fiz.*)

m_L inductivitate mutuală electromagnetică

ml mililitru • mlăștinos (*pedol.*)

m.l. metru liniar

m.lat. mediu latin (*lingv.*)

MLD memorie de lungă durată (*psih.*) • *engl. minimum lethal dose* - doză letală minimă (*farm.*)

mld miliard

MLE *engl. microprocessor language editor* - limbaj de editare pentru microprocesoare (*inf.*)

Mlle *fr. Mademoiselle* - domnișoară

Mlles *fr. Mesdemoiselles* - domnișoare

MLP matrice logică programabilă (*inf.*)

MLPAT Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului

MLPS modulație liniară de amplitudine cu purtătoare suprimată (*telec.*)

MLR Muzeul Limbii Române • Muzeul Literaturii Române

$ML^{-1}T^{-2}$ putere (*fiz.*)

$ML^{-2}T^{-2}$ greutate specifică (*fiz.*)

MLV metodă a legăturii de valență (*chim.*)

MM Maramureș (indicativ de județ) • marne și marne argiloase (*pedol.*) • medicină a muncii • medicină militară • metodă a momentelor (*stat.*) • metronomul Mälzel (*muz.*) • Muzeul Medicinii • Muzeul Militar

Mm milă marină

$\vec{M}m$ moment magnetic (*fiz.*)

m_M modul axial mărit (*mec.*)

mm milimetru

m.m. *lat. mutatis mutandis* - schimbând ceea ce trebuie schimbat

mm^2 milimetru pătrat

mm^3 milimetru cub

m_m modul axial micșorat (*mec.*)

m.m. ca perf. v. **m.m.c.p.**

mm col Hg, mm Hg milimetru coloană de mercur

m.m.c.p., m.m. ca perf. mai mult ca perfectul

Mme *fr. Madame* - doamnă

Mmes *fr. Mesdames* - doamne

mm Hg v. **mm col Hg**

mm H_2O milimetru coloană de apă

mmho milimho

MMIC *engl. monolithic microwave integrated circuit* - circuit integrat monolitic pentru unde

MMM metodă a mediilor mobile (*stat.*)

mmm milimicron

MMN Muzeul Militar Național

mmol milimol

MMP metodă a celor mai mici pătrate (*stat.*)

MMPS Ministerul Muncii și Protecției Sociale

MMR Muzeul Marinei Române

MMS metil metansulfonat (*chim.*) • Mitropolia Moldovei și a Sucevei • *engl. module management system* - sistem de gestionare a modulelor (unui sistem de calcul)

MMTS metil metiltiometil sulfoxid (*chim.*)

MMU *engl. memory management unit* - unitate de gestionare a memoriei (*inf.*)

MN meteorologie nautică • Muzeul Național

Mn indice al mortinatalității (*stat.*) • mangan (*chim.*) • masă moleculară medie numerică • monțian (*geol.*)

M^n moment înconvoietor dat de încărcările normate (*constr.*)

m^3_N metru cub în stare normală

m.n. meci nul (*sport*) • *lat. mutato nomine* - cu numele schimbat

m_n masă de repaus a neutronului • modul normal (*mec.*)

MNA Muzeul Național de Artă

MNOS *engl. metal-nitride-oxide semiconductor* - semiconductor cu metal-nitrură-oxid (*eln.*)

Mn(R) inel al matricelor pătratice de ordinul *n* cu elemente din inelul *R* (*mat.*)

MO măduvă osoasă • megaoctet (*inf.*) • membru de onoare • Mitropolia Olteniei • Monitorul Oficial • Muzeul Orășenesc • Republica Moldova (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • tehnologie magnetooptică

Mo molibden (*chim.*)

mo moale (*pedol.*)

mob. mobil • mobilat • mobilă • mobilier • mobilitate • mobilizare • mobilizat

MOBICOM mobilă + comerț (societate)

mobil. mobilitate • mobilizare • mobilizat

MOD modulator (*telec.*)

mod. modalitate • model • modelaj • modelat • *it. moderato* - moderat (*muz.*) • moderator • modern • modul • modulat • modulator • modulație

modal. modalizator

MODE *engl. mode of transport* - mod de transport (*com.*)

MODEM modulator-demodulator (*telec.*)

MODEXIM (confecții) moderne + export + import (societate)

MODI *engl. modified distribution* - distribuție modificată (*inf.*)

modif. modificare • modificat

mod^{to} *it. moderato* - moderat

mOe milioersted

moes. moesic

M Of. Monitorul Oficial

mol mol

mol. molar • molecular • moleculă

Mold. Moldova

mold. moldovean • moldovenesc

MOLDOFIL Moldova + filatură (societate)

MOLDOMEC Moldova + mecanică (societate)

MOLDOPLAST Moldova + mase plastice (societate)

mol/m³ mol pe metru cub

MOM mașini și organe de mașini • metodă a orbitalilor moleculari (*chim.*)

mom. moment

MOMSOS moment al ultimei sosiri (*inf.*)

Mon *lat. Monoceros* - Licornul (*astr.*)

mon. monarhie • monedă • monetar • monitor • monolog • monom • monument

mond. mondial

mondoramă mondo- + panoramă

Mong. Mongolia

mong. mongol • mongolic

monocel. monocelular

monogr. monografie • monogramă

monol. monolog

mont. montaj • montare • montură

monum. monument

MOPAN morărit + panificație (societate)

MOR Monitorul Oficial al României

mor. *it. morendo* - stingându-se (*muz.*)

morav. moravian

M_{orb} moment magnetic orbital

morf. morfem (*lingv.*) • morfematic • morfină • morfologic • morfologie

morfofiziologie morfologie + fiziologie

mort. mortalitate

MOS *engl. metal-oxide semiconductor* - semiconductor cu oxid de metal (*eln.*)

mOsm miliosmol

MOST *engl. MOS transistor* - tranzistor MOS (*eln.*)

moșt. moștenire • moștenit • moștenitor

mot. motel • motor

moto motorizat

moț. moțional • moțiune

mov. *it. movimento* - mișcare, viteză (*muz.*)

Moz. Mozambic

moz. mozaic • mozambican

mozar. mozarab

MP manager patron • mase plastice • materii prime • memorie principală (*inf.*) • microprocesor • mijloc de poziționare (*metrol.*)

Mp mucoproteină (*biochim.*)

$\overline{M}p$ magnetizație permanentă (*fiz.*)

mP aer maritim polar

mp *it. mezzo-piano* - pe jumătate încet (*muz.*) • milipoise

m.p. *lat. manu propria* - cu propria mână (despre o semnătură)

m_p masă de repaus a protonului

MPA mase plastice armate

MPC membrană pectocelulozică (*bot.*)

MP/DP mandat poștal/dispoziție de plată

MPI monozofosfat-izomerază (*biochim.*)

MPO mieloperoxidază (*biochim.*)

MPPH 5-(4-metilfenil)-5-fenil--hidantoină (*chim.*)

MPSP mașină pneumatică de stropit și prăfuit

MPX, MUX multiplexor (*telec.*)

MPZ mucopolizaharide (*biochim.*)

mq material mijlociu fin cu schelet (*pedol.*)

MR motor cu reacție • semnal model de referință (*telec.*)

M_R lungime dintre role (*mec.*)

Mr *engl. Mister* - domn

mr. maior

m_r turație a roții melcate (*mec.*)

MRA micoplasmoză respiratorie aviară (*med.*)

MRE mecanism de reglare a execuției (*psih.*)

m-re v. **măn.**

mrem *engl. milliröntgen-equivalent--man* - miliröntgen -echivalent-om (*fiz.*)

MRF v. **micro**

Mrs *engl. Mistress* - doamnă

MRSO Marea Revoluție Socialistă din Octombrie

MRU management al resurselor umane

MS depozite salifere (*pedol.*) • Maiestatea Sa • *it. mano sinistra* - mâna stângă (*muz.*) • markeri de spin (*genet.*) • Mauritius (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Ministerul Sănătății • Mureș (indicativ de județ) • Muzeul Satului

M_s moment magnetic de spin (*fiz.*)

ms milisecundă

ms. manuscris

m/s, $m \cdot s^{-1}$ metru pe secundă

$m \cdot s^{-1}$ v. **m/s**

m^2/s, $m^2 \cdot s^{-1}$ metru pătrat pe secundă

$m^2 \cdot s^{-1}$ v. m^2/s

m/s^2 metru pe secundă la pătrat

m^3/s, $m^3 \cdot s^{-1}$ metru cub pe secundă

$m^3 \cdot s^{-1}$ v. m^3/s

MSAU microsfere de seralbumină umană (*biochim.*)

MSB *engl. most significant bit* - bitul cel mai semnificativ (*inf.*)

MSC *engl. most significant character* - caracterul cel mai semnificativ (*inf.*)

MSD memorie de scurtă durată (*psih.*)

msec milisecundă

MSF *fr. Médicins sans frontière* - Medici fără Frontiere

m-SFOPC m-soluție fundamentală pentru operatorul propagării căldurii (*fiz.*)

MSHFBA N-metil, N-trimetilsilil--heptafluor-butilamină (*chim.*)

MSL metodă a substituției în lanț (*stat.*)

MSM Mișcarea Sindicală Mondială

MSN Muzeul de Științe ale Naturii

mSn milisten

MSNM *engl. message name* - denumire a mesajului (*com.*)

m.sol. mai solubil (*farm.*)

MSP mașină de stropit și prăfuit

mss. manuscrise

mSt milistokes

MSTM Marele Stat Major

MSW *engl. magnetostatic waves* - unde magnetostatice

MT membru titular • Ministerul Transporturilor • Ministerul Turismului

Mt magnetit (*geol.*) • megatonă • metical (unitate monetară mozambicană)

Mt. Matei (Biblie)

M_t moment de torsiune (*constr.*)

$\overline{M}t$ magnetizație temporară (*fiz.*)

mT aer tropical maritim

Mta metatufuri acide (*geol.*)

Mtb metatufuri bazice (*geol.*)

MTBF *engl. mean time between failures* - timp mediu între (două) defectări (*inf.*)

MTBM *engl. mean time between maintenances* - timp mediu între (două) întrețineri (*inf.*)

MTC memorie temporară de comandă (*telec.*) • memorie temporară de convorbire (*telec.*)

MTD *engl. multimodal transport document* - document de transport multimodal (*com.*)

MTFF *engl. mean time to first failure* - timp mediu până la prima defectare (*inf.*)

MTM militermie

m.tip. marcă tipografică

MTN Muzeul Teatrului Național

MTP memorie a tabelelor de pagini (*inf.*) • motor turbopropulsor

MTR medie a timpului de reparație

MTS maladii cu transmitere sexuală • memorie a tabelei segmentelor (*inf.*) • metru-tonă-secundă (sistem de unități) • Ministerul Tineretului și Sportului

mts metru-tonă-secundă (sistem de unități)

MTT masă trombocitară totală (*med.*)

MTTF *engl. mean time to failure* - timp mediu de funcționare până la defectare (*inf.*)

MTTR *engl. mean time to repair* - timp mediu de remediere (*inf.*)

MTV *engl. Music Television* - Programul Muzical de Televiziune

MTx metotrexat (*farm.*)

m-ții munții

MU mare unitate (*milit.*) • mașini-unelte

m_u constantă unificată a masei atomice (*fiz.*)

Mucart mucava+carton (societate)

MUF *engl. maximum usable frequency* - frecvență maximă utilizabilă (*telec.*)

MUI, m.u.i. milioane de unități internaționale (*farm.*)

m.u.i. v. **MUI**

mul. mulaj

multigr. multigrafiat

multipl. multiplicare • multiplicat • multiplicativ • multiplicator

mun. municipal • municipiu • muniție

Munt. Muntenia

munt. muntean • muntenesc

mur. mureșean

Mus *lat. Musca* - Musca (*astr.*)

mus. muson

musc. muscular • musculatură

mut. mutație • mutual

MUX v. **MPX**

muz. muzeu • muzical • muzică • muzician

muzicol. muzicolog • muzicologic • muzicologie

MV megavolt • memorie virtuală

Mv microdiorit (*geol.*)

M_v emitanță luminoasă (*fiz.*)

mV milivolt

mv *it. mezza voce* - cu vocea pe jumătate (*muz.*)

m_v coeficient de compresibilitate volumică (*constr.*)

MVA megavoltamper

mval miliechivalent

MVAR megavar

mvl. movilă

MVM metodă a verosimilității maxime (*stat.*)

M_{vq} microdiorit cuarțifer (*geol.*)

MW Malawi (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. medium waves* - unde medii (*telec.*) • megawatt (*fiz.*) • *engl. microwaves* - microunde

M_w masă moleculară medie gravitometrică (*fiz.*)

mW miliwatt

MWh megawattoră

Mx maxwell (*fiz.*)

mx. maxim(um)

$m\ddot{x}$ forță de inerție (*fiz.*)

MZ monozigoți (*biol.*)

Mz mezozoic (*geol.*)

MZPI *engl. microwave zone position indicator* - indicator de poziție pentru microunde (*telec.*)

Mγ microgranit (*geol.*)

mμ milimicron

Mφ modulație de fază (*telec.*)

MΩ megaohm

Mϖ microgabro (*geol.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

N

N asparagină (*biochim.*) • azot (*chim.*) • cantitate de substanță (*fiz.*) • depozite antropice (*pedol.*) • forță axială dată de încărcările de calcul (*constr.*) • indice brut de natalitate (*stat.*) • intensitate a radiației (*fiz.*) • mulțime a numerelor naturale (*mat.*) • nadir (*astr.*) • naira (unitate monetară nigeriană) • necesitate (*log.*) • nemiscibil • neogen (*geol.*) • newton (*fiz.*) • ngultrum (unitate monetară din Bhutan) • nisipuri (*pedol.*) • nitosol (*pedol.*) • nominativ (*lingv.*) • nord • Norvegia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. November* - noiembrie (*telec.*) • nucleon (*fiz.*) • număr de cicluri (*mec.*) • număr de molecule (*chim.*) • putere utilă (*mec.*) • strat electronic (*chim.*) • valoare nominală (*mec.*) • volum al populației (*stat.*)

N1 miocen (*geol.*)

N'_1 putere unitară (*mec.*)

N2 pliocen (*geol.*)

N- prefix care indică substituirea la un atom al substanțelor organice care conțin azot (*chim.*)

N* persoană (nedeterminată)

n exponent politropic (*fiz.*) • frecvență de rotație (*mec.*) • indice de maturare (*pedol.*) • indice de refracție (*fiz.*) • nano- (element de compunere care indică 10^{-9}) • neutron • nivel de transmisiune (*fiz.*) • normal (*chim., pedol.*) • nucleol (*biol.*) • nucleu • număr al valorilor individuale (*stat.*) • număr nedefinit (*mat.*) • porozitate (*constr.*) • turație (*mec.*) • versor al normalei (*mec.*) • volum al eșantionului (*stat.*)

n. născut • negativ • neo- (element de compunere care semnifică „nou") • nesatisfăcător (calificativ) • neutru • *lat. nocte* - în timpul nopții (*farm.*) • noiembrie • nou • nume

n'_1 turație unitară (*mec.*)

n- prefix folosit pentru denumirea izomerilor de catenă care au catena liniară (*chim.*)

n̄ antineutron

NA Antilele Olandeze (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *lat. Nomina Anatomica* - Nomenclatura Anatomică • noradrenalină (*biochim.*) • notă a autorului (*bibl.*) • textură mijlocie lutonisipoargiloasă (*pedol.*)

4NA-4OZ Iugoslavia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5NA-5OZ Nigeria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9NA-9NZ Nepal (indicativ de țară pentru comunicații radio)

N/A numeric/analogic

N/A^2 newton pe amper la pătrat

N_A numărul lui Avogadro (*fiz.*)

Na sodiu (*chim.*)

n.a. notă a autorului (*bibl.*)

n_a număr de atomi din moleculă

NAA-NZZ Statele Unite ale Americii (indicativ de țară pentru comunicații radio)

NAC acid 2-acetilamino-3-mercapto-propionic (*chim.*)

NAD nicotinamidadenindinucleotid (*biochim.*)

NADH nicotinamidadenindinucleotid redus (*biochim.*)

NADP nicotinamidadenindinucleotid fosfat (*biochim.*)

NADPH nicotinamidadenindinucleotid fosfat redus (*biochim.*)

NA f. gulden din Antilele Olandeze

naft. naftalină

NAFTA *engl. North American Free Trade Agreement* - Acordul Nord-American de Liber Schimb

NAG N-acetil D-glucozamină (*biochim.*)

Nah. Nahum (Biblie)

NAL acid nalixilic (*biochim.*)

Nam. Namibia

nam. namibian

NAN număr absolut de neutrofile (*med.*)

NANA acid N-acetil neuraminic (*biochim.*)

NANC sistem nonadrenergic noncolinergic (*med.*)

NAP navă cu aripi portante (*mar.*)

nap. napolitan

napalm natriu+palmitat (substanță)

NAPOCHIM Napoca+chimie (societate)

napodez Napoca+adeziv (produs)

NAPOFARM Napoca+farmacie (societate)

NAPOPAN Napoca+panificație (societate)

NAPOTEX Napoca+textile (societate)

NAPQI N-acetil-p-benzoquinonimină (*biochim.*)

nar. narativ • narațiune

narc. narcotic

NAS nefroangioscintigramă (*med.*)

NASA, Nasa *engl. National Aeronautics and Space Administration* - Administrația Națională pentru Aeronautică și Spațiul Cosmic (SUA)

Nasa v. **NASA**

nat. natalitate • natural • natură

NATO, Nato *engl. North Atlantic Treaty Organization* - Organizația Tratatului Atlanticului de Nord

Nato v. **NATO**

naț. național • naționalitate • națiune

nav. naval • navigabil • navigator • navigație

NAVEXIM navă+export+import (societate)

NAVROM nave+România (societate)

naz. nazal • nazalitate (*lingv.*) • nazalizare • nazism • nazist

năm. nămol • nămolos

năs. năsăudean

născ. născut

NB *engl. narrow band* - bandă îngustă (*telec.*) • nitrobenzen (*chim.*) • *lat. nota bene* - observă bine • nume de botez

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nb niobiu (*chim.*)

n. b. nume de botez

NBC *engl. National Broadcasting Company* - Compania Națională de Radiofuziune (SUA) • nuclear, biologic, chimic (tip de armă)

NBF *engl. narrow band filter* - filtru trece-bandă îngustă (*telec.*)

NBFM *engl. narrow band frequency modulation* - frecvență de modulație în bandă îngustă (*telec.*)

NC (celulă) naturală citotoxică • *engl. not connected* - neconectat

N/C newton pe coulomb

Nc coeficient de capacitate portantă (*constr.*)

nC nanocoulomb

NCA nivel de calitate acceptat (*stat.*)

NCB nevralgie cervico-brahială (*med.*)

NCDC *engl. number of copies of document* - număr de copii ale documentului (*com.*)

NCEN *engl. number of copies of document enclosed* - număr de copii ale documentului expediat (*com.*)

NCP *engl. network control protocol* - protocol de control de rețea (*inf.*)

NCRQ *engl. number of copies of document required* - număr de copii ale documentului solicitat (*com.*)

ND (contact) normal deschis • nefropatie diabetică (*med.*)

Nd neodim (*chim.*) • nod (*mar.*)

nd nucleotid (*bot.*)

n_d cantitate de substanță dizolvată, în grame (*chim.*)

NDR *engl. non-destructive reading* - citire nedistructivă (*inf.*)

NE nord-est • norepinefrină (*biochim.*)

N-E nord-est

Ne nefeliu (*geol.*) • neon (*chim.*) • numărul lui Newton (*fiz.*)

N_e electron în învelișul *N* al unui atom

neacc. neaccentuat (*lingv.*)

nead. neadaptat

neanaliz. neanalizabil

neart. nearticulat

neasim. neasimilat

NEB nivel al eficienței bactericide (*farm.*)

neb. *lat. nebula* - aerosol (*farm.*)

nec. necesar • necunoscut

necăs. necăsătorit

necirc. necircumstanțial

neconv. neconvențional

necoord. necoordonat

necr. necrolog • necropolă • necropsie

necrol. necrolog

nect. nectar

n. ed. notă a editurii

nedef. nedefinit

nedet. nedeterminat

neec. neeconomic

Neem. Cartea lui Neemia (Biblie)

neexpr. neexprimat

nef., nefer. neferos

nefam. nefamilist

nefav. nefavorabil

nefer. v. **nef.**

neflex. neflexibil (*lingv.*)

nefr. nefrită (*med.*)

nefrol. nefrologie

neg. negativ • negație • negociabil • negociator

neguv. neguvernamental

nehot. nehotărât (*lingv.*)

neizol. neizolat

nelab. nelabial (*lingv.*)

neleg. nelegitim

nemț. nemțean

nenum. nenumerotat

neocl. neoclasic • neoclasicism

neoclas. neoclasicism

neocol. neocolonialism

neogr., **ngr.** limba neogreacă • neogrec

neol. neologic • neologism

neolat. neolatin

neolog. neologism

neoramă neo- + cineramă

neorg. neorganic • neorganizat

neozeel. neozeelandez

Nep. Nepal

nep. nepalez

nepag. nepaginat

nepred. nepredicativ

neprod. neproductiv

nerefl. nereflexivitate

nereg. neregulat

nerv. nervos • nervură

nesat. nesatisfăcător • nesaturat

nesatisf. nesatisfăcător

NET *engl. network* -rețea (*inf.*)

n. et m. *lat. nocte et mane* - noaptea și dimineața (*farm.*)

netranz. netranzitivitate

neurast. neurastenic • neurastenie

neurochir. neurochirurg • neurochirurgie

neurol. neurolog • neurologic • neurologie

neuropsih. neuropsihiatric • neuropsihiatrie

neutr. neutralizant • neutralizat

neutron neutru + electron

NEV număr total al electronilor de valență într-un complex neutru (*chim.*)

nevert. nevertebrat

nevral. nevralgic • nevralgie

n. expl. notă explicativă (*bibl.*)

NF sol negru de fâneață (*pedol.*)

nF nanofarad

n. fam. nume de familie

NFD nefropatie diabetică (*med.*)

Nfr necesar de fond de rulment (*ec.*)

NG nitroglicerină (*chim.*)

Ng neogen (*geol.*)

ng nanogram

ngr. v. **neogr.**

nH nanohenry

N/ha normă de pesticide la hectar

NI (contact) normal închis • Normă Internă

Ni nichel (*chim.*)

n_i număr de moli dintr-o componentă (*chim.*)

NIC Nicaragua (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Nic. Nicaragua

nic. nicaraguan • nicotină • nicotinic

nicrom nichel+crom (aliaj)

NID Normă Internă Departamentală

nife nichel+fier (aliaj)

Nig. Niger • Nigeria

nig. nigerian

NII Normă Internă de Întreprindere

NIP 2,4 diclor-fenil-4-nitrofenil-eter (*chim.*) • *engl. nucleus initialization program* - program de inițializare de nucleu (*inf.*)

nip. nipon

NIPO *engl. negative input-positive output* - intrare negativă - ieșire pozitivă (*inf.*)

NIS noul shekel israelian (unitate monetară)

nis. nisip • nisipos

nis. -lut. nisipo-lutos

nitr. nitrat (*chim.*)

niv. nivel

NIVCRIT nivel critic al stocului (*inf.*)

NIVSTOC nivel al stocului (*inf.*)

n_j frecvență absolută (*stat.*)

NKVD *rus. Narodny Komissariat Vnutrennikh Del* - Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne (URSS)

NKz noul kwanza (unitate monetară angoleză)

NL neuroleptice (*farm.*) • *engl. new line character* - caracter de linie nouă (*inf.*) • Olanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • textură grosieră mijlocie nisipo-lutoasă (*pedol.*)

n_L numărul lui Loschmidt (*fiz.*)

nl nanolitru

NLG gulden olandez

NLQ *engl. near letter quality* - aproape calitatea literei (*inf.*)

NM Norme Metodologice

N/m, N•m^{-1} newton pe metru

N•m^{-1} v. **N/m**

N/m^2, N•m^{-2} newton pe metru pătrat

N•m^{-2} v. **N/m^2**

N/m^3, N•m^{-3} newton pe metru cub

N•m^{-3} v. **N/m^3**

nm nanometru

n_m turație a melcului (*mec.*)

nmol nanomol

NML Normă de Metrologie Legală

NMR *engl. nuclear magnetic resonance* - rezonanță magnetică nucleară

n. muz. notă muzicală

NN *lat. nomen nescio* - nume necunoscut • textură nisiposă (*pedol.*)

N^n forță axială dată de încărcăturile normate (*constr.*)

n.n. *lat. nomen nescio* - nume necunoscut • notă a noastră (*bibl.*)

NNE, N-N-E nord-nord-est

N-N-E v. **NNE**

NNV, N-N-V nord-nord-vest

N-N-V v. **NNV**

NNWT *engl. net net weight* - greutate reală netă (*com.*)

NO sol negru acid (*pedol.*)

No nobeliu (*chim.*) • norian (*geol.*)

No, no *it. numero* - număr

no v. **No**

n° *fr. numéro* - număr

NOBF *engl. number of original bills of lading, in figures* - număr al originalelor conosamentului, în cifre (*com.*)

NOBS număr de observație (*inf.*)

NOBW *engl. number of original bills of lading, in words* - număr al originalelor conosamentului, în litere (*com.*)

noc. nociv • nocivitate

NOK coroană norvegiană (unitate monetară)

nom. nomenclator • nominal • nominativ

nom. cul. *lat. non culpabilis* - nevinovat (*dr.*)

nom. nov. *lat. nomen novum* - nume nou

nomogr. nomogramă

non rep. *lat. non repetatur* - să nu se repete (*farm.*)

NOP *engl. non-operation instruction* - instrucțiune neefectivă (*inf.*)

NOPK *engl. number of packages* - număr al coletelor (*com.*)

Nor *lat. Norma* - Echerul (*astr.*)

nor. noroios

nord. nordic

norm. normand • normat • normativ

Norv. Norvegia

norv. limba norvegiană • norvegian

not. notar • notarial • notariat

noț. noțiune

novocilină novocaină + penicilină (substanță)

NP nivel de prioritate al programului (*inf.*) • *engl. non-print code* - cod de neimprimare (*inf.*) • nucleoezid-fosforilază (*biochim.*) • nume de persoană

Np indice al nupțialității (*stat.*) • napalm (*chim.*) • neper (*fiz.*) • neptuniu (*chim.*)

n.p. nume de persoană • nume predicativ (*lingv.*)

NPA acid N-1-naftil-ftalamic (*chim.*) • navă pe pernă de aer

NPCT nefrostomie percutantă (*med.*)

n. pers. nou persan (*lingv.*) • nume de persoană

NPK nitrogen, fosfor, potasiu (îngrășăminte chimice)

n. pr. nume propriu

n.p.u. *lat. nec plus ultra* - nu poate fi depășit

N_q coeficient de capacitate portantă (*constr.*)

n_q rapiditate în funcție de debit (*mec.*)

NR naira (unitate monetară nigeriană) • *lat. nomen revalidatum* - nume revalidat • număr de respingere (*stat.*)

nr. numărul

n.r. *lat. nomen revalidatum* - nume revalidat • *lat. non repetatur* - să nu se repete (*farm.*) • notă a redacției (*bibl.*)

nr. at. număr atomic

nr. crt. numărul curent

NRF necesar de resurse financiare (*ec.*)

NRPH rupiah (unitate monetară indoneziană)

n.r.r. notă a redacției române (*bibl.*)

NRs rupie nepaleză

NRSERV număr total de servicii ce trebuie simulate (*inf.*)

nr. spec. număr special

NRZ *engl. non-return to zero* - neîntoarcere la zero (*inf.*)

NS *engl. non-smokers* - nefumători • număr mediu scriptic de personal • Olanda (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

Ns nimbostratus (*meteor.*) • silicat de sodiu (*geol.*)

ns, nsec nanosecundă

ns. nostru, noastră

n_s număr de moli de dizolvant conținut în aceeași cantitate de soluție (*chim.*)

NSB Norvegia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

nsec v. **ns**

NSF nefroscintigramă funcțională (*med.*)

NSI *engl. next sequential instruction* - instrucțiune secvențială următoare (*inf.*) • număr de serii de impulsuri (*telec.*)

NSPM Norme Specifice de Protecția Muncii

NSS nefroscintigramă statică (*med.*)

NSUC *engl. insurance cost* - cost al asigurării (*com.*)

NT Neamț (indicativ de județ) • Noul Testament (Biblie)

Nt niton (*chim.*)

nt nit (*fiz.*)

n.t. notă a traducătorului (*bibl.*) • nume topic

NTA acid nitrilotriacetic sau nitrotilacetat (*chim.*)

NTC număr de unități de transfer de căldură (*fiz.*)

NTFB *engl. second notify party* - a doua adresă de notificare (*com.*)

NTG nitroglicerină (*chim.*)

NTI Normă Tehnică de Întreprindere

NTM Normă Tehnică de Metrologie

n. top. nume topic

NTR Normă Tehnică de Ramură

NTS Normă Tehnică a Securității

NTSC *engl. National Television Standards Committee* - Comitetul Național pentru Standarde de Televiziune (SUA)

NTSM Norme Tehnice de Securitatea Muncii

NTWT *engl. net weight* - greutate netă (*com.*)

Nu ngultrum (unitate monetară din Bhutan) • numărul lui Nusselt (*fiz.*)

nucl. nuclear • nucleic • nucleon • nucleu

NUI *engl. network user identifier* - identificator de utilizator de rețea (*inf.*)

Num. Numeri (Biblie)

num. numeral • numerar • numeric • numerotat • numerotație • numire •

numismatic • numismatică • numit • numitor

num. card. numeral cardinal

numer. numerotat • numerotație

num. fracț. numeral fracționar

numis. numismatic • numismatică

num. ord. numeral ordinal

nutr. nutreț • nutritiv • nutriție

nutr. comb. nutrețuri combinate

nuv. nuvelă • nuvelistic

NV, N-V nord-vest

N-V v. **NV**

nval nanoechivalent

NVD neovascularizație a discului optic (*anat.*)

NVM *engl. non-volatile memory* - memorie permanentă (*inf.*)

NVR neurovascularizație a retinei (*anat.*)

N(W) densitate a stărilor cuantice (*fiz.*)

n. wt. *engl. net weight* - greutate netă (*com.*)

NY New York

NYC *engl. New York City* - Orașul New York

NYSE *engl. New York Stock Exchange* - Bursa din New York

NZ Noua Zeelandă (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Nz neozoic (*geol.*)

Nγ coeficient de capacitate portantă (*constr.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

O

O depozite organice (*pedol.*) • histosol (*pedol.*) • judecată particular - negativă (*log.*) • ordin (*mat.*) • ordovician (*geol.*) • orizont organic (*pedol.*) • Oscar (*telec.*) • *engl. output* - ieșire (*inf.*) • oxigen (*chim.*) • potențial osmotic (*pedol.*) • stadiu perfect nedescris (*biol.*) • strat electronic (*chim.*)

O1 ordovician inferior (*geol.*)

OI grupă de sânge (*med.*)

O2 ordovician mediu (*geol.*)

O3 ordovician superior (*geol.*)

O_3 ozon (*chim.*)

o holoacid (*pedol.*) • ocric (*pedol.*) • opacitate (*fiz.*) • operator silogistic (*log.*)

OA orbitali atomici (*chim.*)

6OA-6OZ Somalia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7OA-7OZ Yemen (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8OA-8OZ Botswana (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9OA-9OZ Zair (indicativ de țară pentru comunicații radio)

o/a oleu în apă (*farm.*)

OAA Organizația pentru Alimentație și Agricultură

OAA-OCZ Peru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

OACI Organizația Aviației Civile Internaționale

OAL orbitali atomici de antilegătură (*chim.*)

OAP Observatorul Astronomic Popular

OAPEC *engl. Organization of Arab Petroleum-Exporting Countries* - Organizația lărilor Arabe Exportatoare de Petrol

OB Peru (indicativ de țară pentru aviația civilă)

ob. obiect • obiectiv • oboi

Obad. Obadiah (Biblie)

OBB Austria (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

obb., **obbl.** *it. obbligato* - obligat (*muz.*)

obbl. v. **obb.**

obl. oblic • obligațiune (*fin.*)

obs. observare • observator • observație

obst oboist

obst. obstetrică • obstetrician

obstr. obstructiv • obstrucție

obt. obturant • obturat • obturator • obturație • obtuz

OC oficiu comunal (poștă) • optocuplor (*eln.*) • organizație cooperatistă • oscilograf catodic

oc. ocazie • ocean • oceanic • ocular • oculist • ocupat • ocurență

o.c. *lat. opus citatum* - operă citată

oca. ocarină

OCAM Organizația Comună Africano-Mauritiană

occ. occitan

OCCF Organizația de Colaborare în Domeniul Căilor Ferate

Occid. Occident

occid. occident • occidental

occip. occipital

OCDE *fr. Organization de coopération et développement économique* - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

OCGE *engl. on-carriage transport means* - mijloace de transport (*com.*)

OCI Organizația Conferinței Islamice

oceanogr. oceanograf • oceanografic • oceanografie

ocl. oclusivă (*lingv.*) • ocluziune

ocluz. ocluziune

OCM Oficiul pentru Controlul Mărfurilor

OCMD *engl. on-carriage transport mode* - mod de transport al încărcăturii (*com.*)

OCOT Oficiul de Cadastre și Organizare a Teritoriului

OCR *engl. optical character recognition* - lectură optică a caracterelor (*inf.*)

ocr. ocrotire • ocrotit

OCT ornitin carbamiltransferază (*biochim.*) • oscilator controlat în tensiune (*elt.*)

Oct *lat. Octans* - Octantul (*astr.*)

oct. octanic • octavă • octet • octogon • octombrie

OCTI Oficiul Central al Transporturilor Internaționale Feroviare

octodă octo- + electrod (tub electronic)

OCTV *engl. open-circuit television* - televiziune în circuit deschis

OCU *engl. operational conversion unit* - unitate operațională de conversie (*inf.*)

ocup. ocupație

OD Liban (indicativ de țară pentru aviația civilă) • *lat. oculus dexter* - ochiul drept (*med.*)

od spodosoluri (*pedol.*)

o.d. *lat. oculus dexter* - ochiul drept (*med.*)

ODA-ODZ Liban (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ODING optimizare a dozelor de îngrășăminte (*agric.*)

ODU *engl. output display unit* - videoterminal de ieșire

ODUS Organizația Democrației și Unității Socialiste

OE Austria (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Oe oersted (*fiz.*)

OEA-OEZ Austria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

OEB Oficiul European de Brevete

OECD *engl. Organization for Economic Cooperation and Development* - Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare

OEP Organizația pentru Eliberarea Palestinei

Of orizont de fermentație (*pedol.*)

of oligotrof (*pedol.*)

of. ofertă • oficial • oficiu • ofițer • ofset (*poligr.*)

OFAM *engl. offer amount* - valoare a ofertei (*com.*)

OFA-OJZ Finlanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

off. *lat. officinalis* - oficinal (*farm.*)

OFFC *engl. offer commencement date* - dată a începerii valabilității ofertei (*com.*)

OFFD *engl. offer date* - dată a ofertei (*com.*)

OFFN *engl. offer number* - număr al ofertei (*com.*)

OFM Oficiul Forțelor de Muncă

OFMȘ Oficiul Forțelor de Muncă și Șomaj

oft. oftalmie

oftal. oftalmolog • oftalmologic • oftalmologie

OFVP *engl. offer validity period* - perioadă de valabilitate a ofertei (*com.*)

OG, Ord. Guv. Ordonanță Guvernamentală

OH Finlanda (indicativ de țară pentru aviația civilă) • hidroxil (*chim.*)

Oh orizont de humificare (*pedol.*)

o.h. *lat. omni hora* - la fiecare oră (*farm.*)

o.i. origine incertă (*lingv.*)

OIA ocluzie intestinală acută (*med.*)

OIC Organizația Internațională a Comerțului

OICM Organizația Interguvernamentală Consultativă Maritimă

OICV Organizația Internațională a Comisiei de Valori

OID (poziție) occipito-iliacă dreaptă (*med.*)

OIDA (poziție) occipito-iliacă dreaptă anterioară (*med.*)

OIDP (poziție) occipito-iliacă dreaptă transversală (*med.*)

OIE Oficiul pentru Integrare Europeană

OIG organizație interguvernamentală

OIM Organizația Internațională a Muncii • Organizația Internațională pentru Migrații

OIML Organizația Internațională de Metrologie Legală

OIPC Organizația Internațională a Poliției Criminale

OIRT Organizația Internațională de Radiodifuziune și Televiziune

OIS (poziție) occipito-iliacă stângă (*med.*) • operațiuni inițiale între sedii (*cont.*)

OISP (poziție) occipito-iliacă stângă posterioară (*med.*)

OIST (poziție) occipito-iliacă stângă transversală (*med.*)

OIT *fr. Organisation internationale du travail* - Organizația Internațională a Muncii

OIV Oficiul Internațional al Viei și Vinului

OIZ Organizația Internațională a Ziariștilor

OJT Oficiul Județean de Turism

OK *engl. all correct* - în regulă • Republica Cehă sau Slovacia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

OL orbitali atomici de legătură (*chim.*) • oscilator local (*elt.*)

Ol oligocen (*geol.*)

Ol. Olanda

ol. limba olandeză • olandez • *lat. oleum* - ulei

OLC oțel carbon de calitate

oleag. oleaginos (*bot.*)

OLFARM Oltenia + farmacie (societate)

OLFIL Oltenia + filatură (societate)

olig. oligofren • oligofrenie (*med.*)

oligob. oligobazic (*pedol.*)

oligotr. oligotrof (*bot.*)

olimp. olimpiadă • olimpic

OLRT *engl. on-line real time operation* - operare directă în timp real (*inf.*)

Olt. Oltenia

olt. oltean • oltenesc

OLTCHIM Oltenia + chimie (societate)

OLTCIT Oltenia + Citroën (societate)

OLTCONS Oltenia + construcții (societate)

OLTIMPEX Oltenia + import + export (societate)

OLTPLAST Oltenia + mase plastice (societate)

OM oficiu municipal (poștă) • *lat. Optimus Maximus* - Cel mai Mare și Cel mai Bun (despre Jupiter) • orbitali moleculari (*chim.*)

Om. Oman

om organo - mineral (*pedol.*)

o.m. *lat. omni mane* - în fiecare dimineață (*farm.*)

OMA orbitali moleculari de antilegătură (*chim.*) • otită medie acută (*med.*)

OMAB orbitali moleculari de antilegătură bicentrici (*chim.*)

OMAL orbitali moleculari de antilegătură (*chim.*)

OMAT orbitali moleculari de antilegătură tricentrici (*chim.*)

OMATet. orbitali moleculari de antilegătură tetracentrici (*chim.*)

OMC Organizația Mondială a Comerțului

OMCI Organizația Maritimă Consultativă Internațională

OMI Organizația Maritimă Internațională

Omin cantitate teoretică de oxigen necesar arderii

OML orbitali moleculari de legătură (*chim.*)

OMLB orbitali moleculari de legătură bicentrici (*chim.*)

OMLQ orbitali moleculari de legătură cvadricentrici (*chim.*)

OMLT orbitali moleculari de legătură tricentrici (*chim.*)

OMLTet. orbitali moleculari de legătură tetracentrici (*chim.*)

OMM orbitali moleculari metalici (*chim.*) • Organizația Meteorologică Mondială

OMN orbitali moleculari de nelegătură (*chim.*)

omn. hor. *lat. omni hora* - la fiecare oră (*farm.*)

OMNM orbitali moleculari de

nelegătură monocentrici (*chim.*)

omn. noct., o.n. *lat. omni nocte* - în fiecare noapte (*farm.*)

OMNQ orbitali moleculari de nelegătură cvadricentrici (*chim.*)

OMNT orbitali moleculari de nelegătură tricentrici (*chim.*)

OMNTet. orbitali moleculari de nelegătură tetracentrici (*chim.*)

omof. omofon • omofonie

omog. omogen

omogr. omograf (*lingv.*)

omol. omolog • omologare • omologat

omon. omonim • omonimic • omonimie

OMPA octametilpirofosforamidă (*chim.*)

OMPI Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale • Organizația Mondială de Proprietate Industrială

OMS Organizația Mondială a Sănătății

OMT Organizația Mondială de Turism

o.n. v. **omn. noct.**

ONA-OTZ Belgia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ONCGC Oficiul Național de Cadastru, Geodezie și Cartografie

oncol. oncolog • oncologic • oncologie

ONG organizație neguvernamentală

ONIVIN Oficiul Național Interprofesional al Vinurilor

onom. onomastic • onomastică • onomatopee

onomat. onomatopee

onor. onoratul

ONP organizație nonprofit

ONRC Oficiul Național al Registrului Comerțului

ONT Oficiul Național de Turism

ONU Organizația Națiunilor Unite

ONUDI Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială

ONVV Oficiul Național al Viei și Vinului

OO Belgia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

OP opozițională (*lingv.*) • osteoporoză (*med.*)

op. operator • operație • operă • operetă • opinie • opoziție • *lat. opus* - operă

OPA ofertă publică de achiziționare (*ec.*) • Oficiul de Pensii pentru Agricultori

OPC Oficiul pentru Protecția Consumatorilor

op. cit. *lat. opus citatum* - opera citată

op. compl. opere complete

OPEC *engl. Organization of Petroleum-Exporting Countries* - Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol

OPG ortopantomogramă (*med.*)

Oph *lat. Ophiuchus* - Ofiucus (*astr.*)

OPIA oferte publice inițiale de acțiuni (*ec.*)

OPO *engl. other programmed operation* - alte operații programate (*inf.*)

op. omn. *lat. opera omnia* - opere complete

opoz. opoziție • opozițional

op. pr. opere principale

opt. optativ (*lingv.*) • optic • optică • optician • optime • *lat. optimum* - cel mai bun

opț. opțional • opțiune

OR oficiu reședință de județ (poștă) • *engl. operational research* - cercetare operațională (*inf.*) • Ora României

Or ortoză (*geol.*)

Or. Orient

or. oraș • orient • oriental

orat. oratoriu (*muz.*)

orăd. orădean

orb. orbital • orbită

ORBL *engl. original bill of lading* - conosament original (*com.*)

ORC Oficiul Registrului Comerțului

orch. orchestral • orchestrație • orchestră

OrCT ornitin-carbamil-transferază (*biochim.*)

ord. ordin • ordinal • ordinator • ordine • ordonanță • ordonat

ORDA Oficiul Român pentru Drepturile de Autor • *engl. order amount* - valoare a comenzii (*com.*)

ORDD *engl. order date* - dată a comenzii externe (*com.*)

Ord. Guv. v. **OG**

orelist otorinolaringolog + -ist

org. organ • organic • organism • organist • organizare • organizat • organizație

ORGALIME *fr. Organisme de liaison des industries métalliques européennes* - Grupul de Legătură din Industria Metalurgică Europeană

Ori *lat. Orion* - Orion (*astr.*)

orient. orientalistică

orig. original • originar • origine

oriz. orizont • orizontal

ORKK Organizația Română de Karate Kyokushin

ORL otorinolaringologie (*med.*)

orn. ornament • ornamental • ornamentație

ornit. ornitologie

orogen. orogeneză (*geol.*)

ort. ortodox • ortoped • ortopedie

ortoep. ortoepic • ortoepie

ortogr. ortografic • ortografie

ORTR Organizația Redactorilor din Televiziunea Română

oq depozit organic cu schelet (*pedol.*)

OS *lat. oculus sinister* - ochiul stâng (*med.*) • ofițer de serviciu • *engl. operating system* - sistem de operare (*inf.*)

Os osmiu (*chim.*)

os. osos

o.s. *lat. oculus sinister* - ochiul stâng (*med.*)

OSA Organizația Statelor Americane

OSAAR Oficiul de Supraveghere a Activității de Asigurare și Reasigurare din România

OSAC Organizația Statelor Americii Centrale

OSB ofițer de serviciu pe batalion

osc. limba oscă • oscilator

OSCE *fr. Organisation pour la securité et la coopération en Europe* - Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

OSIM Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

OSL oțeluri folosite la confecționarea sculelor de tăiere a materialelor nemetalice

osm. osmotic • osmoză

osmoreglare osmoză + reglare

osp. ospătar • ospiciu

OSPAA Organizația de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice

OSR ofițer de serviciu pe regiment

osram osmiu + wolfram (aliaj)

OST oglindă semitransparentă

osteog. osteogen • osteogeneză (*med.*)

osteol. osteolog • osteologie (*med.*)

osteop. osteopat • osteopatie (*med.*) • osteoporoză (*med.*)

ostr. ostrov

OSU ofițer de serviciu pe unitate

OT depozite organice turboase (*pedol.*) • *engl. Old Testament* - Vechiul Testament (Biblie) • Olt (indicativ de județ) • oțel

OTA Organizația Mondială a Turismului și Automobilismului

OTAN *fr. Organisation du traité de l'Atlantique Nord* - Organizația Atlanticului de Nord

OTASE *fr. Organisation du traité de l'Asie du Sud-Est* - Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est

OTBQ *lat. ossa tua bene quiescant* - oasele tale să se odihnească în pace (inscripție funerară)

OTC *engl. over the counter* - bursă la ghișeu, piață extrabursieră; fără rețetă (despre medicamente) • oxigenoterapie cronică (*med.*)

OTCE *engl. other charges, consignee* - alte taxe, la destinatar (*com.*)

OTHC *engl. other costs* - alte costuri (*com.*)

OTPNȚCD Organizația de Tineret a Partidului Național Țărănesc Creștin-Democrat

otr. otravă

OTSN *engl. other charges, sender* - alte taxe, la destinatar (*com.*)

ott. *it. ottava* - octavă (*muz.*)

OUA Organizația Unității Africane

OUA-OZZ Danemarca (indicativ de țară pentru comunicații radio)

OUG Ordonanță de Urgență a Guvernului

OV *engl. overflow* - supraîncărcare (*inf.*)

ov. ovar • ovine • ovul

OVTR *engl. operational videotape recorder* - videocasetofon de operare

ovul. ovulație

Ox oxalat (*chim.*) • oxfordian (*geol.*)

ox oxisoluri (*pedol.*)

Oxi oxitocină (*biochim.*)

oxid. oxidant • oxidare • oxidat

oxim. oximoron (*lingv.*)

oxiacid oxigen + acid

oz. ozon

OY Danemarca (indicativ de țară pentru aviația civilă)

OZN obiect zburător neidentificat

P

P Coreea de Nord (indicativ de țară pentru aviația civilă) • diametru pitch (*mec.*) • flux energetic (*fiz.*) • fosfat (*chim.*) • fosfor (*chim.*) • funcția Leibenzon (*fiz.*) • generație parentală (*genet.*) • încărcare permanentă (*constr.*) • Papa (*telec.*) • parcare • paritate (*fin., fiz.*) • percuție (*fiz.*) • permian (*geol.*) • peron • peta- (element de compunere care indică 10^{15}) • pian (*muz.*) • pierderi (*ec.*) • pion (*șah*) • piroclastite (*pedol.*) • piroxeni (*geol.*) • plasmă • podzol (*pedol.*) • poise (*fiz.*) • polarizație electrică (*fiz.*) • polinomial (*inf.*) • ponțian (*geol.*) • Portugalia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • posibilitate (*log.*) • posologie • potențial termodinamic (*fiz.*) • prefix • presiune (*fiz.*) • privat • profit (*ec.*) • progesteron (*biochim.*) • prolină (*biochim.*) • promotor (*genet.*) • proteină • purtător (*genet.*) • putere (*fiz.*) • pyla (unitate monetară din Botswana) • tren de persoane

P1 permian inferior (*geol.*)

P_1 prima generație parentală (*genet.*)

$\frac{P1}{P1}$ sistem cristalografic triclinic (*chim.*)

P2 Papua Noua Guinee (indicativ de țară pentru aviația civilă) • permian superior (*geol.*)

P_2 bunici (*genet.*)

P4 Aruba (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

p braț scurt al cromozomului (*genet.*) • impuls mecanic (sau cantitate de mișcare) • interval perfect (*muz.*) • moment electric al dipolului (*fiz.*) • para- (element de compunere cu semnificația „în afara", „pe lângă", „contra"; *chim.*) • pas (*mec.*) • *it. piano* - încet (*muz.*) • pico- (element de compunere care indică 10^{-12}) • (subdiviziuni) plintice, placide și pelice (*pedol.*) • podzolic (*pedol.*) • presiune (*fiz.*) • probabilitate (*stat.*) • proton

p. pagină • paragraf • parte • parter • pasaj • *lat. per* -pe • piastru (unitate monetară) • *lat. pius* - sfânt • port • *lat. post* - după • *lat. primus* - primul • *lat. pro* - pentru, în favoarea • punct

p' pulsație a presiunii (*fiz.*)

p_o presiune atmosferică (standard) • presiune statică (*fiz.*)

p+ procent al răspunsurilor pozitive (*stat.*)

p- procent al răspunsurilor negative (*stat.*)

$\bar{p}$ moment electric indus al unui corp (*fiz.*) • presiune în mișcarea medie (*fiz.*)

$\bar{p}^-$ antiproton

$\vec{p}$ impuls (*fiz.*)

p_∞ presiune la infinit (*fiz.*)

PA Panama (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • pericardită acută (*med.*) • piroclastite

acide (*pedol.*) • poliamidă (*chim.*) • porozitate de aerație (*pedol.*) • portavion • presiune arterială (*med.*) • probabilitate de acceptare (*stat.*) • proteina A (*biochim.*) • punct de alimentare • textură luto-argiloasă prăfoasă (*pedol.*)

P2A-P2Z Papua-Noua Guinee (indicativ de țară pentru comunicații radio)

P3A-P3Z Cipru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

P4A-P4Z Aruba (indicativ de provincie pentru comunicații radio)

4PA-4SZ Sri Lanka (indicativ de țară pentru comunicații radio)

P5A-P9Z Republica Populară Democrată Coreeană (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5PA-5QZ Danemarca (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6PA-6SZ Pakistan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7PA-7PZ Lesotho (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8PA-8PZ Barbados (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Pa pascal (*fiz.*) • porozitate aparentă (*constr.*) • protactiniu (*chim.*)

p.a. *lat. per annum* - anual • preț unitar de aprovizionare (*com.*) • primă audiție (*muz.*) • punct de aprindere

p_a presiune acustică • presiune atmosferică

PAA-PIZ Olanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

PAB acid paraaminobenzoic (*chim.*)

PABS paraaminobenzensulfonamidă (*chim.*)

PAC Partidul Alianței Civice • Politica Agricolă Comună (CEE) • punct adunare corespondență (*milit.*)

Pac apă capilară (*pedol.*)

Pac., Pacif. Pacific

pac. pachet • pacient

PACC *engl. place of acceptance* - loc al acceptării (*com.*)

Pacif. v. **Pac.**

PAD prelucrare automată a datelor (*inf.*)

pad. padovan

p. aeq. *lat. partes aequales* - părți egale (*farm.*)

pag. paginare • paginat • paginație • pagină

pag. var. paginație variată

PAH acid paraaminohipuric (*biochim.*)

Pah apă de higroscopicitate (*pedol.*)

PAK Pakistan (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Pak. Pakistan

pak. pakistanez

PAL *engl. phase alternation line* - linie cu alternare de fază (sistem de televiziune) • plăci aglomerate din lemn

Pal. Palestina

pal. palatal • palatalizare (*lingv.*) • palatalizat • paleolitic • palestinian

paleobot. paleobotanic • paleobotanică

paleogeogr. paleogeografic • paleogeografie

paleogr. paleografic • paleografie

paleont. paleontologic • paleontologie

paleosl. paleoslav • paleoslavă

palest. palestinian

PAM *engl. partitioned access method* - metodă de acces subdivizat (*inf.*) • piridinaldoxină - metiodid (*farm.*) • presiune arterială medie (*med.*) • Programul Alimentar Mondial

pamf. pamflet

PAN acid paraaminohipuric (*farm.*) • periarterită nodoasă (*med.*) • poliacrilonitril (*chim.*)

Pan. Panama

pan. panamez • panoramă • panou

p. anal. prin analogie

panam. panamerican

panc. pancreas

Pand. Pandecte (*dr.*)

P&G Procter și Gamble (societate)

panel. panelenic

paneur. paneuropean

pangerm. pangermanic

panif. panificație

PANIPAT panificație + patiserie (magazin)

panisl. panislamic

panrom. panromanic

pans. pansament

pansl. panslav

pant. pantalon

PAO presiune arterială oftalmică (*med.*)

PAP peroxidază - antiperoxidază (*biochim.*) • pneumonie atipică primară (*med.*)

Pap putere aparentă (*fiz.*)

pap. papetărie • papilar • papilă

Par. Paraguay

par. paragraf • paraguayan • paralel • paranteză • paritate • paronim • paronimie (*lingv.*)

parab. parabolă

paraf. parafină

parafr. parafrază

Paral. Paralipomena (*Biblie*)

paral. paralelipiped • paralelogram • paralizant • paralizat • paralizie

param. parametru

parapsih. parapsihologic • parapsihologie

parasint. parasintetic (*lingv.*)

parat. paratactic (*lingv.*)

paratif. paratifoidă (*med.*)

parazit. parazitologic • parazitologie

parc. parcare • parcelă

pard. pardesiu • pardoseală

parf. parfum • parfumerie

parisil. parisilabic

parl. parlament • parlamentar

PARM punct de aprovizionare și reparații mobil (*milit.*)

parox. paroxiton (*lingv.*)

parsec *fr. parallase+seconde* - paralaxă+secundă (*astr.*)

par. sol. parțial solubil (*farm.*)

part. partener • parter • participant • participiu • particular • particulă • partid • partidă • partitiv (*lingv.*) • partitură

PAS acid paraaminosalicilic (*farm.*) • persoană asistată social • Primul Arbitru de Stat • Programul Asocierii Salariaților

Pa•s pascal-secundă

pas. pasager • pasaj • pasiv (*lingv.*)

Pasl apă slab legată (*pedol.*)

pass. *lat. passim* - în diverse locuri

past. pastel • pasteurizat • pastilă

pat de origine paternă (*genet.*)

p_{at} presiune atmosferică

pat. patent • patentat • pateu • patiserie • patogen

patefon Pathé + gramofon (aparat)

patibar patiserie + bar

patog. patogen

patol. patologic • patologie

patr. patriarh • patrimoniu • patronim • patrulater

patrim. patrimoniu

PAV polialcoolvinil (*chim.*) • program de asistență voluntară

Pav *lat. Pavo* - Păunul (*astr.*)

pav. pavilion

PAYD *engl. payment due date* - dată scadentă a plății (*com.*)

păd. pădurar • pădure

părplast păr + plastic (produs)

PB brun-podzolic (*pedol.*) • piclastite ultrabazice (*pedol.*) • polibutadienă (*chim.*) • profit brut • proteină brută

Pb plumb (*chim.*)

p_b pas de bază (*mec.*) • presiune barometrică

PBJ proteina Bence-Jones

PBM proteină bazică majoră

PBOR Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române

PC fosfatidilcolină (*biochim.*) • parohie catolică • partid comunist • *engl. personal computer*- calculator personal • policarbonat (*chim.*) • punct de comandă • punct de control

Pc pată de contact (*tehn.*) • precambrian (*geol.*)

P_c presiune critică • putere calorică (*fiz.*)

p.C. punctele lui Caspary (*bot.*)

pc parsec (*astr.*)

p.c. perfect compus (*lingv.*) • *lat. post cibum*- după masă (*farm.*) • prescurtare convențională

p_c rezistență la compresiune cu deformare laterală liberă (*constr.*)

PCA acid pirolidoncarboxilic (*chim.*)

PCaS procent de calciu schimbabil (*pedol.*)

PCC placă de comandă și control (*telec.*) • program de comandă și control (*inf.*)

pcc pentru copie conformă

PCDP *engl. punch card data processing* - prelucrare a datelor de pe cartela perforată (*inf.*)

PCE poliartrită cronică evolutivă (*med.*)

PCGE *engl. pre - carriage transport means*- mijloace de transport anterioare încărcării (*com.*)

PCI Paza contra Incendiilor • *engl. program control interruption* - întrerupere de control de program (*inf.*)

PCKC *engl. packing cost* - cost al ambalajului (*com.*)

PCM *engl. pulse code modulation* - modulare a codului de impulsuri (*inf.*)

PCMB *engl. pre - carriage transport mode* - mod de transport anterior încărcării (*com.*)

PCNB pentaclornitrobenzen (*chim.*)

p.cong. punct de congelare

PCP *engl. primary control program* - program de control primar (*inf.*)

PCPA pentaclorfenilanilină (*farm.*)

PCPR *engl. previous customs procedure* - procedură vamală precedentă (*com.*)

PCR Partidul Comunist Român

P_{cr}, p_{cr} presiune critică

p_{cr} v. P_{cr}

p.cr. punct critic (*tehn.*)

PCT punct de control tehnic auto

pct. punctul

PCTF punct de control și trecere a frontierei

PCTFE policlortrifluoretilen (*chim.*)

PCTR punct de control (*milit.*)

PCUS Partidul Comunist al Uniunii Sovietice

PCV policlorură de vinil (*chim.*)

PD Partidul Democrat • plan diametral (*mar.*) • podzol (*pedol.*) • punct de distribuție

Pd paladiu (*chim.*)

p_d presiune dinamică (*fiz.*)

$\bar{p}_d$ moment electric al unui dipol (*fiz.*)

PDB paradiclorbenzen (*chim.*)

PDCA *engl. place of delivery by on carrier* - loc al livrării de către cărăușul final (*com.*)

PDE fosfodiesterază (*biochim.*)

PD (FSN) Partidul Democrat (FSN)

PDG președinte director general

p.d.g., p.g. pagină de gardă

PDH piruvat dehidrogenază (*biochim.*)

PDI *engl. picture description instruction* - instrucțiune de descriere a imaginii (*inf.*)

p. die *lat. per die* - pe zi (*farm.*)

PDLV *engl. place of delivery* - loc al livrării (*com.*)

PDP *engl. plasma display pannel* - sistem de afișare cu plasmă (*eln.*)

PDS *engl. partitioned data set* - fișier subdivizat (*inf.*)

PDSR Partidul Democrației Sociale din România

p.d.v. punct de vedere

PE fosfatidiletanolamină (*biochim.*) • Peru (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • polietilen (*chim.*) • preț de emisiune (*ec.*) • preț extern • proteinenzimă (*biochim.*)

P_E polarizație indusă a electronilor (*chim.*)

p_E pas al elicei (*mec.*)

PEARL *engl. process and experiment automation real-time language* - limbaj pentru prelucrare și experimentare automată în timp real (*inf.*)

PEBAB p - etoxibenziliden - p' - -aminobenzonitril (*chim.*)

pebegaz petrol + be(*block*) + gaz(combustibil)

PEC, p.e.c. *engl. photoelectric cell* - celulă fotoelectrică

p.e.c. v. **PEC**

pecen. peceneg

PECO petrol + comerț (societate)

ped. pedagog • pedagogic • pedagogie • pediatric • pediatrie • pediatru • peduncul (*bot.*)

pedoclimatic pedologic + climatic

pedol. pedolog • pedologic • pedologie

PEG pneumoencefalografie (*med.*) • polietilenglicol (*biochim.*)

Peg *lat. Pegasus* – Pegas (*astr.*)

p. eg. părți egale (*farm.*)

peior. peiorativ

pelv. pelvian • pelvis (*anat.*)

p_{EM} pas al elicei mărit (*mec.*)

p_{Em} pas al elicei micșorat (*mec.*)

pen. penal • penalti • peninsulă

pend. pendul

penins. peninsulă

pens. pensetă • pensie • pensionar • pensionat

Pent. Pentateuh (*Biblie*)

pent. pentagon • pentatlon

PEO polietilenoxid

PEP fosfoenolpiruvat (*biochim.*) • *engl. program evaluation procedure* – procedură de evaluare a programului (*inf.*)

PEPA peptidaze (*biochim.*)

peps. pepsină (*biochim.*)

PER Partidul Ecologist Român

Per *lat. Perseus* – Perseu (*astr.*)

per. pereche • perigeu (*astr.*) • perioadă • periodic • peruan

per an., per ann. *lat. per annum* – anual

per ann. v. **per an.**

perc. percuție (*muz.*)

perd. *it. perdendosi* - micșorând treptat sonoritatea (*muz.*)

perf. perfect • perfectiv (*lingv.*) • perforat

perf. c., pf. c. perfect compus (*lingv.*)

perf. s., pf. s. perfect simplu (*lingv.*)

perg. pergament

peric. pericard (*anat.*)

perif. periferic

perifr. perifrastic • perifrază

perig. perigeu (*astr.*)

period. periodic • periodicitate

perit. peritoneu (*anat.*) • peritonită

perm. permanent • permeabil • permeabilitate • permis

permalloy *engl. permeable + alloy* – permeabil + aliaj (aliaj)

PERMED perioadă medie între două aprovizionări (*inf.*)

perp. perpendicular

per rect. *lat. per rectum* – pe cale rectală (*farm.*)

pers. limba persană • persan • persoană • personaj • personal

PERT *engl. program evaluation and review technique* – tehnică de evaluare

și actualizare a programelor (*inf.*)

pert. perturbator • perturbație

peruv. peruvian

pesc. pescar • pescărie • pescuit

PESS panencefalită sclerozantă subcutanată (*med.*)

pest. pesticid

peșt. peșteră

PET polietilentereftalat (*chim.*)

PETA pentaeritritol triacrilat (*chim.*)

PETN pentaeritritol tetranitrat (*chim.*)

Petr. Întâia (sau a doua) Epistolă a Sfântului Apostol Petru (*Biblie*)

petr. petrolier • petrolifer

PETROCHIM petrol + chimie (societate)

petrochim. petrochimic • petrochimie

petrogr. petrografic • petrografie

PETROMAR petrol + maritim (societate)

p. ext. prin extensiune

PEZ putere echivalentă de zgomot (*fiz.*)

PF fenol formaldehidă (*chim.*) • persoană fizică • plan financiar • produs finit • produși de fisiune (*fiz.*) • punct farmaceutic

pF picofarad

pF'' presiune negativ hidrostatică (*fiz.*)

pf presiune de funcționare (*tehn.*)

p. f. *it. piano e forte* – încet și puternic (*muz.*) • *it. più forte* – mai puternic (*muz.*) • *lat. prima facie* – la prima vedere • punct de fierbere

PFA fosfofructaldolază (*biochim.*)

PFC perfluorcarbon (*chim.*)

pf. c. v. **perf. c.**

Pfcin particularități farmacocinetice

Pfdin particularități farmacodinamice

PFL plăci fibrolemnoase

PFS placă de filtre și superviziune (*telec.*)

pf. s. v. **perf. s.**

Pftox particularități farmacotoxicologice

PFV probe funcționale ventilatorii (*med.*)

PG prețuri de gros (*com.*) • prostaglandină (*biochim.*) • pseudogleic (*pedol.*)

Pg paleogen (*geol.*) • pepsinogen (*biochim.*) • potențial genetic

Pg1 paleocen (*geol.*)

Pg2 eocen (*geol.*)

Pg3 oligocen (*geol.*)

pg pepsinogen (*biochim.*) • picogram

p.g. v. **p.d.g.**

PGA, PGAL fosfogliceraldehidă

PGAL v. **PGA**

PGDH fosfogluconat – dehidrogenază (*biochim.*)

p. gener. prin generalizare

PGK fosfogliceratkinază (*biochim.*)

PGlu M v. **PGM**

PGM , PGlu M fosfoglucomutază (*biochim.*)

PGP paralizie generală progresivă (*med.*)

PGT producție globală totală (*ec.*)

PH Olanda (indicativ de țară pentru aviația civilă) • persoană handicapată • Prahova (indicativ de județ)

P_h putere hidraulică (*fiz.*)

pH potențial de ioni de hidrogen (*chim.*)

ph fenil (*chim.*) • fot (*fiz.*)

PHARE, Phare *engl. Poland, Hungary, Albania, Romania, Estonia* - Polonia, Ungaria, Albania, România, Estonia (program al UE)

Phare v. **PHARE**

PHB polibetahidrobutirat (*chim.*)

PHD plaje hemolitice directe (*biol.*)

Phe fenilalanină (*biochim.*) • *lat. Phoenix* – Phoenix (*astr.*)

pHe pH-ul citit la saturația extractului (*pedol.*)

PHI fosfohexozo – izomerază (*biochim.*) • plaje hemolitice indirecte (*biol.*)

pHs pH-ul citit la saturația solului (*pedol.*)

PI fosfatidilserină (*biochim.*) • piroclastite intermediare (*pedol.*) • preț de import • principală incidentă (*lingv.*) • profază a primei diviziuni meiotice (*biol.*)

P_i polarizație moleculară indusă (*fiz.*)

pi presiune acustică instantanee (*fiz.*)

p_i presiune internă (*fiz.*)

piac. piacentin

piang. *it. piangendo* – tânguitor (*muz.*)

PIB produs intern brut (*ec.*)

PIBC produs intern brut la preț de cost

PIBN produs intern brut nominal

PIBR produs intern brut real efectiv

PIC permis internațional de conducere • produs industrial și comercial

Pic *lat. Pictor* – Pictorul (*astr.*)

pic. picard • picătură • *it. piccolo* – slab (*muz.*)

PICE preț intern complet de export (*com.*)

pict. pictor • pictură

PID (regulator cu acțiune) proporțional – integral – diferențială (*elt.*)

piel. pielărie

piem. piemontez

pigm. pigment • pigmentat

pil. pilon • pilot • pilulă

Pild. Pildele lui Solomon (*Biblie*)

PIN produs intern net

PIND *engl. proforma invoice date* – dată a facturii proforme (*com.*)

Pind. Pindar (poet grec)

p. infl. punct de inflamabilitate

ping. *lat. pingebat* – a pictat (menționare pe un tablou a numelui autorului)

PINN *engl. proforma invoice number* – număr al facturii proforme (*com.*)

pinx. *lat. pinxit* – a pictat (menționare pe un tablou a numelui autorului)

PIOC *engl. place of issue of document* – loc al elaborării documentului (*com.*)

pip. piper • pipetă

PIPT poartă de intrare prezentă teleimprimatorilor (*telec.*)

pirogr. pirogravat • pirogravură

pis. pisan

pisc. piscicol • pisciculturǎ

pist. pistol • pistolet • piston

pistoi. pistoiez

PIT punct de întreținere tehnică auto

PIV precipitat intravacuolar (*biochim.*)

piv. pivot

p.i.v. perfuzie intravenoasă

pizz. *it. pizzicato* – ciupit (*muz.*)

PJ Antilele Olandeze (indicativ de țară pentru aviația civilă) • pentajoule • persoană juridică

P_J moment total al atomului (*fiz.*)

p_j moment total al electronului (*fiz.*)

PJA–PJZ Antilele Olandeze (indicativ de provincie pentru comunicații radio)

PK Indonezia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Pakistan (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • proteinkinază (*biochim.*)

pK logaritm negativ (*mat.*)

pKa exponent de aciditate (*chim.*)

PKA–POZ Indonezia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

pKb exponent de bazicitate (*chim.*)

PKLD *engl. packing list date* – dată a listei de ambalaj (*com.*)

PKLN *engl. packing list number* – număr al listei de ambalaj (*com.*)

PKP Polonia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

PKS procent de potasiu schimbabil (*pedol.*)

PKU fenilcetonurie (*med.*)

PL planificator al lucrărilor (*inf.*) • planosol (*pedol.*) • Polonia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. programming language* – limbaj de programare (*inf.*) • textură mijlocie luto-prăfoasă (*pedol.*)

PL '93 Partidul Liberal 1993

pl picolitru • planic (*pedol.*)

pl. plan • planșă • plecare • plural

p. l. punct de lichefiere

p_l moment orbital al electronului

PLA *engl. programmable logic array* – matrice logică programabilă (*inf.*)

Plafar, plafar plante farmaceutice (magazin)

plafar v. **Plafar**

plan. planificare • planificat

planș. planșetă • planșeu

plant. plantație

PLAS Proiectul Legii Asigurărilor de Sănătate

plas. plasament (*fin.*)

plasm. plasmatic

plast. plastic

Plat. Platon (filozof grec)

plat. platformă • platou

Plâng. Plângerile lui Ieremia (*Biblie*)

PLCA *engl. place of receipt by precarrier* – loc al preluării de către precărăuș (*com.*)

PLDS *engl. place of discharge* – loc de descărcare (*com.*)

plec. plecare

plen. plenipotențiar

pleon. pleonasm (*lingv.*)

pleur. pleurezie

PLLD *engl. place of loading* – loc de încărcare (*com.*)

PLO *engl. Palestine Liberation Organization* – Organizația pentru Eliberarea Palestinei

PLOP placă operatoare (*telec.*)

PLP piridoxalfosfat (*biochim.*)

pls. plasă (diviziune administrativă)

plt. plutonier

plt. adj. plutonier adjutant

plt.-maj. plutonier-major

pl. tant. *lat. pluralia tantum* – numai la plural

pluricel. pluricelular

pluridim. pluridimensional

pluridisc. pluridisciplinar

pluripers. pluripersonal (*lingv.*)

Plut. Plutarh (istoric și filozof grec)

plut. pluton

PLZ zlot polonez

PM *engl. phase modulation* – modulație de fază (*telec.*) • pistol mitralieră • polimiozită (*med.*) • Poliția Militară • *lat. post-mortem* – după moarte • producție marfă • *lat. pro memoria* – în memoria • pulbere muiabilă (*farm.*) • tren de persoane automotor

P_M polarizație molară (*fiz.*)

Pm polarizație moleculară (*fiz.*) • promețiu (*chim.*)

p_M pas axial mărit (*mec.*)

pm premolar

p. m. *lat. post meridiem* – după-amiază • premolar

p_m pas axial micșorat (*mec.*) • presiune manometrică

PMA parametoxiamfetamină (*farm.*) • polimetilacrilat (*chim.*)

p_{max} presiune maximă admisibilă (*tehn.*)

PMB Primăria Municipiului București

PMC placă de microcalculator • punct poștal militar de cartare

PMD psihoză maniaco-depresivă • punct medical

PME, p.m.e. punct mort exterior (*tehn.*)

p.m.e. v. **PME**

PMgS procent de magneziu schimbabil (*pedol.*)

PMI, p.m.i. punct mort interior (*tehn.*)

p.m.i. v. **PMI**

PMM productivitate marginală a muncii (*stat.*)

PMMA polimetilmetacrilat (*chim.*)

PMN polimorfonuclear (*med.*)

PMR Partidul Muncitoresc Român • polimialgie reumatică (*med.*)

PMS personal mediu sanitar

pmt pământ

PMUP preț mediu unitar ponderat (*cont.*)

PN parc național • polinuclear (*med.*) • producție netă • profit net • psihoneurotic

P_N polarizație indusă a nucleelor (*fiz.*)

Pn panonian (*geol.*)

pn propilendiamină (*chim.*)

p_n pas normal (*mec.*) • presiune nominală (*tehn.*)

$\vec{p}_n$ efort unitar de suprafață (*mec.*)

PNA (fibră) polinitril-acrilică • polizaharide non-amilate (*biochim.*)

PNB produs național brut (*ec.*)

PND purin nucleotid-deaminază (*biochim.*)

pneum. pneumonie

pneumoftiz. pneumoftiziologic • pneumoftiziologie

PNG Papua – Noua Guinee (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

p.n.g. *lat. persona non grata* – persoană nedorită (*dr.*)

PNI psihoneuroimunologie (*med.*)

PNL Partidul Național Liberal

PNL – AT Partidul Național Liberal – -Aripa Tânără

PNL – CD Partidul Național Liberal – -Convenția Democratică

PNP purin nucleozid-fosforilază (*biochim.*)

PNR Partidul Național Român

PNSN Programul Național de Supraveghere Nutrițională

PNT produs național total (*ec.*) • produs net (*ec.*)

PNȚ Partidul Național Țărănesc

PNȚCD Partidul Național Țărănesc Creștin-Democrat

PNUD Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

p.n.v. pe nevăzute (*fam.*)

PO parohie ortodoxă • peroxidaze (*biochim.*) • populație ocupată (*ec.*) • *engl. post office* – oficiu poștal • presiune osmotică (*fiz.*) • punct de observare

Po poloniu (*chim.*)

p.o. *lat. per os* – pe cale orală (*farm.*) • plată cu ora

POD peroxidază (*biochim.*)

pod. podgorie • podiș

p.o.d. *engl. payment on delivery* – plată la livrare (*com.*)

podopunctură podologie + acupunctură

poet. poetic

POI prelucrare optică a informației

Pol. Polinezia • Polonia

pol. limba poloneză • polar • polen • policlinică • polinezian • polinom • politic • politică • poliție • polițist • polonez • poluare • poluat

polenapin polen + apicol + -in (produs)

Poli Politehnica

poliam. poliamidă (*chim.*)

poliart. poliarticular • poliartrită

polical. policalificare • policalificat

policl. policlinică

poli (dA) polidezoxiadenozină (*biochim.*)

poli (dT) polidezoxitimidină (*biochim.*)

poliest. poliester (*chim.*)

polif. polifonic • polifonie

polig. poligon

poligr. poligrafic • poligrafie

polim. polimer

polin. polinezian

polisem. polisemantic

polist. polistiren (*chim.*)

polit. politologie

politehn. politehnic • politehnică

Polyb. Polybiu (istoric grec)

pom. pomicol • pomicultură

pomiviticol pomicol + viticol

pomp. pompier

pont. pontic

POP peroxidază plachetară (*biochim.*) • pupitru operator

pop. popor • popular • populație

POR parohie ortodoxă română

por. poros • porozitate

porno pornografic

Port. Portugalia

port. limba portugheză • portar • portativ (*muz.*) • portuar • portughez

portr. portret

pos. posesiune • posesiv (*lingv.*) • posesor

POSI *engl. portable operating system interface* – interfață de sistem cu operare portabilă (*inf.*)

posol. posologie

post. posterior • posterioritate • postum

postf. postfață

postop. postoperatoriu

postp. postpoziție • postpunere

postpal. postpalatal (*lingv.*)

postuniv. postuniversitar

POT punct de observare tehnică (*milit.*)

pot. potențial • potențiometru

poț. poțiune (*farm.*)

poz. pozitiv • poziție

pozitron pozitiv + electron (particulă)

PP Brazilia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • pirofosfat (*biochim.*) • planificare a proceselor (*inf.*) • polipropilenă (*chim.*) • preț al producătorului (*ec.*) • propoziție principală (*lingv.*) • proteină plasmatică

$\bar{p}_p$ polarizație electrică permanentă (*fiz.*)

pp *it. pianissimo* – foarte încet (*muz.*)

p.p. *lat. post prandium* – după masă (*farm.*) • puncte de penalizare (*sport*)

p_p presiune parțială (*tehn.*)

PPAM *engl. prepaid amount*– valoare a avansului (*com.*)

PPA – PYZ Brazilia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

p.p.b. părți per bilion

PPC paritate a puterii de cumpărare (*ec.*) • placă porți comandă (*eln.*)

Ppd properdină (*biochim.*)

PPE Partidul Popular European

PPH fosfopiruvat – hidratază (*biochim.*)

PPM proces de privatizare în masă

p.p.m. părți per milion

PPMA polipropilmetacrilat (*chim.*)

PPP Parteneriatul pentru Pace (NATO)

ppp *it. pianissimo possibile* – cât se poate de încet (*muz.*)

pppp *it. cvadruplu piano* – de patru ori mai încet (*muz.*)

ppppp *it. cvintuplu piano* – de cinci ori mai încet (*muz.*)

PPR pseudopoliartrită rizomelică (*med.*)

PPS *lat. post post-scriptum* – după post-scriptum

P_{pts} pasive patrimoniale pe termen scurt (*ec.*)

PR parohie reformată • poliartrită reumatoidă (*med.*) • poliribozomi (*genet.*) • predicativă (*lingv.*) • preț cu ridicata • *engl. print restore code* – cod de refacere a imprimării (*inf.*) • probabilitate de respingere (*stat.*) • procesor (*inf.*) • pseudorendzină (*pedol.*) • pulsații reale (*muz.*)

Pr numărul lui Prandtl (*fiz.*) • praseodim (*chim.*) • priabonian (*geol.*) • propil (*chim.*)

P_r presiune redusă (*tehn.*) • putere recepționată (*telec.*)

pr pseudorendzinic (*pedol.*)

pr. premieră • premiu • preot • președinte • preț • primar • primitiv • principal • pronunțat • propriu

p.r. *lat. per rectum* – intrarectal (*med.*)

p_r presiune redusă (*tehn.*)

pract. practic • practicant • practică • practician

praecip. *lat. praecipitatus* – precipitat (*farm.*)

prah. prahovean

prakr. prakrit

PRAN punct de reparații și aprovizionare nave

PRC polietilen reticulat chimic

pr. civ. procedură civilă

pr. ct. *lat. pro centum* – procent

pr. dipl. proiect de diplomă

PREAMP preamplificator

PREBET prefabricate + beton (societate)

prec. precedat • precedent

precip. precipitat • precipitații

pred. predicat • predicativ

pred. adv. predicat adverbial

pred. interj. predicat interjecțional

pred. nom. predicat nominal

pred. vb., pred. verb. predicat verbal

pred. verb., v. **pred. vb.**

preem. preemergent

pref. prefață • prefect • prefectură • preferențial • prefix • prefixoid

prefabr. prefabricare • prefabricat

preg. pregătire • pregătit • pregătitor

prej. prejudiciu

prel., prelucr. prelucrare • prelucrat • prelucrător

preleg. prelegere

prelim. preliminar

prelucr. v. **prel.**

premat. prematur

premol. premolar

prep. preparare • preparat • preparator • prepoziție • prepozițional

prepal. prepalatală (*lingv.*)

prepr. preprint (*poligr.*)

prerom. preromanic

pres. presare • presat • presiune

presc. prescurtare • prescurtat

prescr. prescriere • prescripție • prescris

prest. prestare

p. restr. prin restricție

prest. serv. prestări de servicii

presupunctură presiune + acupunctură

preș. președinte

preșc. preșcolar

pret. preterit (*lingv.*)

prev. preventiv

prez. prezent • prezentare • prezență • prezidiu • prezumtiv (*lingv.*)

prezb. prezbiterian • prezbiterianism (*rel.*)

prezerv. prezervativ

PRF produs radiofarmaceutic

prf. profilaxie

PRF – PP produs radiofarmaceutic particulat de perfuzie

prg. prognostic

PRGAS fosforibozil-glicinamido-sintetază (*biochim.*)

p.r.i. preț cu ridicata al importatorului

prim. primar

PRIN *engl. pre – payment instructions* – instrucțiuni anterioare plății (*com.*)

princip. principal

priv. privat • privatizare • privatizat

priz. prizonier

PRL prolactină (*biochim.*)

PRM Partidul "România Mare"

p.r.n. *lat. pro re nata* – în conformitate cu situația creată (*dr.*); la nevoie (*farm.*)

PR_o preț de ofertă (*ec.*)

Pro, pro prolină (*biochim.*)

pro v. **Pro**

probl. problemă

PROC procedură (*inf.*)

proc. procedeu • procedural • procedură • procent • procentaj • procentual • proces • procesare • procesat • procuratură • procură • procuror

procl. proclitic (*lingv.*) • procliză (*lingv.*)

prod. producător • productiv • productivitate • producție • produs

PRODAGRO produs + agricol (societate)

PRODALIM produse + "Alimentara" (societate)

PRODCOM produse + comerț (societate)

prodec. prodecan

PRODEXPORT produse + export (societate)

prod. glob. producție globală

PRODIMPEX produse + import + export (societate)

proem. proeminență

prof. profesional • profesionist • profesiune • profesor • profit

profil. profilactic • profilaxie

prof. univ. profesor universitar

prog. prognoză

progr. program • programare • programat • programă

proiect. proiectant • proiectare

pro inf. *lat. pro infusionem* – pentru infuzie (*farm.*)

pro infant. *lat. pro infantes* – pentru copii (*farm.*)

pro inhal. *lat. pro inhalationem* - pentru inhalație (*farm.*)

prol. prolog

PROM *engl. programmable ROM* – ROM programabilă (*inf.*)

prom. promontoriu • promoție • promovat

PROMEC produse + mecanică (societate)

pron. pronominal • pronume • pronunțat • pronunție

pron. de înt. pronume de întărire

pron. dem. pronume demonstrativ

pron. de pol. pronume de politețe

pron. interog. pronume interogativ

pron. neg. pronume negativ

pron. neh. pronume nehotărât

pronom. pronominal

pronosport pronostic + sport

pron. pers. pronume personal

pron. pos. pronume posesiv

pron. refl. pronume reflexiv

pron. rel. pronume relativ

PROOPTICA Institutul de Cercetare – Proiectare pentru Aparate Optice

prop. propagandă • propagandist • proporție • proporțional • propoziție • propozițional • propulsie • propulsor • propunere

pro parv. *lat. pro parvulis* – pentru copii foarte mici (*farm.*)

propr. proprietar • proprietate

prosp. prospect • prospectare

prost. prostată (*anat.*)

prot. protecție • proteină • protestant • protestantism • proteză

protamine proteine + amine (*biochim.*)

proto i.e. protoindoeuropean

protosl. protoslav

pro us. propr. *lat. pro usum proprium* – pentru uz propriu (*farm.*)

prov. provenienţă • provenit • provensal • proverb • provincie

proz. prozodic • prozodie

pr. pa. *lat. per procura* – din împuternicirea, cu procura (*dr.*)

pr. pen. procedură penală

PRPP fosforibozilpirofosfat (*biochim.*)

PRS predicativă suplimentară (*lingv.*)

PRs rupie pakistaneză

PRT fosforiboziltransferază (*biochim.*)

prus. prusian

pr. –zis propriu-zis

PS fosfatidilserină (*biochim.*) • Partidul Socialist • parțial sensibil (*farm.*) • polistiren (*chim.*) • polisulfone (*chim.*) • *lat. post-scriptum* – după ce a fost scris • prag de sărăcie (*stat.*) • procent de saturație (*pedol.*) • produs social • propoziție secundară (*lingv.*) • psamasol

(*pedol.*) • psihostimulente (*farm.*) • pulbere solubilă (*farm.*)

ps. psalm

p.s. perfect simplu (*lingv.*) • punct de solidificare

PSA panou de semnalizări și alarme • piese de schimb și accesorii • placă de semnalizare și alimentare • procent de sodiu adsorbit (*pedol.*)

PsA *lat. Piscis Austrinus* - Peștele Austral (*astr.*)

psamof. psamofilă (*pedol.*)

PSAU *engl. partial shipments authorization* – autorizație pentru încărcări parțiale (*com.*)

PSC profile seismice continue

Psc *lat. Pisces* - Peștii (*astr.*)

PSD Partidul Social-Democrat

PSDMR Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România

PSDR Partidul Social-Democrat Român

PSE Partidul Socialiștilor Europeni • pursânge englez (cal)

pseud. pseudonim

PSF punct static de funcționare

PSH periartrită scapulo-humerală (*med.*) • purpura vasculară Schönlein--Henoch (*med.*)

PSI parapsihologie • punct pentru stingerea incendiilor

psih. psihiatric • psihiatrie • psihologic • psihologie

psihan. psihanaliză

psihobiogramă psihologic + biogramă

psihoigienă psihologie + igienă

psihol. psiholog • psihologic • psihologie

psihopat. psihopatolog • psihopatologic • psihopatologie

psihosoc. psihosocial

psihosociol. psihosociolog • psihosociologic • psihosociologie

psihoter. psihoterapeut • psihoterapeutic • psihoterapie

PSM Partidul Socialist al Muncii

PSMR Partidul Socialist al Muncitorilor din România

p. sol. parțial (sau puțin) solubil (*farm.*)

PSS Preasfinția Sa • procent de sodiu schimbabil (*pedol*)

PSU *engl. program storage unit* – unitate de memorare a programului (*inf.*)

PSW *engl. program status word* – cuvânt de stare program (*inf.*)

PT Brazilia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • porozitate totală (*pedol.*) • post de transformare (*elt.*) • prize pentru montare aparentă pe tencuială • putere trifazată (*elt.*) • sol cernoziomoid (*pedol.*)

Pt platină (*chim.*) • proterozoic (*geol.*)

pt podzolit (*pedol.*)

pt. , ptr. pentru

p.t. *lat. pleno titulo*– titulatură completă • *lat. pro tempore* – în concordanță cu situația, la timp • punct de topire

PTA peseta (unitate monetară spaniolă) • proteină transportoare de acetil (sau de acil)

PTAP Pregătirea Tineretului pentru Apărarea Patriei

PTC post telefonic de control (*milit.*)

PTD post de transformare și distribuție (*elt.*) • sol cernoziomoid degradat (*pedol.*)

PTE escudoz portughez

PTFCE politrifluorcloretilenă (*chim.*)

PTFE politetrafluoretilenă (*chim.*)

PTH parathormon (*biochim.*)

PTL sol cernoziomoid levigat (*pedol.*)

PTMR *engl. port where report is made* – portul unde este făcut raportul (*com.*)

ptr. v. **pt.**

PTS Plenul Tribunalului Suprem • *engl. program test system* – sistem de testare a programului (*inf.*) • pulbere de tratare a semințelor (*agron.*)

PTT Poștă, Telegraf, Telefon (societate)

PTTR Poștă, Telegraf, Telefon, Radio (societate)

PTX placă terminală X (*telec.*)

Pța Piața

PU pick-up • poliuretan (*chim.*) • pulbere umectabilă (*farm.*)

Pu plutoniu (*chim.*) • purină (*biochim.*)

p.u. pulbere umectabilă (*farm.*)

p_u presiune de umflare (*constr.*)

publ. public • publicat • publicație • publicitar • publicitate

publ. fragm. publicat fragmentar

publireportaj publicitate + reportaj

PUG plan urbanistic general

pug. pugilist

pulb. pulbere

pulm. pulmonar

pulsar *engl. pulsating star* – stea pulsatoare (*astr.*)

pulv. pulverizare • pulverizat • *lat. pulvis* – pulbere (*farm.*)

punct. punctaj • punctuație

PUNR Partidul Unității Naționale Române

Pup *lat. Puppis* – Pupa (*astr.*)

pup. pupilă

pur. *lat. purum* – natural (*farm.*)

purg. purgativ

PV presiune venoasă (*med.*) • presiune, volum • proces-verbal

p.v. *lat. per vaginam* – intravaginal (*med.*) • proces-verbal

PVA *engl. polyvinyl acetate* – poliacetat de vinil (*chim.*) • populație de vârstă activă (*stat.*)

PVAA populație de vârstă activă aptă de muncă (*stat.*)

PVB polivinilbutirat (*chim.*)

PVC *engl. polyvinyl chloride* – policlorură de vinil (*chim.*) • presiune venoasă centrală

PVCH polivinilciclohexan (*chim.*)

PVF *engl. polyvinyl fluoride* – polifluorură de vinil (*chim.*)

PVG *engl. polyvinylene glycol* – poliglicol de vinilină (*chim.*)

PVI preț de vânzare al importatorului

PVM prolaps valvular mitral (*med.*)

PVP polivinilpirolidină (*chim.*)

PVR presiune de vapori Reid (*fiz.*)

PVT poliviniltoluen (*chim.*) • presiune, volum, temperatură

PVTCA poliviniltricloracetat (*chim.*)

PVWK *engl. payment week* – săptămână a plății (*com.*)

PWA *engl. person with Aids* – persoană bolnavă de Sida

PY Paraguay (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Py pirimidină (*biochim.*)

PYFD *engl. payment first date* – dată a primei plăți (*com.*)

PYMT *engl. payment due month* – lună a plății (*com.*)

PYPR *engl. payment due period* – perioadă scadentă a plății (*com.*)

Pyx *lat. Pyxis* – Busola (*astr.*)

PZ polizaharide (*biochim.*) • Surinam (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Pz paleozoic (*geol.*)

pz piez (*fiz.*) • pseudogleizat (*pedol.*)

PZA pseudogleizare în adâncime (*pedol.*)

PZA – PZZ Surinam (indicativ de țară pentru comunicații radio)

PZI protamin – zinc – insulină (*farm.*)

PZM pseudogleizat moderat (*pedol.*)

PZP pseudogleizat puternic (*pedol.*)

PZS pseudogleizat slab (*pedol.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Q

Q arenosol (*pedol.*) • cantitate de căldură (*fiz.*) • cantitate de electricitate (*fiz.*) • cantitate de lumină (*fiz.*) • condiții adiabatice • cuaternar (*geol.*) • forță tăietoare dată de încărcările de calcul (*constr.*) • forță tăietoare într-o secțiune (*mec.*) • glutamină (*biochim.*) • medie pătratică (*mat.*) • mulțime a numerelor raționale (*mat.*) • potențial al accelerației (*fiz.*) • potențial termodinamic (*fiz.*) • putere reactivă (*fiz.*) • Québec (*telec.*) • quetzal (unitate monetară guatemaleză)

Q1 pleistocen (*geol.*)

Q2 holocen (*geol.*)

Q* mulțime a numerelor raționale diferite de zero (*mat.*)

q braț lung al cromozomului (*genet.*) • chintal • coeficient de conductibilitate termică (*fiz.*) • coeficient diametral (*mec.*) • debit de flux elementar (*pedol.*) • debit de flux termic (*fiz.*) • debit sonic (*fiz.*) • infiltrație cumulată (*pedol.*) • moment cinetic (*fiz.*) • orizont de segregare a sescvioxizilor sub formă de concrețiuni (*pedol.*) • quark (*fiz.*) • sarcină electrică (*fiz.*) • *engl. squall* - furtună (*meteor.*) • umiditate specifică (*meteor.*)

q. *lat. quaque* - fiecare • *lat. quasi* - cvasi-

q_o sarcină a electronului

QA *engl. quality assurance* - asigurare a calității (*inf.*)

7QA-7QZ Malawi (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8QA-8QZ Maldive (indicativ de țară pentru comunicații radio)

QAM *engl. queued access method* - metodă de acces cu rând de așteptare (*inf.*)

QCB *engl. queued control block* - bloc de control de rând de așteptare (*inf.*)

q.d. *lat. quaque die* - în fiecare zi (*farm.*)

q.d.s. *lat. quater in die sumendus* - a se lua de patru ori pe zi (*farm.*)

q.e. *lat. quod est* - care este

Q_{eb} forță tăietoare ce poate fi preluată de etrieri și de beton (*constr.*)

QED *lat. quod erat demonstrandum* - ceea ce era de demonstrat

QEF *lat. quod erat faciendum* - ceea ce era de făcut

QEI *lat. quod erat inveniendum* - ceea ce era de descoperit

QF *engl. quality factor* - factor de calitate (*eln., med.*)

Q_G debit de greutate (*fiz.*)

q.h., qq.hor. *lat. quaque hora* - la fiecare oră (*farm.*)

QI *fr. quotient intellectuel* - coeficient de inteligență

Q_i putere calorifică inferioară (*fiz.*)

QIAM *engl. queued indexed access method* - metodă de acces indexat cu rând de așteptare (*inf.*)

Q_{ib} forță tăietoare preluată de armăturile înclinate, uniform distribuite și de beton (*constr.*)

q.i.d. *lat. quater in die* - de patru ori pe zi (*farm.*)

QIP *lat. quiescat in pace* - odihnească-se în pace (inscripție funerară)

QISAM *engl. queued indexed sequential access method* - metodă de acces secvențial indexat cu rând de așteptare (*inf.*)

q.l. *lat. quatum libet* - cât dorești (*farm.*)

q_{leg} sarcină electrică legată (*fiz.*)

QLTY *engl. quality* - calitate (*inf.*)

Q_M, Q_m debit de masă (*fiz.*)

Q_m v. Q_M

q.m. *lat. quaque mane* - în fiecare dimineață (*farm.*)

q_m sarcină de magnetizație (*fiz.*)

Q^n forță tăietoare dată de încărcările normate (*constr.*)

q.n. *lat. quaque nocte* - în fiecare noapte (*farm.*)

q(n) funcție spectrală (*fiz.*)

QNTY *engl. quantity* - cantitate (*inf.*)

q.p., q.pl. *lat. quantum placet* - cât îi convine (*farm.*)

q.pl. v. **q.p.**

q_{pl} sarcină electrică de polarizație cu distribuție de linie (*fiz.*)

q_{ps} sarcină electrică de polarizație cu distribuție de suprafață (*fiz.*)

q_{pv} sarcină electrică de polarizație cu distribuție de volum (*fiz.*)

qq.hor. v. **q.h.**

QR rial (unitate monetară din Qatar)

Q_r forță tăietoare de rupere a elementului (*constr.*)

Q_s putere calorifică superioară (*fiz.*)

q.s. *lat. quantum satis* - cât este necesar (*farm.*)

QSAM *engl. queued sequential access method* - metodă de acces secvențial cu rând de așteptare (*inf.*)

QSG, quasag *engl. quasi-stellar gallaxy* - galaxie cvasistelară (*astr.*)

QSO *engl. quasi-stellar object* - obiect cvasistelar (*astr.*)

q.s.p. *lat. quantum satis pro* - cantitate necesară pentru (*farm.*)

QSR, quasar *engl. quasi-stellar radio source* - radiosursă cvasistelară (*astr.*)

QSS *engl. quasi-stellar source* - sursă cvasistelară (*astr.*)

qt. *lat. quartina* - un sfert (*farm.*)

QTAM *engl. queued telecommunication access method* - metodă de acces pentru telecomunicații cu rând de așteptare (*inf.*)

Qtsc cuarțite sericitoase (*geol.*)

QTYD *engl. quantity delivered* - cantitate livrată (*com.*)

QTYO *engl. quantity ordered* - cantitate comandată (*com.*)

quart. quartet (*muz.*)

quasag v. **QSG**

quasar v. **QSR**

$q_{u\ max}$ căldură maximă de umezire (*constr.*)

quotid. *lat. quotidie* - zilnic (*farm.*)

Qv coeficient de alcalinizare a apei (*pedol.*)

Q_v cantitate de lumină (*fiz.*) • debit de volum (*fiz.*)

q.v. *lat. quantum vis* - cât dorești (*farm.*) • *lat. quo vide* - după cum se vede

Q[X] inel al polinoamelor cu coeficienți raționali (*mat.*)

QZ, qz *engl. quartz* - cuarț

qz v. **QZ**

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

R

R arginină (*biochim.*) • capacitate portantă de calcul a pilotului (*constr.*) • constanta Rydberg (*fiz.*) • *engl. heavy rain* - ploaie puternică (*meteor.*) • mediu rezidențial rural • mulțime a numerelor reale (*mat.*) • numărul lui Hartmann (*fiz.*) • orizont de rocă dură (*pedol.*) • rabat (*cont.*) • radical (*chim.*) • rand (unitate monetară sud-africană) • raport (*mat.*) • raport de corelație teoretic (*stat.*) • raport teoretic de reglare (*fiz.*) • rată brută de reproducere (*stat.*) • rază (*fiz., mat.*) • rădăcină (*lingv.*) • răspuns • regosol (*pedol.*) • relict boreal • reluctanță (*fiz.*) • rendzină (*pedol.*) • rezervat • rezistență (*fiz.*) • rezultantă (*fiz.*) • rift (*geol.*) • România (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Romeo (*telec.*) • röntgen (*fiz.*) • tren cu rezervare obligatorie a locurilor • tren rapid

R. *lat. Regina* - regină • *engl. registered as trademark* - marcă înregistrată (*com.*) • *engl. regular* - normal (mărime pentru confecții) • *lat. Rex* - rege

R^2 coeficient de determinație (*stat.*) • produs cartezian RxR (*mat.*)

R_o constanta universală a gazelor (*fiz.*) • rată netă de reproducere (*stat.*)

$R_\odot$ rază a Soarelui (*astr.*)

°R grad Réaumur (*fiz.*)

R_+ mulțime a numerelor reale pozitive (*mat.*)

R_- mulțime a numerelor reale negative (*mat.*)

$\bar{R}$ ritm mediu de creștere (*stat.*)

$\vec{R}$ rezultantă a forțelor exterioare (*fiz.*)

r coordonate polare (*mat.*) • cromozom în formă de inel (*genet.*) • în rezervă (*milit.*) • parametru redus (*tehn.*) • racemic (*chim.*) • *engl. rain* - ploaie (*meteor.*) • rată a rentabilității (*ec.*) • răspuns • reluare • rezistență electrică (*fiz.*) • röntgen (*fiz.*) • umiditate relativă (*meteor.*)

r. raion • răspuns • rând • râu • recepție • *lat. recto* - prima față a unei foi (scrise, tipărite) • regie • repriză • reședință • rețetă • rezervă • rezolvare • rundă

r^1 distanță electron-proton

r^2 distanță internucleară

r^3 rază atomică

$\vec{r}$ vector de poziție (*fiz.*)

RA receptori afectivi (*psih.*) • Regia Autonomă • registru de adresă (*inf.*) • Republica Arabă • Republica Argentina (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • risc atribuibil (*med.*) • Rusia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

5RA-5SZ Madagascar (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7RA-7RZ Algeria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8RA-8RZ Guyana (indicativ de țară pentru comunicații radio)

BUCUREȘTI UNIVERSITY LIBRARY

R_A refracție atomică (*fiz.*)

Ra numărul lui Rayleigh (*fiz.*) • radiu (*chim.*)

Ra. relevment adevărat (*mar.*)

R_a refracție atomică (*fiz.*) • rezistență acustică specifică (*fiz.*) • resistență de calcul a armăturii longitudinale (*constr.*)

R^o_a rezistență de calcul la oboseală a armăturii (*constr.*)

rA riboadenozină *(biochim.)*

r.a. reacții adverse (*farm.*)

RAA reglare automată a amplificării (*telec.*) • renină - angiotensină - -aldosteron (*biochim.*) • reumatism articular acut (*med.*)

RAAC Regia Autonomă de Apă și Canal

RAAFLS Regia Autonomă de Administrare a Fondului Locativ de Stat

RAA-RZZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

RAASC reglare automată a amplificării semnalului de cromianță (TV)

rab. rabat • rabin

RAC Regia Autonomă a Cărbunelui • Regia Autonomă a Cuprului • Regia Autonomă de Construcții • reglare automată a contrastului (TV)

°RAC unghi de rotație a arborelui cotit (*mec.*)

rac. racord • racordat

RACF (circuit de) reglare automată a curentului de fascicul (TV)

rachetodrom rachetă + aerodrom

RACS *engl. remote access computing system* - sistem de calcul cu acces la distanță (*inf.*)

RAD reglare automată a dimensiunilor (TV)

rad radian (*mat.*)

rad. radar • radiație • radical • radio

radar *engl. radio detecting and ranging* - detectare și reperare prin radio

raddol. *it. raddolcendo* - temperând (*muz.*)

RADET Regia Autonomă de Distribuire a Energiei Termice

radioact. radioactiv • radioactivitate

radioastr. radioastronomic • radioastronomie

radiobiol. radiobiologic • radiobiologie

radiocinemat. radiocinematografic • radiocinematografie

radiocom. radiocomunicație

radiodif. radiodifuziune

radioecol. radioecologie

radioelectr. radioelectricitate

radiofic. radioficație

radiofiz. radiofizic • radiofizică

radiofon. radiofonic • radiofonie

radiofotogr. radiofotografic • radiofotografie

radiofrecv. radiofrecvență

radiogenet. radiogenetică

radiogon. radiogoniometric • radiogoniometrie

radiogr. radiografic • radiografie • radiogramă

radiol. radiolog • radiologic • radiologie

radioloc. radiolocator • radiolocație

radiometr. radiometric • radiometrie

radiosc. radioscopic • radiopscopie

radiotehn. radiotehnică

radiotel. radiotelefon • radiotelefonic • radiotelefonie

radiotelegr. radiotelegrafic • radiotelegrafie • radiotelegrafist

radiotelemec. radiotelemecanic • radiotelemecanică

radiotransm. radiotransmisionist • radiotransmisiune

RADLAR Rețeaua de Agenții pentru Dezvoltare Locală și Afaceri din România

RADOR Agenția Orient-Radio

RADP Regia Autonomă a Domeniului Public • Regia Autonomă de Drumuri și Poduri

rad/s radian pe secundă

rad/s² radian pe secundă la pătrat

RAESA Regia Autonomă de Energie, Salubritate și Apă

RAF reglare automată a frecvenței (*telec.*)

raf. rafinare • rafinat • rafinărie

RAFIROM rafinărie + România (societate)

RAFTD *engl. Revised American Foreign Trade Definitions* - Nomeclatorul Revizuit al Comerțului Exterior American

RAGCL Regia Autonomă de Gospodărie Comunală și Locativă

RAGCLCPC Regia Autonomă de Gospodărie Comunală și Locativă, Construcții și Prestări Construcții

raguz. raguzan

RAH Regia Autonomă a Huilei

rah. rahidian • rahitic • rahitism

rahisinteză rahidian + sinteză

RAI *it. Radio Audizioni Italiane* - Societatea Italiană de Radiofuziune; p. ext. *it. Radiotelevisione Italiana* - Radioteleviziunea Italiană

RAIN Regia Autonomă a Imprimeriei Naționale

RAÎF Regia Autonomă de Îmbunătățiri Funciare

RAK raport de adsorbție al potasiului (*pedol.*)

R_{ak} rezistență caracteristică a armăturii (*constr.*)

RAL reacție de aglutinare lentă (*med.*) • reacție de amestec limfocitar (*med.*) • Regia Autonomă a Lignitului

rall. *it. rallentando* - încetinind (*muz.*)

RALN Regia Autonomă a Loteriei Naționale

RALPS Regia Autonomă de Loto-Pronosport

RAM *engl. random access memory* - memorie cu acces aleator (*inf.*)

ram. ramificat • ramificație • ramură

RAMAC *engl. random access memory accounting* - (echipament de) evidență RAM (*inf.*)

ramb. ramburs • rambursat

RAMIN Regia Autonomă a Apelor Minerale

RAN regiune activă normală (*elt.*) • reglare automată a nivelului (TV)

rand. randament

°Rank grad Rankine

RAP reglare automată a fazei (*telec.*) • risc atribuibil în populație (*med.*)

rap. rapid • raport • raportor

rap. cercet. raport de cercetare

raps. rapsodie

RAR reanclanșare automată rapidă (*elt.*) • Registrul Auto Român

RAS raport de adsorbție al sodiului (*pedol.*) • reglare automată a sensibilității (TV)

R_{as} rezistență de calcul a fretei (*constr.*)

ras. rasial

RASDAQ *engl. Romanian Association of Securities Dealers Automated Quotations* - Asociația Română pentru Sistemul de Cotări Automate ale Operatorilor de Titluri de Valoare

raser *engl. radio-frequency amplification by stimulated emission of radiation* - amplificare a radiofrecvenței prin emisia stimulată a radiației

RASTAC *engl. random access storage and display* - memorare și afișare cu acces aleator (*inf.*)

RASUB Regia Autonomă de Salubrizare Urbană București

RAT Regia Autonomă a Tutunului • Regia Autonomă de Termoficare • Regia Autonomă de Transport • reglare automată a tensiunii în sistemele energetice

R_{at} rezistență de calcul a armăturii transversale (*constr.*)

RATB Regia Autonomă de Transport București

RATC Regia Autonomă de Transport în Comun

ratif. ratificare • ratificat

RATL Regia Autonomă de Transport Local

RATMIL Regia Autonomă de Tehnică Militară

RATP Regia Autonomă de Transport în Comun de Persoane

răd. rădăcină • rădăcinos

răsp. răspuns

răș. rășinos

RB Republica Botswana (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Rb indice brut de reproducere (*stat.*) • rubidiu (*chim.*)

R_b rază a cercului de bază (*mec.*)

r_b rază a cilindrului de bază (*mec.*)

RBF rată brută de fertilitate (*stat.*)

R_{bM} rază a cercului de bază pentru modulul axial mărit (*mec.*)

R_{bm} rază a cercului de bază pentru modulul axial micșorat (*mec.*)

RBN rată brută de natalitate (*stat.*)

RBW reacția Bordet-Wassermann (*med.*)

RC rată de completare (*stat.*) • remisiune complexă (*med.*) • reparații curente • rezistență - condensator (*eln.*) • ribulozobifosfatcarboxilază (*biochim.*) • rulaj creditor (*cont.*) • Taiwan - Republica China (indicativ pentru circulația rutieră internațională)

Rc. relevment compas (*mar.*)

R_c rezistență de calcul a betonului la compresiune (*constr.*)

R_c^o rezistență de calcul la oboseală a betonului la compresiune (*constr.*)

rC ribocitidină *(biochim.)*

r_c rază de girație ciclotronică (*fiz.*)

RCA *engl. Radio Corporation of America* - Societatea de Radiodifuziune din America (SUA) • Republica Centrafricană (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RCB Republica Congo - Brazzaville (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RCD Romcontrol Data (societate)

RCH Republica Chile (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

R_{ck} rezistență caracteristică a betonului la compresiune (*constr.*)

RCR resuscitare cardiorespiratorie (*med.*)

RCS *engl. reloadable control storage* - memorie de comandă de reîncărcare (*inf.*)

rct. rachetă

RCTL *engl. resistor - capacitor - -transistor logic* - circuit logic rezistor - -capacitor - tranzistor (*eln.*)

RD rată de dependență (*stat.*) • registru de date (*inf.*) • retinopatie diabetică (*med.*) • rețea deformată (*fiz.*) • rulaj debitor (*cont.*)

Rd filet rotund • rutherford (*fiz.*)

R_d radiație difuză pentru lungimi de undă mici (*telec.*) • rată medie de dobândă (*fin.*)

rd. rândul

RDA *engl. Romanian Development Agency* – Agenția Română de Dezvoltare

RDD reacție de degenerescență (*med.*)

RDG *engl. reading* - citire (*inf.*)

rDNA *engl. ribosomal DNA* - ADN ribozomal (*biochim.*)

RDNP retinopatie diabetică nonproliferativă (*med.*)

RDP retinopatie diabetică proliferativă (*med.*)

RDPL Laos (indicativ de țară pentru aviația civilă)

RDR rație dietetică recomandată (*med.*)

r_{dr} rază a cilindrului director (*mec.*)

RE reticul endoplasmatic (*biol.*)

Re numărul lui Reynolds (*fiz.*) • parte reală a unui număr complex (*mat.*) • rată de evoluție (*pedol.*) • reniu (*chim.*)

R_e rază exterioară a sculelor (*mec.*) • rentabilitate economică

react. reactiv • reactor

reb. rebus • rebut

rec cromozom recombinat (*genet.*)

rec. *lat. recens* - proaspăt (*farm.*) • recensământ • recent • receptor • recepție • recoltă • recțiune (*lingv.*)

recal., recalif. recalificare • recalificat

recalif. v. **recal.**

recipr. reciproc • reciprocitate

recl. reclamă

RECO reparații + construcții (societate)

recom. recomandare • recomandat

recond. recondiționare • recondiționat

rect. rectificare • rectificat • rectiliniu • rector • rectorat

rect. recțiune (*lingv.*)

red. redactare • redactat • redactor • redacție • reducere • reducție • redundant • redundanță

REDEF Regia Autonomă de Distribuire și Exploatare a Filmelor

red. pr. redactor principal

REDR redresor de undă (*telec.*)

redr. redresor

red. resp. redactor responsabil

red. -șef redactor - șef

red. -șef adj. redactor - șef adjunct

redupl. reduplicare • reduplicat

reed. reeditare • reeditat

reed. fragm. reeditat fragmentar

reev. reevaluare • reevaluat

reex. reexaminare • reexaminat

ref. referat • referent • referință • referitor • reformat • reformă

ref. bibliogr. referință bibliografică

REFER Registrul Feroviar Român

refl. reflectare • reflector • reflex • reflexiv • reflux

refl. ev. reflexiv eventiv (*lingv.*)

refl. fact. reflexiv factitiv (*lingv.*)

refl. impers. reflexiv impersonal (*lingv.*)

refl. ob. reflexiv obiectiv (*lingv.*)

refl. part. reflexiv participativ (*lingv.*)

refl. pas. reflexiv pasiv (*lingv.*)

refl. pos. reflexiv posesiv (*lingv.*)

refl. recipr. reflexiv reciproc (*lingv.*)

refl. sub. reflexiv subiectiv (*lingv.*)

refl. unipers. reflexiv unipersonal (*lingv.*)

refol. refolosibil • refolosire • refolosit

refr. refractar • refracție • refren

refrig. refrigerare • refrigerator • refrigerent

REG reticul endoplasmatic granular (*biol.*)

Reg. Cartea întâi (sau a doua) a Regilor (Biblie)

reg. regent (*lingv.*) • regie • regeste • regiment • regional • regionalism • registru • regiune • regizor • regulament • regulă

REGIS Registrul Statistic

regl. reglare • reglat

REGOCOM Regia Autonomă de Gospodărire Comunală

regr. regresiune • regresiv

reimpr. anast. reimprimare anastatică (*poligr.*)

reit. *lat. reiteretur* - să se repete (*farm.*)

rel. relativ • relație • relațional • relief • religie

RELOC reparații + locomotive (societate)

relon Re (România) + nailon (produs)

rem *engl. röntgen equivalent man* - röntgen echivalent uman (*med.*)

REMAC sistem de redactare și editare a manualelor, sistemelor informatice, asistat de calculator

REMAT refolosire + materiale (societate)

REMI recepție - emisie (*telec.*)

REN reticul endoplasmatic neted (*biol.*)

Ren. Renaștere

ren. renal • renan

RENEL Regia Autonomă de Energie Electrică

RENFE Spania (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

rent. rentabilitate

reol. reologic • reologie

REP rezonanță electronică paramagnetică (*fiz.*)

rep translocație reciprocă (*genet.*)

rep. reparat • reparație • reper • repertoriu • *lat. repetatur* - să se repete (*farm.*) • repetent • repetiție • report • reportaj • reporter • repriză • republică

repart. repartiție • repartizare • repartizat

repert. repertoriu

repet. repetiție

reportofon reporter + magnetofon (aparat)

repr. reprezentant • reprezentanță • reprezentare

repr. graf. reprezentare grafică

reprod. reproducător • reproducere • reproducție • reprodus

reprod. fotogr. reproducere fotografică

reprogr. reprografiat • reprografie • reprogramare • reprogramat

REPROM *engl. reprogrammable ROM* - memorie ROM reprogramabilă (*inf.*)

republ. republicare • republicat

republ. fragm. republicat fragmentar

RER reticul endoplasmatic rugos (*biol.*)

RES rezonanță electronică de spin (*fiz.*)

res. resursă

resp. respins • respirator • respirație

rest. restant • restanță • restaurant • restaurare • restaurator

restr. restrictiv • restricție • restructurare • restructurat

reș. reședință

Ret *lat. Reticulum* - Reticulul (*astr.*)

ret. retenție • retină • retorică • retur

retip. retipărire • retipărit

retor., rtr retoroman

retrib. retribuit • retribuție

retrogr. retrogradare • retrogradat

reț. rețetă

reum. reumatism • reumatolog • reumatologic • reumatologie

reumatol. reumatologic • reumatologie

rev. revelion • revers • revistă • revizie • revizor • revizuit

REVA reparații + vagoane (societate)

R_{ex} rază a cilindrului exterior (*mec.*)

rez. rezervare • rezervat • rezervație • rezervă • rezervist • rezervor • rezident

• rezidență • rezidențial • reziduu • rezistent • rezistență • rezistor • rezoluție • rezolvare • rezonanță (*fiz.*) • rezultat • rezumat

RF franc ruandez • radiofotografie (*med.*) • *engl. radio frequency* - radiofrecvență • resurse financiare • riboflavină (*biochim.*)

Rf rufiaa (unitate monetară din Maldive)

R_f rază a cercului de picior median (*mec.*) • rentabilitate financiară

rf., **rfz.**, **rinf.** *it. rinforzando* - întărind mișcarea (*muz.*)

r_f rază a cilindrului de picior (*mec.*)

RFA radiație fotosintetic activă (*ecol.*)

RFC reacție de fixare a complementului (*farm.*)

RFCI reacție de fixare a complementului indirectă (*farm.*)

RFE *engl. Radio Free Europe* - Radio „Europa Liberă"

RFG rată de filtrare glomerulară *(med.)*

RFI (filtru cu) răspuns finit la impuls (*telec.*)

RFM radiomicrofotografie (*med.*) • rețea de fază minimă (*telec.*)

RFOT-^{99m}Tc radiofarmaceutice osteotrope marcate cu 99^m technețiu (*farm.*)

RFR Registrul Feroviar Român

rfz. v. **rf.**

Rg grup sanguin Rodgers

Rg. relevment giro (*mar.*)

rG riboguanozină *(biochim.)*

rg rang

RGA Regia Generală de Apă

rgt regiment

RH Republica Haiti (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

R_H, R_∞ constanta Rydberg (*fiz.*)

Rh grup sanguin Rhesus • potențial de oxidoreducere (*biochim.*) • rhetian (*geol.*) • rodiu (*chim.*)

RI radioizotop • *lat. Regina et Imperatrix* - regină și împărătească • Republica Indonezia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *lat. Rex et Imperator* - rege și împărat

R_I refracție ionică (*fiz.*)

Ri cădere la tensiune ohmică (*fiz.*) • numărul lui Richardson (*fiz.*)

$R_{i/o}$ ritm de creștere calculat cu bază fixă (*stat.*)

r_i participație volumică (*fiz.*)

Rib, rib riboză (*biochim.*)

rib v. **Rib**

ribovirus ribonucleu + virus

RIC radioiodocaptare (*med.*) • reacție de inhibare a creșterii (*med.*)

RID radioimunodeterminare

RIE reacție imunoenzimatică (*med.*)

rig. rigolă

$R_{i/i-1}$ ritm de creștere calculat cu bază în lanț (*stat.*)

RIM reacție de inhibare metabolică (*med.*) • Republica Islamică Mauritania (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • rezistențe inițiale mari (*constr.*)

rinf. v. **rf.**

RIOS *engl. remote input-output system* - sistem de intrare-ieșire de la distanță (*inf.*)

rip. *it. ripieto-tutti* - toți instrumentiștii (*muz.*)

RIR rată internă de rentabilitate (*cont.*)

RISA radioiodserumalbumină umană (*med.*)

rit. *it. ritardando* - întârziind mișcarea (*muz.*) • *it. ritenuto* - cu reținere (*muz.*)

riten. *it. ritenuto* - cu reținere (*muz.*)

riv. riveran

R_{iz} rezistență de izolație (*elt.*)

riz. rizom (*bot.*)

r.î.u.p referat de încetare a urmăririi penale

RJE *engl. remote job entry* - introducere a lucrărilor de la distanță (*inf.*)

RL radicali liberi (*chim.*) • Republica Liban (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • rial (unitate monetară iraniană)

Rl. relevment loxodromic (*mar.*)

RLAS rial saudit

RLC rezistență - inductanță - -condensator (*eln.*)

R_{lc} rezistență termică de contact raportată la unitatea de lungime (*mec.*)

Rls rial (unitate monetară iraniană)

RM redresor de menținere (*elt.*) • registru de memorie (*inf.*) • Republica Madagascar (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • rețea martor (*telec.*) • (sârmă cu) rezistență medie (*constr.*)

R_M constanta universală a gazului perfect (*fiz.*)

Rm. relevment magnetic (*mar.*)

R_m rază a cercului de divizare situat în planul median (*mec.*) • refracție moleculară (*chim.*)

RMB renminbi (unitate monetară chineză)

RMF registru pentru mișcarea fondurilor (*cont.*)

RMM Republica Mali (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RMN rezonanță magnetică nucleară (*fiz.*)

RMND rezonanță magnetică nucleară dinamică (*fiz.*)

RMP rezonanță magnetică protonică (*fiz.*)

RMS *engl. recovery management support* - sistem de gestiune prin recuperare (*inf.*)

RN reacție de neutralizare (*chim.*) • Republica Niger (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • rezervație naturală

Rn indice net de reproducere (*stat.*) • radon (*chim.*)

R^n spațiu euclidian n - dimensional (*mat.*)

rn raion

RNA *engl. ribonucleic acid* - acid ribonucleic (*biochim.*) • ritm net de asimilare (*agrochim.*)

RNC Rețeaua Națională de Calculatoare pentru Cercetare și Învățământ

RNI radionefrogramă izotopică (*med.*)

RNP ribonucleoproteină (*biochim.*)

RNQ rezonanță nucleară cvadrupolară (*fiz.*)

RNR Registrul Naval Român

RO rial din Oman • România (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Ro numărul lui Rossby (*fiz.*) • romanian (*geol.*)

Ro. relevment ortodromic (*mar.*)

ro rodic (*pedol.*)

r° *lat. recto* - prima față a unei foi (scrise, tipărite)

rob translocație robertsoniană (*genet.*)

rob. robinet

ROBANK România + *engl. bank* (bancă)

robotologie robot + tehnologie

ROC Regulament asupra Obstacolelor Comerciale

rod. rodaj

RODAE România + Daewoo (societate)

RODIPET (Societatea) Română de Difuzare a Presei, Imprimatelor și Tipăriturilor

ROGVAIV roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet (*fiz.*)

ROK Republica Coreea (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

ROM *engl. read - only memory* - memorie fixă (*inf.*)

Rom. Epistola către Romani (Biblie) • România

rom. limba română • roman • romanic • romantism • român • românesc

ROMAG România + apă grea (societate)

ROMAGRA România + agricultură (expoziție)

ROMAGRIMEX, Romagrimex România + (produse) agricole + import + export (societate)

Romagrimex v. **ROMAGRIMEX**

ROMAGROMEX România + (produse) agricole + export (societate)

ROMARTA Arta Românească

ROMARTIZANA România + (produse de) artizanat (societate)

ROMAVIA România + aviație (societate)

ROMBAT România + baterii (societate)

ROMCARTON România + carton (societate)

ROMCEREAL România + cereale (societate)

ROMCIM România + ciment (societate)

ROMCONFORT România + confort (societate)

ROMCONSTRUCT România + construcții (societate)

ROMCONTROLA Târgul Internațional de Aparatură și Instrumente de Măsurare și Control din România

ROMDENT Târgul Internațional de Materiale, Tehnologii și Echipamente Stomatologice din România

ROMENERGO România + energie (societate)

ROMEXIM România + export + import (societate)

ROMEXPO România + expoziție

ROMFARMA România + farmacie (societate)

ROMGAZ Gazele Române (societate)

ROMHANDICAP România + handicap (societate)

ROMIMPEX România + import + export (societate)

ROMINVEST România + investiții (societate)

ROMMEDICA Târgul Internațional de Echipamente și Instrumente Medicale din România

ROMPETROL, Rompetrol România + petrol (societate)

Rompetrol v. **ROMPETROL**

ROMPLAST România + mase plastice (societate)

ROMPRES Agenția Română de Presă

ROMPRESFILATELIA România + presă + filatelie (societate)

ROMPREST România + prestări de servicii (societate)

ROMSILVA România + silvicultură (societate)

ROMTELECOM România + telecomunicații (societate)

ROMTRANS România + transporturi (societate)

RON regiune organizatoare nucleolară (*biol.*)

rond. rondel

ROT reflex osteo - tendinos (*med.*) • rețea „oprește tot" (*telec.*) • *engl. Romanian Open Tennis* - Turneul Român de Tenis

rot. rotacism (*lingv.*) • rotativ • rotație • rotondă (*arhit.*) • rotor • rotulă

rot $\vec{E}$ rotor al câmpului electric indus

rot $\vec{H}$ rotor al câmpului magnetic indus

rot/min rotație pe minut (*astr., tehn.*)

rotofoto rotofotografie

rot/sec rotație pe secundă (*tehn.*)

ROU Republica Uruguay (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RP Republica Filipine (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională sau aviația civilă) • rezistență la penetrare (*pedol.*) • sol brun - roșcat podzolit • telegramă cu răspuns plătit

Rp rupie (unitate monetară indoneziană)

R_p radiație pentru lungimi de unde mai mari care pleacă (*telec.*)

RPA reumatism polioarticular acut (*med.*)

RPD registru programat digital (*inf.*)

RPE rezonanță paramagnetică electronică (*fiz.*)

RPR Republica Populară Română

RPS radiografie pulmonară standard

RR radioreceptor • rețele de reflexie (*telec.*) • (sârmă cu) rezistență ridicată (*constr.*) • risc relativ (*med.*)

R_r rază a cercului de rostogolire (*mec.*)

RRA Registrul Român al Acționarilor

rRNA *engl. ribosomal RNA* - ARN ribozomal (*biochim.*)

RRR recuperare, recondiționare, refolosire

RS regosol (*pedol.*) • releu de securitate (*telec.*) • (sârmă cu) rezistență scăzută (*constr.*) • rupie indiană

Rs rezistență a solului (pedol.)

rs regosol (*pedol.*)

RSA raport al sodiului absorbit în sol (*pedol.*)

RSF rată specifică a fertilității (*stat.*)

RSM Republica San Marino (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RSP registru de stare program (*inf.*)

RSR Republica Socialistă România

RST *engl. reset* - anulare (*inf.*)

RSZ, r.s.z. raport semnal - zgomot (*telec.*)

r.s.z. v. **RSZ**

RSZC, r.s.z.c. raport semnal - -zgomot de cuantizare (*telec.*)

r.s.z.c v. **RSZC**

RT reverstranscriptază (*biochim.*) • revizie tehnică

R_t rezistență de calcul a betonului la întindere (*constr.*) • rezistență termică

RTBF *fr. Radio - Télévision Belge de la Communauté Française* - Radioteleviziunea Belgiană a Comunității Franceze

RTD rețele pentru transmisiuni de date (*inf.*)

RTF *fr. Radiodiffusion - Télévision Française* - Radioteleviziunea Franceză • rată totală de fertilitate (*stat.*)

RTI rețea de telecomunicații integrate

R_{tk} rezistență caracteristică a betonului la întindere (*constr.*)

RTL *fr. Radio - Télé Luxembourg* - Radioteleviziunea Luxemburgeză • *engl. real time language* - limbaj de programare în timp real (*inf.*) • *engl. resistor - transistor logic* - circuit logic rezistor - tranzistor (*eln.*)

RTM radar pentru ținte mobile

rtr. retoroman

RTT rețea „trece tot" (*telec.*)

r.t.u.p. referat de terminare a urmăririi penale

RTV radioteleviziune

RTVE *sp. Radiotelevision Española* - Radioteleviziunea Spaniolă

RTVR Radioteleviziunea Română

RU Republica Burundi (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Ru rupelian (*geol.*) • ruteniu (*chim.*) • rutil (*geol.*)

rU ribouridină *(biochim.)*

rubr. rubrică

rud. rudenie

RUG *engl. report and update generator* - generator de rapoarte și actualizări (*inf.*)

rul. ruladă • rulant • ruletă • rulotă • rulou

RUPI rupie indiană

RUPP rupie pakistaneză

RUR rublă rusească

rur. rural

RUS Federația Rusă (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Rus. Rusia

rus. limba rusă • rusesc

RUT randament al utilajului

rut. rutean • rutier

$R_{u'v'}$ coeficient de corelație (*fiz.*)

RV resurse valutare

R_v rază a cercului de cap median (*mec.*)

r_v rază a cilindrului de cap (*mec.*)

RVT rezistență variabilă cu tensiunea (*eln.*)

RWA Rwanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

RWM *engl. read/write memory* - memorie citește/scrie (*inf.*)

R[X] inel al polinoamelor în nedeterminata *X* cu coeficienți în inelul *R* (*mat.*)

R_x rezistență la înaintare (fiz.)

r(x,y) coeficient de corelație al eșantionului (*stat.*)

Ry rydberg (*fiz.*)

RZ rendzină (*pedol.*) • *engl. return to zero* - revenire la zero (*telec.*)

Rz rendzină (*pedol.*)

rz rendzinic (*pedol.*)

RZD Federația Rusă (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

r(θ,z) coordonată cilindrică (*fiz.*)

r(λ,φ) coordonată sferică (*fiz.*)

R_ξ coeficient de autocorelație al lui Taylor (*fiz.*)

R_∞ v. R_H

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

S

S acțiune *(fiz.)* • combinator *(log.)* • depozite friabile *(pedol.)* • depresiune subcarpatică *(geogr.)* • elastanță *(fiz.)* • entropie *(fiz.)* • galaxie spirală *(astr.)* • indice de secetă *(pedol.)* • masă solară *(astr.)* • număr cuantic de spin *(fiz.)* • numărul lui Strouhal *(fiz.)* • perditanță *(fiz.)* • putere aparentă *(fiz.)* • reacție de substituție *(chim.)* • Salvarea • sâmbătă • secundar • ser • serină *(biochim.)* • siemens *(fiz.)* • Sierra *(telec.)* • silurian *(geol.)* • sistem • *engl. small* - scurt (mărime pentru confecții) • *engl. smokers* - fumători • sol (unitate monetară peruană) • sold al balanței comerciale *(cont.)* • soloneț *(pedol.)* • solubilitate *(chim.)* • solvabilitate *(ec.)* • sorbție *(pedol.)* • sucre (unitate monetară ecuadoriană) • sud • Suedia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • sufix • sulf *(chim.)* • sumă a bazelor schimbabile *(pedol.)* • super- (element de compunere cu semnificația „extraordinar") • supliment • suprafață *(mat.)* • șiling (unitate monetară austriacă) • unitate Sverdberg *(biochim.)* • vectorul lui Poynting *(fiz.)*

S. Sabat *(rel.)* • *it. segno* - semn *(muz.)* • *it. soprano* - sopran *(muz.)*

S1 silurian inferior *(geol.)*

S2 Bangladesh (indicativ de țară pentru aviația civilă) • silurian superior *(geol.)*

S7 Seychelles (indicativ de țară pentru aviația civilă)

S9 São Tomé și Príncipé (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$S^0/_{00}$ procent de salinitate *(chim.)*

$ peso argentinian • peso chilian

s abatere medie pătratică de selecție *(stat.)* • arc al dintelui *(mec.)* • coeficient de sedimentare *(chim.)* • coeficient de turbiditate *(fiz.)* • entropie specifică *(fiz.)* • exponent al compresibilității *(fiz.)* • grosime nominală a dintelui *(mec.)* • mod de ruptură *(pedol.)* • număr cuantic de spin *(fiz.)* • pas al fretei *(constr.)* • satelit *(genet.)* • secundă • *engl. snow* - zăpadă *(meteor.)* • solodic *(pedol.)* • solubilitate *(chim.)* • substrat electronic *(chim.)*

s. sat • secție • secțiune • secundar • seminar • senator • senior • serial • serie • *lat. signa* - semnează *(farm.)* • *lat. sine* - fără • substantiv • suficient (calitativ)

s^1 secundă siderală *(astr.)*

s^{-1} dezintegrare pe secundă *(fiz.)*

s^2 secundă solară medie *(astr.)*

s' entropie masică a lichidului saturat *(fiz.)*

s'' entropie masică a vaporilor saturați uscați *(fiz.)*

$\bar{s}$ coardă a dintelui *(mec.)*

$\vec{s}$ spin *(fiz.)*

SA alte argile *(pedol.)* • (bloc al) sintezei aferente *(psih.)* • selector analogic *(telec.)* • sistem automat • sociabilitate-altruism *(psih.)* • societate pe acțiuni *(ec.)* • sol aluvial *(pedol.)* • spondilită

anchilozantă *(med.)* • stare a liniei *(telec.)* • substanță activă

S2A-S3Z Bangladesh (indicativ de țară pentru comunicații radio)

S6A-S6Z Singapore (indicativ de țară pentru comunicații radio)

S7A-S7Z Seychelles (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7SA-7SZ Suedia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8SA-8SZ Suedia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

S9A-S9Z São Tomé și Príncipé (indicativ de țară pentru comunicații radio)

$A dolar australian

sa orizont salic *(pedol.)*

s.a. *lat. sine anno* - fără an, nedatat • societate pe acțiuni • substanță activă

SAB Salonul Auto București • *it. soprano, alto, bass* - sopran, alto, bas *(muz.)* • *engl. storage address bus* - magistrală de adrese pentru memorie *(inf.)*

Sab. Sabat *(rel.)*

SAC schimbare în activele curente *(ec.)*

sacc. *lat. saccus* - pungă *(farm.)*

SAE *engl. Society of Automotive Engineers* - Asociația Inginerilor Auto (SUA; indicând gradul de viscozitate pentru uleiurile de motoare)

SAFI Societatea de Asistență Financiară și Investiții

SAI Sectorul Agricol Ilfov

SAID sistem automat de informare documentară

SAL *engl. symbolic assembly language* - limbaj simbolic asamblor *(inf.)*

sal. salariat • salariu • salină • salinitate • salon

SALIC Societatea Autonomă pentru Lucrări de Instalații, Construcții și Proiectare

SALROM salină + România (societate)

SALT *engl. Strategic Arms Limitation Talks* - Tratatul de Limitare a Armamentelor Strategice

salub. salubritate

Salv. Salvador

salv. salvadorian • salvare

salvamar salvare + marină

salvamont salvare + montană

Sam. Samuel (Biblie)

SAMB Serviciul de Ambulanță al Municipiului București

SAN stiren - acrilonitril *(chim.)* • substanțe azotate neproteice *(biochim.)*

san. sanatoriu • sanitar

sanat. sanatoriu

sancț. sancționare • sancțiune

SANEPID Serviciul Antiepidemic

sang. sanguin

sanit. sanitar

sanscr. limba sanscrită • sanscrit

SAP stare de apel *(telec.)*

SAR raport de adsorbție a sodiului *(pedol.)* • Societatea Academică Română

sard. limba sardă

SAS sistem de asigurări de sănătate

sat. satelit • saturat • saturație

SATB *it. soprano, alto, tenor, bass* - sopran, alto, tenor, bas *(muz.)*

SATCOM *engl. satellite communication* - comunicații prin satelit

sav. savană

SAW *engl. surface acoustic wave* - undă acustică de suprafață *(telec.)*

SAWD *engl. surface acoustic waves device* - dispozitiv cu unde acustice de suprafață *(telec.)*

sax. saxofon • saxon

săn. sănătate

săpt. săptămânal • săptămână

sărb. sărbătoare

săs. săsesc

sârb, srb. limba sârbă • sârbesc

SB Sibiu (indicativ de județ) • sol bălan *(pedol.)* • stiren-butadienă *(chim.)* • subiectivă *(lingv.)*

Sb stibiu *(chim.)* • sumă a bazelor schimbabile *(pedol.)*

sb stilb *(fiz.)*

SBB Elveția (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

SBC stațiune balneoclimaterică

SBM submers (*pedol.*)

SBN *engl. Standard Book Number* – Număr Standard al Cărții

SBNK *engl. seller's bank* – bancă a vânzătorului (*com.*)

SBR Societatea Biblică Română

SBS sistem biologic sensibil

SC schimbare de cifre (*inf.*) • semiconductor • societate comercială • solonceac (*pedol.*) • Spitalul Clinic

Sc grup sanguin Scianna • numărul lui Schmidt (*fiz.*) • scandiu (*chim.*) • stratocumulus (*meteor.*)

sc. scară • scaun • scoarță

s.c. sentință civilă • societate comercială • subcutanat

$\bar{s}_c$ coardă constantă (*mec.*)

SCA semnal logic pentru confirmarea avariei • societate în comandită pe acțiuni (*ec.*) • Stațiunea de Cercetări Agricole • Stațiunea de Cercetări Agrozootehnice

s.c.a. societate în comandită pe acțiuni (*ec.*)

scad. scadent • scadență

$CAN dolar canadian

scand. scandinav

SCAPCATC Societatea Comercială pe Acțiuni pentru Producerea și Comercializarea Articolelor Tehnice din Cauciuc

SCAS Stațiunea de Cercetări și Amenajări Silvice

SCB (instalații de) semnalizare, centralizare, blocare (*telec.*)

SCC semnal complex de cromianță (TV) • Societatea Comercială de Construcții

scc. succesiv

SCCA Societatea Comercială de Confecții Artizanat

SCCF Societatea Comercilă de Construcții Feroviare

SCCM Societatea Comercială de Construcții – Montaj

SCD Societatea Română de Compensare și Depozitare Colectivă a Valorilor Mobiliare

scd. scadent • scadență

SCE societate de comerț exterior

SCEI Societatea de Calculatoare și Electronică Industrială

SCELÎF Societatea Comercială Județeană pentru Lucrări și Îmbunătățiri Funciare

scen. scenariu • scenograf • scenografie

SCH Stațiunea de Cercetări Horticole • șiling (unitate monetară austriacă)

sch. schemă

scherz. *it. scherzando* – cu o mișcare veselă (*muz.*)

SCI sistem celular imun

SCIC *engl. semiconductor integrated circuits* – circuite integrate din material semiconductor (*eln.*) • sistem celular imunocompetent (*biol.*)

SCL Stațiunea de Cercetări Legumicole • "Studii și Cercetări de Lingvistică" (revistă) • *engl. system control language* – limbaj de control (sau comandă) al sistemului (*inf.*)

Scl *lat. Sculptor* – Sculptorul (*astr.*)

scl. scleroză

SCM Societatea de Construcții – -Montaj

SCMP Societatea Comercială de Morărit și Panificație

SCN Sistemul Conturilor Naționale

Sco *lat. Scorpius* – Scorpionul (*astr.*)

$COL peso columbian

scoț. scoțian

SCP *engl. session control protocol* – protocol de control de sesiune (*inf.*) • Stațiunea de Cercetări Piscicole • Stațiunea de Cercetări Pomicole

scr. limba sanscrită • sanscrit • scrisoare

s.-cr. sârbo-croat • limba sârbo-croată

scriit. scriitor

script. scriptură

SCRR Societatea de Cruce Roșie din România

scr. ved. sanscrita vedică

SCS, s.c.s. societate în comandită simplă (*ec.*)

s.c.s. v. **SCS**

SCSI *engl. small computer system interface* – (standard de) interfață pentru sisteme mici de calculatoare

Sct *lat. Scutum* – Scutul (*astr.*)

SCU Spitalul Clinic Universitar • *engl. storage control unit* – unitate de control (sau comandă) de memorie (*inf.*)

$CU peso cubanez

scul. sculărie

sculpt. sculptor • sculptură

SCV Stațiunea de Cercetări Viticole • *it. Stato della Città del Vaticano* – Statul Orașului Vatican

SCZ Stațiunea de Cercetări Zootehnice

SD sclerodermie (*med.*) • sistem diferențial (*tehn.*) • solodiu (*pedol.*) • subdominantă (*muz.*) • Swaziland (indicativ de țară pentru circulația rutieră

internațională)

sd. limba sardă

s.d. *lat. sine dato* – fără dată (*bibl.*) • *lat. sine die* – fără o zi (stabilită)

SE Stațiunea Didactică Experimentală

SDH sorbitol – dehidrogenază (*biochim.*)

SDL *engl. system descriptive language* – limbaj descriptiv al sistemului (*inf.*)

SDLC *engl.synchronous data link control*– comandă sincronă de legătură de date (*inf.*)

sdr. sindrom

SDRA sindrom de detresă respiratorie acută (*med.*)

SDSR sindrom al distrofiei simpatic reflexe (*med.*)

SDV scule, dispozitive, verificatoare (*tehn.*)

SE sistem electroenergetic • sisteme expert (*inf.*) • *fr. Son Éminence* – Eminența Sa • *fr. Son Excellence* – Excelența Sa • sud-est • Suedia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • sulfoetil (*chim.*)

S-E sud-est

S^E entropie de exces (*fiz.*)

Se seleniu (*chim.*)

s.e. serial erotic • *lat. sine editore*– fără editor

SEA sistem electroenergetic auxiliar (sau de avarie)

SEATO *engl. South – East Asia Treaty Organization* - Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est

sec secantă (*mat.*) • secundă

sec. secară • secol • secui • secuiesc • secund • secundar • secundariat • secundă • securitate

SECA Stațiunea Experimentală de Cercetări Agricole

SECAM *fr. séquentiel couleur à mémoire* – semnale secvențiale color cu memorie (sistem de televiziune)

sech secantă hiperbolică (*mat.*)

secr. secretar • secretariat

secr. gen. secretar general

secr. gen. red. secretar general de redacție

secr. lit. secretar literar

secr. resp. red. secretar responsabil de redacție

SECS Societatea pentru Educație Contraceptivă și Sexuală

sect. sector • sectorist

secț. secție • secționat • secțiune

secu securitate

secv. secvență

sed. sedativ • sediment • sediu

SEE Spațiul Economic European

SEEG stereoelectroencefalografie (*med.*)

seg. *it. segue* – continuă (*muz.*)

segm. segment • segmentare • segmentat

SEGMOT segmenți + motoare auto (societate)

seismogr. seismograf • seismografic • seismografie

seismol. seismolog • seismologic • seismologie

SEK coroană suedeză (unitate monetară)

sel. selectat • selectiv • selector • selecție • selecționat

SELA *engl. seller's address particulars* – adresă detaliată a vânzătorului (*com.*) • Sistemul Economic Latino-American

select. selectat • selector

sem. semafor • semantic • semantică • semănat • semănătoare • semestrial • semestru • seminar • semit • semitic

semiart. semiarticulație

semiaux. semiauxiliar

semicirc. semicircular

semicond., smc semiconductor

semicons. semiconsoană

semidep. semideponent (*lingv.*)

semidr. semidreaptă (*mat.*)

semifin. semifinală • semifinalist

semiocl. semioclusivă (*lingv.*)

semiol. semiologie

semivoc. semivocală

semn. semnal • semnalizare • semnalizat • semnalizator • semnificativ • semnificație

semp. *it. sempre* – mereu (*muz.*)

SEMROM semințe + România (societate)

SEN substanțe extractive neazotate

Sen. Senegal

sen. senat • senator • senegalez • senior • *it. senza* – fără (*muz.*)

SENSISTOR *engl. semiconductor resistor* – rezistență din material semiconductor (*eln.*)

sent. sentință

SEP sistem electroenergetic principal

sep. sepală • separator

SEPPL Sucursala de Exploatare și Prelucrare Primară a Lemnului

sept. septembrie • septicemie (*med.*) • septimă (*muz.*)

SER Societatea Evanghelică Română

Ser serină (*biochim.*) • *lat. Serpens* - Șarpele (*astr.*)

ser serină (*biochim.*)

ser. seral • seralist • serial • serie

serg., sgt. sergent

serg.-maj., sgt.-maj. sergent-major

seric. sericicol • sericicultură

serv. servant • serviciu • servietă

SERVAGROMEC servicii + agricultură + mecanizare (societate)

SERVCONSTRUCT servicii + construcții (societate)

SES sfincter esofagian superior (*anat.*)

ses. sesiune

SETS Societatea Europeană de Teletransmisii Sportive

Sex *lat. Sextans* – Sextantul (*astr.*)

sex. sexolog • sexologie • sextet (*muz.*) • sexual

sext. sextant

sez. sezon • sezonier

SF San Francisco • schimbător de frecvență (*telec.*) • *engl. science fiction* - științifico-fantastic (despre literatură, filme) • sfingomieline (*biochim.*) • *engl. signal frequency* – semnal de frecvență

(*telec.*) • *engl. source follower*– repetor pe emitor (*telec.*) • standard de firmă

Sf gulden din Surinam

Sf. Sfântul

sf, sfz *it. sforzando* – atacând cu putere (*muz.*)

sf. sferă

s.f. substantiv feminin

SFA sistem cu fir de așteptare (*inf.*)

SFC sold final creditor (*cont.*)

sfc. sfeclă

Sf. Cuv. Sfânta Cuvioasă (*rel.*)

SF Societatea Financiară Internațională

SFM sistem fagocitar mononuclear (*biol.*)

SFP sistem fundamental de pulsații (*muz.*)

sfp *it. sforzato – piano*– accentuat, apoi încet (*muz.*)

Sfpv stoc fără posibilitate de valorificare (*ec.*)

SFr franc elvețian

sfz v. **sf**

SG argile gonflate (*pedol.*) • *fr. Sa Grandeur*– Înălțimea Sa

Sg stalagmite (*geol.*)

sg., sing. singular

s.g. soluție generală (*mat.*)

SGBD sisteme de gestiune a bazelor de date (*inf.*)

SGBDR sisteme de gestiune a bazelor de date relaționale (*inf.*)

Sge *lat. Sagitta* – Săgeata (*astr.*)

SGF scleroză glomerulară focală (*med.*) • sistem de gestiune a fișierelor (*inf.*)

SGG Secretariatul General al Guvernului

SGP Singapore (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Sistemul Generalizat de Preferințe Tarifare

Sgr *lat. Sagittarius*– Săgetătorul (*astr.*)

sgt. v. **serg.**

sg. tant. *lat. singularia tantum*– numai la singular (*lingv.*)

sgt.-maj. v. **serg.-maj.**

Sgt-sc șisturi grafito-sericitoase (*geol.*)

SH sulfhidril (*chim.*) • sumă a hidrogenului schimbabil (*pedol.*)

Sh numărul lui Strouhal (*fiz.*)

sh sinus hiperbolic (*mat.*)

Shak., Shaks. William Shakespeare (dramaturg englez)

Shaks. v. **Shak.**

SHb sulfhemoglobină (*biochim.*)

SHDN *engl. shipper's disposition* – dispoziție a încărcătorului (*com.*)

SHF *engl. superhigh frequency* – frecvență superînaltă (*telec.*)

SHK șiling kenyan

SHL Societatea Handicapaților Locomotori

SHMT serin-hidroximetil-transferază (*biochim.*)

SHPL *engl. shipment place* – loc al încărcării pe vas (*com.*)

SHR sindrom hepatorenal (*med.*)

SHT șiling tanzanian

SHU sindrom hemolitic uremic (*med.*)

s.h.v. *lat. sub hoc voce* (sau *hoc verbo*) – sub acest cuvânt

SHX sinus hiperbolic de X (*mat.*)

SI sistem imun (*biol.*) • sistem informațional • Sistemul Internațional de Unități de Măsură • societate informatizată • stiren-izopren (*chim.*)

Si siliciu (*chim.*) • silurian (*geol.*) • sinemurian (*geol.*) • sold inițial al lichidităților (*cont.*)

SIA Serviciul Interurban Automat • spațiu întunecat anodic (*fiz.*)

sial siliciu + aluminiu (aliaj)

SIAMUD Stația de Intervenție pentru Asistența Medicală de Urgență și Descarcerare

SIAT Institutul de Cercetare pentru Sisteme Industriale de Automatizare

sib. siberian • sibian

SIC sistem al imunității celulare • sold inițial creditor (*cont.*) • spațiu întunecat catodic (*fiz.*) • spațiu întunecat Croockes (*fiz.*)

sic. *lat. siccus* – sec (*farm.*) • sicilian

SICAM sistem informatic pentru conducere a activității de marketing

sicil. sicilian

SICOMED sinteze + condiționări medicamente (societate)

SICPTEH sistem de conducere prin calculator a proceselor tehnologice

SID sold inițial debitor (*cont.*)

sid. sideral • siderurgic • siderurgie

SIDA, Sida *fr. syndrome immunodéficitaire acquis* – sindrom al imunodeficienței dobândite (*med.*)

Sida v. **SIDA**

SIDAC societăți de inițiativă și dezvoltare a arterelor comerciale

SIDP (poziția) sacro-iliacă dreaptă posterioară (*med.*)

SIDT (poziția) sacro-iliacă dreaptă transversă (*med.*)

SIE Serviciul de Informații Externe

SIF Societatea de Investiții Financiare • spațiu întunecat Faraday (*fiz.*) • superînaltă frecvență (*telec.*)

sifl. siflantă (*lingv.*)

SIG sisteme informaționale geografice

sig. sigilat • sigiliu • siguranță

SIgA imunoglobulina A de tip secretor (*biochim.*)

sigf. sigilografie

sigill. *lat. sigillum* – sigiliu

sigl. siglat

sig.n.pro. *lat. signa nomine proprio* – semnează cu propriul nume (*farm.*)

sign(x) semn al lui x (*mat.*)

sil. silabă • silezian • silicat (*chim.*) • silicon (*chim.*) • silicoză (*med.*) • silogism (*log.*) • siloz

silab. silabație

silumin siliciu + aluminiu (aliaj)

silv. silvic • silvicol • silvicultor • silvicultură

SIM sisteme informatice moderne • Sistemul Internațional de Marketing • sol îngropat la adâncime moderată (*pedol.*)

sim. simetric • simetrie • *it. simile* – similar (*muz.*) • simulare • simulat • simultan • simultaneitate

sima siliciu + magneziu (aliaj)

SIMACO simulare managerială complexă (a firmei)

simb. simbol • simbolic

SIMCA, Simca *fr. Société industrielle de mécanique et carrosserie automobiles* – Societatea Industrială de Mecanică și Caroserii pentru Automobile (Franța)

Simca v. **SIMCA**

simf. simfonic • simfonie

simp., simpoz. simpozion

simpoz. v. **simp.**

simpt. simptom

SIMULA *engl. simulation language* – limbaj de simulare (*inf.*)

sin sinus (*mat.*)

sin. sinod • sinonim • sinonimic • sinonimie

sinc. sincopat • sincopă

sincr. sincron • sincronizare

sind. sindical • sindicalist • sindicat

SINFOCAM Sistem de Acces on-line la Bazele de Date ale Camerei de Comerț și Industrie a României

Sing. Singapore

sing. singaporez • singular

sinh sinus hiperbolic (*mat.*)

SINT stoc inițial (*inf.*)

sint. sintactic • sintaxă • sintetic • sintetizare • sintetizat • sinteză

SIPT Scara Internațională Practică de Temperatură

SIR *engl. selective information retrieval* – regăsire selectivă a informației (*inf.*)

Sir. Cartea înțelepciunii lui Iisus, fiul lui Sirah (Biblie) • Siria

sir. limba siriană • sirian • sirop (*farm.*)

sirac. siracuzan

sirogal sirop + galenic (produs)

SISP (poziția) sacro-iliacă stângă posterioară (*med.*)

SIST (poziția) sacro-iliacă stângă transversă (*med.*)

sist. sistem • sistematic • sistematizare • sistematizat • sistolă • sistolic

SIȘS Societatea Internațională pentru Știința Solului

SIT *engl. static induction transistor* – tranzistor cu inducție statică (*eln.*) • tolar sloven

sit. situat • situație

SITA Societatea Internațională de Telecomunicații Aeronautice

sital sintetic + cristal (produs)

SITC *engl. Standard International Trade Classification* - Nomenclatorul Internațional Standard al Mărfurilor

SIVES Societatea de Instalații, Ventilații, Electrice și Sanitare

SIVM Societatea de Intermedieri de Valori Mobiliare

Sj Sălaj (indicativ de județ) • Spitalul Județean • Suedia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

s.j. *lat. sub judice* – sub cercetare (*dr.*)

SK pietrișuri și grohotișuri calcaroase (*pedol.*) • Slovacia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • streptokinază (*biochim.*)

SKK coroană slovacă (unitate monetară)

SL sală de lectură • schimbare litere (*inf.*) • Slovenia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • super lux • suprafață locuibilă (*stat.*)

sl. limba slavă • limba slavonă • slav • slavon • slavonesc

s.l. *lat. sensu lato* – în sens larg • *lat. sine loco* – fără loc (*bibl.*)

s.l.a.n. *lat. sine loco, anno vel nomine* – fără loc, an și nume (*bibl.*)

slarg. *it. slargando* – încetinind (*muz.*)

sl.bis. slav bisericesc

$LBR dolar liberian

SLD *engl. superluminescent diode* – diodă superluminescentă

SLDP *engl. seller's department or employee* – reprezentant sau serviciu de vânzări al vânzătorului (*com.*)

s.l. et a. *lat. sine loco et anno* – fără loc și an (*bibl.*)

s.l.n.d. *lat. sine loco nec data* – fără loc și dată (*bibl.*)

SLO Slovenia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Slov. Slovacia • Slovenia

slov. limba slovacă • limba slovenă • slovac • sloven

s.l.p. *lat. sine legitimes proles* – fără urmași legitimi (*dr.*)

SLRP *engl. seller's representative* – reprezentanță a vânzătorului (*com.*)

SL Rs rupie din Sri Lanka

SLRTV Sindicatul Liber din Radioteleviziunea Română

slt. sublocotenent

SLV semifabricate livrate

sl. v. slava veche

SM luturi (*pedol.*) • *fr. Sa Majesté* – Maiestatea Sa • Satu Mare (indicativ de județ) • scleroză multiplă (*med.*) • Siemens-Martin (cuptor) • somatomedină (*biochim.*) • Standard Militar • stenoză mitrală (*med.*) • streptomicină (*farm.*)

S_M entropie molară (*fiz.*)

Sm samariu (*chim.*) • sarmațian (*geol.*) • somatomedină (*biochim.*)

s.m. substantiv masculin

SMA Stațiunea pentru Mecanizarea Agriculturii

S max strângere maximă (*tehn.*)

SMC *fr. Sa Majesté Catholique* – Maiestatea Sa Catolică • Spitalul Militar Central • sterilitate masculă citoplasmatică (*biol.*) • Suveran Mare Comandor (*franc.*)

smc v. **semicond.**

SME *lat. Sancta Mater Ecclesia* – Sfânta Biserică Mamă • Sistemul Monetar European • Surinam (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

S med strângere medie (*tehn.*)

$MEX peso mexican

SMF sistem monetar financiar • sistem mononuclear fagocitar (*biol.*) • *engl. system management facilities* – mijloace de gestiune de sistem (*inf.*)

SMI *fr. Sa Majesté Impériale* – Maiestatea Sa Imperială • Sistemul Monetar Internațional

S min strângere minimă (*tehn.*)

SMM *lat. Sancta Mater Maria* – Sfânta Mamă Maria • *engl. start of manual message* – început de mesaj manual (*inf.*)

SMN sindrom malign neuroleptic (*med.*)

smorz. *it. smorzando* – slăbind intensitatea și încetinind mișcarea (*muz.*)

s.m.p. *lat. sine mascula proles* – fără urmași de sex masculin (*dr.*)

SMPA Societatea Mondială pentru Protecția Animalelor

SMR *fr. Sa Majesté Royale* – Maiestatea Sa Regală

SMS satelit meteorologic staționar • serviciu medico-sanitar

SMSH șiling somalez

SMSPR Societatea Medicilor Scriitori și Publiciști din România

SMT Stațiunea de Mașini Agricole și de Tractoare

SMTD Sistemul Mondial de Tratare a Datelor

SMUR serviciu mobil de urgențe și reanimare

SN Senegal (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • sindrom nefrotic (*med.*) • soloneț (*pedol.*) • supernovă (*astr.*)

Sn indice al sporului natural al populației (*stat.*) • senonian (*geol.*) • staniu (*chim.*)

sn orizont solonețizat (*pedol.*) • sten (*fiz.*)

s.n. serie nouă • *lat. sine nomine* – fără nume • sublinierea noastră • substantiv neutru

SNA-SRZ Polonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

SNC sistemul nervos central (*anat.*) • societate în nume colectiv (*ec.*)

s.n.c. societate în nume colectiv (*ec.*)

SNCB Belgia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

SNCF Franța (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

SNCFR Societatea Națională a Căilor Ferate Române

SNCR Societatea Națională de Cruce Roșie

$NGK dolar din Hong Kong

SNI Societatea Națională de Imunologie • Societatea Națională de Informatică

$NI cordoba (unitate monetară nicaraguană)

SNIEP Serviciul Național Informatizat de Evidență a Populației

SNIN *engl. sender's instructions* – instrucțiuni ale expeditorului (*com.*)

SNLM sindrom nefrotic idiopatic cu leziuni minime (*med.*)

SNMGR Societatea Națională de Medicină Generală din România

SNP Societatea Națională de Petrol

SNPGR Societatea Națională de Petrol și Gaze din România

SNR Societatea Numismatică Română

SNS sistem național de sănătate • sistemul nervos simpatic (*anat.*)

SNT Societatea Națională de Telecomunicații

snt. semnificant

SNV sistemul nervos vegetativ (*anat.*)

$NZ dolar neozeelandez

SO sisteme de operare (*inf.*) • substanță organică

SOC sindrom de oboseală cronică (*med.*)

Soc. Socrate (filozof grec)

soc. social • socialism • socialist • sociativ • societar • societate

soc. –dem. social-democrat

sociol. sociolog • sociologic • sociologie

SOCOM societate comercială

SOD superoxid dismutază (*biochim.*)

sodar *engl. sound detection and ranging* – detectare și localizare prin sunet

Sof. Sofocle (dramaturg grec) • Sofonie (Biblie)

soft software (*inf.*)

SOH *engl. start of heading* – start de titlu (*inf.*)

Sol. Solomon (Biblie)

sol. solar • solubil • soluție

sol.buv. soluție buvabilă

sol.conc. soluție concentrată

sold. soldat

sol.dializ. soluție pentru dializă

sol.ext. soluție externă

solf. solfegiu

solid. solidificare • solidificat

sol.inh. soluție inhalabilă

sol.inj. soluție injectabilă

sol.int. soluție internă

sol.oft. soluție oftalmică

sol.perf. soluție perfuzabilă

solst. solstițiu

solv. solvabil • solvent

SOM *engl. start of message* – început de mesaj (*inf.*)

Som. Somalia

som. limba somaleză • somalez • somatic (*biol.*) • somație

SOMCÎFS Societatea de Mecanizare a Construcțiilor și Îmbunătățirilor Funciare în Țară și Străinătate

somn. somnifer

son. sonată • sonor • sonorizare

sonar *engl. sound navigation and ranging* – navigare și localizare prin sunet

sond. sondaj

SOP sindrom de ovar polichistic (*med.*)

sopr. sopran (*muz.*)

sord. *it. sordino* – surdină (*muz.*)

SOREC Societatea Română de Economie

SOROT Societatea Română de Ortopedie și Traumatologie

SOS *engl. save our souls* – salvați sufletele noastre (semnal convențional de salvare) • *engl. start of signification* – început de semnificație (*inf.*)

sos. sosire

s.o.s. *lat. si opus sit* – dacă este necesar (*farm.*)

sost. *it. sostenuto* – susținut (*muz.*)

SOTI Societatea pentru Organizarea unei Televiziuni Independente

sov. sovietic

sovhoz *rus. sovetskoe hozeaistvo* – gospodărie de stat

SP Polonia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • *lat. Sanctissimus Pater* – Preasfântul Părinte • sol podzolic argiloiluvial (*pedol.*) • spațiu (*inf.*) • stenoză pulmonară (*med.*) • *lat. Summus Pontifex* – Pontiful Suprem (papa)

Sp spinel (*geol.*)

Sp., **Spa.** Spania

sp. limba spaniolă • spaniol • spațial • specie • sport

s.p. *it. senza pedale* – fără pedală (*muz.*) • sentință penală • serial polițist • *lat. sine pretio* – fără preț (*bibl.*) • *lat. sine prole* – fără urmași (*dr.*) • suprafață periodică (*silv.*)

SPA semnal pseudoaleator (*telec.*) • stafilococ Cowan I, conținând proteina A (*med.*)

Spa v. **Sp.**

SPAD sistem de prelucrare automată a datelor (*inf.*)

sp. am. spaniola americană

SPC schimbare în pasivele curente (*ec.*) • scintigrafie pulmonară cuantificată (*med.*)

SPCE *engl. supplementary charges, consignee* – taxe suplimentare, la destinatar (*com.*)

SPD sistem de prelucrare a datelor (*inf.*) • Statutul Personalului Didactic

spec. special • specialist • specialitate • specializare • specializat • specie • specific

specif. specificat • specificație

spect. spectacol • spectator

spectr. spectroscop • spectroscopic • spectroscopie

speol. speolog • speologic • speologie

speosport speologie + sport

SPER Societatea Patronilor de Edituri din România

spers. *lat. spersorium* – pudră (*farm.*)

$PHI peso filipinez

spicc. *it. spiccato* – sacadat (*muz.*)

spirit. *it. spiritoso* – spiritual (*muz.*)

spiss. *lat. spissum* – tare (*farm.*)

spit. spital • spitalizare • spitalizat

spl. splină

s.p.l. *lat. sine proles legitimes* – fără urmași legitimi (*dr.*)

SPM stație poștală militară • subansamblu de poziționare a măsurandului (*tehn.*)

SPm subansamblu de poziționare măsurabilă a măsurii (*tehn.*)

s.p.m. *lat. sine proles mascula* – fără urmași de sex masculin (*dr.*)

SPN sindrom paraneoplazic (*med.*)

SPP Serviciul de Pază și Protecție

SPQR *lat. Senatus Populusque Romanus* – Senatul și Poporul din Roma

SPQY *engl. supplementary quantity*– cantitate suplimentară (*com.*)

SPR sistem de pulsații reale (*muz.*)

SPS sistem de protecție la supratensiune (*elt.*)

s.p.s. *lat. sine proles supersites*– fără urmași în viață (*dr.*)

SPSN *engl. supplementary charges, sender*– taxe suplimentare, la expeditor (*com.*)

SPT sursă programabilă de tensiune (*elt.*)

SPV sistem de pulsații virtuale (*muz.*) • supervizor (*inf.*)

SQA *engl. supervisor queue area* – zonă de șir de supervizor (*inf.*) • *engl. system queue area* – zonă de șir de sistem (*inf.*)

SQMS *engl. software quality management system* – sistem de gestiune a calității softului (*inf.*)

SR argile provenite din alterarea calcarelor și bauxitelor (*pedol.*) • rial saudit • rupie din Seychelles • Scrisul Românesc (editură) • Standard Român • substanță radioactivă • substanță reticulară (*biol.*)

Sr stronțiu (*chim.*)

S_r grad de umiditate (*constr.*)

sr steradian (*mat.*)

s/r serial în reluare

SRA sistem de reglare automată (*telec.*) • Societatea Română de Acupunctură • Societatea Română de Anestezie • stație de racord adânc (*elt.*)

SRAA sistem reticular activator ascendent (*biol.*)

SRAC Societatea Română pentru Asigurarea Calității

SRACV Societatea Română de Angiologie și Chirurgie Vasculară

SRAP Societatea Română de Anatomie Patologică

SRB salariu real brut • Societatea Română de Bibliofilie

srb. v. **sârb**

SRC Societatea Română de Cardiologie

SRCOP Societatea Română de Chirurgie și Ortopedie Pediatrică

SRE *lat. Sancta Romana Ecclesia* – Sfânta Biserică Romană • sistem reticuloendotelial (*biol.*) • Societatea Română de Endocrinologie • stare de rău epileptic (*med.*)

SREAS Societatea Română de Economie și Administrație Sanitară

SREN standarde române identice cu standardele europene

SRF Societatea Română de Fizică • șoc de radiofrecvență (*telec.*)

SRFD sistem reticular facilitator descendent (*biol.*)

SRI *lat. Sacrum Romanum Imperium* – Sfântul Imperiu Roman • Serviciul Român de Informații • stație radio intermediară

SRIM Societatea Română de Informatică Medicală • Societatea Română de Istoria Medicinii

SRISO Standarde Române Identice cu Standardele Internaționale

SRL, s.r.l. societate cu răspundere limitată (*ec.*)

s.r.l. v. **SRL**

SRLR Societatea Română de Lingvistică Romanică

SRMM Societatea Română de Medicina Muncii

SRMR Societatea Română de Microchirurgie Reconstructivă

SRN Societatea Română de Neurochirurgie • Societatea Română de Neurologie

SRO Societatea Română de Oftalmologie

SRP Societatea Română de Pneumoftiziologie

SRQ *engl. service request* – cerere de deservire (*inf.*)

SRR Societatea Română de Radiodifuziune • Societatea Română de Reumatologie

SRS Societatea Română de Stomatologie

SRT sistem de referință de timp (*muz.*) • stație de radiolocație de tragere (*milit.*)

SS *lat. Sacra Scriptura* – Sfânta Scriptură • *germ. SchutzStaffel* – Trupe de Protecție (ale partidului nazist) • scleroză sistemică (*med.*) • Sfinția Sa • somatostatină (*biochim.*) • super sport

SS. *lat. sanctissimus* – preasfânt

ss. *lat. semis* – jumătate (*farm.*) • *it. senza sordini* – fără surdină (*muz.*) • *lat. stricto sensu* – în sens restrâns • *lat. sua subscriptione* – cu semnătura sa • *lat. supra scriptum* – scris mai sus

SSA strat de semiabsorbție (*fiz.*)

SSA-SSM Egipt (indicativ de țară pentru comunicații radio)

SSC Secretariatul de Stat pentru Culte • sergent de serviciu pe companie

S sc-cl-qu șisturi sericito-clorito-cuarțoase (*geol.*)

SS.D *lat. Sanctissimus Dominus* – Preasfântul Domn (papa)

SSE, S-S-E sud-sud-est

S-S-E v. **SSE**

SSH Secretariatul de Stat pentru Handicapați

SSI Serviciul Special de Informații • Societatea de Servicii Informatice

SSMB Societatea Studenților în Medicină din București

SSN-STZ Sudan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ssp. subspecii

SSR Societatea Scriitorilor Români

SSV, S-S-V sud-sud-vest

S-S-V v. **SSV**

SȘB Societatea de Științe Biologice

SȘF Societatea de Științe Filologice

SȘFR Societatea de Științe Farmaceutice din România

SȘI Societatea de Științe Istorice

ST prize pentru montarea îngropată sub tencuială • semitare (*geol.*) • stație de transformare • stenoză tricupsidă (*med.*) • Sudan (indicativ de țară pentru aviația civilă)

St numărul lui Stanton (*fiz.*) • santonian (*geol.*) • stalactite (*geol.*) • stokes (*fiz.*) • stratus (*meteor.*)

st. semnificat • stampă • standard • stație • stațiune • studiu

s.t. *lat. sine titulo* – fără titlu (*bibl.*)

stab. stabilizare • stabilizat • stabilizator

stacc. *it. staccato* – izolat, sacadat (*muz.*)

stad. stadion • stadiu

stag. stagiar • stagiatură • stagiu • stagiune

stagflație stagnare + inflație (*fin.*)

STAM *engl. section total amount, consignee* – valoare totală a livrării, la destinatar (*com.*)

stand. standard

STAR Federația Sindicatelor Transporturilor Auto din România • Sistemul de Transmisiuni al Armatei Române

START *engl. Strategic Arms Reduction Talks*– Tratatul de Reducere a Armamentelor Strategice

STAS Standard de Stat

stat. *lat. statim* – imediat (*farm.*) • statistic • statistică • statistician • statut • statutar

staț. staționare • stațiune

stânc. stâncării (*geogr.*)

STB semiturbos (*pedol.*) • Societatea de Tramvaie București

stc. stâncă

STCD *engl. statistical heading*– capitol statistic (*com.*)

STCE *engl. section total charges amount, consignee* – valoare totală a taxelor aferente livrării, la destinatar (*com.*)

STCR *engl. section total charges amount, consignor* – valoare totală a taxelor aferente livrării, la expeditor (*com.*)

STD sistem de transmisiuni de date (*inf.*)

stej. stejar

sten. stenograf • stenografiat • stenografie • stenografiere

steno stenografie

stenogr. stenogramă

stereo stereofonic

steril. sterilizare • sterilizat • sterilizator

STF stație telefonică finală

stg. stâng • stigmat (*bot.*)

STI Standard de Întreprindere • stație telefonică intermediară

stil. stilistică

stim. stimulent

st. introd. studiu introductiv

stip. stipulare • stipulat

stiplex sticlă + plexiglas (produs)

stiv. stivuitor

stj. stânjen (unitate de măsură)

STL substanțe toxice de luptă (*milit.*)

STM *engl. short-term memory* – memorie pe termen scurt (*inf.*)

stm. stamină (*bot.*)

stom. stomac • stomatolog • stomatologic • stomatologie

stomat. stomatologic • stomatologie

STP substanțe toxice persistente (*milit.*)

STR Standard de Ramură • *engl. synchronous transmitter receiver* – emițător – receptor sincron (*telec.*)

str. stradă • strat • strâmtoare (*geogr.*) • strofă

Strab. Strabon (geograf grec)

strat. stratificare • stratificat • stratosferă • stratosferic

stratigr. stratigrafie

strănep. strănepot

string. *it. stringendo* – intensificând (*muz.*)

STROP *engl. stock ratio optimization* – optimizare a raportului dintre stocuri (*inf.*)

struct. structural • structurare • structurat • structură

STS solvabilitate pe termen scurt (*fin.*) • stare superficială de tranziție (*chim.*) • substanțe toxice speciale (*milit.*)

STT Scara Termodinamică de Temperatură • sistem terapeutic transdermic

STTL *lat. Sit tibi terra levis* – Să-ți fie țărâna ușoară (inscripție funerară)

stud. student

STX stare de taxare (*telec.*) • *engl. start of text* – început de text (*inf.*)

SU Egipt (indicativ de țară pentru aviația civilă)

SUA Statele Unite ale Americii

SUA-SUZ Egipt (indicativ de țară pentru comunicații radio)

SUB *engl. substitution* – înlocuire (*inf.*)

sub. subiect • subiectiv • *it. subito* – imediat (*muz.*)

subalp. subalpin

subalt. subaltern

subcap. subcapitol

subcarp. subcarpatic

subcl. subclasă

sub. det. subiect determinat (*lingv.*)

subdezv. subdezvoltare • subdezvoltat

subdial. subdialect (*lingv.*)

subdiv. subdivizat • subdiviziune

subec. subecuatorial

SUBIF suspensie de bitum filerizat (*constr.*)

sub. incl. subiect inclus (*lingv.*)

sub. int. subiect intern (*lingv.*)

subînț. subînțeles

subj. subjonctiv

subl. subliniat • subliniere

subm. submarin

submedit. submediteranean

sub. nedet. subiect nedeterminat (*lingv.*)

subof. subofițer

subord. subordonare • subordonat • subordonator

subpref. subprefect

subscr. subscriere • subscris

subst. substantiv • substantival • substantivare • substantivat • substanță • substituire • substituit • substitut • substituție

sub. subînț. subiect subînțeles (*lingv.*)

subt. subteran

subtrop. subtropical

suburb. suburban • suburbie

subv. subvenție • subvenționat • subvulcanic

subz. subzonă

SUC sucre (unitate monetară ecuadoriană)

suc. sucevean • sucursală

succ. succesiune • succesiv • succesor

SU – CSJ Secțiile Unite ale Curții Supreme de Justiție

Sud. Sudan

sud. sudanez • sudic • sudor • sudură

Sued. Suedia

sued. limba suedeză • suedez

suf. suficient • sufix (*lingv.*) • sufixare • sufixat • sufixoid (*lingv.*)

suf. adj. sufix adjectival

suf. adv. sufix adverbial

suf. augm. sufix augmentativ

suf. dim. sufix diminutival

suf. gram. sufix gramatical

suf. lex. sufix lexical

suf. prod. sufix productiv

suf. subst. sufix substantival

suf. vb. sufix verbal

SUINPROD suine + producție (societate)

sulf. sulfurat • sulfură • sulfuric • sulfuros

SUM sistem de urgențe medicale • Statele Unite Mexicane

sum. limba sumeriană • sumar • sumerian

sumer. sumerian

SUMP sistem de urgențe medicale pediatrice

sun. sunet

SUP Serviciul Umanitar pentru Penitenciare

sup. supapă • superior • superioritate • superlativ • supin (*lingv.*) • suport • *lat. supra* – deasupra, peste

sup. abs. superlativ absolut (*lingv.*)

superl. superlativ

superst. superstrat (*lingv.*)

SUPL *engl. supplier* – furnizor (*com.*)

supl. supleant • supletiv (*lingv.*) • supliment • suplimentar • suplimentare • suplinitor

supoz. supozitor

supr. suprafață

supracop. supracopertă

supraord. supraordonare • supraordonat

suprapop. suprapopulat

supraprefix. supraprefixare • supraprefixat

suprasat. suprasaturat • suprasaturație

sup. rel. de inf. superlativ relativ de inferioritate

sup. rel. de sup. superlativ relativ de superioritate

$UR peso uruguayan

surs. sursologie (*ist.*)

$US dolar din Statele Unite

susp. suspensie • suspensor

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

sut. sutură

SV *lat. Sancta Virgo* – Sfânta Fecioară • *lat. Sanctitas Vestra* – Preasfinția Voastră • Suceava (indicativ de județ) • sud-vest

S-V sud-vest

Sv sievert (*fiz.*)

sv. semivocală

s.v. *lat. sic volo* - așa doresc (*farm.*)

SVA-SZZ Grecia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

SVBEE(Q)V *lat. si vales bene est, ego (quidem) valeo* - dacă ești sănătos e bine, eu sunt bine (formulă epistolară)

SVC semnal video complex

SVCC semnal video complex color

SVM Societatea de Intermediere a Valorilor Mobiliare

SVRB *engl. supervisor request block* – bloc de apel al supervizorului (*inf.*)

SW *engl. short wave* – unde scurte (*telec.*)

SWA Namibia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

SWAPO, Swapo *engl. South West Africa People's Organization* – Organizația Populară a Africii de Sud-Vest

Swapo v. **SWAPO**

SX Grecia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

SY Seychelles (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

SYN *engl. synchronous idle character* – caracter de sincronizare (*inf.*)

SYR Siria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

SYSGEN *engl. system generation* – generare a sistemului (*inf.*)

SZ Slovenia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

S/Z raport semnal / zgomot (*telec.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Ș

ș.a. și alții (sau altele)
șabl. șablon
ș.a.m.d. și așa mai departe
șamp. șampon
șant. șantier
șas. șasiu
șc. școală • școlar
ș.cl. și celelalte
școl. școlarizare
șed. ședință
ș.m.a. și multe altele
ȘN Șantierul Naval
șof. șofer
șom. șomaj • șomer
șos. șosea
șt. știință • științific
ștamp. ștampilat • ștampilă
ȘTI știință-tehnologie-inovare
șt. nat. științele naturii
ș.u. și următorii (sau următoarele)
șur. șurub

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

T

T andosol *(pedol.)* • capacitate totală de schimb cationic *(pedol.)* • efect tautomeric *(chim.)* • energie cinetică *(fiz.)* • încărcare temporară *(constr.)* • orizont turbos *(pedol.)* • perioadă *(fiz.)* • potențial total *(pedol.)* • Tango *(telec.)* • tare *(geol.)* • telefon • temperatură *(meteor.)* • temperatură termodinamică *(fiz.)* • temporală *(lingv.)* • teoremă *(mat.)* • tera- (element de compunere care indică 10^{12}) • tesla *(fiz.)* • Thailanda (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • timină *(biochim.)* • timp • timus *(med.)* • tonică *(muz.)* • torță *(fiz.)* • total • treonină *(biochim.)* • triasic *(geol.)* • tritiu *(chim.)*

T1 triasic inferior *(geol.)*

$T_{1/2}$ timp de înjumătățire *(farm.)*

T2 triasic mediu *(geol.)* • Tuvalu (indicativ de țară pentru aviația civilă)

T_2 diiodotironină *(biochim.)*

T3 Kiribati (indicativ de țară pentru aviația civilă) • triasic superior *(geol.)*

T_3 triiodotironină *(biochim.)*

T_4 tetraiodotironină *(biochim.)*

T7 San Marino (indicativ de țară pentru aviația civilă)

t arc al golului dintelui *(mec.)* • tasat *(pedol.)* • temperatură Celsius • terasat *(pedol.)* • *engl. thunder*– tunet *(meteor.)* • timp • tonă • translocație *(genet.)* • turbos *(pedol.)*

t. *lat. talis* - asemenea • tenor • timbru • timp • tom

°t temperatură

TA taxă alternativă *(fin.)* • tensiune arterială *(med.)*

T2A-T2Z Tuvalu (indicativ de țară pentru comunicații radio)

T3A-T3Z Kiribati (indicativ de țară pentru comunicații radio)

T4A-T4Z Cuba (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4TA-4TZ Peru (indicativ de țară pentru comunicații radio)

T5A-T5Z Somalia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5TA-5TZ Mauritania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

T6A-T6Z Afganistan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6TA-6UZ Sudan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

T7A-T7Z San Marino (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7TA-7YZ Algeria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8TA-8YZ India (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Ta tantal *(chim.)* • temperatură a apei de alimentare *(tehn.)*

TAA-TCZ Turcia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TAB (vaccin) tific, paratific A și B • transportor amfibiu blindat *(milit.)*

tab. tabel • tabulare • tabulator

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

TABDT (vaccin) tific, paratific A și B, difterie și tetanos

tabl. tablou

TACC *engl. total amount to be collected from consignee* - valoare totală de încasat de la destinatar *(com.)*

TACE tris-(p-metoxifenil)- cloretenă *(chim.)*

TAD tensiune arterială diastolică *(med.)*

TAI timp atomic internațional

Tai. Taiwan

tai. taiwanez

Taj. s. toleranță a ajustajului cu strângere *(mec.)*

Tal. Talmud *(rel.)*

tal. talie • talon

tamb. tambur *(tehn.)*

tamp. tampon

tamp. vag. tampon vaginal

tan tangentă *(mat.)* • translocație în tandem *(genet.)*

tanh tangentă hiperbolică *(mat.)*

TANU Tribunalul Administrativ al Organizației Națiunilor Unite

Tanz. Tanzania

tanz. tanzanian

tap. tapet

TAR tensiune a arterei retiniene *(med.)*

tar. tarif • tarifar

TAROM, Tarom Transporturile Aeriene Române

Tarom v. **TAROM**

TAS tensiune arterială sistolică *(med.)* • tulburare afectivă de sezon *(med.)*

tas. taster

TATL *ebgl. transport acceptance time limit* - termen limită de acceptare a transportului *(com.)*

Tau *lat. Taurus* - Taurul *(astr.)*

taut. tautologic • tautologie *(lingv.)*

tax. taxare • taxat • taxator

taxi taximetru

tăb. tăbăcărie • tăbăcit

tăt. limba tătară • tătar • tătăresc

TB tranzistor bipolar *(eln.)* • turbos *(pedol.)*

Tb terbiu *(chim.)*

tb turbos *(pedol.)*

TBA triu-n-benzoilamină *(chim.)*

TBC tuberculoză

TBCEP tri-β-cloretil fosfat *(chim.)*

Tbf toleranță a bătăii frontale *(mec.)*

TBJ tranzistor bipolar cu joncțiune *(eln.)*

tbl. tabletă

TBP tributilfosfat *(chim.)*

Tbr toleranță a bătăii radiale *(mec.)*

Tbrm toleranță a bătăii radiale a spirei melcului *(mec.)*

TC tehnologie convențională • timp de coagulare *(med.)* • tomograf computerizat • tomografie computerizată • *it. tre corde* - trei coarde *(muz.)* • *engl. tropical cyclone* - ciclon tropical *(meteor.)* • tub cinescop *(eln.)* • Turcia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • turism consular (indicativ pentru circulația rutieră)

Tc technețiu *(chim.)* • temperatură critică *(tehn.)* • temperatură de culoare *(fiz.)* • toarcian *(geol.)*

tc. limba turcă • turc • turcesc

t.c. *il. tre corde* - trei coarde *(muz.)*

t_c temperatură critică *(tehn.)* • timp de contaminare *(med.)*

TCA tamponadă cardiacă acută *(med.)*

TCB *engl. task control block* - bloc de control (sau comandă) de sarcină *(inf.)* • tetraclorbifenil *(chim.)*

TCC teorie a câmpului cristalin *(chim.)*

TCCE *engl. total charges, consignee* - taxe totale, la destinatar *(com.)*

TCCR *engl. total charges, consignor* - taxe totale, la expeditor *(com.)*

TCDD tetraclordibenzodioxină *(chim.)* • Turcia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

TCE tricloretilen *(chim.)*

t.c.e.m tensiune contra-electromotoare

TCIND Trustul de Construcții Industriale

TCL teorie a câmpului de liganzi *(chim.)* • tricloretilen *(chim.)*

Tcl toleranță a erorii ciclice *(mec.)*

Tclp toleranță a erorii ciclice de prelucrare *(mec.)*

TCM tehnologie a construcțiilor de mașini

Tcn toleranță a erorii cinematice a angrenajului *(mec.)*

TCNE tetracianoetilen *(chim.)*

Tcnp toleranță a erorii cinematice de prelucrare *(mec.)*

TCP timp de consum de protrombină *(med.)*

Tcp toleranță a erorii cumulate de pas *(mec.)*

Tcr temperatură absolută critică

TCSN *engl. total charges, sender* - taxe totale, la expeditor *(com.)*

TCT tabelă de control a taskurilor *(inf.)*

tct. tinctură

TCU *engl. transmission control unit* - unitate de control (sau comandă) prin transmisie *(inf.)*

TD timp de dublare *(med.)* • (antigene) timus-dependente *(med.)* • transmisiuni de date *(inf.)* • tritiu deuterat *(chim.)* • turbodiesel

Td toleranță a erorii direcției dintelui *(mec.)* • tribord *(mar.)*

TDA-TDZ Guatemala (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TDCD *engl. transport document date* - dată a documentului de transport *(com.)*

TDLY *engl. terms of delivery* - condiții de livrare *(com.)*

TDP acid timidindifosforic sau timidinfosfat *(biochim.)*

TDST *engl. transport destination* - destinație a transportului *(com.)*

tdw tonă deadweight *(mar.)*

Te orizont turbos eutrof *(pedol.)* • telur *(chim.)*

T_e toleranță a abaterii elicei melcului *(mec.)*

TEA tetraetilamoniu *(chim.)* • tiroidă experimentală autoimună *(med.)*

TEAE trietilaminoetil *(chim.)*

TEA-TEZ Costa Rica (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TEC tranzistor cu efect de câmp *(eln.)*

TEC-J tranzistor cu efect de câmp cu joncțiune *(eln.)*

TEcl toleranță a erorii ciclice *(mec.)*

TECMES tranzistor cu efect de câmp cu barieră Scholtky *(eln.)*

tecnetron Teszner + *fr. Centre national d'études des télécommunications* - Teszner + Centrul Național de Studiu al Telecomunicațiilor *(eln.)*

tect. tectonic

TED trietilendiamină *(chim.)*

Tedeum *lat. te Deum laudamus* - pe tine, Doamne, te lăudăm *(rel.)*

Tef$_{\odot}$ temperatură efectivă a Soarelui

TEG trietilenglicol *(chim.)*

teg. tegument

tehn. tehnic • tehnică • tehnician

tehnol. tehnolog • tehnologic • tehnologie

TEHNOMED tehnică + medicală (societate)

tehnopsihologie tehnologie + psihologie

tehnored. tehnoredactare • tehnoredactat • tehnoredactor

TEL timp efectiv lucrat *(stat.)*

Tel *lat. Telescopium* - Telescopul *(astr.)*

tel. telefon • telefonic • telefonie • telefonist • televiziune • televizor

teleast tele- + cineast

telec. telecomunicații

telecom. telecomandat • telecomandă • telecomunicații

telef. telefonie

telefax telefon + fax

telegr. telegraf • telegrafic • telegrafie • telegrafist • telelegramă

telemobil telefon + mobil

teletext televiziune + text (sistem de telecomunicații)

teletransport teleferic + transport

telev. televiziune • televizor

telex *engl. teleprinter + exchange* - teleimprimator + schimb (sistem de telecomunicații)

TEM trietilenamină *(chim.)*

tem. tematic

t.e.m. tensiune electromotoare

TEMP *engl. storage temperature* - temperatură de depozitare *(com.)*

temp. temperat • temperatură • *it. tempo* - ritm, timp *(muz.)* • temporal

ten. tendon • *it. tenuto* - cu intensitate egală *(muz.)*

tens. tensiune

TEO unități de teritoriu ecologic omogene

Teocr. Teocrit (poet grec)

teol. teolog • teologic • teologie

teor. teoretic • teorie

TEP tetraetilplumb *(chim.)* • tromboembolism pulmonar *(med.)*

ter terminal *(genet.)*

ter. teren • terestru

terap. terapeutic • terapie

teras. terasament

tercot tergal + coton (produs)

tereb. terebentină

terit. teritorial • teritoriu

term. termal • termen • termic • terminal • terminație • terminologie

termo termoficare

termodin. termodinamic • termodinamică

termoel. termoelectric • termoelectricitate

termom. termometrie • termometru

termonucl. termonuclear

termorez. termorezistent • termorezistență

termost. termostat • termostatic

terț. terțiar

TES Teatrul Evreiesc de Stat • tehnologii și echipamente de sudare

TESA (personal) tehnic, economic, servicii și administrativ

test. testament • testare

TESTRAN *engl. test translator* - translator de text *(inf.)*

tetr. tetragonal

TeV teraelectronvolt

TEXIND textile + industrie (societate)

text. textil

textin textil + in (produs)

TF Islanda (indicativ de țară pentru aviația civilă) • (soluție) tampon fosfat • telegramă telefonată

T_F temperatură de fierbere a apei

T_f temperatură de fierbere

tf textură fină *(pedol.)* • tonă-forță

TFA teoria funcțiilor de adevăr *(log.)*

TEAN *engl. tariff applied* - tarif aplicat *(com.)*

TFA-TFZ Islanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TFc toleranță la forma circulară *(mec.)*

TFCS *engl. tariff class specifier* - articol tarifar *(com.)*

TFD transformata Fourier discretă *(inf.)* • tulburări funcționale digestive *(med.)*

TFDI transformata Fourier discretă inversă *(inf.)*

TFDS *engl. tariff distance* - distanță tarifară *(com.)*

TFF telegrafie fără fir

TFf toleranță la forma dată a profilului *(mec.)*

TF1 toleranță la cilindricitate *(mec.)*

TF_p toleranță la planitate *(mec.)*

Tf_p toleranță a erorii profilului *(mec.)*

TFR transformata Fourier rapidă *(inf.)*

TF_r toleranță de rectiliniariate *(mec.)*

tfr transfer

TFS (soluție) tampon fosfat salin

TFs toleranță la forma dată a suprafeței *(mec.)*

tftmacac trifluoracetilpivaloil-metanat *(chim.)*

TG Guatemala (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Togo (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • turbogenerator

Tg. Târgul (în compunerea unor nume de localități)

tg tangentă *(mat.)*

t.g. termen de garanție

TGA-TGZ Guatemala (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TGE trombelastogramă *(med.)*

Tgl tireoglobulină *(biochim.)*

TGO transaminază glutamicoxal--acetică *(biochim.)*

TGP transaminază glutamicpiruvică *(biochim.)*

TGS (soluție) tampon glicin-salin

TGT timp de generare a tromboplastinei *(med.)*

TGV *fr. train à grande vitesse* - tren de mare viteză

TH test Howel *(med.)* • turbină hidraulică

Th thenardit *(geol.)* • tithonic *(geol.)* • toriu *(chim.)*

th termie *(fiz.)*

Thai. Thailanda

thai. thailandez

THA-THZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

THD transmisie hidrodinamică

THF acid tetrahidrofolic sau tetrahidrofuran *(chim.)*

Thr, thr treonină *(biochim.)*

thr v. **Thr**

THT tranzine ale hormonilor tiroidieni *(biochim.)*

THz terahertz

TI Costa Rica (indicativ de țară pentru aviația civilă) • tehnologie informatică • terminal de intrare *(inf.)* • (antigene) timus - independente *(med.)* • trafic internațional

Ti titan *(chim.)* • titanit *(geol.)*

TIA titlu de investiție ARDAF

TIA-TIZ Costa Rica (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TIB Târgul Internațional București

TIBCO Târgul Internațional de Bunuri de Larg Consum

TICH *engl. taking in charge place* - loc al preluării mărfii pentru încărcare *(com.)*

t.i.d. *lat. ter in die* - de trei ori pe zi *(farm.)*

tif. tifoidă

TIM triozofosfatizomerază *(biochim)*

Tim. Epistola întâi (sau a doua) către Timotei a Sfântului Apostol Pavel (Biblie)

timbr. timbrat

timp. timpan

t.i.n. *lat. ter in nocte* - de trei ori pe noapte *(farm.)*

tinct. tinctură

tip. tipar • tipărit • tipăritură • tipizat

tipo, tipogr. tipografic • tipografie

tipogr. v. **tipo**

tip. sep. tipăritură separată

TIR transport internațional rutier

tir. tiraj • tiroidian

TIRC test de inhibiție a retracției cheagului *(med.)*

TIT Târgul Internațional Tehnic

tit. titlu • titular • titulatură

TJ Camerun (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Tribunalul Județean

TJA-TJZ Camerun (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TK timidinkinază *(biochim.)*

Tk taka (unitate monetară din Bangladesh)

TKA-TKZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TKm timidinkinază mitocondrială *(biochim.)*

TKs timidinkinază solubilă *(biochim.)*

TL Republica Centrafricană (indicativ de țară pentru aviația civilă) • timbru literar • „Tineretul liber" (ziar) • tonă lungă *(mar.)* • Tulcea (indicativ de județ) • turism de lux (automobil)

T_L temperatură de luminanță *(fiz.)*

T1 taliu *(chim.)*

TLA tri-n-aurilamină *(chim.)*

TLA-TLZ Republica Centrafricană (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Tl_c toleranță a erorii direcției liniei de contact *(mec.)*

TLE transfer linear de energie *(fiz.)*

^{0}t let. temperatură letală

TLGE test al lizei cheagului englobulinic *(med.)*

TLSI telelocalizare a secțiunii întrerupte *(telec.)*

TLV tensiune liniar variabilă *(elt.)* • teorie a legăturii de valență *(chim.)*

tlx telex

TM Timiș (indicativ de județ) • total personal muncitor *(stat.)*

Tm tuliu *(chim.)*

tm textură mijlociu-fină *(pedol.)*

TMA, TML timoanaleptice *(farm.)*

TMA-TMZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

tmacac trimetilacetilacetonat *(chim.)*

^{0}t max. temperatură maximă

^{0}t min. temperatură minimă

TMB tetrametilbenzidină *(chim.)* • Tribunalul Militar București • Tribunalul Municipiului București

TMCS trimetilclorsilan *(chim.)*

TMD timp maxim disponibil *(stat.)*

TMEDA tetrametiletilendiamină *(chim.)*

TMFD tetrametilfenulendiamină *(chim.)*

TML v. **TMA**

TMO transplant de măduvă osoasă *(med.)*

TMP acid timidinmonofosforic sau timidinmonofosfat *(biochim.)* • tetrametilplumb *(chim.)*

TMS tetrametilsilan *(chim.)*

TMSDEA trimetilsilildietilamină *(chim.)*

TN Congo (indicativ de țară pentru aviația civilă) • tehnologii neconvenționale • trezorerie netă *(fin.)* • Tunisia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

T_N temperatură normală fizică

Tn temperatură nominală • thanetian *(geol.)* • toron *(chim.)*

T_n termen spectral *(fiz.)*

tn textură grosieră *(pedol.)*

TNA-TNZ Congo (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TNB Teatrul Național București

TNCN *engl. total number of containers* - număr total al containerelor *(com.)*

TNP trinitrofenol *(chim.)*

TNPK *engl. total number of packages* - număr total al coletelor *(com.)*

TNT trinitrotoluen *(chim.)*

TNX trinitroxilen *(chim.)*

To. Togo

To orizont turbos oligotrof *(pedol.)*

t.o. titlu original

TOA-TOZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Tob. Cartea lui Tobit (Biblie)

tog. togolez

toh., tohar. limba toharică

tohar. v. **toh.**

TOM teorie a orbitalilor moleculari *(chim.)*

tom. tomate

ton. tonalitate • tonic

top. topic • topică • topit • toponim

TOPO tri-n-octilfosfinoxid *(chim.)*

topogr. topograf • topografic • topografie

topol. topologic • topologie

^{0}t opt. temperatură optimă

tor. torace

torp. torpilă

TOS *engl. tape operating system* - sistem operațional cu bandă *(inf.)*

tosc. toscan

Toshiba Tokyo Shibaura Denki KK (companie japoneză)

tot. total

tov. tovarăș

tox. toxic • toxină

TP *engl. teleprinter* - teleimprimator • timp de protrombină *(med.)* • titlu de participare *(fin.)* • *engl. transaction processing* - prelucrare de tranzacții *(inf.)*

TPAY *engl. terms of payment* - condiții de plată *(com.)*

TPC taxă de preferință a consumurilor *(fin.)*

TPc toleranță de coaxialitate și la concentricitate *(mec.)*

TPD terminal de pregătire a datelor *(inf.)* • transfer programat de date *(inf.)* • triozofosfat-dehidrogenază *(biochim.)*

TPd toleranță de perpendicularitate *(mec.)*

TPI Tribunalul Penal Internațional • triozofosfat-izomerază *(biochim.)*

TPi toleranță la înclinare *(mec.)*

TPl toleranță la paralelism *(mec.)*

TPM *engl. teleprocessing monitor* - monitor cu teleprelucrare • timp polimodular *(muz.)* • trifenilmetan *(chim.)*

TPN trifosfopiridinnucleotid *(biochim.)*

TPO trombopoietină *(biochim.)*

TPP acid tiaminpirofosforic sau tiaminpirofosfat *(biochim.)*

TPp toleranță la poziția normală *(mec.)*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

TPR temperatură, puls, respirație *(med.)*

t.pr. (în) toate proporțiile *(farm.)*

TPs toleranță la simetrie *(mec.)*

TPSV tahicardie paroxistică supraventriculară *(med.)*

TPT taxă de preferință temporală *(fin.)* • timp parțial de tromboplastină *(med.)*

Tpx toleranță la intersectare *(mec.)*

TQ timp Quick (timp de coagulare a sângelui)

TR Gabon (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Teleorman (indicativ de județ) • teoria relativității *(fiz.)* • termen redus (stagiu militar) • *it. terra rossa* - pământ roșu *(pedol.)* • Theodore Roosevelt (președinte al SUA) • timp real *(inf.)* • tonă registru *(mar.)* • *engl. transaction routing* - itinerarizare a mesajelor *(inf.)* • transformator de rețea *(elt.)* • tranzistor • Turcia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

T/R *engl. transmitter/receiver* - emițător/receptor *(telec.)*

Tr terbiu *(chim.)* • transferină *(biochim.)*

T_r temperatură de radiație *(fiz.)* • temperatură redusă

tr. tracic • tranzit • tranzitiv • trecut • tren

TRA termen de recuperare actualizat *(fin.)*

TrA *lat. Triangulum Australe* - Triunghiul Austral *(astr.)*

TRACON transporturi + construcții (societate)

tracț. tracțiune

trad. traducător • traducere • traductor *(tehn.)* • tradus

trag. tragedie

TRAN *engl. identification of the means of transport* - identificare a mijloacelor de transport *(com.)*

trand. trandafir

Trans. Transilvania

trans. transfuzie • transilvănean • transmis • transmisibil • transmisiune

TRANSCOM transporturi + comerț (societate)

transf. transformator

transilv. transilvănean

transl. translator • translație

translit. transliterat • transliterație

transm. transmisibil • transmisionist • transmisiune

transp. transport • transportat • transportor

transv. transversal

tranz. tranzacție • tranzacționat • tranzistor • tranzitiv • tranzitivitate *(lingv.)*

tranzistor *engl. transfer + rezistor* - rezistență de transfer *(eln.)*

trat. tratament • tratat

TRA-TRZ Gabon (indicativ de țară pentru comunicații radio)

traum. traumatism

trav. traversă

TRB tonă registru brut *(mar.)*

trb. trombon

TRC tranchilizante *(farm.)*

tr. -d. traco-dac

trec. trecătoare *(geogr.)*

trem. *it. tremolando* - cântând cu tremolo *(muz.)*

tren triaminotrietilamină *(chim.)*

T. Rex *lat. Tyrannosaurus Rex* - Regele Tiranozaurilor (dinozaur)

trf. tomoradiografic • tomoradiografie

Trg toleranță a erorii de rostogolire *(mec.)*

TRI termen de recuperare a investiției

Tri *lat. Triangulum* - Triunghiul *(astr.)*

tri tricentric *(genet.)*

trib. tribunal

Trib. Jud. Tribunalul Județean

Trib. Pop. Tribunalul Popular

Trib. Reg. Tribunalul Regional

Trib. Supr. Tribunalul Suprem

tric., tricot. tricotaj

TRICOIMPEX tricotaje + import + export (societate)

TRICONF tricotaje + confecții (societate)

tricot. v. **tric.**

TRICOTEX tricotaje + textile (societate)

trient. trientin

triest. triestin

TRIF *engl. transport informations* - informații de transport *(com.)*

trift. triftong *(lingv.)*

trig. trigonometric • trigonometrie

tril. trilogie

trim. trimestrial • trimestru • trimitere

trit. triturat

TRL liră turcească • *engl. transistor-resistor logic* - circuit logic tranzistor--rezistor *(eln.)*

Trlc toleranță a erorii rectiliniarității liniei de contact *(mec.)*

TRM tumoare reziduală minimală *(med.)*

TRN tonă registru net *(mar.)*

troh. trohaic • troheu

trop. tropical

Trop. Can. Tropicul Cancerului

Trop. Cap. Tropicul Capricornului

Trp, trp triptofan *(biochim.)*

trp v. **Trp**

trp. trompetă

TRRQ *engl. tariffs and routes requested* - tarife și rute solicitate *(com.)*

trs. transmisiune

TS *it. tasto solo* - la o clapă *(muz.)* • taxă de scont *(fin.)* • timp de sângerare *(med.)* • tonă scurtă *(mar.)* • tratament standard *(med.)* • Tribunalul Suprem • Tunisia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • turism sport (automobil)

Ts toleranță a grosimii spirei pe coardă *(mec.)*

T_s toleranță a strângerii specifice *(mec.)* • tracțiune specifică *(fiz.)*

t.s. trigonometrie sferică *(mat.)*

TSA-TSZ Tunisia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TSAU *engl. transshipment authorization* - autorizație de transbordare *(com.)*

TSCD tract spino-cerebelos dorsal *(anat.)*

TSCV tract spino-cerebelos ventral *(anat.)*

TSD transmisiune cu spectru distribuit *(telec.)*

TSF *fr. télégraphie (ou téléphonie) sans fil* - telegrafie (sau telefonie) fără fir

Tsg toleranță a erorii suprafeței generatoare a sculei *(mec.)*

TSH șiling tanzanian

TSND conținut total de substanțe nutritive digestibile *(med.)*

TSO *engl. time sharing option* - opțiune de partajare de timp *(inf.)*

TSOS *engl.time sharing operating system* - sistem de operare cu partajarea timpului *(inf.)*

TSPL *engl. transshipment place* - loc al transbordării *(com.)*

TSRP test secvențial al raportului probabilităților *(stat.)*

TSRSO test secvențial al rangurilor statisticilor de ordine *(stat.)*

TSS taxă de scont social *(fin.)* • *engl. time sharing system* - sistem cu partajarea timpului *(inf.)* • tratament strict supravegheat *(med.)*

Tsλ temperatură de strălucire *(fiz.)*

TT Ciad (indicativ de țară pentru aviația civilă) • Insulele Trinidad și Tobago (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • timp de trombină *(med.)*

TTA-TTZ Ciad (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TTC trifeniltetrazoliumclorid *(chim.)*

TTD tetraetiltiurandisulfură *(chim.)*

TTG test de toleranță la glucoză *(med.)*

TTGO test de toleranță la glucoză pe cale orală *(med.)*

TTL *engl. transistor-transistor logic* - circuit logic tranzistor-tranzistor *(eln.)*

TTP acid timidintrifosforic sau timidintrifosfat *(biochim.)*

TTR (instalații de) telefon, telegraf, radio

TTT timp total de testare *(stat.)*

TTX (echipament de) teletext • tetrodotoxină *(biochim.)*

TU Coasta de Fildeș (indicativ de țară pentru aviația civilă) • timp universal • Tupolev (avion)

Tu turonian *(geol.)*

T_u, grad de turbulență temporal *(mec.)*

tu textură grosieră-mijlocie *(pedol.)* • tiouree *(biochim.)*

TUA-TUZ Coasta de Fildeș (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TUB Tipografia Universității din București

tub. tubaj • tubercul *(bot.)* • tubular

Tuc *lat. Tucana* - Tucanul *(astr.)*

Tuc. Tucidide (istoric grec)

TUIM tub cu undă inversă de tip M *(eln.)*

TUIO tub cu undă inversă de tip O *(eln.)*

TUJ tranzistor cu unijoncțiune *(eln.)*

tulp. tulpină

tum. tumoare

Tun. Tunisia

tun. tunel • tunisian

TUNȚCD Tineretul Universitar Național Țărănesc Creștin-Democrat

TUPM tub cu undă progresivă de tip M *(eln.)*

TUPO tub cu undă progresivă de tip O *(eln.)*

tur. turism • turist

turan. turanic

turb. turbină

TUS tensiune a umidității solului *(pedol.)*

tut. tutore • tutun

TV tahicarie ventriculară *(med.)* • taxă vamală • televiziune • tromboză venoasă *(med.)* • Tudor Vladimirescu (autovehicul)

TVA taxă pe valoarea adăugată *(fin.)*

TVAm toleranță a variației distanței de măsurat dintre axe *(mec.)*

TVA-TXZ Franța (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TVC televiziune în culori

TVG *engl. television video generator* - generator de semnal video pentru televiziune

TVjm toleranță a variației jocului de măsurat dintre flancuri *(mec.)*

TVNS tahicardie ventriculară nesusținută *(mec.)*

TVP tromboză venoasă profundă *(med.)*

TVp toleranță a variației pasului *(mec.)*

TVR Televiziunea Română

TVS tahicardie ventriculară susținută *(mec.)*

TVδm toleranță a variației unghiului de măsurat dintre axe *(mec.)*

TW *engl. travelling wave* - undă progresivă *(telec.)*

TWh terawattoră

TX tromboxani *(biochim.)*

tx taxi

TY Benin (indicativ de țară pentru aviația civilă)

TYA-TYZ Benin (indicativ de țară pentru comunicații radio)

TYDR *engl. type of duty rate* - tip al taxei vamale *(com.)*

TYPK *engl. type of packages* - tip al ambalajelor *(com.)*

Tyr, tyr tirozină *(biochim.)*

tyr v. **Tyr**

TZ Mali (indicativ de țară pentru aviația civilă)

tz. teză

TZA-TZZ Mali (indicativ de țară pentru comunicații radio)

tz. dr. teză de doctorat

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Ț

ț. țărm

ț.b.l.e. țesături de bumbac lux și extra

ȚECE Țările Europei Centrale și de Est

țes. țesătură

țig. limba țigănească • țigan • țigară • țigănesc

ȚM Țările Mediteraneene

ț.m.l.e. țesături de mătase lux și extra

Ț. Rom. Țara Românească

ț.s.l.e. țesături de stofă lux și extra

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

U

U coeficient de transfer al căldurii (*fiz.*) • criteriu al uzajului (*lingv.*) • diferență de potențial (*fiz.*) • energie internă (*fiz.*) • flux de viteză acustică (*fiz.*) • forță electromotoare • grad de consolidare (*constr.*) • lagăre cu frecare uscată (*mec.*) • mediu rezidențial urban • perimetru al sâmburelui de beton (*constr.*) • ranker (*pedol.*) • uniform (*telec.*) • unitate (*farm.*) • uracil (*biochim.*) • uraniu (*chim.*) • uridină (*biochim.*)

u densitate a energiei radiante (*fiz.*) • diferență instantanee de potențial (*fiz.*) • energie internă specifică (*fiz.*) • înălțime la coarda dintelui (*mec.*) • material grosier (*pedol.*) • mărime unghiulară (*fiz.*) • mobilitate (*chim.*) • nisipos (*pedol.*) • presiune a apei din pori (*constr., pedol.*) • raport de angrenare (*mec.*) • *engl. ugly* - urât (*meteor.*) • unitate de masă atomică (unificată)

u. unitate (*farm.*)

u' energie internă masică a lichidului saturat (*fiz.*)

u'' energie internă masică a vaporilor saturați uscați (*fiz.*)

ū viteză de transport la turbomașini

UA unitate astronomică • unități amidon (*agrochim.*)

5UA-5UZ Niger (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9UA-9UZ Burundi (indicativ de țară pentru comunicații radio)

UAA-UQZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

UAI unități aglutinante internaționale (*farm.*) • Uniunea Academică Internațională • Uniunea Astronomică Internațională

u.a.i. unități aglutinante internaționale (*farm.*)

UAK grivnă ucraineană (unitate monetară)

UAL unitate aritmetică logică (*inf.*)

UAP Uniunea Artiștilor Plastici • Uzina de Autoturisme Pitești

UAPT *fr. Union africaine des postes et télécommunications* - Uniunea Africană a Poștelor și Telecomunicațiilor

UAR Uniunea Armenilor din România • Uniunea Avocaților din România

UARF Uniunea Autorilor și Realizatorilor de Film

UAS unde acustice de suprafață (*telec.*)

UASCR Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România

UATI Uniunea Asociațiilor Tehnice Internaționale

UAZ unitate aritmetică zecimală (*inf.*)

UB unități blocante (*farm.*) • unități Bodanski (*farm.*)

u.b. unități blocante (*farm.*)

UBCBR Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România

UC *lat. ab urbe condita* - de la întemeierea orașului (sistem roman de datare a anilor pornind de la întemeierea Romei) • *it. una corda* - o coardă (*muz.*) • unitate centrală (*inf., telec.*)

U_c tensiune de categorie (*elt.*)

u.c. *it. una corda* - o coardă (*muz.*)

UCB *engl. unit control block* - bloc de control (sau comandă) de dispozitiv (*inf.*)

UCECOM Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești

UCIN Uniunea Cineaștilor din România

UCJR Uniunea Consilierilor Juridici din România

UCMR Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România

UCP unitate centrală de prelucrare (*inf.*)

UCPF Uniunea Cluburilor Profesioniste de Fotbal

Ucr. Ucraina

ucr. limba ucraineană • ucrainean

UCT unitate de control a transmisiei (*inf.*)

UCW *engl. unit control word* - cuvânt de unitate de control (*inf.*)

UD ulcer duodenal • unitate distantă (*telec.*)

Ud umiditate ridicată (*pedol.*)

UDEAC *fr. Union douanière et économique de l'Afrique centrale* - Uniunea Vamală și Economică a Africii Centrale

UDEAO *fr. Union douanière des états d'Afrique d'Ouest* - Uniunea Vamală a Statelor din Africa de Vest

UDMR Uniunea Democrată a Maghiarilor din România

UDP acid uridindifosforic sau uridindifosfat (*biochim.*)

UDPG, UDP-Glc uridindifosfat - glucoză (*biochim.*)

UDP-Gal uridindifosfatgalactoză (*biochim.*)

UDP-Glc v. **UDPG**

UE unitate de execuție (*inf.*) • Uniunea Europeană

UEF *fr. Union européenne des fédéralistes* - Uniunea Europeană a Federaliștilor • *fr. Union européenne féminine* - Uniunea Europeană a Femeilor

UEFA *engl. Union of European Football Association* - Federația Asociațiilor Europene de Fotbal

UEO *fr. Union de l'Europe occidentale* - Uniunea Europei Occidentale

UEPS *fr. Union européenne de la presse sportive* - Uniunea Europeană a Presei Sportive

UER *fr. Union européenne de radiodiffusion* - Uniunea Europeană de Radiodifuziune

UF *engl. ultra-sonic frequency* - frecvență ultrasonoră (*telec.*) • unități floculante (*farm.*)

u.f. unități floculante (*farm.*) • urme foliare (*bot.*)

UFC, u.f.c. unități formatoare de colonii (*farm.*)

u.f.c. v. **UFC**

UFO *engl. unidentified flying object* - obiect zburător neidentificabil

UFSLR Uniunea Federației Sindicatelor Libere din România

UG ulcer gastric

Ug. Uganda

ug. ugandez

UGGI Uniunea Geodezică și Geofizică Internațională

UGIR Uniunea Generală a Industriașilor din România

UGPP uridindifosfatglucozopirofosforilază (*biochim.*)

UGPR Uniunea Generală a Pensionarilor din România

UGSR Uniunea Generală a Sindicatelor din România

UHF *engl. ultra-high frequency* - frecvență ultraînaltă (*telec.*)

UI unități internaționale (*farm.*)

u.i. unități internaționale (*farm.*) • *lat. ut infra* - cum e indicat mai jos

UIA unități internaționale antitoxice (*farm.*) • Uniunea Internațională a Arhitecților • Uniunea Internațională a Avocaților

u.i.a. unități internaționale antitoxice (*farm.*)

UIAA Uniunea Internațională a Asigurărilor în Aviație

UIAM Uniunea Internațională a Asigurărilor Maritime

UIC Uniunea Internațională a Căilor Ferate • Uniunea Internațională a Cooperativelor

UICM Uniunea Interpreților și a Criticilor Muzicali

UICN Uniunea Internațională de Conservare a Naturii

UICPA *fr. Union internationale de chimie pure et appliquée* - Uniunea Internațională de Chimie Pură și Aplicată

UIE *fr. Union internationale des étudiants* - Uniunea Internațională a Studenților

UIF ultraînaltă frecvență (*telec.*)

UIGG Uniunea Internațională de Geodezie și Geofizică

UIP *fr. Union internationale de physique pure et appliquée* - Uniunea Internațională de Fizică Pură și Aplicată • *fr. Union interparlementaire* - Uniunea Interparlamentară (în Parlamentul European)

UISSP Uniunea Internațională pentru Studiul Științific al Populației

UIT *fr. Union internationale des télécommunications* - Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor

UITP *fr. Union internationale des transports publics* - Uniunea Internațională a Transporturilor Publice

UÎMMR Uniunea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România

UJR Uniunea Juriștilor din România

UJS Uniunea Județeană a Sindicatelor

UJSL Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere

UJT *engl. unijonction tranzistor* - tranzistor cu unijocțiune (*eln.*)

UK unități Karmen (*farm.*) • *engl. United Kingdom* - Regatul Unit (al Marii Britanii și Irlandei de Nord) • urokinază (*biochim.*)

u.KI unități inhibitoare ale kalicreinei (*farm.*)

UKR Ucraina (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

UL unde lungi (*telec.*)

U_L umflare liberă (*constr.*)

ulc. ulcerație

ULCOM ulei + comerț (societate)

ULDRR Uniunea Liber Democrată a Romilor din România

ULF *engl. ultra - low frequency* - frecvență ultrajoasă (*telec.*)

ULMS unde lungi,medii și scurte (*telec.*)

ult ultisoluri (*pedol.*)

ULU unghi, latură, unghi (*mat.*)

UM ouguiya (unitate monetară din Mauritania) • unde medii (*telec.*) • unitate de măsură • unitate militară • unități Mellanby (*farm.*)

U_M energie internă molară (*fiz.*)

Um tensiune magnetică (*fiz.*)

um umbric (*pedol.*)

UMa *lat. Ursa Major* - Ursa Mare (*astr.*)

UMB Uniunea Medicală Balcanică

umbr. umbric

UME Uniunea Monetară Europeană

UMF Universitatea de Medicină și Farmacie

UMi *lat. Ursa Minor* - Ursa Mică (*astr.*)

Umm tensiune magnetomotoare (*fiz.*)

UMML Uniunea Medicală a Mediteranei Latine

UMP acid uridinmonofosforic sau uridinmonofosfat (*biochim.*)

UMPK uridinmonofosfatkinază (*biochim.*)

UMS urat monosodic (*biochim.*)

UMT Uzina Mecanică Timișoara

UN unități naționale (*farm.*) • *engl. United Nations* - Națiunile Unite

U_n coeficient de neuniformitate (*constr.*)

u.n. unități naționale (*farm.*)

UNACC *engl. United Nations Administrative Committee and Coordination* - Comitetul Națiunilor Unite pentru Administrare și Coordonare

UNAEC *engl. United Nations Atomic Energy Commission* - Comisia Națiunilor Unite pentru Energie Atomică

UNAL Uniunea Națională a Asociațiilor de Locatari

UNARCO *engl. United Nations Narcotics Commission* - Comisia Națiunilor Unite pentru Narcotice

UNCC *engl. United Nations Cartographic Commission* - Comisia Cartografică a Națiunilor Unite

UNCCP *engl. United Nations Conciliation Commission for Palestine* - Comisia Națiunilor Unite de Mediere pentru Palestina

UNCDF *engl. United Nations Capital Development Fund* - Fondul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

UNCED *engl. United Nations Conference on Environment and Development* - Conferința Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător și Dezvoltare

UNCITRAL *engl. United Nations Commission on International Trade Law* - Comisia Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional

UNCLOS *engl. United Nations Conference on the Law of the Sea* - Conferința Națiunilor Unite pentru Dreptul Maritim

UNCOK *engl. United Nations Commission on Korea* - Comisia Națiunilor Unite pentru Coreea

UNCSTD *engl. Union Nations Conference on Science and Technology for Development* - Conferința Științifică și Tehnologică a Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

UNCTAD, Unctad *engl. United Nations Conference on Trade and Development* - Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare

Unctad v. **UNCTAD**

UNCURK *engl. United Nations Commission for Unification and Rehabilitation of Korea* - Comisia Națiunilor Unite pentru Unificarea și Refacerea Coreei

UNDP *engl. United Nations Development Programme* - Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

UNDRO, Undro *engl. United Nations Disaster Relief Organization* - Organizația Națiunilor Unite pentru Sprijin în caz de Dezastre

Undro v. **UNDRO**

UNEC *engl. United Nations Education Conference* - Conferința Națiunilor Unite pentru Educație

UNECA *engl. United Nations Economic Commission for Asia* - Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Asia

UNEDA *engl. United Nations Economic Development Administration* - Administrația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Economică

UNEP *engl. United Nations Environment Programme* - Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător

UNESCO, Unesco *engl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* - Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

Unesco v. **UNESCO**

UNFAC *engl. United Nations Food and Agriculture Organization* - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură

UNFICYP *engl. United Nations (Peace - Keeping) Force in Cyprus* - Forțele Națiunilor Unite (de Menținere a Păcii) în Cipru

Ung. Ungaria

ung. unguent • unguresc

UNGA *engl. United Nations General Assembly* - Adunarea Generală a Națiunilor Unite

ung. oft. unguent oftalmic

ung. vag. unguent vaginal

UNHCR *engl. United Nations High Commissioner for Refugees* - Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

uniat. uniatism (*rel.*)

UNIC *fr. United Nations Information Centre* - Centrul de Informare al Națiunilor Unite

UNICEF, Unicef *engl. United Nations International Children's Emergency Fund* - Fondul Internațional

al Națiunilor Unite pentru Ajutorarea Copiilor

Unicef v. **UNICEF**

UNIDO, Unido *engl. United Nations Industrial Development Organization* - Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială

Unido v. **UNIDO**

unif. uniform • uniformă

UNIFIL, Unifil *engl. United Nations Interim Force in Lebanon* - Forțele Interimare ale Națiunilor Unite din Liban

Unifil v. **UNIFIL**

unilat. unialteral

UNIO *engl. United Nations Information Organization* - Organizația Națiunilor Unite pentru Informare

UNIPEDE *fr. Union internationale des producteurs et distributeurs d'énergie électrique* - Uniunea Internațională a Producătorilor și Distribuitorilor de Energie Electrică

unipers. unipersonal (*lingv.*)

unis. *it. unisono* - unison (*muz.*)

UNISCAT, Uniscat *engl. United Nations Expert Committee on the Application of Science and Technology* - Comitetul de Experți al Națiunilor Unite pentru Aplicarea Științei și Tehnologiei

Uniscat v. **UNISCAT**

unit. unitar • unitate

UNITAR *engl. United Nations Institute for Training and Research* - Institutul Națiunilor Unite pentru Formare și Cercetare

UNITER Uniunea Teatrală din România

univ. univers • universal • universitar • universitate

UNNPR Uniunea Națională a Notarilor Publici din România

UNO *engl. United Nations Organization* - Organizația Națiunilor Unite

UNOPC Uniunea Națională a Organismelor de Plasament Colectiv din România

UNORD'89 Uniunea Națională a Organizațiilor Revoluționarilor din Decembrie '89

UNPC *engl. United Nations Palestine Commission* - Comisia Națiunilor Unite pentru Palestina

UNPCC *engl. United Nations Palestine Conciliation Commission* - Comisia de Mediere a Națiunilor Unite pentru Palestina

UNPR *engl. unit price* - preț unitar (*com.*) • Uniunea Națională a Patronatului Român

UNPROFOR *engl. United Nations Protection Force in Yugoslavia* - Forțele Națiunilor Unite de Protecție din Iugoslavia

UNRPR *engl. United Nations Relief for Palestine Refugees* - Comisia de Sprijin a Națiunilor Unite pentru Refugiații Palestinieni

UNRRA, Unrra *engl. United Nations Relief and Rehabilitation Administration* - Administrația Națiunilor Unite pentru Ajutorare și Reconstrucție

Unrra v. **UNRRA**

UNRT *engl. rate per unit* - rată de schimb per unitate (*com.*)

UNSAR Uniunea Națională a Societăților de Asigurare din România

UNSC *engl. United Nations Security Council* - Consiulul de Securitate al Națiunilor Unite • *engl. United Nations Social Commission* - Comisia Socială a Națiunilor Unite

UNSCOB *engl. United Nations Special Committee on the Balkans* - Comitetul Special al Națiunilor Unite pentru Balcani

UNSCOP *engl. United Nations Special Committee on Palestine* - Comitetul Special al Națiunilor Unite pentru Palestina

UNSF *engl. United Nations Special Fund for Economic Development* - Fondul Special al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Economică

UNSR Uniunea Națională a Studenților din România

UNTAB *engl. United Nations Technical Assistance Board* - Comisia Națiunilor Unite pentru Asistență Tehnică

UNTAC, Untac *engl. United Nations Transitional Authority for Cambodia* - Administrația de Tranziție a Națiunilor Unite pentru Cambodgia

Untac v. **UNTAC**

UNTRR Uniunea Națională a Trasportatorilor Rutieri din România

UNWCC *engl. United Nations War Crimes Commission* - Comisia Națiunilor Unite pentru Crime de Război

UP unitate de participare (*fin.*) • unitate de pregătire (*inf.*) • uridinfosforilază (*biochim.*)

UPB Universitatea Politehnică București • Universitatea Populară București

UPC unități de producție convenționale

UPL *engl. universal programming language* - limbaj de programare universal (*inf.*)

UPTI Uniunea Profesională a Traducătorilor și Interpreților

UPU Uniunea Poștală Universală

UQ ubichinonă oxidată (*biochim.*)

uq material grosier cu schelet (*pedol.*)

UQH_2 ubichinonă redusă (*biochim.*)

UR Ucraina (indicativ de țară pentru aviația civilă)

ur. urină

u.r. umiditate relativă (*pedol.*)

URA-UTZ Ucraina (indicativ de țară pentru comunicații radio)

urb. urban • urbanism • urbanistică

urg. urgent • urgență

urin. urinar

urm. urmare • urmat • următor

urol. urolog • urologie

URSS Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste

Urug. Uruguay

urug. uruguayan

Urupabol Uruguay, Paraguay, Bolivia (comisie de colaborare)

US unde scurte (*telec.*) • unități - -șoarece (*farm.*) • *engl. United States* - Statele Unite

u.s. unități - șoarece (*farm.*) • *lat. ut supra* - cum e indicat mai sus

USA *engl. United States of America* - Statele Unite ale Americii

USAID *engl. United States Agency for International Development* - Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

usc. uscat • uscător

USD dolar US • Uniunea Social - -Democrată

USEG ultrasonoencefalografie (*med.*)

USERID *engl. user indentification* - identificare a utilizatorului (*inf.*)

USH șiling ugandez

USL Uniunea Sindicatelor Libere

USLA unitate specială de luptă antiteroristă

u. sol. ușor solubil (*farm.*)

USPP Unitatea Specială de Pază și Protocol

USR Uniunea Scriitorilor din România

us. vet. *lat. usus veterinarius* - uz veterinar (*farm.*)

USW *engl. ultra - short waves* - unde ultrascurte (*telec.*)

UT unități Todd (*farm.*) • utilaj tehnologic

ut. utilaj

UTA Uzinele Textile Arad

UTB Uzina Tractorul Brașov

UTC Uniunea Tineretului Comunist • Universitatea Tehnică de Construcții

UTI unitate de terapie intensivă (*med.*)

UTIC unitate de terapie intensivă cardiacă (*med.*)

UTIP unitate de terapie intensivă pediatrică (*med.*)

U_{TL} tensiune de telelocalizare (*telec.*)

UTM Uniunea Tineretului Muncitoresc

UTP acid uridintrifosforic sau uridintrifosfat (*biochim.*)

UTRR Uniunea Transportatorilor Rutieri din România

UTS Uniunea Tineretului Socialist

U•U încercare de forfecare neconsolidată nedrenată (*constr.*)

UUA-UZZ Rusia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

UUS unde ultrascurte (*telec.*)

UV (radiații) ultraviolete • unități viabile (*farm.*)

u.v. unități viabile (*farm.*)

U_{vf} tensiune de vârf (*elt.*)

UVL umplere ventriculară lentă (*med.*)

UVM unitate de virgulă mobilă (*inf.*) • unitate vită mare (*zootehn.*)

UVR umplere ventriculară rapidă (*med.*)

uvul. uvulară (*lingv.*)

UW *engl. ultra - sonic waves* - unde ultrasonore (*telec.*)

UWWL unități Willtätter - Wold - -Schimdt - Leitz (*farm.*)

UZ Ucraina (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

uz. uzină • uzual

Uzb. Uzbekistan

uzb. limba uzbecă • uzbec

V

V cinci (cifră romană) • coeficient de variație (*stat.*) • diferență de potențial (*fiz.*) • energie potențială (*fiz.*) • filet pentru valve (*mec.*) • grad de saturație cu baze (*pedol.*) • încărcare variabilă (*constr.*) • potențial electric scalar (*fiz.*) • valanginian (*geol.*) • valină (*biochim.*) • vanadiu (*chim.*) • variabilă logică • Vatican (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • vânzare • verb • vertisol (*pedol.*) • vest • Victor (*telec.*) • vineri • viscozitate • vocativ • volt (*fiz.*) • volum

V[1] *it. violino primo* - prima vioară (*muz.*)

V2 Antigua (indicativ de țară pentru aviația civilă)

V[2] *it. violino secondo* - a doua vioară (*muz.*)

V3 Belize (indicativ de țară pentru aviația civilă)

V5 Namibia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

V8 Brunei (indicativ de țară pentru aviația civilă) • motor cu opt cilindri în formă de V

V_o viteză de acces (*fiz.*) • volum kilomolar normal al gazului ideal (*fiz.*)

$\vec{V}$ vector viteză (*fiz.*)

$\vec{V}'$ vector pulsație a vitezei (*fiz.*)

V^* viteză critică (*fiz.*)

v coeficient de variație (*stat.*) • diferență instantanee de potențial (*fiz.*) • *engl. unusual visibility* - vizibilitate neobișnuită (*meteor.*) • vacuolă (*biol.*) • valoare adăugată (*log.*) • vector • vertic (*pedol.*) • viteză (*fiz.*) • volum specific (*chim.*)

v. vale • vânzare • vârstă • vechi • vector • *lat. vel* - sau; și • verb • vers • verset • versiune • *lat. verso* - a doua față a unei foi (tipărite) • *lat. versus* - contra, în opoziție cu • vezi • *lat. via* - prin • vioară • vocală

v' volum masic al lichidului saturat (*fiz.*)

v'' volum masic al vaporilor saturați uscați (*fiz.*)

$\dot{V}$ debit volumic

v_r viteză de frecare (*mec.*)

VA valoare adăugată (*fin.*) • variabilă aleatoare (*mat.*) • viceamiral • *engl. Voice of America* – Vocea Americii • volt-amper (*fiz.*) • *fr. Votre Altesse* - Alteța Voastră

V2A-V2Z Antigua (indicativ de țară pentru comunicații radio)

V3A-V3Z Belize (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3VA-3VZ Tunisia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

V4A-V4Z Saint Christopher și Nevis (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4VA-4VZ Haiti (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5VA-5VZ Togo (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6VA-6WZ Senegal (indicativ de țară pentru comunicații radio)

V8A-V8Z Brunei (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9VA-9VZ Singapore (indicativ de țară pentru comunicații radio)

V_A ventilație alveolară (*med.*)

V•A volt-amper

V/A volt pe amper

v.a. valoare adăugată (*fin.*) • verb activ

v_a viteză de așchiere (*mec.*)

VAA-VGZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

VAB valoare adăugată brută (*fiz.*)

vac. vacant • vacanță • vaccin • vaccinat • vacuolă (*biol.*) • vacuum

vacc. vaccin • vaccinat

vag. vagin • vaginal • vagon

Val valină (*biochim.*)

val echivalent-gram • valină *(biochim.)*

val. valabil • valabilitate • valoare • valon • valoric • valutar • valută

val. adj. valoare adjectivală

val. adv. valoare adverbială

val. gram. valoare gramaticală

valid. validare • validat

val. interj. valoare interjecțională

val. log. valoare logaritmică

valorif. valorificare • valorificat

val. pron. valoare pronominală

val. stil. valoare stilistică

val. subst. valoare substantivală

val. vb. valoare verbală

VAm variație a distanței de măsurat dintre axe (*tehn.*)

vam. vamal • vameș

VAN valoare actuală netă (*fin.*) • *engl. value added network* - rețea cu valoare (comercială) adăugată (*inf.*)

vand. vandabil

vap. vapori

VAR *fr. Votre Altesse Royale* - Alteța Voastră Regală

var volt-amper reactiv

var. variabil • variantă • variație • varietate • variolă (*med.*)

varactor *engl. variable + reactor* - reactor variabil (*eln.*)

varistor *engl. variable + resistor* - rezistor variabil (*eln.*)

var. lect. *lat. varia lectio* - lecturi variate

vas. vasectomie (*med.*)

vasc. vascular • vascularizație

Vat. Vatican

vân., vânăt. vânătoare • vânătoresc

vânăt. v. **vân.**

vânz. vânzare • vânzător

VB valoare biologică

vb. verb • verbal

vb. act. verb activ

vb. cop. verb copulativ

vb. def. verb defectiv

vb. dep. verb deponent

vb. intranz. verb intranzitiv

VBL vinblastină (*farm.*)

vb. n., v.n. verb neutru

vb. nepred. verb nepredicativ

vb. nereg. verb neregulat

vb. pas. verb pasiv

vb. pred. verb predicativ

vbr. vibrafon (*muz.*)

vb. refl., v. r. verb reflexiv

vb. reg. verb regulat

vb. tranz., v. t. verb tranzitiv

VC volum curent (*med.*)

V_c volum molar critic (*fiz.*)

vc., vcl. *it. violoncello* - violoncel

v.-c. vânzare- cumpărare

V_{cc} volți de curent continuu

VCD vacuolă cu conținut dens (*biol.*)

vcl. v. **vc.**

VCM virus citomegalic

VCR *engl. video - cassette recorder* - videocasetofon • vincristină (*farm.*)

V_{cr} volum masic critic (*fiz.*)

VD venit disponibil (*ec.*) • ventricul drept (*anat.*)

V_D ventilație a spațiului mort (*med.*) • volum al unui corp dielectric (*fiz.*)

VDM vasodepresor material (*med.*)

VDT *engl. video-display terminal* - videoterminal • virus al dungării tutunului (*bot.*)

VDW van der Waals (*chim.*)

VE voltmetru electronic • volum eritrocitar *(med.)* • *fr. Votre Éminence* - Eminența Voastră

V_E ventilație de repaus (*med.*)

VEB virusul Epstein-Barr

vect. vector • vectorial

veg. vegetal • vegetativ • vegetație

vegl. vegliot

veh. vehicul

VEHH *engl. road vehicle number* - număr al camionului rutier (*com.*)

VEI Vocabularul Electrotehnic Internațional

Vel *lat. Vela* - Velele (*astr.*)

vel. velară (*lingv.*) • velur

velo velociped

VEM vasoexcitator material (*med.*) • volum eritrocitar mediu (*med.*)

VEMS volum expirator maxim pe secundă (*med.*)

VEMS/CV volum expirator maxim pe secundă / capacitate vitală (*med.*)

Ven. Venezuela • Venus (*astr.*)

ven. veneric • venezuelan

vener. venerologie

Venez. Venezuela

venez. venezuelan

vent. ventilator • ventilație

ventr. ventricul

VER volum expirator de rezervă (*med.*)

verb. verbal

verif. verificare • verificat

vers. versant • versiune

versif. versificat • versificație

vert. vertebral • vertebrat • vertebră • vertical

ves., vesp. *lat. vespere* - seara (*farm.*)

vesp. v. **ves.**

VESS *engl. vessel* - vas (*com.*)

vest. vestic

vet. veteran • veterinar

veter. veterinar

VF valoare de factură (*cont.*) • videofrecvență

V_f valoare de inventar a fondurilor fixe (*cont.*) • viteză finală de infiltrație (*pedol.*)

vf. vârful

v. fr. vechi francic (*lingv.*)

v. fris. vechi frisian (*lingv.*)

VG virus gripal

v.g. *lat. verbi gratia* - de exemplu

VGA *engl. video graphics array* - sistem grafic video (*inf.*)

VGD vacuolă golgiană cu conținut dens (*biol.*)

v. gr. vechi grecesc (*lingv.*)

VH Australia (indicativ de țară pentru aviația civilă) • virus herpetic • *fr. Votre Hautesse* - Înălțimea Voastră

Vh volhinian (*geol.*)

VHA virus al hepatitei A

VHA-VHZ Australia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

VHB virus al hepatitei B

VHC virus al hepatitei C

VHD virus al hepatitei delta

VHF *engl. very high fidelity* - fidelitate foarte înaltă • *engl. very high frequency* - frecvență foarte înaltă (*telec.*)

VHS virus herpetic simplex

VI viteză de infiltrație (*pedol.*)

V_i potențial de ionizare (*pedol.*)

v.i. verb intranzitiv • *lat. vide infra* - vezi mai jos

viad. viaduct

vibr. vibrantă (*lingv.*) • vibrator • vibrație

vic. vicar

vice vicepreședinte

video videocasetofon

videofrecv. videofrecvență (*telec.*)

vidicon video + conductivitate (*eln.*)

Viet. Vietnam

viet. limba vietnameză • vietnamez

viit. viitor

viit. ant. viitor anterior (*lingv.*)

VIMS volum inspirator maxim pe secundă (*med.*)

VIN virus al încrețirii napului

vin., vinif. vinificare • vinificat

VINALCOOL Vinificație, Îmbuteliere Vin și Băuturi Alcoolice (societate)

v. ind. vechi indian (*lingv.*)

vinif. v. **vin.**

VIP *engl. variable information processing* - prelucrare variabilă a informației (*inf.*) • *engl. very important person* - persoană foarte importantă

VIR volum inspirator de rezervă (*med.*)

Vir. *lat. Virgo* - Fecioara (*astr.*)

vir. virament (*fin.*)

v. irl. vechi irlandez (*lingv.*)

virt. virtual

VISA valorizare, interes, securitate și afectivitate (*psih.*)

v. isl. vechi islandez (*lingv.*)

vit. vitamină • viteză • viticol • viticultură

vitamina A retinol

vitamina B_1 tiamină

vitamina B_2 riboflavină

vitamina B_5 acid pantotenic

vitamina B_6 piridoxină

vitamina B_{12} ciancobalamină

vitamina C acid ascorbic

vitamina D_2 ergocalciferol

vitamina D_3 colecalciferol

vitamina E tocoferol

vitamina F concentrat de esteri etilici ai acizilor grași nesaturați esențiali

vitamina H biotină

vitamina K fitomenadionă

vitamina PP nicotinamidă

vitic. viticultură

viv. *it. vivace* - vivace (*muz.*)

VIVT virus al îndesării vârfului tomatelor

viz. vizual

Vjm variație a jocului de măsurat dintre flancuri (*tehn.*)

VL Vâlcea (indicativ de județ)

vl. violă • violină

VLF *engl. very low frequency* - frecvență foarte joasă (*telec.*)

VLR Vocabularul Limbii Române

VLSI *engl. very large scale integration* - integrare pe scară foarte largă (*eln.*)

VM vânători de munte (*milit.*) • venit marginal (*ec.*) • *fr. Votre Majesté* - Maiestatea Voastră

V_M volum molar

V/m volt pe metru

V•m voltmetru

vm vermic (*pedol.*)

VMA acid vanilmandelic (*chim.*)

VMB virus al marmorării bobului

VMC virus al mozaicului castravetelui (sau conopidei)

VMCF virus al marmorării clorotice a fasoliței

VMF virus al mozaicului fasoliței

VMG virus al marmorării garoafelor

VMGN virus al mozaicului galben al napului

VMH virus al mozaicului hameiului

VML virus al mozaicului lucernei

VMNM virus al mozaicului nervurian al mazării

VMT virus al mozaicului tutunului

VMVS valoare medie a volumului selecției (*stat.*)

V_{mx} ventilație maximă (*med.*)

VN valoare nominală (*ec.*) • venit național (*ec.*) • Vietnam (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • volum normal (*med.*) • Vrancea (indicativ de județ)

V_N volum la starea normală fizică

v_N volum masic la starea normală fizică

v.n. v. **vb.n.**

VNA valoare netă actualizată (*ec.*)

VNMC venit net minim capitalizat (*ec.*)

v. nord. vechi nordic (*lingv.*)

VNT virus al necrozei tutunului

VNV, V-N-V vest-nord-vest

V-N-V v. **VNV**

v°, vs. *lat. verso* - a doua față a unei foi (tipărite)

VOA-VOZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

voc. vocabular • vocal • vocală • vocalic • vocativ

vocab. vocabular

VOF *engl. variable operating frequency* - frecvență variabilă de lucru (*telec.*)

Vol *lat. Volans* - Peștele Zburător (*astr.*)

vol. volatil • volum

vol. compl. volum complementar (*bibl.*)

vol. fact. volum factice

vol. supl. volum suplimentar

volt. voltaj

vorb. dir. vorbire directă

vorb. ind. vorbire indirectă

vot. votat

VP vacuolă de pinocitoză (*biol.*) • valoare paritară (*fin.*) • vasopresină (*biochim.*) • volum plasmatic (*med.*)

Vp variație a pasului (*mec.*)

v.p. valoare paritară (*fin.*) • verb pasiv

v_p viteză periferică a melcului (*mec.*)

VPA vehicul pe pernă de aer

VPA-VSZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

VPD venit personal disponibil

VP-F Insulele Falkland (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VPFZ valoare a producției fizice (*ec.*)

VP-LA Anguilla (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VP-LMA Montserrat (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VP-LV Insulele Virgine (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VPNH virus al pătării necrotice a hameiului

VPO vaccin poliomielitic oral

VPOT vaccin poliooral trivalent

v.pr. vechi prusian (*lingv.*)

Vq coeficient de variație intercuartilică (*stat.*)

VQ-T Insulele Turks și Caicos (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VR Finlanda (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională) • valoare de recuperat (*fin.*) • venit real (*ec.*) • volum redus (*med.*) • volum rezidual (*med.*)

Vr vraconian (*geol.*)

v.r. v. **vb. refl.**

v_r viteză reală de filtrație (*constr.*) • volum masic redus (*fiz.*)

VR-B Bermude (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VP-C Cayman (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VRE volum de rezervă expiratorie (*med.*)

VR-G Gibraltar (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VR-H Hong-Kong (indicativ de provincie pentru aviația civilă)

VRI volum de rezervă inspiratorie (*med.*)

VRN valoare reziduală netă (*fin.*)

v. rom. vechi românesc (*lingv.*)

VS Vaslui (indicativ de județ) • ventricul stâng (*anat.*) • vertisol (*pedol.*) • *it. volti subito* - întoarce (pagina) imediat (*muz.*) • volum sanguin *(med.)* • *fr. Votre Sainteté* - Sanctitatea Voastră

Vs vertisol (*pedol.*)

V•s volt-secundă

vs *lat. versus* - contra

vs. v. **v°**

v.s. *lat. vide supra* - vezi mai sus • *it. volti subito* - întoarce (pagina) imediat (*muz.*)

V•s/A volt-secundă pe amper

v. sax. vechi saxon (*lingv.*)

VSD vineri, sâmbătă, duminică (legitimație de călătorie)

VSE viteză de sedimentare a eritrocitelor (*med.*)

VSH viteză de sedimentare a hematiilor (*med.*)

v. sl. vechi slav (*lingv.*)

VSR virus sincițial respirator (*med.*)

VST volum sanguin total (*med.*)

vst violonist

VSV, V-S-V vest-sud-vest

V-S-V v. **VSV**

VSVNT virus satelit al virusului necrozei tutunului

VSVPIT virus satelit al virusului pătării inelare a tutunului

VT India (indicativ de țară pentru aviația civilă) • vatu (unitate monetară din Vanuatu) • Vechiul Testament (Biblie) • vedetă torpiloare • *engl. vertical tabulation* - tabulare verticală (*inf.*)

V_T volum curent (*med.*)

$\vec{V}_t$ accelerație tangențială (*fiz.*)

v.t. v. **vb. tranz.**

VTA-VWZ India (indicativ de țară pentru comunicații radio)

VTM volum trombocitar mediu (*med.*)

VTOC *engl. volume table of contents* - tabel de conținut al volumului (*inf.*)

VTR *engl. video tape recorder* - magnetoscop

VTX videotext

Vul *lat. Vulpecula* - Vulpea mică (*astr.*)

vulc. vulcan • vulcanizare • vulcanizat

Vulg. Vulgata

vulg. vulgar

VUR volum ultraredus (*med.*)

VUUR volum ultra-ultraredus (*med.*)

VV valoare în vamă (*com.*)

v.v. *lat. vice versa* - invers

v/v volum/volum

VV.MM. *fr. Vos Majestés* - Maiestățile Voastre

V_{vv} tensiune valoare de vârf (*elt.*)

VVZ virus varicelo - zoosterian

VW Volkswagen (automobil)

v_xo viteză de frecare (*mec.*)

VXA-VYZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

VXC virus X al cartofului

VYGN *engl. voyage number* - număr al voiajului (*com.*)

VZA-VZZ Australia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Vδm variație a unghiului de măsurat dintre axe (*tehn.*)

V_λ sensibilitate spectrală relativă (*fiz.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

W

W combinator *(log.)* • energie electrică *(fiz.)* • filet Whitworth *(mec.)* • modul de rezistență *(fiz.)* • orizont pseudogleic *(pedol.)* • planosol *(pedol.)* • triptofan *(biochim.)* • watt *(fiz.)* • werfenian *(geol.)* • Whisky *(telec.)* • wolfram *(chim.)* • wollastonit *(geol.)* • won (unitate monetară din Coreea de Nord și Sud)

w coeficient al jocului la fund *(mec.)* • coeficient de siaj *(mar.)* • *engl. dew* - rouă *(meteor.)*

3WA-3WZ Vietnam (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4WA-4WZ Yemen (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5WA-5WZ Samoa de Vest (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9WA-9WZ Malaysia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

W/A watt pe amper

WAA-WZZ Statele Unite ale Americii (indicativ de țară pentru comunicații radio)

WAG Gambia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

WAGN *engl. railway wagon number* - număr al vagonului de cale ferată *(com.)*

WAL Sierra Leone (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

WAN Nigeria (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • *engl. wide area network* - rețea de zonă extinsă *(inf.)*

WB *engl. wide band* - bandă largă *(telec.)*

Wb weber *(fiz.)*

Wb/m weber pe metru

Wb/m² weber pe metru pătrat

WBR *engl. word buffer register* - registru tampon de cuvinte *(inf.)*

WC *engl. water-closet* - toaletă

Wc campilian *(geol.)* • energie cinetică *(fiz.)*

w_c coeficient de higroscopicitate *(constr.)*

Wcap capacitate de apă capilară *(pedol.)*

Wcc capacitate de apă în câmp *(pedol.)*

WCS *engl. writable control storage* - memorie de coamndă de rescriere *(inf.)*

WCu capacitate de apă utilă *(pedol.)*

WD Dominica (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

W_e energie a câmpului electrostatic • numărul lui Weber *(fiz.)*

W_{echiv} echivalent al umidității *(pedol.)*

w_{em} energie a câmpului electromagnetic

WG Grenada (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

w.g. *engl. weight guaranteed* - greutate garantată *(com.)*

w_g umiditate raportată la masă *(pedol.)*

WGLL *engl. railway-wagon load limit, t* - greutate de încărcat vagonul, tone *(com.)*

WGPL *engl. wagon/part load* - vagon/parte încărcată *(com.)*

WGTA *engl. railway-wagon tare* - tară a vagonului de cale ferată *(com.)*

Wh wattoră

W_{HM} coeficient de higroscopicitate *(pedol.)*

WHO *engl. World Health Organization* - Organizația Mondială a Sănătății

W_i energie de interacțiune a unui sistem de sarcini electrice punctuale

WIDM *engl. width dimension* - lățime *(com.)*

WL Saint Lucia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

w_L limită superioară de plasticitate *(constr.)*

Wm wattmetru

W_m energie a câmpului magnetic *(fiz.)*

W/m² watt pe metru pătrat

W/m•K watt pe metru-kelvin

W/(m²•K) watt pe metru pătrat-kelvin

WMO *engl. World Meteorological Organization* - Organizația Meteorologică Internațională

W/(m²•sr) watt pe metru pătrat--steradian

W_N lungime peste N dinți *(mec.)*

Wo, wo wollastonit *(geol.)*

wo v. **Wo**

Wof coeficient de ofilire *(pedol.)*

w_{opt} umiditate optimă *(constr.)*

Wp energie potențială *(fiz.)*

w_p limită inferioară de plasticitate *(constr.)*

W_{RC} coeficient de întrerupere a continuității capilare *(pedol.)*

WS Samoa de Vest (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Ws seisian *(geol.)* • wattsecundă

w_s limită de construcție *(constr.)*

W_{sat} capacitate totală de saturație *(pedol.)*

W/sr watt pe steradian

WTC *engl. World Trade Center* - Centrul Internațional de Comerț (București)

WTO *engl. World Trade Organization* - Organizația Mondială a Comerțului

WV Saint Vincent și Grenadines (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

w_v umiditate raportată la volum *(pedol.)*

W/W *engl. warehouse warrant* - recipisă de depozitare *(com.)*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

X

X cromozom sexual (*genet.*) • dublu diez (*muz.*) • extra • fără prescripție medicală (*farm.*) • film pornografic • halogen (*chim.*) • medie aritmetică (*stat.*) • potențial al accelerațiilor (*fiz.*) • reactanță (*fiz.*) • variabilă aleatoare (*stat.*) • variabilă factorială (*stat.*) • xantină (*biochim.*) • xantozină (*biochim.*) • xerosol (*pedol.*) • xilon • Xray (*telec.*) • zece (cifră romană)

x accelerație unghiulară (*fiz.*) • coeficient de deplasare (*mec.*) • conținut de umiditate al unui gaz (*fiz.*) • coordonată carteziană (*mat.*) • deplasare de profil (*mec.*) • dublu diez (*muz.*) • extra • fracție molară (*chim.*) • gleic și xantic (*pedol.*) • *engl. hoar frost* - brumă (*meteor.*) • variabilă (*log.*) • variabilă algebrică (*mat.*)

x(1) valoare minimă din eșantion (*stat.*)

x^{-1} invers al lui x (*mat.*)

$x^{\sim}$ simetric al lui x (*mat.*)

'x operator al descripției (*log.*)

-x opus al lui x (*mat.*)

$\bar{x}$ medie a caracteristicii (*stat.*) • medie de selecție (*stat.*)

$\bar{\bar{x}}$ medie a mediilor de selecție (*stat.*)

$\bar{x}_o$ medie a colectivității generale (*stat.*)

XA *engl. extended architecture* – arhitectură extinsă (a unui sistem de calcul) • Mexic (indicativ de țară pentru aviația civilă)

$\bar{x}_{a\%}$ medie aritmetică procentuală (*stat.*)

3XA-3XZ Guineea (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4XA-4XZ Israel (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5XA-5XZ Uganda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6XA-6XZ Madagascar (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9XA-9XZ Rwanda (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XAA-XIZ Mexic (indicativ de țară pentru comunicații radio)

$\bar{x}_{ap}$ medie aritmetică ponderată (*stat.*)

$\bar{x}_{arm\,\%}$ medie aritmetică procentuală (*stat.*)

$\bar{x}_{arm\,p}$ medie armonică ponderată (*stat.*)

$\bar{x}_{arm\,s}$ medie armonică simplă (*stat.*)

$\bar{x}_{as}$ medie aritmetică simplă (*stat.*)

XB Mexic (indicativ de țară pentru aviația civilă)

XC Mexic (indicativ de țară pentru aviația civilă)

X_c reactanță capacitivă (*fiz.*)

$\bar{x}_{cron\,p}$ medie cronologică ponderată (*stat.*)

$\bar{x}_{cron\ s}$ medie cronologică simplă (*stat.*)

Xe xenon (*chim.*)

Xen. Xenofon (istoric grec)

xer. xerofită (*bot.*)

xerocop. xerocopie

xerogr. xerografie

xerox *engl. Rank Xerox Limited* (denumire comercială)

XEU v. **ECU**

$\bar{x}_{geom\ \%}$ medie geometrică procentuală (*stat.*)

$\bar{x}_{geom\ p}$ medie geometrică ponderată (*stat.*)

$\bar{x}_{geom\ s}$ medie geometrică simplă *(stat.)*

$\bar{x}_{glis}$ medie glisantă (*stat.*)

$\bar{x}_{h}$ medie armonică (*stat.*)

x_i valoare a variabilei (*stat.*)

Xil, xil xiloză (*biochim.*)

xil v. **Xil**

xil. xilofon • xilofonist

XJA-XOZ Canada (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XL *engl. extra large* - foarte mare (mărime pentru confecții)

X_L reactanță inductivă (*fiz.*)

$\bar{x}_{ln}$ medie logaritmică (*stat.*)

x(n) valoare maximă din eșantion (*stat.*)

XO xantinoxidază (*biochim.*)

XPA-XPZ Danemarca (indicativ de țară pentru comunicații radio)

$\bar{x}_{pătr\ p}$ medie pătratică ponderată (*stat.*)

$\bar{x}_{pătr\ s}$ medie pătratică simplă (*stat.*)

$\bar{x}_{progres}$ medie progresivă (*stat.*)

XQA-XRZ Chile (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XRASER *engl. X-ray laser* – laser cu raze x

XSA-XSZ China (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XT Burkina Fasso (indicativ de țară pentru aviația civilă)

XTA-XTZ Burkina Fasso (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XU Kampuchia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

XUA-XUZ Kampuchia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XVA-XVZ Vietnam (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XWA-XWZ Laos (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XX cromozomi de sex asociați (*genet.*)

XXA-XXZ Portugalia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

XXL *engl. extra-extra large* - foarte-foarte mare (mărime pentru confecții)

XY Birmania (indicativ de țară pentru aviația civilă)

X, Y cromozomi de sex separați (*genet.*)

XYA-XZZ Birmania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Y

Y admitanță (*fiz.*) • cromozom sexual (*genet.*) • tirozină (*biochim.*) • variabilă aleatoare (*stat.*) • variabilă rezultativă (*stat.*) • Yankee (*telec.*) • yen (unitate monetară japoneză) • yermosol (*pedol.*) • ytriu (*chim.*) • yuan (unitate monetară chineză)

y altitudine • coeficient de formă al dintelui (*mec.*) • coordonată carteziană (*mat.*) • *engl. dry air* - aer uscat (*meteor.*) • orizont vertic (*pedol.*) • variabilă (*log.*) • variabilă algebrică (*mat.*)

ȳ nivel mediu al unei serii cronologice de intervale (*stat.*)

YA Afghanistan (indicativ de țară pentru aviația civilă)

3YA-3YZ Norvegia (indicativ pentru comunicații radio)

4YA-4YZ Organizația Internațională a Aviației Civile (indicativ de țară pentru comunicații radio)

5YA-5YZ Kenya (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6YA-6YZ Jamaica (indicativ de țară pentru comunicații radio)

9YA-9YZ Trinidad și Tobago (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YAA-YAZ Afghanistan (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Yb yterbiu (*chim.*)

YBA-YHZ Indonezia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

yd yard

Yem. Yemen

yem. yemenit

YI Irak (indicativ de țară pentru aviația civilă)

y_i valoare a variabilei (*stat.*)

YIA-YIZ Irak (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YJ Vanuatu (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YJA-YJZ Vanuatu (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YK Siria (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YKA-YKZ Siria (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YL Letonia (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YLA-YLZ Letonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YMA-YMZ Turcia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YN Nicaragua (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YNA-YNZ Nicaragua (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YOA-YRZ România (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YR rial yemenit • România (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YS El Salvador (indicativ de țară pentru aviația civilă)

YSA-YSZ El Salvador (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YTA-YUZ Iugoslavia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YU Iugoslavia (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională și aviația civilă)

YUN dinar iugoslav

YV Venezuela (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională și aviația civilă)

YVA-YYZ Venezuela (indicativ de țară pentru comunicații radio)

YZA-YZZ Iugoslavia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Z

Z impedanță (*fiz.*) • mulțime a numerelor întregi (*mat.*) • număr atomic • solonceac (*pedol.*) • variabilă aleatoare (*stat.*) • variabilă complexă (*stat.*) • zair (unitate monetară zaireză) • Zambia (indicativ de țată pentru circulația rutieră internațională) • zenit (*astr.*) • Zimbabwe (indicativ de țară pentru aviația civilă) • zircon (*geol.*) • Zulu (*telec.*)

Z_+ mulțime a numerelor întregi pozitive (*mat.*)

Z_ mulțime a numerelor întregi negative (*mat.*)

z coordonată carteziană (*mat.*) • distanță zenitală (*astr.*) • factor de compresibilitate (*fiz.*) • *engl. haze* - pâclă (*meteor.*) • număr de dinți (*mec.*) • variabilă (*log.*) • variabilă algebrică (*mat.*) • zigospor (*bot.*) • zigot (*biol.*) • zi siderală (*astr.*)

z. zero • ziar • zonă

ZA Africa de Sud (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională) • Albania (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Z2A-Z2Z Zimbabwe (indicativ de țară pentru comunicații radio)

3ZA-3ZZ Polonia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

4ZA-4ZZ Israel (indicativ de țară pentru comunicații radio)

6ZA-6ZZ Liberia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

7ZA-7ZZ Arabia Saudită (indicativ de țară pentru comunicații radio)

8ZA-8ZZ Arabia Saudită (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Za impedanță acustică (*fiz.*)

Za. Zair

ZAA-ZAZ Albania (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Zah. Zaharia (Biblie)

zah. zaharat • zaharină • zaharos • zahăr

zair. zairez

zamac zinc + aluminiu + magneziu + cupru (aliaj)

Zamb. Zambia

zamb. zambian

zarz. zarzavat

zăc. zăcământ

ZBA-ZJZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ZCB zecimal codificat binar (*inf.*)

ZDV zidovudină *(farm.)*

zec. zecimal • zecime

zegism *engl. zero economic growth + -ism* - creștere economică nulă

ZEL zonă economică liberă

zen. zendă • zenit (*astr.*)

ZF *engl. zero frequency* - frecvență nulă (*telec.*)

Z_f zerouri ale funcției f (*mat.*)

zg. zgură

ZI zonă industrială

z_i valoare a variabilei (*stat.*)

ZIE zonă de interes economic

zil. zilnic

Zimb. Zimbabwe

zimb. zimbabwian

zinc. zincare • zincat

ZKA-ZMZ Noua Zeelandă (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Zl zlot (unitate monetară poloneză)

ZLC Zona Liberă Constanța

ZLC Zona Liberă Galați

Zn zinc (*chim.*)

ZNA-ZOZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

zod. zodiac • zodie

zon. zonal

zoogeogr. zoogeografic • zoogeografie

zool. zoolog • zoologic • zoologie

zootehn. zootehnic • zootehnie • zootehnist

ZP Paraguay (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Z_p mulțime a claselor de resturi modulo p (*mat.*)

ZPA-ZPZ Paraguay (indicativ de țară pentru comunicații radio)

$Z_p[X]$ inel al polinoamelor cu coeficienți în Z_p (*mat.*)

ZQA-ZQZ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (indicativ de țară pentru comunicații radio)

Zr zirconiu (*chim.*)

ZRA-ZUZ Africa de Sud (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ZRE Zair (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

ZS Africa de Sud (indicativ de țară pentru aviația civilă)

Z$ dolar din Zimbabwe

ZSR Slovacia (indicativ de țară pentru circulația feroviară internațională)

ZTF zonă tranzitorie fizică (*inf.*)

ZTL zonă tranzitorie logică (*inf.*)

ZVA-ZZZ Brazilia (indicativ de țară pentru comunicații radio)

ZW Zimbabwe (indicativ de țară pentru circulația rutieră internațională)

Z[X] inel al polinoamelor cu coeficienți întregi (*mat.*)

zz zigzag

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Abrevieri și simboluri cu litera inițială din alfabetul grec

α absorbanță radiantă (*fiz.*) • accelerație unghiulară (*fiz.*) • coeficientul Coriolis (*fiz.*) • parametru în ecuația de infiltrație Kostiakov (*pedol.*) • particulă alfa (*fiz.*) • putere absorbantă (*fiz.*) • rotație specifică (*chim.*) • unghi (*fiz.*) • unghi de angrenare (*mec.*) • unghi de deviere (*constr.*)

α_o coeficientul Boussinesq (*fiz.*) • unghi al profilului conului generator (*mec.*)

α_{conv} coeficient de convecție (*fiz.*)

αFUC alfa-L-fucozidază (*biochim.*)

α-iT α izopropil-tropolonat (*chim.*)

α_l coeficient de dilatare liniară (*fiz.*)

α_M unghi al profilului în secțiune normală pentru pasul mărit (*mec.*)

α_m unghi al profilului în secțiune normală pentru pasul micșorat (*mec.*)

α_n unghi al profilului în secțiune normală pe dinte (*mec.*)

α_r coeficient de transfer termic prin radiație (*fiz.*)

$\alpha_{r\,ec}$ coeficient echivalent de radiere (*fiz.*)

α_v coeficient de dilatare volumică (*fiz.*)

α_x unghi al profilului în secțiune axială (*mec.*)

$\alpha, \beta, \gamma, \delta$ parametrii Cayley-Klein (*fiz.*)

β coeficient de compresibilitate izocoră (*fiz.*) • grad de reținere a cenușii (*tehn.*) • particulă beta (*fiz.*) • raport de strangulare (*mec.*) • unghi al taluzului natural (*constr.*) • unghi de deviere (*constr.*) • unghi de înclinare al dintelui (*mec.*)

β_i coeficient de amplificare (*fiz.*)

β-iT β-izopropil-tropolonat (*chim.*)

β_r pulsație a oscilației (*fiz.*)

β_t coeficient de dilatare termică (*fiz.*)

Γ circulație a vectorului viteză (*fiz.*) • intensitate a vârtejului (*fiz.*)

Γ_o impedanță caracteristică a vidului (*fiz.*)

γ coeficient de dilatare volumică (*fiz.*) • coeficient de fugacitate (*fiz.*) • conductivitate (*fiz.*) • factor giromagnetic al protonului • foton (*fiz.*) • granit (*geol.*) • greutate specifică (sau greutate volumică) • greutate volumică a pământului (*constr.*) • radiație gama (*fiz.*) • unghi al dintelui (*mec.*) • unghi de deviere (*constr.*)

γ' greutate a pământului în stare submersată (*constr.*)

γ_a greutate specifică aparentă (*fiz.*)

γ_{al} granit alcalin (*geol.*)

γ_d greutate volumică a pământului în stare uscată (*constr.*)

γ-iT γ-izopropil-tropolonat (*chim.*)

γ_m greutate specifică medie (*fiz.*)

γ_r greutate specifică relativă (*fiz.*)

γ_s greutate volumică a scheletului (*constr.*)

γ_{sat} greutate a pământului în stare saturată (*constr.*)

γ_t forță de tracțiune specifică (*fiz.*)

γ_w greutate specifică a apei (*constr.*)

γ^{δ} granodiorit (*geol.*)

Δ deplasament (*mar.*) • doză de radiații (*fiz.*) • eroare maximă admisă (*stat.*) • exces de masă (*fiz.*) • factor de ductilitate (*constr.*) • joc radial al lagărului (*mec.*)

$\overline{\Delta}$ nivel mediu al sporului scăderii absolute (*stat.*) • spor mediu (*stat.*)

δ coeficientul de debit al lui Rateau (*fiz.*) • declinație (*fiz.*) • deplasare chimică • diorit (*geol.*) • eroare aleatoare (*fiz.*) • joc radial din labirinți (*mec.*) • penetrație (*fiz.*) • riel (unitate monetară cambodgiană) • unghi al conului de divizare (*mec.*)

δ^2 dispersie a mediilor de grupă față de media generală (*stat.*)

$\delta_.$ grosime de deplasare (*mec.*)

$\delta_{..}$ grosime de pierdere a impulsului (*mec.*)

δ_a unghi al conului de cap (*mec.*)

Δc corecție a compasului (*mar.*)

δc deviație a compasului (*mar.*)

ΔE bandă de energie (sau domeniu energetic)

δ_f unghi al conului de picior (*mec.*)

ΔG entalpie liberă de reacție (*fiz.*)

Δg corecție a girocompasului (*mar.*)

$\Delta G^{\neq}$ entalpie liberă de activare (*fiz.*)

ΔG^{o} variație a entalpiei libere standard de reacție (*fiz.*)

$\Delta G^{o}f$ entalpie liberă standard de formare a unei combinații (*fiz.*)

ΔG_r^{o} energie Gibbs standard de reacție (*fiz.*)

ΔH entalpie de reacție (*fiz.*)

$\Delta H^{\neq}$ entalpie de activare (*fiz.*)

ΔH_{dizolv} energie de dizolvare (*chim.*)

ΔH_f energie de formare (*fiz.*)

ΔH_{fa} energie de formare din atomi

$\Delta H_{f,i}^{o}$ entalpie standard de formare a componentului „i" (*fiz.*)

ΔH_{fT}^{o} entalpii de formare standard (*fiz.*)

$\Delta H_{t.pol.}$ căldură latentă de transformare polimorfă (*chim.*)

ΔH_v căldură latentă de vaporizare (*chim.*)

ΔH_t căldură latentă de topire (*chim.*)

$\Delta_{i/o}$ modificare absolută calculată cu bază fixă (*stat.*)

$\Delta_{i/i-1}$ modificare absolută calculată cu bază în lanț (*stat.*)

Δl element de linie (*eln.*)

ΔM defect de masă (*fiz.*)

Δ_m diferență a modulelor (*mec.*)

δm unghi nominal de măsurat dintre axe (*mec.*)

Δn variație a numărului de moli (*chim.*)

ΔN_f putere mecanică disipată prin frecare

Δp, δp presiune diferențială (*fiz.*)

δp v. Δp

δ_p^2 dispersie între grupe pentru o caracteristică alternativă (*stat.*)

Δp_{lin} pierderi liniare de presiune (*tehn.*)

Δp_{loc} pierderi locale de presiune (*tehn.*)

Δp_{sp} pierdere specifică de presiune (*tehn.*)

Δp_t creștere totală de presiune în pompă (*tehn.*)

ΔQ debit volumic de scăpări (*fiz.*)

δq diorit cuarțifer (*geol.*)

δ_r unghi al conului de rostogolire (*mec.*)

ΔS element de suprafață (*eln.*) • variație a entropiei (*fiz.*)

$\Delta S^{\neq}$ entropie de activare (*fiz.*)

ΔT diferență medie de temperatură între agenții termici • interval de temperatură termodinamică

Δt interval de temperatură Celsius • timp de coerență (*fiz.*)

Δt_c cădere de temperatură în zona de contact (*mec.*)

Δt_{med} diferență medie de temperatură a agenților termici

ΔU energie de reacție (*chim.*)

δu dunit (*geol.*)

Δ_v element de volum (*eln.*)

Δ_w eroare limită admisă alternativă (*stat.*)

Δ_x eroare limită admisă nealternativă (*stat.*)

δx eroare întâmplătoare (*mec.*)

Δx_i eroare de măsură (*stat.*)

$\Delta x_{i\%}$ eroare procentuală (*stat.*)

$\Delta x_{i\,rel}$ eroare relativă (*stat.*)

$\Delta\lambda_d$ prag diferențial de tentă (*fiz.*)

ε coeficient de detentă (*fiz.*) • coeficient de viscozitate turbulentă (*fiz.*) • coeficient molar de extincție (sau absorbție molară) • eficiență (*tehn.*) • emisie radiantă (*fiz.*) • energie • eroare sistematică (*mec.*) • factor de corecție la expansiune (*fiz.*) • grad de acoperire (*mec.*) • intensitate a câmpului electric • modul de elasticitate (*fiz.*) • pegmatit (*geol.*) • permitivitate absolută (sau constantă dielectrică) • putere de emisie (*fiz.*)

ε_o constantă a câmpului electric • permitivitate electrică a vidului (*fiz.*)

$\vec{\varepsilon}$ accelerație unghiulară (*fiz.*)

ε_{fc} eficiență a ciclului reversibil frigorific (*tehn.*)

ε_p coeficient de tasare specifică (*constr.*)

ε_{pc} eficiență a ciclului reversibil al pompei de căldură (*tehn.*)

ε_r eficiență a ciclului real (*tehn.*) • permitivitate relativă (*fiz.*)

ε_t eficiență totală (*tehn.*)

ε_α grad de acoperire frontal (*mec.*)

ε_β grad de acoperire axial (*mec.*)

ε_γ grad de acoperire total (*mec.*)

ξ alunecare specifică (*mec.*) • potențial zeta (*pedol.*)

ξ_f rezistență la forfecare (*pedol.*)

η coeficient de viscozitate (*fiz.*) • coeficient de viscozitate dinamică (*pedol.*) • eficacitate luminoasă (*fiz.*) • hornblendit (*geol.*) • randament • reluctivitate (sau reluctanță specifică) • viscozitate (*fiz.*)

η^o mezon eta neutru (*fiz.*)

η_e randament efectiv

η_{ex} randament exergetic

η_h randament hidraulic

η_i randament intern

η_m randament mecanic

η_t randament termic

η_{tc} randament termic al ciclului Carnot

η_{td} randament termodinamic

η_{tr} randament termic al ciclului real

η_v randament vizual • randament volumic

Θ solenație (*fiz.*)

θ flux de energie acustică • temperatură • timp • umiditate exprimată în fracțiuni din volumul solului (*pedol.*) • unghi al dintelui (*mec.*) • unghi de contact (*mec.*)

θ_o temperatură caracteristică (*fiz.*)

θ_1 coeficient de corecție (*mec.*)

θ_D temperatură caracteristică Debye (*fiz.*)

θ_f unghi al piciorului dintelui (*mec.*)

θ_α unghi al capului dintelui (*mec.*)

κ deviație de viteză (*fiz.*) • exponent adiabatic (*tehn.*) • exponent hidraulic (*tehn.*) • indice de absorbție (*fiz.*) modul de compresibilitate (*fiz.*) • raport al căldurilor specifice (*fiz.*)

Λ activitate (*fiz.*) • luminozitate (*fiz.*) • nivel de tărie (*fiz.*) • permeanță (*fiz.*)

Λ^o lambda zero

$\overline{\Lambda}^o$ antilambda zero

Λ_∞ conductibilitate echivalentă la diluție infinită (*fiz.*)

λ căldură latentă (*fiz.*) • coeficient al pierderii de sarcină (*fiz.*) • coeficientul Darcy (*fiz.*) • colatitudine (*astr.*) • conductibilitate termică (*fiz.*) • densitate electrică (*fiz.*) • difuzivitate termică (*fiz.*) • drum liber mediu (*fiz.*) • gradient de temperatură • lamprofir (*geol.*) • longitudine • scurtare specifică a dinților (*mec.*)

λ_C lungime de undă Compton a electronului

λ_{C_n} lungime de undă Compton a neutronului

λ_{C_p} lungime de undă Compton a protonului

λ_{ec} conductivitate termică echivalentă (*fiz.*)

μ coeficient de armare (*constr.*) • coeficient de frecare (*constr.*) • coeficient manometric al lui Rateau (*fiz.*) • eroare medie de selecție (*stat.*) • masă molară (*fiz.*) • masă redusă (*fiz.*) • micro- (element de compunere care indică 10^{-6}) • micron • mobilitate (*fiz.*) • moment magnetic orbital al electronului • permeabilitate magnetică (*fiz.*) • permitivitate (*fiz.*) • potențial chimic (*pedol.*) • unghiul lui Mach (*fiz.*)

μ_o constantă a câmpului magnetic (*fiz.*) • permeabilitate a vidului (*fiz.*)

μA microamper

μ_B magneton Bhor (*fiz.*)

μb microbar

μC microcoulomb

μc microcurie

μ_e moment magnetic al electronului

μ_{ef} moment magnetic efectiv

μF microfarad

μg microgram

μ_{J-T} coeficientul Joule-Thomson (*fiz.*)

μl microlitru

μ mol micromol

μ_N magneton nuclear (*fiz.*)

μP micropoise • microprocesor

μ_p moment magnetic al protonului

μ_r masă moleculară relativă • permeabilitate relativă (*fiz.*)

μ_s moment magnetic de spin (*fiz.*)

μSt microstokes

μV microvolt

μ val microval

μμ micromicron

μΩ microohm

ν coeficient caracteristic hidraulic • coeficient de deformație laterală (*constr.*) • coeficient de deformație transversală (*constr.*) • coeficient stoechiometric (*chim.*) • frecvență (*fiz.*) • neutrin (*fiz.*) • norit (*geol.*) • stokes (*fiz.*)

ν_o volum specific normal al gazelor perfecte (*fiz.*)

$\bar{\upsilon}$ antineutrin (*fiz.*)

ν_c frecvență de ciocnire (*fiz.*)

ν_e neutrin electronic (*fiz.*)

ν_μ neutrin miuonic (*fiz.*)

Ξ viial (*fiz.*)

$\bar{\Xi}^+$ antixi pozitiv (*fiz.*)

Ξ^- xi negativ (*fiz.*)

Ξ^o xi neutru (*fiz.*)

$\bar{\Xi}^o$ antixi neutru (*fiz.*)

Ξ_Δ familie a tuturor mulțimilor de puncte intermediare asociată diviziunii Δ (*mat.*)

ξ coeficient de deplasare al profilului (*mec.*) • sienit (*geol.*)

ξ_a sienit alcalin (*geol.*)

ξ_n sienit nefelinic (*geol.*)

ξ_Δ mulțime de puncte intermediare asociată diviziunii Δ (*mat.*)

Π profil unitar (*ec.*)

π coeficient de deplasare tangențială (*mec.*) • constantă a cercului (*mat.*) • constanta Ludolf (*fiz.*) • presiune osmotică

π^+ pion pozitiv (*fiz.*)

π^- pion negativ (*fiz.*)

π^o pion neutru (*fiz.*)

Π_a profil unitar antecalculat (*ec.*)

π x piroxenit (*geol.*)

ρ căldură internă de vaporizare (*fiz.*) • coeficient de asimetrie (*constr.*) • densitate specifică (sau masă volumică) • factor de reflexie (*fiz.*) • rază de curbură (*mec.*) • rezistivitate (*fiz.*)

ρ' densitate a pământului în stare submersată (*constr.*)

ρ_A densitate de suprafață a sarcinii electrice

ρ_a densitate (*pedol.*)

ρ_d densitate a pământului în stare uscată (*constr.*)

ρ_l densitate de linie a sarcinii electrice

ρ_M densitate de volum a sarcinilor de magnetizație

ρ_m densitate de volum a sarcinilor de polarizație magnetică

ρ_{macro} densitate macroscopică de sarcină electrică

ρ_{micro} densitate microscopică de sarcină electrică

ρ_{pl} densitate de linie a sarcinii electrice de polarizație

ρ_{ps} densitate de suprafață a sarcinii electrice de polarizație

ρ_{pv} densitate de volum a sarcinii electrice de polarizație

ρ_s densitate a scheletului (*constr.*) • densitate de suprafață a sarcinii electrice

ρ_{sat} densitate a pământului în stare naturală

ρ_V densitate de sarcină (*fiz.*)

ρ_v densitate de volum a sarcinii electrice

$\rho\vec{v}$ densitate a curentului de fluid

$\rho_{(X,Y)}$ coeficient de corelație teoretic (*stat.*)

Σ^+ sigma pozitiv (*fiz.*)

Σ^- sigma negativ (*fiz.*)

Σ^o sigma neutru (*fiz.*)

$\bar{\Sigma}^+$ antisigma pozitiv (*fiz.*)

$\bar{\Sigma}^-$ antisigma negativ (*fiz.*)

$\bar{\Sigma}^o$ antisigma neutru (*fiz.*)

σ abatere standard (*stat.*) • aplit (*geol.*) • coeficient de dispersie (*fiz.*) • conductivitate electrică • constanta Prandtl (*fiz.*) • constanta Stefan-Boltzmann (*fiz.*) • densitate electrică • efort unitar normal total (*constr.*) • peridotit (*geol.*)

σ' efort unitar normal efectiv (*constr.*)

σ^2 dispesie a caracteristicii (*stat.*)

σ_o^2 dispersie totală (*stat.*)

$\bar{\sigma}_o^2$ medie a dispersiilor parțiale (*stat.*)

$\vec{\sigma}$ efort unitar (sau componentă normală)

σ_a efort unitar în armătura întinsă (*constr.*)

σ'_a efort unitar în armătura comprimată (*constr.*)

σ_{af} efort unitar în armătura întinsă în momentul apariției fisurilor (*constr.*)

σ_b efort unitar în fibra externă comprimată de beton (*constr.*)

σ_e coeficient de cavitație exterior (*tehn.*) • efort unitar preluat de etrieri (*constr.*)

σ'_g presiune geologică (*constr.*)

σ_i^2 dispersie de grupă (sau dispersie parțială)

σ_k^2 dispersie de grupă (*stat.*)

σ_{max} efort unitar maxim (*constr.*)

σ_{min} efort unitar minim (*constr.*)

σ_p^2 dispersie totală a caracteristicii alternative (*stat.*)

σ_p^{-2} medie a dispersiilor parțiale (*stat.*)

$\sigma_{p_i}^2$ dispersie de grupă pentru o caracteristică alternativă (*stat.*)

σ_s tensiune superficială (*mec.*)

σ_T coeficient de cavitație interior (*tehn.*)

σ_w eroare medie de reprezentativitate alternativă (*stat.*)

σ_x eroare medie de reprezentativitate nealternativă (*stat.*)

Σε serpentinit (*geol.*)

σ,τ tensiune normală și tangențială (*mec.*)

τ coeficientul de putere al lui Rateau (*fiz.*) • efort unitar tangențial (*constr.*) • pas unghiular (*mec.*) • tensiune tangențială (*mec.*) • torsor (*fiz.*) • tortuozitate (*geol.*)

$\vec{\tau}$ componentă tangențială a efortului unitar (*mec.*)

τ_f rezistență la forfecarea pământului (*constr.*)

Φ combinator (*log.*) • debit de căldură (*fiz.*) • flux magnetic • funcție de deformație (*fiz.*) • rotație moleculară (*chim.*)

Φ' unghi de frecare interioară efectivă (*constr.*)

ϕ amplitudine a funcției de curent perturbatoare (*fiz.*) • fluiditate (*fiz.*) • latitudine • rotație uniformă (*mec.*) • unghi azimutal • unghi de acoperire (*mec.*) • unghi de frecare interioară (*constr.*)

ϕ_o lucru mecanic de ieșire (sau lucru mecanic de extracție)

Φ_E flux al câmpului electric (*fiz.*)

Φ_e flux energetic (sau putere radiantă)

$\Phi_{e,\lambda}$ flux radiant spectral (*fiz.*)

ϕ_q flux de căldură (*fiz.*)

Φ_u unghi de frecare interioară aparentă (*constr.*)

Φ_v flux luminos (*fiz.*)

ϕ_v densitate de suprafață a fluxului luminos (*fiz.*)

χ_{dia} susceptivitate diamagnetică (*fiz.*)

χ_e susceptivitate electrică (*fiz.*)

χ_m susceptivitate magnetică (*fiz.*)

χ_{para} susceptivitate paramagnetică (*fiz.*)

χ_T coeficient de compresibilitate izotermă (*fiz.*)

Ψ căldură externă de vaporizare (*fiz.*) • flux electric • potențial osmotic al apei solului (*pedol.*)

ψ coeficient al lățimii danturii (*mec.*) • corecție ortodromică (*mar.*) • funcție de curent (*fiz.*) • grad de saturație a unui gaz cu vapori

Ψ_g potențial pneumatic al apei solului (*pedol.*)

Ψ_h potențial hidraulic al apei solului (*pedol.*)

Ψ_m potențial matricial al apei solului (*pedol.*)

Ψ_p potențial de presiune al apei solului (*pedol.*)

Ψ_s potențial de submersiune al apei solului (*pedol.*)

Ψ_t potențial total al apei solului (*pedol.*)

Ψ_z potențial gravitațional al apei solului (*pedol.*)

Ω ohm (*fiz.*) • secțiune de trecere (*mec.*) • viteză areolară (*fiz.*)

$\dot{\Omega}$ accelerație areolară (*fiz.*)

Ω^- omega negativ (*fiz.*)

$\overline{\Omega}^+$ antiomega pozitiv (*fiz.*)

ω funcția Jucovschi (*fiz.*) • gabro (*geol.*) • pulsație (sau frecvență unghiulară) • unghi solid (*fiz.*)

$\vec{\omega}$ viteză unghiulară (*fiz.*)

$\vec{\omega}_m$ viteză unghiulară medie reală (*fiz.*)

ωνπ gabrodiorit porfir (*geol.*)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

tiparul executat la OLIMP PRINTING SERVICES

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

74020

Dicționarul de abrevieri și simboluri (DAS) este una din primele lucrări de acest profil din lexicografia românească și a fost conceput să reflecte pe larg diversitatea și amploarea fenomenului abrevierilor. Dicționarul este, înainte de toate, unul de abrevieri al limbii române; pentru a interesa însă un public cât mai larg și pentru a spori valoarea practică a DAS-ului, în volum a fost inclus și un număr limitat de abrevieri din limbile străine, anume din latină, italiană (pentru domeniile farmaciei, dreptului, muzicii, formații care sunt consacrate în uzul internațional), engleză și franceză (pentru domeniile informaticii, electronicii, electrotehnicii, comerțului exterior etc.).

Ca tip de dicționar, prezenta lucrarea aparține categoriei dicționarelor enciclopedice, fiind prin aceasta un instrument eficient și cuprinzător de informare la îndemâna oricui; el este un ghid sigur în confuzia cotidiană provocată de abrevieri, dar și un îndreptar ortografic util pentru folosirea unitară a abrevierilor prin cunoașterea formelor corecte, consacrate și/sau recomandate.

ISBN 973-9392-32-6

D

A

S